The Journal of The Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library

EDITED BY
Vidwan A. VADIVELAN,
Honorary Secretary,
T. M. S. S. M. Library, Thanjavur.

Vol. XXIX Nos. 1, 2 & 3

PUBLISHED ON BEHALF OF
THE ADMINISTRATIVE COMMITTEE OF THE LIBRARY

A. D. 1977 Saka 1899

Annual Subscription Rs. 6.

Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library

ADMINISTRATIVE COMMITTEE

Thiru S. A. SUBRAMANI, I. A. S.,
District Collector & President,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

Thiru N. PALANIAPPAN, B. A., B. L.,
District Judge & Member,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

Thiru RY. THULAJENDRA RAJA SAHEB,
Prince & Life Member,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

Thiru R. JAYARAMAN, B. A., B. L.,
Advocate & Member,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

Vidwan Thiru A. VADIVELAN,
Member & Honorary Secretary,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

The Journal of
The Tanjore Maharaja Serfoji's
Sarasvati Mahal Library

EDITED BY

Vidwan A. VADIVELAN,

Honorary Secretary,

T. M. S. S. M. Library, Thanjavur.

Vol. XXIX **Nos. 1, 2 & 3**

PUBLISHED ON BEHALF OF

THE ADMINISTRATIVE COMMITTEE OF THE LIBRARY

A. D. 1977 Śaka 1899

Annual Subscription Rs. 6.

CONTENTS

			Pages
1.	Editorial	...	i-ii
2.	வலைவீச புராணம் —V. Chockalingam, Vidwan, Tamil Pandit, Sarasvati Mahal Library.	...	41-70
3.	தன்வந்தரி வைத்தியம் — மூன்றும் பாகம் —Dr. S. Venkatarajan, L. I. M,	...	401-424
4.	மகாலின் ரிக்வேதப் பிரிவிலுள்ள காகிதச் சுவடிகளின் படத்தொகுப்புக் கதை —M. Seeralan, B. A., Assistant Librarian, Sarasvati Mahal Library.	...	1-20
5.	युद्धकाण्डचम्पूः (Completed) —P. M. Padmanabha Sarma, Siromani, Sanskrit Pandit, Sarasvati Mahal Library.	...	49-73
6.	दशावतारस्तुतिः —K. E. Govindan, Siromani, Vidya Varidhi, Siksa Sastri, Sanskrit Pandit, Sarasvati Mahal Library.	...	9-16
7.	पारदविज्ञानम् Title page & Contents: Text (Completed) —N. V. Venkatasubramania Sastri, Siromani, Sanskrit Pandit, Sarasvati Mahal Library.	...	9-16 i-ii
8.	बारामासवर्णन Introduction in English —T. R. Bhima Rao, Marathi Pandit, Sarasvati Mahal, Library.	...	1-8 i
9.	रसिककर्णामृत (स्त्रीलक्षण प्रबन्ध) —N. Viswanathan, Telugu Pandit, Sarasvati Mahal Library.	...	9-16
10.	From Our Visitors' Book.	...	i-vii

The Journal of
The Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library

Vol. XXIX A. D. 1977 Śaka 1899 Nos. 1, 2 & 3

EDITORIAL

The twenty-nineth volume of the Literary Bulletin of our Library is being released as a combined issue before our readers and subscribers.

In this issue the Tamil Section begins with the serial "*Valai Veesu Puranam*" for literary taste and '*Dhanvantari Vaidyam*" for Indegenious medical system. The new article on "*The short accounts of the Rig Veda illustrations*" is a collection of available informations in the Sanskrit section. The stories are pictorially depicted with natural colours in each cover page of the paper manuscripts. It is quite sure that it will induce the readers to observe the beauties of the paintings preserved in this Library. The Library is also having a plan to publish this coloured illustrations as "*Prestige Publication*" of this institution with the Government of India's financial assistance.

The Sanskrit serial article "*Uddha Kanda Campu*" of Ganasyama Kavi concludes with this number. We are planning to publish the other works of the same poet in the ensuing issues also. The Ayurvedic article "*Paradavignanam*" ends with this issue. The Serial "*Dasavathara Stutih*" is being continued.

In Marathi section the serial "*Rasika Karnamrta Prabhanda*" will be followed up in the next issues. The new article "*Bara Masa Varnana*" reveals the feelings of the heroine during the twelve months in a year in her desparate mode.

The concluding article of this issue "*From our Visitor's Book*" will delight the readers while reading the impressions and feelings of the recent distinguished visitors about this library.

Further it becomes the duty of every literal brain to bestow their respect on this happy event of the 200th Birth-day of Maharaja Serfoji, the founder of the world famous Sarasvathi Mahal. The memorable Birth-day is 24th September 1977. The Library has proposed to release the next issue of the Journal as Maharaja Serfoji's commemoration volume.

Thanks to our readers till we meet again through our next issue.

Thanjavur }
11—9—77 }

EDITOR

அறிவு, நிறைவு, ஒப்புரவு, கடைப்பிடி என்று சொல்கின்ற [1] புருட லட்சணம் நான்கும் தனக்கு ஆபரணமாகக் கொண்டு ஞான பரிபூரணனு யிருக்கின்ற பரதனும், அவன் மனைவி 'கற்புக்கு அருந்ததி' என்று சொல்லத்தக்க பதிவிரதை பாவகமுடையாளாகி, ஆதுலர்சாலை, ஓதுவார்க்குணவு, அறுசமயத்தார்க்கு உண்டி, பசுவுக்கு வாயுறை, கண்ணடி. அஞ்சனம், கண்மருந்து, தலைக்கு எண்ணெய், பெண்போகம், கன்னிகாதானம், தண்ணீர்ப்பந்தல், [2] இட்டுரை, தடாகம், கா, ஆவுரிஞ்சி, விலங்கிற்குணவு, மூடவர்க்களித்தல், விலைகொடுத்துயிர் விடு(த்)தல், சிறைச்சோறு, தின்பண்டம் (நல்கல்), மறை ஓதுவித்தல், மகப்பெறுவித்தல், மகவு வளர்த்தல், மகப்பால் (வார்த்தல்), அறவைச் சோறு, பிணஞ்சுடுவித்தல், வண்ணன் கூலி, நாவிதன் கூலி, நோய் மருந்து, ஐயமிடுதல், வறியோர்க்குத் துயில் அளித்தல், அறவைத்தூரியம் என்று சொல்கின்ற [3] முப்பத்திரண்டு அறமும் திறமாக நடத்திப்போது கின்ற வருணவல்லியும் ஒரு புத்திர உற்பத்தி வேண்டுமென்று கருதி, நம்மை நோக்கித் தவஞ் செய்து நின்றார்கள். ஆதலால் நீ அவர்களுக்கு மகளாகச் செனிக்கக்கடவை. நீ பிறந்து வளர்ந்து உனக்குப் பருவம் வந்த காலத்து, நாம் ஒரு மானிட [4] வடிவம் கொண்டு வந்து, வலைவீசி உன் புத்திரனுகிய மகரத்தைப் பிடித்து, உன்னையும் திருமணம் செய்து கொள்ளக் கடவோம்" என்று திருவாய்மலர்ந்தருளினர்.

தொல்லைநில மறியும்வண்ணம் தோன்றுகின்றோம் நாம்வந்து
மெல்லியலே இப்பொழுதே போகென்று விடைகொடுத்தார். (74)

---

52. பரகாயப்பிரவேசம். 53 அதிரிசயம். 54. இந்திரஞாலம். 55. மகேந்திர ஞாலம். 56, அக்கினித்தம்பம். 57. சலத்தம்பம். 58. வாயுத்தம்பம் 59. திட்டித் தம்பம். 60. வாக்குத்தம்பம். 61. சுக்கிலத்தம்பம். 62. கன்னத்தம்பம். 63. கட்கத் தம்பம். 64. அவத்தைப்பிரயோகம்.

1. அறிவு, ஓர்ப்பு, கடைப்பிடி, நிறைவு.

2. மடம் போலும்

3. 1. ஆதுலர்சாலை. 2. ஓதுவார்க்குணவு. 3. அறுசமயத்தார்க்குண்டி. 4. பசுவுக்கு வாயுறை. 5. சிறைச்சோறு. 6. ஐயம். 7. தின்பண்டம் நல்கல். 8. அறவைச் சோறு. 9. மகப்பெறுவித்தல். 10. மகவுவளர்த்தல். 11. மகப்பால் வார்த்தல். 12. அறவைப்பிணஞ்சுடுதல். 13. அறவைத்தூரியம். 14. சுண்ணம் 15. நோய்க்குமருந்து 16. வண்ணார்கூலி. 17. நாவிதர்கூலி. 18. கண்ணடி 19. காதோலை. 20. கண்மருந்து. 21. தலைக்கு எண்ணெய். 22. பெண்போகம். 23. பிறர்துயர்காத்தல். 24. தண்ணீர்ப்பந்தல். 25. மடம். 26. தடம். 27. சோலை. 28. ஆவுரிஞ்சுதறி. 29. விலங்கிற்குணவு. 30. ஏருவிடுதல். 31. விலைகொடுத் துயிர்விடுதல். 32. கன்னிகாதானம்.

4. விக்கிரகத்தைக் கொண்டுவந்து என்றுள்ளது.

விருத்தம்

மறைபயிலும் வியாதன்றன் மரபில்வந் தவர்துங்கன்
பறைகுளிர்வெங் களிற்றுக்குப் பரதவர்தங் குலதீபன்
அறைகடல்சூழ் பார்புகழும் அதியரையன் றனக்குநீ
பிறைநுதலாய்! பிள்ளையாய்ப் பிறவென்றார் பிறவாதார், (75)

வேறு

பிறந்து வளர்ந்து பேதையாய்ப்
பேசு மடனுணம் பிறப்பச்சம்
நிறைந்து நம்மே லாதரவு
நெஞ்சி னூறுங் காலத்துச்
சிறந்த வேட மதுபுனைந்து
தென்மங்கை தனில்நாம் வருகின்றோம்
குறைந்து வருந்துந் தனிமருங்கில்
கொடியே போகென் றருள்செய்தார். (76)

வகுப்பு

காமத மலைசெற் றுரிகொண்டவர்
கதிர்முடி மதனைச் சுடுமம்பகர்
கனல்வர வதனைப் புனைசெங்கையர்
கலைபயில் தமிழைத் தெரிநன்றியர்
இரவினில் நடமிட் டருள்கின்றவர்
விரிமறை மகிழ்பொற் பாதபங்கையர்
அணிவளை யேரளிமைக் குழல்வஞ்சியை
அறுமுக வரசைத் தருமங்கையை
அருள்புனை பிடியைத் தொழிலொன்றிய
பரிபுர மயிலைத் தொழுதண்டர்கள்
பரவிடு குயிலைத் தாயையன்பொடு
பரதவர் மரபில் பிறவென்றார். (77)

வேறு

புதுமதன் மெய்ப்பொடி கண்டார்
புரமெரி யச்சிலை கொண்டார்
புரையற நிறத நினைந்தார்
புனல்விழி மெத்தி யிருந்தார்

விதிதலை கத்த வரிந்தார்
விரகறு மெச்சி லுகந்தார்
விறநம னுடலை யுதைத்தார்
விதுவர கக்கோ டணிந்தார்
அதிதிரை யிற்கடு வுண்டார்
அவனிய னைத்தும் நிறைந்தார்
அலைபுனை அத்தி புனைந்தார்
அடியவர் பத்தியில் நின்றார்
பதமத வெற்பை முனிந்தார்
பரிபுர மிட்டு நடந்தார்
பரதவர் குலந்தனில் வந்தார்
பணிமொழி யைப்பிற வென்றார். (78)

உரை

இவ்வண்ணமே தம்பிரான் அருளிச்செய்யக்கேட்டுத் தம்பிராட்டி மிகவும் பயந்து, எழுந்திருந்து வணங்கி, "தம்பிரானே! பிராம்மண, க்ஷத்திரிய, வைசிய, வேளாளர், என்னும் நான்கு சாதியிருக்க அவை ஒழிந்து, பரதவர் வமிசத்தில் அடியேன் பிறக்கக்கடவது ஏன்?" என்று விண்ணப்பம் செய்யத்தம்பிரானும் பார்வதியை நோக்கி "கேளாய் கௌரி! பரதவராய் நின்றவர் கேவலரல்லர்காண். சமுத்திரம் [1] முற்றுமே பெருகிப் பூமியைக் கொள்ளாதபடி சமுத்திர மத்தியத்திலே குதிரை முகமாகி நின்று எரிகின்ற, புனலைச் [2] சுவறுவிக்கின்ற வடவாமுகாக்கினியை நாம் வாங்குதலாலே, பிரளையம் கோத்துப் பூமியைக் கொள்ளாநின்ற காலத்து நாம் கற்பித்த ஆகமத்தின்படியே பக்தர்கள் நம்மைப் பூசிப்பதாக இருந்த உருவத்தினை ஒரு தோணியிலே வைத்துக்கொண்டிருந்து, நம்மைப் பூசித்து நம் ஊரான சீர்காழி நகருக்குத் 'தோணிபுரம்' என்று ஒரு பெயரை முன்பு உலகில் வழங்கிய புகழையுடைய மரபினர்காண் உமையே பரதவர்!" எனத் திருவாய்மலர்ந்தருளினார்.

தோணி புரமென் றொருநாமம்
தொல்லை யுலகில் வழங்குவித்துப்
பூணும் புகழா மரபினர்காண்
உமையே பரதவ ரென்றுரைத்தார். (79)

---

1. முற்றுலே என்றுளது. 2. வற்றச் செய்கின்ற.

விருத்தம்

துள்ளு மகர நெடுங்கடலில்
சொலிக்கும் மடைவைக் கனலவித்து
வெள்ள மிகுந்து கிளர்ந்தோங்கி
விண்ணு மண்ணும் பரந்தெழுநாள்
உள்ள மகிழ்ந்து தோணிநமக்
குதவி யுடனே யீந்துபுகழ்
கொள்ளும் பெருமை படைத்துடைய
குலங்காண் பரதவர் குலமென்றார். (80)

உரை

"சோழனுக்குச் சரீரத்திலே [1] துவறதோடமுண்டாகி, தோடம் தீர உவரிக்கடல் நடுவில் மாமாங்கம் என்கிற தீர்த்தம் ஆட மாறும் என்று மகாவிருடிகள் சொல்ல, வீரசோழவேதியரைய னென்பான் ஒரு பரதவன். சோழனை ஒரு தோணியில் கொண்டுசென்று சோழனைத் தீர்த்த மாடுவித்துத் துவறதோடம் மாற்றுவித்து, அக்கங்கையை நோக்கிப் பன்னிரண்டு வருடத்துக்கு ஒருநாள், சோழ மண்டலத்துப் பேராற்றங் கரையிலே நின்றதொரு [2] வாசிலே உதிக்கும்படி கற்பித்தது. ஆதலால் ஆற்றங்கரையில் நின்ற வளரரசுதன்னில் மாமாங்கம் தோன்றும்படி முன் சொன்னவர்காண் தோகாய் பரதவர்" எனப் புகன்றார்.

விருத்தம்

ஆர வளைகள் பலமுழங்க
வம்பொற் றேணி தனின்மீது
சேர பதியை யுடன்வைத்துத்
திரைவா ருதியில் நடுச்சென்று
சார வரிய மாமாங்கம்
காட்டிச் சடநோய் தவிர்ப்பித்த
வார முடைய மரபுகா
ணுமையே பரதவர் மரபென்றார். (81)

உரை

"அதுவன்றியும் பாண்டியனுக்கு, ஆகாத நாளையிலே பிள்ளை பிறக்க, அப்பிள்ளை இருந்தால் ஆறு ஆண்டுகள் மழை பெய்யாது பிராணிகள் நாசமாகுமென்றும், அதனைக் கடலிலே போடுகிறதுதான் தன்மமென்றும்

1. —? 2. கும்பகோணம் மகாமகக்குளம் போலும்,

சோதிடர்கள் சொல்லப் பாண்டியன், தேவேந்திர வல்லவதரையன் என்பானொரு பரதவனை அழைத்து "நீ இப்பிள்ளையைக் கடலிலே போட்டு வருவாய்!" என்ன, அதற்குத் தேவேந்திர வல்லவதரையன் 'நாம் இந்தப் பிள்ளையைக் கொல்லுவது சரியல்ல' வென்று கருதிப் பிள்ளையைத் தன் மனைவி கையிற் கொடுத்துத் தன் பிள்ளையைக் கடலிலே போட்டுச் சில காலம் சென்ற பின்பு பாண்டியனுக்கு இராசயோகம் பிறந்த காலத்துத் தான் வளர்த்த பிள்ளையைக் கொண்டு சென்று காட்டி, அப்பிள்ளைக்குப் பட்டாபிடேகம் செய்தார். ஆதலால் [1] நின் பவம் நீங்கத் தென்னவர்தம் குலந்தான் உலகில் நிலைநிற்கப் பைம்பொன் மகுடம் புனைவித்த குலங்காண் பரதவர் குலம்" என்றார்.

விருத்தம்

கோல முடைய மைந்தனிவன்
பிறந்த நாளிற் கொடுமையினால்
ஞாலந் தன்னில் மழைபெயர
நடுவே கொடுபோய் நீயிவனை
வேலை தனிற்போக் கெனமொழிய
வேந்தன் மகனை வளர்த்துத்தன்
பாலன் தனைவே லையிற்போக்குங்
குலங்காண் பரதவர் குலமென்றார். (82)

உரை

"அதுவன்றியும் இராக்கதர் [2] மீன் வடிவுகொண்டு பூமியை அழித்து மீண்டும் மீன் வடிவாகிச் சமுத்திரத்திலே திரிகின்ற செயற்பாடறிந்து வீர சோழவதியரையன் என்பான் ஒரு பரதவன், சோழனைத் தோணியிற் கொண்டுசென்று, வீரராட்சதராகி சமுத்திரத்தைப் பெரு வலையாலே வளைத்து, மீன்களைப் பிடித்துச் சோழனைக்கொண்டு கொல்லுவித்தும், அக்கடலில் நிற்பதொரு பனை, ஆதித்த உதையத்தை மறைக்கப் பூமியில் உள்ளார்க்கு ஆதித்த உதையம் காணும்படியாகச் சோழனை ஒரு தோணியில் கொண்டு சென்று, பின் முதுமகாவாரி எழும் கதிர் மறைத்த அந்தப் பனையை வெட்டி வீழ்த்திய வீரர்காண், உமையே பரதவர்" எனப் புகன்றார்.

விருத்தம்

சோழர் பதியைத் தோணிதனிற்
கொண்டு சென்று சுடர்வாளால்

---

1. நின்பவலங்க என்றுளது. 2. மஷத்தின் என்றுளது.

ஆழி தன்னில் மீன்வடிவ
வசுர ருடலைத் துணிப்பித்து
வாழு மிரவி யுதையத்தை
மறைக்கும் பனையைத் தறிப்பித்து
ஏழு புவியுங் காத்தவர்காண்
உமையே பரதவர் எனமொழிந்தார் (83)

உரை

" அதுவன்றியும் இருடி கெற்பமாகி, இரண்டு பிள்ளைகள் மீன் வயிற்றிலே பிறக்க, கங்கா தீர்த்தமாகிய பரதாபுரியில் வந்து சேரக்கண்டு வண்டுவரீசன் என்கின்ற பரதவன், அந்த மீனைப் பிடித்துக்கொல்ல, அதன் வயிற்றிலிருந்த பிள்ளைகளிருவரையும் வாங்கி வளர்த்து, மீனின் வயிற்றிலே தோன்றியதால் 'மச்சேந்திரையன்' என்றும், [1] 'மச்சேந்தி' என்றும் பெயரிட்டு வளர்க்கின்ற செயல்கேட்டு, விராடன் தனக்குப் பிள்ளை யில்லாமையால் பரதாபுரியிலே வந்து வண்டுவரீசனைக்கண்டு " உனக்குப் பிள்ளையாயுள்ள மச்சேந்திரையனை எனக்குப் பிள்ளையாய்த் தரவேணு மென்று (கேட்க, அவனும் தர) வாங்கிக்கொண்டு போய்த் தன் நகர் புகுந்து, 'தன்வமிசத்துப் பிள்ளையாகுக மச்சேந்திரையன்' என்று முழுக் காட்டி, (விராடன் தன் பெயராலுள்ள) விராடவர்கள் நாட்டுக்கு (மச்சேந்திரையன் பெயரால்) மச்சவள நாடென்று பெயர் வழங்கு வித்தான்.

பின்பு, பராசரப் பிரம்ம விருடி நிமித்தமாக மச்சேந்தி மாறிப் பரிமளகந்தியாகி [2] வேதவியாசரைப் பயந்தெடுத்த கெந்தவதியைக் குருகுலவமிசத்துச் [3] சந்தனராசனுக்குத் திருமணம் செய்து கொடுத்து, அவன் [4] புத்திரனாலே குருகுல வமிசம் [5] பரிபாலித்தவர் பெருமைதன்னை அளந் தொருவர் ஓதலாமளவோதான் உமையே!' என்று உரைத்தார்.

விருத்தம்

பெருநீர் தனக்கு தோணிநமக்
களித்து சொன்ன பிணிக்குதவி

---

1. மச்சகந்தி. 2. பராசரர் ஒரு நாள் கடலில் படகில் செல்லுங்கால் நல்ல நேரமாக இருந்தது. இந்த நேரத்தில் பிள்ளை பிறந்தால் பேரறிவுள்ளதாக இருக்கும் எனக்கண்ட அவர், அருகில் இருந்த மச்சகந்தியைப் பரிமளகந்தியாக்கிச் சத்தியவதி எனும் பெயரால் அணைந்து, வேத வியாசரைப் பெற்றார். வேத வியாசரின் தாயான மச்சகந்தி சந்தனு மன்னனை மணந்ததால் சந்தனுமா மன்னனின் மைந்தரான வீட்டுமரும், வேதவியாசரும் உடன் பிறந்தாராவர். 3. சந்தனு. 4. பரதன். 5. பரிபாத்தவர் என்றுளது.

திருவ ழுங்கித் தென்னவன்றன்
மகனை வளர்த்து மீண்டுதவி
அருமா மறைசேர் வியாசனைமுன்
பயந்த வணங்கு தனையீந்து
குருமா மரபை நிலையிட்ட
குலங்காண் பரதவர் குலமென்றார். (84)

உரை

"அன்றியும், இராமன் இராவணனை வென்று கந்தமலைச் சாரலில், தேவநகரிலே நம்மைப் பூசித்து, அந்நகரிலே [1]ஐந்நூற் றொருபத்திரண்டு அந்தணரை அகரமேற்றிப் பின்பு கங்கைக் கரையிலும் பரதவரைக் கொண்டு வந்து சமுத்திரக் கரைதொறும் குடியேற்றுதலால் 'கரையூர்வர்' என்ற நாமமும் பெற்றுப் பவளமலையும், கெங்கையாறும், கோடிநாடும், உம்பர்மா நகரும், மாருதப் புரவியும், வெள்ளை யானையும், [2]கண்டந்தாரும், மகரக் கொடியும், கடல் முரசும், வீரகற்றகர் என்கின்றவர் தேசாங்கமாகப் பெற்றவர்காண்.

மேலும், சத்தியத்துக்கு அரிச்சந்திரனும், பிரமாணத்துக்குக் கண்ணகி நிமித்தமாகத் தன்னுயிர் இழந்த பாண்டியனும், நடுவுக்குக் குழக்கன்றுக்குக் குலக்கன்றை ஊர்ந்த மனுச்சக்ரவர்த்தியும், கொடைக்கு ஒரு புலவன் ஒருவனது சரீரத்திலே வலது பாரிசம் வேண்ட அவன் ஈர்வாளால் அரிந்து கொடுக்கின்ற காலத்து இடப்பாரிசத்தில் கண்ணீர் ததும்பக்கண்டு, "மிகவும் அச்சமுற்றாய்; ஆதலால் நான் வாங்கேன்!" என்றவன் சொல்ல "வலப் பாரிசம் உனக்குப் பயன்பட்டது; இடப்பாரிசம் ஒருவருக்கும் பயன்படப் பெற்றிலதே! என்று கருதிக் காண் கண்ணீர் ததும்பியது!" என்று சொன்ன [3]பரிசையும், கல்விக்கு நம்பிரான் முருகனையும், அருளுக்குப் புருடோத்தமனையும், பொறைக்குப் பூமி தேவியையும், பொருளுக்கு நம்மையும், அறத்துக்கு உன்னையும் ஒப்பவர்களாதலால்,

நண்பு மருளும் (நல்லருளும்)
பொறையும் கொடையும் நல்லறமும்
பண்பு முடைய மரபுகா
ணுமையே பரதவர் மர" பென்றார்! (85)

விருத்தம்

[4]பவள மலைவெங் களிறேறும் [5]பரிமா
மகரக் கொடிகோடி நாடும் வெள்ளைத்

---

1. 512. 2. =? 3. =? 4. இப்பாடல் தெளிவாக இல்லை. 5, பனிமா என்றுளது.

தவள [1] மலைவா நகர்கங்கை யாறும்
    கடல்முரசுங் கண்டந்தார் தேசாங்கம் நல்கித்
திவள மணித்திரை வாரிக் கரைகடோறும்
    திருமால்முன் வைத்தவர்காண் செப்புங் காலை
குவளை விழிமயில் செய்தொழில் வேறன்றிக்
    குலமுண்டோ சுக்கிலங் காண்குல மெலாமே. (86)

உரை

இவ்வண்ணமே தம்பிரான் அருளிச்செய்யப் பார்வதியும் கேட்டருளி வணங்கித் "தம்பிரானே! பிறவாதிருப்பதொரு பெருமை அடியேனுக்கு அருளிச்செய்தீரென்றால் [2] எண்பத்தெட்டு கோடி உரோமத் துவாரமும், தினவு எழுந்து சொரியப் புண்ணாகி, ஈ மொய்த்து தீ நாற்றம் நாறுகின்ற தோலும், தோளிலும் கையிலும் [3] நூறு மாமிசக் கற்றையும், கழுத்துக்குக் கீழ் [4] நானூற்றறுபது மாமிசக்கற்றையும், கழுத்துக்குமேல் [5] நாற்பது மாமிசக் கற்றையும், ஆக [6] அறுநூறு மாமிசக்கற்றையும்; கழுத்துக்குமேல் [7] ஐம்பத்தாறு பெரு நரம்பும், கழுத்துக்குக்கீழ் [8] தொள்ளாயிரம் பெரு நரம்பும், கையிலும் காலிலும் [9] ஆயிரத்து ஒருநூற்று முப்பது பெரு நரம்பும் ஆக [10] இரண்டாயிரத் தெண்பத்தாறு பெரு நரம்பும்; கையிலும் காலிலும் [11] நூற்று நாற்பது எலும்பும், கழுத்துக்குக் கீழ் [12] நூற்று இருபது எலும்பும், கழுத்துக்கு மேல் [13] நூறு எலும்பும், ஆக [14] முன்னூற்றறுபது எலும்பும்; கையிலும் காலிலும் [15] நூறு சிறு நரம்பும், கழுத்துக்குக்கீழ் [16] எழுநூற்றுமுப்பது சிறு நரம்பும், கழுத்துக்குமேல் [17] எழுபது சிறு நரம்பும், ஆகத் [18] தொள்ளாயிரம் சிறு நரம்பும்; கழுத்துக்குமேல் [19] எண்பத்தாறு சந்தும், கழுத்துக்குக்கீழ் [20] எண்பத்துமூன்று சந்தும், கையிலும் காலிலும் [21] அறுபத்தெட்டு சந்தும், ஆக [22] இருநூற்று முப்பத்தேழு சந்தும்; நரம்பில் [23] நாற்பத்தொரு மருவும், எலும்பில் [24] எட்டு மருவும் மாமிசக் கற்றையில் [25] பதினொரு மருவும், சந்தில் [26] இருபத்தேழு மருவும், ஆக [27] எண்பத்தேழு மருவும்;

---

1. ' மலைவீரவீர கற்பகாரமாணை ' என்றுளது. 2. 88,0000000.

3.	100	7.	56	11.	140	15.	100	19.	86	23.	41
4.	460	8.	900	12.	120	16.	730	20.	83	24.	8
5.	40	9.	1130	13.	100	17.	70	21.	68	25.	11
	——		——		——		——		——	26.	27
6.	600	10.	2086	14.	360	18.	900	22.	237		——
	——		——		——		——		——	27.	87
											——

மூலத்தில் எண்பத்தாறு என்றுளது

[1] முப்பத்திரண்டு சாண் குடலும்; [2] ஒன்பது துவாரமும்; நாளொன்றுக்கு [3] இருபத்தோராயிரத்து அறுநூறு சுவாசமும் கூடிப் பிருதிவி, அப்பு, தேயு, வாயு, ஆகாயம் என்னும் [4] பஞ்சபூதப் பரிணாமமாகிய காயத்தை எடுத்து, அதற்குள்ளீடாகிய சோத்திரம், தொக்கு, சட்சு சிங்குவை, ஆக்கிராணம் என்கின்ற [5] இந்திரியங்கள் ஐந்தும்; சத்த பரிச ரூப ரச கந்தம் என்னும் [6] புலன்கள் ஐந்தும்; வாக்கு பாதம் பாணி பாயுரு உபத்தம் என்கின்ற [7] கன்மேந்திரியங்கள் ஐந்தும்; வசனம் கமனம் தானம் விசர்க்கம் ஆனந்தம் என்கின்ற [8] விடயங்கள் ஐந்தும்; மனம் புத்தி ஆங்காரம் சித்தம் என்கின்ற [9] கரணங்கள் நான்கும்; இவை இருபத்துநான்குக்கும் ஆதாரமான [10] அறிவு ஒன்றும், ஆக [11] இருபத்தைந்தும்; இரசம், உதிரம், மாமிசம், மேதை, அத்தி, மச்சை, சுக்கிலம் என்கின்ற தாதுக்கள் ஏழும்; அன்னமயம், பிராணமயம், மனோமயம், விஞ்ஞானமயம, ஆனந்தமயம் என்கிற [12] கோசங்கள் ஐந்தும்; இடை, பிங்கலை, சுழிமுனை, காந்தாரி, அத்தி, சிங்குவை, அலம்(புடை), புருடன், *சங்கினி, †நிகுதம் என்கின்ற [13] நாடிகள் பத்தும்; பிராணன், அபானன், வியானன், உதானன், சமானன், நாகன், கூர்மன், கிரிகரன், தேவதத்தன், தனஞ்சயன் என்கின்ற [14] வாயுக்கள் பத்தும்; சாக்கிரம், சொற்பனம், சுழுத்தி, துரியம் துரியாதீதம் என்கின்ற [15] அவத்தைகள் ஐந்தும்; அக்கினி மண்டலம், ஆதித்தமண்டலம், சந்திரமண்டலம் என்கின்ற [16] மண்டலம் மூன்றும்; இராசத, தாமத, சாத்துவிகம் என்கின்ற [17] குணங்கள் மூன்றும்; காமக்குரோத லோப மோக மத மாற்சரியம் இடும்பை ஆங்காரம் என்கின்ற [18] விகாரங்கள் எட்டும்; மூலாதாரம், சுவாதிட்டானம், மணிபூரகம், அனாகதம், விசுத்தி, ஆக்கினை என்கின்ற [19] ஆதாரங்கள் ஆறும்; ஆணவம், மாய்கை, கன்மம், என்கின்ற [20] மலங்கள் மூன்றும்; அத்திவேடணை, புத்திரேடணை, உலகேடணை எனகின்ற [21] ஏடணை மூன்றும்; தூல சூக்குமம் என்கின்ற [22] சரீரம் இரண்டும்; புண்ணியம் பாவம் என்கின்ற [23] வினை இரண்டும் ஆகிய இவை இத்தனையும் அறிகின்ற [24] அறிவு ஒன்றும் ஆகத்

---

1. 32. 2. 9. 3. 21600.

4.	பூதங்கள்	5	12.	கோசங்கள்	5		முன் கூறியது 44
5.	பொறிகள்	5	13.	நாடிகள்	10	19. ஆதாரங்கள்	6
6.	புலன்கள்	5	14.	வாயுக்கள்	10	20. மலங்கள்	3
7.	கன்மேந்திரியர்கள்	5	15.	அவத்தைகள்	5	21. ஏடணை	3
8.	கன்மவிடயம்	5	16.	மண்டலங்கள்	3	22. சரீரம்	2
9.	கரணங்கள்	4	17.	குணங்கள்	3	23. வினை	2
10.	அறிவு	1	18.	விகாரங்கள்	8	24. அறிவு	1
	ஆக	30		ஆக	44		61

11. பஞ்சபூதப் பரிணாமத்தை நீக்கி 25 என்று கூறியுள்ளார். பூதங்கள் 5உம் சேர்ந்து முதற்றத்துவம் 30 என்பர்.

* சங்கு என்றுள்ளது. † குகு.

தத்துவம் * தொண்ணூறும் ; மாமாசயம், பக்குவாசயம், மலாசயம், கெற்பாசயம், முத்திருசயம், சுக்கிலாசயம், என்கின்ற [1] ஆசைகள் ஆறுக்கும், [2] இடவாதி வந்து அபகரித்துப் பத்து வயதிலே வாலிபம் போய், இருபது வயதிலே வளர்ச்சி போய், முப்பது வயதிலே அழகு போய், நாற்பது வயதிலே ஞானம் போய், ஐம்பது வயதிலே தோல் திரங்கி, அறுபது வயதிலே [3] தாது கீழே விழுந்து, எழுபது வயதிலே கண்ணின் பார்வை போய், எண்பது வயதிலே செவி மந்தமாய், தொண்ணூறு வயதிலே இந்திரியங்களெல்லாம் [4] ஒடுங்குகின்ற மானிடப் பிறவியிலே மாதாவினுதர மாகிய மலக்குழியிலே இன்னமும் போய் அடியேன் பிறக்கக் கடவேனோ! என்ன செய்யக் கடவேன்!! தம்பிரானே!!! என்று,

பொருதிகிரித் திருநெடுமால் புவியிடந்துங் காணாத
விருகமலத் தாள்பணிந்தாள் எவ்வுலகு மீன்றளித்தாள். (86)

விருத்தம்

ஐயும் தோலுஞ் சொரிமலமும்
அலமுங் குடருந் தசையெலும்பும்
கையும் காலும் நெடுவளையும்
கட்டு நரம்புங் கருந்தசையும்
பொய்யும் புனைந்த பொதியுடலைப்
புவிமே லெடுக்கக் கடவேனோ
செய்யும் வகையொன் றருள்புரியாய்ச்
சிவனே யின்றென் றுமைபணிந்தாள். (87)

உரை

இவ்வண்ணம் தம்பிராட்டி விண்ணப்பம் செய்யக்கேட்டுத் திருவுளம் பற்றித் தம்பிரான், "வாராய்! கௌரி!! [5] வெட்ட வெளியன் ஒருவன் ஒரு [6] கிருமியைப்பிடித்து, அதன் உயிரை எடுத்துக்கொண்டு சென்று, ஒரு குகையில்

---

* தொண்ணூற்றாறு எனல் வேண்டும்.

முன்கூறிய முப்பதும், பின்னர் கூறிய அறுபத்தொன்றில் அறிவு இரட்டித்தலால் அறுபதும் ஆகத் 'தொண்ணூறும்' என்றும். தத்துவங்கள் தொண்ணூற்றாறின் விளக்கம் கடைசிப்பக்கம் காண்க.

1. இதனைச் சயம் 5 என்பர். அவையாவன :— அமர்வாசயம், பகிர்வாசயம், சலவாசயம், மலவாசயம், சுக்கிலவாசயம். நூலில் முத்திராசயம் சேர்ந்து 6 ஆக உள்ளது.

2. இச்சொல் தெளிவில்லை. 3. தாது கீழேவைத்து என்றுள்ளது.

4. கஷெமிக்கின்ற என்றுள்ளது.

5. வெட்டு வெளியன் என்றுளது. பெருந்தவத்தோன் போலும்.

6. சிற்றுயிர்; அல்லது நுண்ணுயிர்.

இட்டு, மந்திரோபதேசம் பண்ணிக் குகையைத் திறந்து நாடோறும் தரிசிக்க, அக்கிருமி குருவின் சொரூபம் பெற்ற தன்மை போல, நீ இனி மாமிசக் கற்றையான சரீரத்தை எடுக்கக் கடவையல்லை. பசுமண்கலம் முன்பு நீராலே ஈடுபட்டு, தீயினாலே சூடுபட்டுப் பின்பு நீரை முகந்திருந்த தன்மை போலச் சகளமாகிய காயத்தை உபதேசத்தாலே நிஷ்களமாகப் பெற்றது போல, நீ காயத்துடனே போய், உன் பக்கல் உண்டாகிய [1] காமிகத் துரோகமும் குருத்துரோகமும் தீரும்படிக் கன்மபூமியிலே போய்க் கன்மம் அனுபவித்து வரக்கடவை'' என்று அருளிச் செய்து, பின்பு ஒரு வெள்ளித் திருத்தொட்டில் நியமித்து, அத்தொட்டிலின்கண்ணே ஒரு குழவியாக (உமையை) நியமித்து, அணைத்தருளிக்

கோலக் குழலாரைக் குழவியாக்கி நியமித்தார்
குழவித் திங்கள் சடைமுடியார்.

வருப்பு

உழையைச் செற்றொளிர் வாள்விழி மங்கையை
உலகத் துக்குயி ரான மடந்தையை
இழையொத் துத்தெரி யாவிடை வஞ்சியை
இதழிப் பொற்றொடை சேர்குழல் மங்கையை
அழகுக் குப்புக லாகிய மங்கையை
அமுதச் சொற்பயில் பாவையை யன்பொடு
குழவிப் பச்சைநன் மானை முனிந்தொரு
குழவிப் பக்குவ மாக முனிந்தனர். (88)

உரை

இவ்வண்ணம் தம்பிரான், ஒரு குழவியாக நியமித்தருளித் தம்பிராட்டியும் தாமும் முன்பு அணைந்ததால் தம்பிரானுடைய திருமார்பில் இலச்சினை இட்டுவைத்த திருமலைச் செப்பும், எல்லா உலகங்களுக்கும் உயிர்க்குயிராய் நின்று விளங்காநின்ற தாலிக்கயறும், பிறருக்குத் தோன்றுதபடி நியமித்தருளி, ஒரு மரகத முறியைச் சிற்பத் தொழில் வல்லான் ஒருவன் ஒரு குழவி வடிவாய் வகுத்தாற்போல் விளங்குகின்ற திருமேனியொளியுடனே, அத்திருத்தொட்டிலின்கண்ணே பள்ளிகொள்ள வருளுகின்ற காலத்து,

தோலா வென்றிப் புனைசூரன்
தொல்லைப் பொருப்பைத் தொலைத்ததிறல்
வேலா யுதனைப் பயந்தெடுத்தாள்,
வேலை வலையந் தனின்மிதந்தாள். (89)

---

1. காமித்துரோகமும் என்றுளது.

வருப்பு

அருணக் கருளக் கயல்விழி மங்கையை
அருவிக் கடலிட கரியில் வருந்திரு
அமுதத் தொடுசொற் பொருவு கருங்குழல்
அழகுக் கழகொத் தொழில்பொழில் மங்கையை
சுருதித் தொழிலில் எழுஞ்சுடர் தோகையை
தொழில்மெய்த் தவர்சித் துயிலுறை சுந்தரி
தொழில்விட் டிடுமத் துறவில் விளங்கொளி
துரிசற் றுருகிப் பாவி லெழுஞ்சுக
மிருகைக் கமலத் தருள விளங்கொடி
யிதழித் தொடை யிற் சுரிகுழல் பிங்கலை
யிசைவிட் டசைபொற் றொடைபுனை யந்தரி
யெழுபோய்ப் பிறவித் துயர்களை பைங்கிளி
செருவிற் புருவத் திருநுத லிந்திரி
சிவனைத் துருகித் தழுவுந றுங்கொடி
திகிரிப் புவியில் பரதவர் தம்புகழ்
திகழப் பரவைத் திரையில் மிதந்தனள். (90)

விருத்தம்

எம்மை யாளும் பெருமானார்
இமைய வரையில்வந் தவதரித்து
அம்மை யாகிய பூதங்கள்
அனைத்து மீன்ற குழலிதன்னை
[1] தெள்ளுந் திரைபாற் கடற்கிடக்குந்
தெய்வ மரகதப் பாவையென
வெள்ளித் திருத்தொட் டிலிற்கிடத்தி
வேலா வலையத்தில் விட்டனராம். (91)

(உ)ள்ளத் தெழுந்த விருவினையா
லூருங் கருவில் விழுந்தழுந்து
மள்ளப் பிறவித் துயர்தீர
அதியரையன் மரபு சிறந்தோங்க,
வள்ளிக் கொடிசேர் பெருமானை
வாவிக் கமலந் தனிற்பயந்தாள்
வெள்ளித் திருத்தொட் டிலின்மீது
வேலா வலையந் தனின்மிதந்தாள். (92)

---

1. எதுகை மாற்றம்.

வெள்ளி கொண்டு வகுத்தபணி
முத்தே விளங்கு மரகதத்தால்
துள்ளிக் கொண்டோர் குழவியாகத்
தொழில்செய் சமைத்த வதுபோல
நள்ளிக் கொண்ட திரைக்கடலில்
நடுவே வெள்ளித் தொட்டிலின்மேல்
பள்ளி கொண்டாள் திரைக்கடலில்
பரமனிடப் பாகங்கொள் பசுந்தோகை. (93)

உரை

இவ்வாறு தம்பிராட்டி பள்ளிகொண்டருளுகின்ற திருத்தொட்டில் தெற்குத் திக்கு நோக்கிப் போகக் கண்டு, (முன்பு) தாம் முனிந்து பார்வதி கையி (னின்றும்) அன்று வாங்கிப் போட்டருளின கோசத்தை விழுங்கிக் கொண்டு, வடவாமுகாக்கினி மத்தியத்திலே நின்று விளையாடு கின்ற மகரத்தைத் திருக்கண் பார்த்தருளி "நீயும் தெற்குத் திக்கு நோக்கி உன்னுடைய மாதாவுடனே போய், அவளுக்குண்டாகிய சாபத்தை நீக்கிப் பின்பு பதினறு பிறவி எடுப்பாயாக!" என்று அருளிச்செய்ய

கையில் எரியக் கனலேந்துங்
கங்கா தரனைத் தொழுதிறைஞ்சி
வெய்ய வடவைப் பெருங்கனலை
விட்டு மகரம் போந்ததுவாம். (94)

விருத்தம்

பங்கப் பிறையார் படர்சடையார்
படவி லேறிப் பரதவர்முன்
செங்கைத் தலங்கள் வருந்திடவே
திரைவா ருதியில் வலைவீசத்
துங்கப் [1] படகு பாறுகப்பல்
சொங்கு நாவாய் [2] தலைவிளங்கு
மங்கைத் துறையை நின்றழிக்க
வரைபோல் மகரம் வந்ததுவாம். (95)

உரை

இப்படியே மகரம், மேரு மலையே ஒரு வடிவுகொண்டு கடலூடே வருவதுபோல, (முன்னாள்) வானவரை இரட்சிப்பது காரணமாகத் தம்மைச்

1. படவு என்றுளது 2. தலை விழுங்கு என்றுளது.

சரவணைப் பொய்கைச் சரோருகப் பொகுட்டில் பெற்றருளிய திருத்தாயார் பள்ளிகொண்டருளுகின்ற திருத்தொட்டிலைப் பீலியின்கண்ணே ஒடுக்கித் தெற்குத்திக்கு நோக்கி (சென்று)

மங்கைப் பதியைக் குருகிப் பங்கயச்
செங்கண் மானைப் பரதவர் தவஞ்செய்கின்ற
[1] மங்கைத் துறையில் வைத்து வந்தது மகரராசன். (96)

வகுப்பு

அம்மைப் பொருகளை யைத்திரு நயனியை
யன்பர்க் கருள்புரி பொற்பத வரிவையை
யின்பச் சிறுவத னச்சிலை நுதலியை
வென்றிக் கரிமுக னை(ப்)பெறு தெரிவையை
உம்பர்க்கருள்முக வர்க்கருள் குமரியை
(உ)ந்திக் கொடிநிகர் சிற்றிடை யம்மையை
வம்புற் றிருள்சுரி மைக்குழல் விமலையை
மங்கைத் துறை(யில்) (விடுத்தது) மகரமே. (97)

விருத்தம்

முதிய திரைவா ருதிதனக்கு
முதல்வ னாகி யரசாளும்
மதியி னியல்சே ரதியரையன்
அரிய தவஞ்செய் [2] திடுந்துறையில்
விதியில் விதியாம் பெருமானார்
மேனி பங்கின் மென்குயிலை
மதிய மனைய நுதல்மானை
வைத்து மகரம் நின்(ற)துவாம். (98)

உரை

இவ்வண்ணம் தம்மைக் கொண்டுவந்து வைத்த மகரத்தின் பெருமையாலே, கடல் வெள்ளம் கிளர்ந்து, தன் சரீரம் முழுகும்படி பார்க்கவும், அறியானாகி இருந்த, தமக்குப் பிதாவாகிய, புண்ணியஞ் செய்து தவஞ் செய்கின்ற அதியரையன் தவத்தின் பெருமைத் திருவுளத்தடைத் தருளித் திரையுடன் மிதந்து சென்று, தம்முடைய பிதா இருக்கின்ற துறையைச் சேர்ந்தருளி, அவன் கொண்டிருக்கின்ற சமாதி புகுந்து, புத்திர சிநேகத்தாலே குலையும்படி அழுதருளியதைக் கேட்டுச் சிறிதே

1. மங்கையைத் என்றுளது. 2. திடத்துறையில்.

விழித்து நோக்கித் திருமகளார் பள்ளி கொண்டிருக்கின்ற திருத்தொட்டிலை எடுத்துத் 'தம்பிரானுடைய திருவுளம் இப்படி இருப்பதோ!'' என்று மிகவும் மகிழ்ச்சியுற்று, வறியவன் (பெரு)நிதியம் பெற்றாற்போல [1] கிறகத் தணுகித் திருத்தொட்டிலினின்றும் மகளாரை எடுத்துக்கொண்டு செய்வதேது மறியாமல், சிந்தைமகிழ்ந்து, கூத்தாடித் திருப்பாடகச்சீரடியையும், தம்பிரான் வைத்த இருநாழி நெல்கொண்டு முப்பத்திரண்டு அறங்களையும் வளர்த்த திருச்சூடகத் திருக்கை மலரையும் தன் கண்களிலும் முகத்திலும் ஒற்றிக்கொண்டு, தன் பிறவித்துக்கம் தீரும்படியாக உச்சியையும், அகில உலகங்களையும், ஈன்றளித்த திருவயற்றையும், மோந்துகொண்டு, தன் மகளாரைத் தன் மார்புடன் அணைத்துக்கொண்டு, திருமேனி யலையா வண்ணம் மெல்ல நடந்து சென்று, தன் மனைவி வருணவல்லி கையில் கொடுப்ப, அவள் மிகவும் பிரியப்பட்டுத் தன்னுடைய திருமகளார் திருவழகைக்கண்டு கொண்டாடி, ஆனந்தக்களிப் பெய்தி, அதனாலே எல்லா அங்கங்களும் துரிசற உருகித் தன் முலைப்பால் சுரக்கக் கண்டு உச்சியை மோந்து கொண்டு முலைப்பால் அமுது செய்யப் பண்ணி நிற்கக்

கண்ணீரா றுடையானுங் கரிமுகனு மின்றளவு
முண்ணாத முலையம்மை உண்ணுமுலைப் பாலுண்டாள். (99)

விருத்தம்

தருண வல்லி நிகர்மருங்கிற்
சங்கைச் செங்கைத் திங்கணுதல்
வருண வல்லி யெனுமடவா
ளன்பாற் புகழ்ந்து பாராட்டுங்
கருணை வல்லி பரதவர்கோன்
காதல் வல்லி கடல்வல்லி
வருண வல்லி வனமுலைப்பா
லுண்டாள் வரைமா தவவல்லி. (100)

அகவல்

பரதவர் தங்கள் மரபிற்
பாவை யுமையாள் பிறக்கவும்
வரைவுடன் வாழை நடுவார்
வேரிக் கமுகு நிறைப்பார்
புன்னை யசோகம் நிறைப்பார்
பூஞ்செருந் தெங்கு நடுவார்

1. — ?

கன்னிக் கமுகுடன் சூதங்
 காரகி லாரம் நடுவார்
வஞ்சியு ளுளி கோபம்
 மந்தார மெங்கும் திரைப்பார்
கிஞ்சுகம் பாதிரி நாகங்
 கேதகை யெங்கும் நடுவார்
கன்னலு மிஞ்சி மஞ்சள்
 கதலி கமுகின் குலேகள்
சென்னெல் கொழுந்திரு வேலித்
 தெருவெங்கும் பாலித்து வைப்பார்
ஈரப் பலாவும் [1] மாவும்
 இருமருங்குஞ் சோலே செய்தார்
நாரத் துடனெலு மிச்சை
 நற்குள விஞ்சி நடுவார்
கரகமும் பாளேயும் வைப்பார்
 கைவிளக் கெங்கும் நிரைப்பார்
விளாகமும் மாலேகள் தூக்கி
 மேற்கட்டி யானவி தானிப்பார்
முத்தும் பவளமும் பொன்னும்
 முகந்து தெருவில் விரிப்பார்
பத்தி படவெத் திசையும்
 பவளப் பலகை நடுவார்
தோரண மெங்கும் நடுவார்
 தூபமும் தீபமும் வைப்பார்
பூரண பொற்குடம் வைப்பார்
 பொருந்தச் சுருள்கள் நிரைப்பார்
மத்தளி பேரிகை தாளம்
 வழங்கிய வீர முரசு
வெத்தி சையும் நின்றதிர
 வினமணிச் சங்கு குறிப்பார்
மாட கூடங் களுமன்றும்
 மகரக் கொடிகள் நிரைப்பார்
நீட ரங்கும் பொன்முகப்பும்
 நித்தம் மாலே நிரைப்பார்

1. பலாவும் என்றுளது.

கடல்முர செங்கு மதிரக்
கண்டல் நறுந்தார் புனைவார்
அடல்புனை வெள்ளானை நிற்க
வாடக வண்டை எடுப்பார்
[1] கொம்புந் துத்தியுங் கொண்டு
குளிர்புனல் வாரி எறிவார்
புழுகு முகந்து மடவார்
பூங்குழல் மீது சொரிவார்
எழுத வரிய மருங்கு
லினைக்கு [2] விசிறி விடுவார்
மதவெற் பனைய விளையோர்
மலர்வி சிரிப்பு னல்விட்டு
நுதலிற் றிலதம் வைத்து
நுண்ணிடைக் குத்துணை யாவார்
குன்றி லருவிக ளென்னக்
கொங்கையின் மீது குதிக்க
நின்று விசிறி விடுவார்
நீல விழிபட் டயர்வார்
கங்குலு மீனு மெனவே
கயல்விழி மாதர் குழல்மேல்
செங்கை மலர்கள் வருந்த
சிவிறித் திவலை யிடுவார்
காண்டகு மென்முலை மாதர்
கள்ளக் கலக விழியில்
தூண்டிலுங் கெண்டையு மென்ன
துருத்திப் புனல்விட்டு நிற்பார்
மாதுமை யம்மை பரதவர்
மரபிற் பிறந்த பெருமை
பூதல மெங்கும் அறிய
புரிந்துநெய் யாடல் புரிந்தார். (101)

வெண்பா

சித்தம் நினைந்து சிவமுனைக்க வேபரதர்
பத்தி மனவயலிற் பாய்ந்ததே-கைத்தலங்கள்

1. இவ்வரிக்கு எதுகைவரி இல்லை, 2. சிவிசிறிவிடுவார் என்றுளது,

செய்யாள் கரியாள் திருமஞ் சனமாட
நெய்யாட லாடியநன் னீர். (102)

உரை

இத்தன்மையாய் உலக மாதாவுக்கு உலக மாதர் முலைப்பால் அமுது செய்வித்து, நெய்யாடல் புரிவித்துப் பின்பு தங்கள் வமிசத்திலுள்ள பரதவரும் மடவாரும் வந்து சோபனங் கூறப் பசு, பூமி, சொர்ணம், வத்திரம், அடிமை, தானியம், எள்ளு, வெண்கலம், கன்னிகை, அன்னம், என்று சொல்லுகின்ற பத்துத் தானமும் மறையவர்க்கும் வறியோர்க்கும் கொடுத்து சிவபூசை, குருபூசை, மகேசுரபூசை, யாவும் செய்து, தெய்வர் விஷயங்களுக்கும் வேண்டுவன கொடுத்து மருவும் புகழான அதியரையன் வந்து, பரதவர் புடைசூழத் திருமஞ்சன நீராட்டுவித்துச் செல்வமகளார்தனை எடுத்து,

மைநாண் கூந்தல் மயி(ல)னையார்
வந்து பரிவுடன் பாராட்டி
ஐநாண் மருங்குல் தனிலணிந்து
அன்பு டன்தச தானங்களும்
மறையோர் தமக்கும் வறியோர்க்கும்
வருவோர் தமக்கும் மிகவழங்கி
வெறியுஞ் சக்கரஞ் சங்குதண்டு
இலங்கு சிலைவா ளென்றுசொலும்
பஞ்சா யுதமும் திருத்தாளிற்
பைம்பொன் றிருத்தண்டை யுடன்புனைந்து
கொஞ்சா நின்ற சதங்கையுடன்
கோலமா ணிக்கச் சிலம்பணிந்து
எக்காப் புந்தன் காப்பாக
இறைவ னிடங்கரந் தருளும்
பொற்கொடிக் குக்கைக் காப்பணிந்து
(கால்காப் போடு) மைக்காப்புங்
கருணை பொழிவிழி தனிலெழுதிக்
(கோல நுதற்குத் திலதமிட்டு)
அன்பி னுடனே ஆபரணம்
எல்லா மாகந்தனி லலங்கரித்து
(கேளுங் கிளையும் இனிதிருக்கச்)
சதுமா மறையோ ரினிதிருந்து
நாளுங் கோளும் பக்கங்களும்

நன்று யிட்ட முழுத்தத்திலே
அஞ்சி வானவர் முறையிடவே
அம்மை பாகர் கேட்டிரங்கி
நஞ்சுவாய் வைத்த மணிமிடற்றில்
நளினக் கரம்வைத்த நாயகிக்குச்
சங்குவாய் வைத்துப் பரதவரும்
தானு மாக வினிதிருந்து
திரைமேல் மிதந்து வருதலினால்
சிவனு ருடம்பில் பாதிக்குத்
திரைசேர் மடந்தை யெனக்கருதி
யிட்டா ருமைக்குத் திருநாமம். (103)

விருத்தம்

குரைசேர் கடற்பா ரயன்சேவைக்
குலைய வெள்ளங் கொதித்தெழுந்தாள்
துரைசேர் புகலிப் பரமனுடன்
தோணி தனிலன் றினிதிருந்தோர்
வரைசேர் மடந்தை யனைத்துயிர்க்கும்
மாதர் தமக்கும் மகளாகத்
திரைசேர் மடந்தை யெனக்கருதி
யிட்டா ருமைக்குத் திருநாமம். (104)

உரை

இவ்வாறுய் பரமேசு வரிக்குத் '**திரைசேர் மடைந்தையார்**' என்று திருநாமம் சாற்றி, மூப்பிமார், தாதிமார், எடுப்பிமார் என்கின்ற பரிசனத்தார் வளர்க்க வளர்ந்தருளிச் சிற்றில், கழங்கு, பந்து, அம்மானை, உந்தி, பொன்னூசல் என்று சொல்லுகின்ற விளையாட்டுகளைத் தாம் அறியாள்போல, தோழிமாரான வால கன்னியர்கள் காட்ட வளர்ந்து அருளுவதாகக் கற்று விளையாடி வருகின்ற காலத்துப் பரமேசுவரன் திருநாமங்களும், திருவஞ்செழுத்தும் அல்லது வேறொன்றும் சொல்லாராய்த் தமக்குப் பிதாவாகிய அதியரையன் பேறும், வருணவல்லி புண்ணியமும், பரதவர் வமிசமும், பரமேசுவரன் திருநாமம் உள்ளளவும் வளருவதாக வளர்ந்தருளி,

அயனெடுமால் சந்திரர்சூ ரியர்அமரர் வயறுபுக
வயதுபுகா வுருவுடையாள் வயதிரண் டாறுபுக்காள். (105)

விருத்தம்

காரினிற் சிறந்த மாலுங்
கமலனுங் காணு மெய்யர்
பாரினிற் பலரும் காணப்
பரதவ ளுகித் தோன்றப்
போரினிற் சுடர்போல் வென்றிப்
புதல்வ னுமக ரத்தொடும்
வாரியிற் றிரையில் வந்தாள்
வயதுபனி ரெண்டு புக்காள். (106)

உரை

இத்தகைமையாய் வளர்ந்து வருகின்ற தம்பிராட்டி எழுந்தருளி வந்த அன்று முதலாக மகரம் குடகடலினின்றும், குணகடலில் பாய்ந்தும், குணகடலிலிருந்தும் குடகடலில் பாய்ந்தும், குடகடலிலிருந்து வடகடலில் பாய்ந்தும், வடகடலினின்றும் தென்கடலில் பாய்ந்தும், தென்கடலிலிருந்து மேல் கடலில் பாய்ந்தும், மேலுள்ள ஏழு [1] உலகங்களும் ஊடுருவித் தாவி ஏழுகடல்களின்கண்ணியங்குகின்ற பாறு, படவு, கப்பல், சொங்கு, நாவாய் எனப்படும் மரக்கலன்களையும், தோணி முதலிய சிற்றுருக்களையும் தன் வாலினுலேயடித்து, உழக்கி, ஒரு சமுத்திரத்தினின்றும் ஒரு சமுத்திரத்திலே பாயும் அளவுக்கு எழுந்திருந்து, பாய்ந்தெழுந்த சமுத்திரம் வற்றியும், சென்று புகுந்த சமுத்திரம் பெருகியும், ஆனையை விழுங்கும் திமிங்கிலமும், அதனை விழுங்கும் திமிங்கிலமும் என்று பெயருடைய மச்சங்கள் எல்லாம் மகரத்தின் வாலாலே அடியுண்டு சமுத்திரங்கள் தோறும் செத்து மிதப்பச் சமுத்திரங்களைக் குறுக்கறுத்துப் புடைபோதில் திசைக்குத்திசை நூற்றுக் காத வழி வெள்ளம் பெருகாநின்றது.

இவ்வாறு மகரம் விளையாடுதல் காரணமாகச் சமுத்திரத்தில் வலையிரக்கி மீன் பிடிக்கவும், முத்துக் குளிக்கவும், சங்கு குளிக்கவும், பாறுபடவு ஓட்டவும் ஒண்ணுதாகி, பரதவரெல்லாரும் வறுமையெய்தி, அனைவருங் குவிந்து, தங்களுக்குத் தலைவராயிருக்கின்ற அதியரையனிடம் தங்கள் வறுமைகளையும், செயற்பாடுகளையும் சொல்ல, அதனைக்கேட்ட அதியரையனும் மிகவும் துயரமுற்றுப் பரமேசுவரன் திருவடித் தாமரைகளை நினைந்து 'தம்பிரானே! இப்படி ஒரு மகரம் நின்று துன்பம் செய்கிறது. இதற்குமேல் என்ன செய்யக் கடவேன்' என்று பிதற்றிப் பரதவர் அனைவரையும் பார்த்து "வாரீர்! பரதவரே!! யாவன் ஒருவன் இம்

1. மேகங்களும் எனல் பொருந்தும்,

மகரத்தை, யாதொரு சூழ்ச்சியால் பிடித்தவனுக்கு என் மகள் திரைசேர் மடந்தையைத் திருமணம் செய்துகொடுக்கக் கடவேன்!!!" என்று முரசறைவித்துத் தங்கள் வறுமையுரைத்த பரதவர்க்கும் வேண்டுவன கொடுத்து, மற்றும் தங்கள் மரபிலுள்ளாரெல்லாம் வந்து வறுமை சொல்ல, வேண்டுமிருநிதியம் நல்கியிருந்தான்; பரதவர்கோன்.

விருத்தம்

புகவெஞ் சினைவெங் களியானை
 புலவற் கருளும் பரதவர்கோன்
பகருங் கிளைஞர் மொழிகேட்டுப்
 பகர்ந்து நெஞ்சால் மிகவிரங்கிச்
சிகரம் புனையும் பருவரைபோற்
 றிரைவா ருதியிற் றிரிகின்ற
மகரம் பிடிக்க வ(ல்லவர்க்)கென்
 மகளைத் தருவே னெனமொழிந்தார். (107)

உரை

இத்தன்மைத்தாய் அதியரையன் சொல்லக் கேட்டு, பரதவர் எல்லோரும் (கூடி) "கேளாய்! சமுத்திரராசனே!! பூமியில் பிறந்தவர் ஒருவ(ரால்) இம்மகரத்தைப் பிடிக்க வொண்ணுது, நமக்குப் பூருவமாயுள்ள நேயநி(யமங்கள்) கடவுளாகி இப்பரதவர் வமிசத்தினைக் காக்கக் கடவதான வருணராசன், நமது வறுமை கண்டு சற்றும் மனமிரங்கவில்லை என்றால் இத் தேயத்தினின்றும் வேறொரு தேசம் போமல்லது மற்றிதற்கு ஒரு தீர்வும் இல்லை" என்று சொல்லக்கேட்டுப் பரதவராசனும் "வாரீர்! பரதவரே!! சரீரமும் செல்வமும் நிலையுள்ளதல்ல!!! யானையேறித் தவளச் சக்கரம் நிழற்றச் சக்கரவர்த்தியாகி இருந்தவர்கள் இரணபூமியிலே புரண்டு, தலை வேறு உடல் வேறாகி வீழினும் வீழ்வர்.

அது எப்படியெனில் முப்பத்துமுக்கோடி தேவர்களும், நாற்பத் தெண்ணாயிரம் இருடிகளும் தன்னேவல் செய்யத்தக்க வென்றியையும், பரமேசுவரனுக்குச் சிவாலயமாயிருந்துள்ள திருக்கயிலாயத் திருமலையை எடுக்கத்தக்க (வாகு) பெலத்தினையுமுடைய இராவணன் தன்னுடைய தலைபத்தும் துணிபட்டுச் சமரபூமிலே கிடந்தான்.

மேலும் (பெரியதொரு மாளிகையில்) [1] பஞ்ச சயனத்திற்கிடந்த (வர்கள் இறக்க) ஈ மொய்த்துத் துற்கெந்தம் நாறுமுடம்பை ஈமத்தீக் கொளுத்தி எரிய(விட மரக்)கட்டைச் சயனத்திற் கிடத்துவார்கள்.

1. ஐந்தாலாகிய மெத்தை. அவை: அன்னத்தூவி, இலவம்பஞ்சு, செம்பஞ்சு, மயிற்றூவி, வெண்பஞ்சு.

அல்லாமலும், தக்கோலம், சாதிக்காய், ஏலம், இலவங்கம், கற்பூரம் (ஆகிய) பஞ்ச வாசங்களும், கத்தூரி, புனுகு, சவ்வாது, சாந்து, பன்னீர், குங்குமம் என்கின்ற களபம் பூசி, மற்றுமுள்ள கெந்த வர்க்கங்களும், இதழித்தொடையும் (அணிந்து, எண்ணெய், தைலம் முதலியவைகளை) அரம்பை, திலோத்தமை, உருப்பசி என்கின்ற (தேவ மகளிரால் பூசி வகிர்ந்து பின்னித் தாது மணங்களால் பொருந்திய மயிரையுடைய தலையை நாயும், நரியும் கவ்விக் கிடக்கினும் கிடக்கும்.

அதுவன்றியும், பலகைக்கருவி, [1] கஞ்சக்கருவி, தோற்கருவி, துளைக் கருவி, நரம்புக்கருவி என்கின்ற [2] பஞ்சவாத்தியங்களும், முழங்க மணக் கோலம் செய்கின்ற சரீரம், மீண்டும் அந்தக் [3] காவணத்தின் கீழேயே, அந்தப் பல்லியமும் [4] நீங்கிப் பிணப்பறையறையத் தன் மனைவியுடைய மந்திரக்கோடியே கோடியாகினும் ஆகும். இது கேள்வியல்ல; யாவரும் கண்டதாயிற்று.

மேலும், பூமி, அந்தரம், சுவர்க்கம் (என்னும்) மூன்றும், தன் ஆணை நடக்கவிருக்கும் பெருமையை உடையவர்கள், நினைவு அற்று, ஒரு [5] நிமை மாத்திரைப் பொழுதில் இறந்துவிடுவார்கள்.

அது எவ்வண்ணமோவெனில், சுரர், நரர், விலங்கு, பறவை முதலானவைகளாலும், ஆயுதங்களாலும் வதைபடாத வரத்தினையும், பூமியினும், ஆகாயத்தினும் படாததொரு நியமத்தினையும் உடைய இரணியன், ஒரு சிறு மாத்திரையளவில் சரீரம் பிளப்புண்டு வேறுபடக் கிடந்தான் என்றால், இந்த வழுக்குடல்தான் எடுத்தார் தம்மில்லிருந்த (பெருங்)குன்றாய் நின்ற பொருளை நினைந்து உள்ளத்துண்டென்றிருமென்றார்.

விருத்தம்

[6] அளவிடு மளவோ தோன்றி
யழிந்ததம் புவியின் மாக்கள்
அளவிடு மளவோ தோன்றி
யழிந்தமால் பிரம ரென்றால்
அளவிடு மளவோ விந்த
வாக்கையி னளவே யென்றார். (108)

---

1. தாளம் முதலிய வெண்கல வாத்தியம். 2. தோற்கருவி, துளைக்கருவி, நரம்புக்கருவி, மிடற்றுக்கருவி, கஞ்சக்கருவி. 3. பந்தல். 4. முழங்க என்றுளது. 5. இமை. 6. இவ் விருத்தத்தில் 3 வரிகளே உள்ளன.

நாட்டை முழுதும் புரந்தாலும்
நாவாய் கப்பல் விட்டாலும்
வீட்டை யிரவு [1] முடித்தாலும்
வேட்கை சிறிதும் விடாதிருந்தால்
ஓட்டை தனிலே யோரேற்று
ஒழிவ தல்லா லுயிர்விடுநாள்
கோட்டை யுளதோ நாங்கட்டிக்
கொண்டு போவ தெனமொழிந்தார். (109)

உரை

இத்தன்மையாய் அதியரையன் மீண்டும் பரதவரை நோக்கி "வாரீர்! பரதவரே!! கல்லுக்குட் புகுந்திருக்கின்ற தேரைக்குச் சென்று சிலர் உணவளித்தாருளரோ? அதுவன்றியும், அன்றொருநாள் ஒரு தவசி பிச்சைக்குச் சென்றவிடத்து, வீட்டில் அம்மை, 'காலமல்ல' என்று சொல்லக் கேட்டுத் திட்டைக் குடியிலே திருக்கோயில் உள்ளே புகுந்து சமாதி அடைந்திருக்கின்ற காலத்து, மண்மாரி பெய்து வண்டலிட்டுத் திருக்கோயில் மறைந்துபோய் எண்ணுயிரத்தாண்டு சென்ற பின்பு, (ஒரு நாள்) சோழன் ஏறிச்சென்ற யானை, தவசியிருப்பதை (தனது ஆற்றலால்) கண்டு, அந்தத் தெய்வத் தலத்தின் (வழிச்) செல்லாமல் பின்பறியக்கண்டு, சோழன் ஐயமுற்று நின்று, அவ்விடத்தை வெட்டுவித்து, மண்ணை அகற்றித் திருக்கோயில்கண்டு, திருக்காப்பு (நீ)க்கிப் பார்க்கின்ற காலத்துத் தவசியைக் கண்டு சொற்களாலே வணங்கி (அடிபணிந்து நிற்கச்) சிறிதே விழித்து நோக்கி "அப்பா! காலமானதோ?" என்ற தவசிக்குச்சென்று உணவளித்தார் உளரோ?

அல்லாமலும், தாய்வயற்றில் நாம் இருக்கின்ற நாள், நமக்குச்சிலர் உணவளித்தார் உளரோ? ஆகையால் தம்பிரான் திருவுளம் இப்படிக் காண்" என்று சொன்னான்.

அகவல்

அம்மையு மப்பனு மாகி யிருந்து
நன்மையு மனமும் தனித்தனி யிருந்து
மோகப் பெருங்கடல் முகந்தெழுந் தலமர
வேகப் பெருங்கடல் விந்துவை வருட
வீரமுந் திமிர்ப்பு மென்றெழு குணத்தால்
சார வந்து தண்டுளி யதனல்

1. முறித்தாலும் என்றுளது.

இன்புறச் சேர மண்ணிருஞ் சோருக்கி
அன்புறந் திரட்டி அடிமண் குறித்துக்
கால மறிந்து கால்கள் நாட்டி
மேலொரு நெடுவளை விளங்கிட வைத்துக்
கையது நிறுத்தி மெய்யுற முட்டித்
துய்யவெள் ளெலும்புந் தொழிலகம் பரப்பி
நரம்பெனுங் கயிற்று லுரம்பெறக் கட்டி
நிரம்பிய சொரிமலம் நிலைபெறத் தோய்த்து
புன்மணக் கற்றை பொருந்தமெய் மேய்ந்து
மணம்பெற வன்றேல் வன்சாந் திட்டுக்
காணும் வாசலும் கேட்கும் வாசலும்
பூணும் வாசலும் புனைந்தறி வாசலும்
இன்ப வாசலும் இரத வாசலும்
[1] சோரி வாசலும் தொகைபட வகுத்து
பிறிழ யின்பம் பிணிமூப்பு சாக்காடு
கூறிய வாறுங் குணத்தள வமைத்து
முக்கொண் டுடம்பியக் கின்றிக் கொளுத்தி
கோளொன் பது(வு) மனுபவிக் கும்படி
சீயவ ளுகிய வாயுவை யியக்கி
மேவிய பறிகெட வேண்டுவ தருந்தி
ஒன்பது மாதம் அன்புடன் வளர்த்து
துன்பமும் பயமும் தொடரமெய் வருந்தி
அன்னைநோ வொழிந்து (அன்புடன்) நம்மை
பயந்து விட்ட மின்னரு
ளிறைவ ளுருக் கிலையோ வென்ருன். (110)

விருத்தம்

மாதா வுதரந் தனிலிருத்தி
அளந்தங் கன்ன மருத்தியது
நாதா வெனவே யறிவுபெற்ற
நன்மை யருந்தா திருக்குமதோ!
தாதார் கொன்றை மணம்வீசுந்
தழல்வா யரவு புரிந்தாடத்
தேதா வெனவண் டிசைபாடுஞ்
செம்பொற் சடையார் திருவுள்மே! (111)

1. = இதுமுதல் 4 வரிகள், எதுகை, சொற்பொருள் சரியில்லை.

உரை

இப்படியாக அதியரையன் பரதவரை நோக்கிப் பின்னும் சொல்லுவான் :

அகவல்

பரதவிக் கின்றதென் பரதவ ரேநீர்
பரதவித் தால்வரும் பயன்சில வுளதோ
வருந்தினும் வாராது வாராது (காணும்)
வருந்தா திருப்பினும் வருமது வந்துறும்
வறுமையுற் றிருந்து வருந்தித் திரிபவர்
அறைகடற் புவியை ஆளினும் ஆள்வர்
பொற்றுள் புனைந்து பொருகரி யூர்ந்தவர்
நற்றுள் வருந்த நடப்பினும் நடப்பர்
கதிர்மறி வீரக் கழல்புனை காலிற்
புதுமுது விலங்கு புனையினும் புனைவர்
பஞ்ச சயனத்து வாழ்ந்திருந் (தவர்கள்)
பஞ்ச நீர்க்கூழ் பருகினும் பருகுவர்
பாக்கிலை [1] பளிதம் பலர்க்கு மிட்டவர்
வாய்க்கிலை யின்றி வருந்தினும் வருந்துவர்
சேவைகள் பிறர்தாம் செய்யவீற் றிருந்தவர்
சேவைகள் பிறர்க்குச் செய்யினும் செய்குவர்
எனக்கிடு மென்றுவந் திரந்தவர்க் கீந்தார்
எனக்கிடு மென்றுசென் றிரப்பினு மிரப்பர்
எல்லா வாடையும் புனைந்துவீற் றிருந்தவர்
பொல்லாச் சீலை புனைகிலும் புனைவர்
அளிமொய்த் திடுமல ரணையிற் கிடந்தவர்
கிளர்கற் (ற)றையினில் கிடப்பினும் கிடப்பர்
மாநக ருறைந்(தவர்) வரிபுலி யுறையும்
கானக மெய்திக் கழியினும் கழிப்பர்
கானகங் கன்னலுஞ் செந்நெலும் விளையும்
மாநக ராகி வழங்கிலும் வழங்கும். (112)

ஆதலாற் செல்வம் ஆற்றிற்
பெருக்கு நிலைமை யன்றோ
ஆழி சூழ்ந்த நீதிமா
நிலத்திற்கு நிலைநின்ற தெனமொழிந்தார். (113)

1. பளிதம்—பாளிதம்—சோறு.

விருத்தம்

இருநிதி தேடி வருந்தா திருந்தவர்
இற்றைக் கென்செய்வோ மென்றிரப்பினு மிரப்பர்
ஒருபொரு ளில்லாம லிரப்பவர் வேலை
யுல(கெலா)முடையா ராயினு மாவார்
பொருகரி யேறி வருபவ ரிருதாள்
போத நடந்து திரிகினும் திரிவர்
திருவளர் பாதம் மாறிநின் றுடும்
செல்வனுர் திருவுளச் செயல்தெரி யாதோ! (114)

[1] ஓட மிட்டடம் அடிச்சுடி லாகில்பின்
னோட மோடினு மோடும்
மாட மண்டப மிடிந்துபா ழாகிப்பின்
மாட மாகிலு மாகும்
நாடும் வாவியு மழிந்துபா ழாகிப்பின்
நாட தாகிலு மாகும்
தேடி மாலயன் வருந்தநின் றுடுஞ்செல்வன்
திருவுளச் செயல்தெரி யாதோ! (115)

அய்ய மேற்பவர் அறப்பெருஞ் செல்வராய்
அவனி யாளினு மாள்வர்
வைய்ய மாள்பவர் வறிஞராய்ப் பிறர்மனை
வந்து நிற்கினும் நிற்பர்
வெய்ய [2] வீரர்தான் எளியருக் கெளியராய்
வினையில் வீழினும் வீழ்வர்
செய்ய மேனி வெண்ணீ றணிந்த
வேடர்திரு வுளந்தெரி யாதோ! (116)

உரை

இவ்வாறே அதியரையன் காரியம் சொல்லிப் பரதவரை நோக்கி "வாரீர்! பரதவரே!! நாம் முன்னைச் சென்மத்தில் செய்த புண்ணிய பாவங்களுக் கீடாய் பிரமன் நமக்குப் [3] பேரிழி, இன்பம், பிணி, மூப்பு சாக்காடு என்று சொல்லுகின்ற [4] ஆறும் கோபம் கொள்ளும்போது நியமித்துவிட்டதாய் இருக்கும். நாம் வேறொரு தேசத்தில் போனுல்

1. இவ்வரி தெளிவில்லை. 2. 'வீரர் முன்' என்றுளது. 3 –?
4. ஐந்துதான் உளது.

அந்நிய(ம)ம் நம்மைக் கைவிட்டு இங்கே நிற்குமோ? அது வொழிந்து இப்படியே நம்மை விரோதிப்பதாக வந்த மகரம், நாம் போகின்ற தேசத்தில் வாராதொழிந்திடுமோ?

கொன்றை மணக்குஞ் சடாமகுடக்
கோதை பாக ரல்லாது
நன்று தனக்கும் தீதுக்கும்
நாமே கடவோ" மெனமொழிந்தார். (117)

விருத்தம்

மதியா லுண்டாம் வாழ்வென்றும்
மதியி லாதார்க் கிலையென்றும்
விதியா கமத்தும் புராணத்து
மில்லை காணும் பரதவரே
கதியா மானை யிரப்பித்துங்
கரிய மானைக் கானில்விட்டும்
விதியால் வந்த வல்வினையை
வெல்ல லாமோ வெனமொழிந்தார். (118)

போற்றிப் பணிவார் பிறப்பறுக்கும்
பூவைப் பாகர் திருவருளால்
தோற்றிப் பயன்கொண் டிருநாளுந்
தோற்ற நாளும் தோன்றுகிலீர்
ஆற்றுப் பெருக்கின் செய(ல)ன்றோ
ஆர்க்கு நிலைநின் றதுசெல்வம்
[1]காற்றைக் கா(க்)கற் றிடிலன்றோ
காக்க லாவ தெனமொழிந்தார். (119)

உரை

இத்தன்மைத்தாய் அதியரையன் பரதவர்களைப் பார்த்து "வாரீர்! பரதவரே!! சரீரம் எடுத்தார் ஒருவருக்குப் பிரம்மப் படைப்பைத் தப்பவொண்ணாது. பரமேசுவரனுடைய அருளுடையவர்க்கே தப்ப இயலும்.

அது எவ்வண்ணமோவெனில் மார்க்கண்டேயனுக்குப் பதினாறு வயது என்று பிரம்மா விதித்துப் படைத்தார். அப்படியே பதினாறு வயது சென்றவுடன் அவனது உயிரைக் (கொடுபோகக்) காலன் வந்து குருகக்

1. இவ்வரி தெளிவிலது.

கண்டு, பயந்து, ஓடிச்சென்று, பரமசிவனுடைய திருப்பூக்குடலையில் ஒதுங்கக்கண்டு, தம்பிரான் காலனைக் காலால் உதைக்க, ஒரு காலத்திலும் [1] இலையமில்லாத பெருமையைப் பெற்று, (என்றும் பதினாறு வயது உடையவனாய்) அகத்தியன், புலத்தியன், அங்கிஷன், கவுதமன், வசிட்டன், காசிபன், மார்க்கண்டேயன் என்று எண்ணுகின்ற [2] ஏழு இருடிகளில் ஒருவனாயிருந்து (சிறந்தான்).

அன்றியும் யாகத்தின் மிக்கதொரு புண்ணியமில்லை. அது பாவமாக விளைந்தது எவ்வண்ணமோவெனில், மரீசி, வசிட்டன், அகத்தியன், ஆங்கீரசன், புலத்தியன், புலகன், கிருது, பிருகு, தட்சன், நாரதன் என்கின்ற [3] பத்துப் [4] பிரசாபதிகளில் தட்சப் பிரசாபதி என்கின்ற மகாவிருடி பிரம்ம பதத்தினைப் பெற வானோரைக் கருதிப் பரமேசுவரனைக் கருதாமல் யாகம் செய்யத் தன்னுடைய தலையிழந்து ஆட்டுத்தலையினைப் பெற்றான்.

அல்லாமலும் பிரம்மகத்தியில் மிக்கதொரு பாவமில்லை. அது புண்ணியமாய் விளைந்தது. அது எவ்வாறெனில் [5] கெசபட்டன் புத்திரன் [6] தண்டேசுரன் மணலை சிவலிங்கமாக்குவித்து கைபலமாகப் பசுவின் பாலைக் கறந்து (சிவலிங்கத்தை) ஆடியருளப்பண்ணக் கண்டு, அவன் தந்தையாகிய கெசபட்டன் கோபித்துக்கொண்டு தன் கால்களால் (அச் சிவலிங்கத்தினை) அழிக்கக் கண்டு, (வாளெடுத்துத்) தந்தையின் கால்களைத் துணிய, (அதனால்) கீழே விழுந்த (கெசபட்டன்) "இது ஏன் மகனே?" என்று கேட்ட வாயிலும் வெட்டத் தம்பிரானுடைய

---

1. அழிவில்லாத

2. சத்தவிருடிகள்: அத்திரி, ஆங்கீரசன், கௌதமன், சமதக்கினி, பரத்துவாசன், வசிட்டன், விசுவாமித்திரன் என்பர் ஒரு சாரார். அகத்தியன், ஆங்கீரசன், கௌதமன், காசிபன், புலத்தியன், மார்கண்டேயன், வசிட்டன் என்பர் மற்றொரு சாரார். மரீசி, ஆங்கீரசன், புலவகன், வசிட்டன், அத்திரி, புலத்தியன், கிருது என்பர் வேறொரு சர்ரார். காசிபன், அத்திரி, பரத்துவாசன், விசுவாமித்திரன், கௌதமன், சமதக்கினி, வசிட்டன் என்பர் மேலுமொரு சாரார். இவற்றுள் இரண்டாம் குழுவைச் சேர்ந்தது இவ்வேழு இருடிகள் எனும் குழு.

3. தேசப்பிரதேசங்களில் என்றுளது. (தசப் பிரஜாபதிகளில் போலும்)

4. மக்களைப் பெற்றுப் பெருக்குகின்றவர்கள்.

5. வேறு பெயர் எச்சதத்தன்.

6. தண்டேசுரன் சோழமண்டலத்தில் திருச்சேய்ஞலூரில் அந்தணர் குலத்தில் இற்றைக்கு 4500 ஆண்டுகட்குமுன் எச்சதத்தனுக்கும் பவித்திரைக்கும் மகனாகப் பிறந்து, விசாரசருமர் என்னும் பெயர் பூண்டவர். பின்னர் சிவபெருமானால் "அனைத்து நாம் உண்ட கலனும், உடுப்பனவும், சூடுவனவும், உனக்காகச் சண்டீசனுமாம் பதந் தந்தோம்" எனச் சண்டீசப்பதம் பெற்றவர். இதனைப் பெரியபுராணத்துட் காண்க.

அருள் பெற்று உருத்திரபதம் பெற்ருன். ஆதலால் நாம் பாவம் செய்தோமாகிலும் சிவனருள் உண்டாஞல் புண்ணியமாய் விளையும்.

மருவும் நீறும் அஞ்செழுத்தும்
மறவா திருந்தால் பரதவரே
பரவை யால முண்டவர்தாம்
பாழில் தள்ளா ரெனமொழிந்தார். (120)

விருத்தம்

நினைத்த தொன்ருய் முடிவதுதான்
நினையா தொன்ரு மன்றியே
நினைத்த தொன்ரு யினுமாகும்
நினைத்தே யிரும்நீர் பரதவரே
நினைத்த வடியா ருடல்குளிர
நினையார் (த)ாங்கள் நீருக
நினைத்து [1] நகையார் நினையொருவர்
நினைத்த தளவோ வெனமொழிந்தார். (121)

பாரா தெங்கும் நீறணிந்து
பாத கமலந் தனைப்பார்த்துப்
பேரா வகையஞ் செழுத்தோதிப்
பேசா திரும்நீர் பரதவரே
வாரார் கால விடமுண்டு
வானேர்க் கமுத மளித்தவர்தாம்
தீரா ராகி வித்துயரம்
தீர்ப்பா ருளரோ சிலரென்ருர். (122)

காற்கடல்நீர் காசினியில் கலந்தெழுநாள் காழிநகர்
சேற்றிருந்த தோணிதனிற் சிலரிருக்க உடனிருந்தோம்
போற்கடலில் செங்கனகப் [2] புது(மீனுல்) பூசித்தோம்
பாற்றிருநீர் சிவன்கருணைப் பரதவரே யெனமொழிந்தார். (123)

சுருக்க மாட்டேன் புலனைந்தும்
சொல்ல மாட்டே னெழுத்தஞ்சும்
பெருக்க மாட்டேன் சிவஞானம்
பேச மாட்டேன் திருவேடம்

---

1. நகைப்பார் எனலும் பொருந்தும்.
2. அதிபத்த நாயனுர் வரலாறு. 17-ம் பக்கம் காண்க.

உருக்க மாட்டேன் வன்னெஞ்சு
உள்ள படியே யுளதென்று
இருக்க மாட்டேன் சிவனேயிங்
கேதுக் கடியேன் பிறந்தேனே ! (124)

உரை

இப்பால் தம்பிரான் திருக்கயிலாயத் திருமலையில் திருவோலக்கம் [1] கொண்டு இனிது எழுந்தருளியிருக்கின்ற காலத்து, திருநந்திதேவரைத் திருக்கண் சாத்தியருளி "வாராய்! நந்தி!! நம்முடைய இடப்பாகமான மரகத நிற ஒளி போய் ஒரு நிறமானபடியினாலே மிகவும் வறியதாய் இரா நின்றது. (அவ்விடப்பாகப்) பார்வதி நம்முடைய [2] சாபத்தினாலே போய் அதியரையனுக்கு மகளாகி, வளர்ந்து, பக்குவதையாகியிருக்கிறாள். அவளைத் திருமணம் செய்துகொள்ளுவதாகப் போகின்றோம். நீயும் நம்முடனே போதுவாயாக!" என்று திருவாய்மலர்ந்தருளி

மருக்கொண்ட குழலாளை மணஞ்செய்ய மண்மீது
திருத்தொண்டர் வேடமாகிச் செல்குவ மெனமொழிந்தார். (125)

விருத்தம்

சூடும் பிறையுங் கரந்தளித்துங்
கமழு மழுமான் கரந்தருளி
ஆடும் பணியுங் கரந்த(ரு)ளி
ஆறுஞ் சடையுங் கரந்தருளி
நீடுஞ் சிலைவேள் தனையெரித்த
நெற்றி நயனங் கரந்தருளி
வேடம் புனையத் தொடங்கினராம்
[3] வேடர் தொழவீ டருளசெய்வார். (126)

உரை

பகீரதன் தன் தவபலத்தால் [4] சன்னதிப்பட்ட [5] கங்கைதன்னைப் பரமேசுவரன் 'தரிக்கின்றே' னென்ற சொற்கேட்டுக் காலாக்கினிபோலக் கோபித்து மிக்க [6] வேகத்துடனே [7] அறுபது நூல்வட்டம் ஒரு தாரையாகக் கொண்டு, அப்படி ஆயிரமுகமாக வகுத்துப் பாதலத்துண்டாகிய சத்த லோகங்களும் ஊடுருவும்படிக் கறுத்துக்கொண்டு குதித்துச் செல்லத் தம்பிரா(ன் தன்) னுடைய எட்டுத் திருச்சடையிலொரு திருச்சடை(யை)

1. குலைந்து என்றுளது. 2. ஏவலினாலே என்றுளது. 3. வேடந்தொழ என்றுளது. 4. எதிர்ப்பட்ட. 5. சிறிதேவை என்றுளது. 6. கேபத்துடனே என்றுளது. 6. ஒருபல என்றுளது.

சொல்லில் நாத்தடித்துக்காணிற் சொல்தடு மாற்றமாகி
மெல்லநா வறட்சிக்காணில் வீய்வது மாதமொன்றில்
மெல்லென வுரைக்கினுந்தான் மந்தமாய் மயக்கமாகி
வல்லவங் குழலாயன்றே யடைந்திடு மரணமாமே. (25)

(இ-ள்) நாக்குத் தடித்துச் சொற்கள் தடுமாறி, நாவறட்சியும் உண்டாகும். அப்போது சாவு 1 மாதத்திலேற்படும். வார்த்தைகளை மந்தமாக உச்சரித்து அடிக்கடி மயக்கமும் ஏற்பட்டால் அன்றே மரணமடைவான்.

தேகக்குறி

மேனியு மிகப்பருத்து விம்மியே சுழித்து மின்னி
ஊனில்லாச் சோகமாகி லொருவரு டத்திற்சாவாம்
பான நீருடம்பிற் ருவி பறவையினுடற் போற்காணி
லானியாம் மாதம்பத்தி லாத்துமா வென்று கூறே. (26)

(இ-ள்) உடல் மிகவும் பெருத்து, உப்பிச் சுழித்து மினுமினுப்பு உண்டாகி வருந்தினுல் சாவு 1 வருடத்திலேற்படும். பறவையினுடற்போல் தலைபெருத்துக் கால்சூம்பிக்காணப்படில் 10 மாதத்தில் உயிருக்கு இறுதி யுண்டாகும்.

மெய்யெல்லாம் பசுமையாகில் விரைத்திடு மபயமாகிற்
கையடி சுருங்கிக் காணில் கருதுமென் மாத மஞ்சாம்
நெயமலம் வியர்வைகாணில் நெஞ்சுயர்ந்திருபால் வற்றித்
துல்ய தோருருவமாறித் துஞ்சுவர் மாதமாறே. (27)

(இ-ள்) உடம்பு முழுமையும் பசுமை நிறமடையும். இரு அடிக்கைகளும் சுருங்கிவிட்டாலும் 5 மாதத்தில் உயிர் நீங்கும். வியர்வையுடன், நெஞ்சு உயர்ந்து மார்பின் இருபக்கங்களும் குழிந்து விட்டாலும், உருவம் மாறினுலும் 5 மாதத்தில் இறந்து போவார்கள்.

2 மாதத்தில் மரண லக்ஷணம்

மேலெல்லாம் வெளுவெளுத்து விலாவிருபுறமும் வற்றி
சாலவே பசுநரம்புத் தாரைபோல் மாறிக்காணிற்
காலிருமுட் டெலும்புங் கழன்றபோல் மேலேயுன்னில்
வேலினை வென்ற கண்ணுய்! வீய்குவர் மாதம் நாலே. (28)

(இ-ள்) உடலெல்லாம் வெளுத்து, விலாப்புறங்கள் வற்றிப்போய் நரம்புகள் பசுமையாக எழும்பிப் புடைத்துக் காணப்பட்டாலும், இரு

முட்டெலும்புகளும் கழன்றுவிட்டதுபோல் வலவலத்துப் போனாலும், நோயாளி 2 மாதத்தில் இறப்பான்.

(இதுவுமது)

இருவிலா மேலெழும்பி ரண்டுமே யுன்னிக்காணில்
உரைசெய்வர் மாதமூன்றி லுயிரது மரணமென்ன
மருவிய கண்டம்நீண்டு வத்தியே மிடருந்தாழ்ந்து
திரையெனத் தோல்சுருங்கில் செப்புவர் மாதம் ரண்டே. (29)

(இ-ள்) இரு விலாப்புறங்கள் மேலேயெழும்பி புடைத்துக் காணப் பட்டாலும் 3 மாதங்களில் உயிரையிழப்பான். கழுத்து நீண்டு, மெலிந்து, முகவாய் தாழ்ந்து, தோலில் சுருக்கங்கள் காணப்பட்டால் 2 மாதத்தில் மரணம் சம்பவிக்கும்.

1 மாதம், 20 நாட்களிலுண்டாகும் மரணக் குறிகள்

பொருத்தெல்லா நெகிழ்ந்து வற்றிபொற் பகன்றிருக்குமாகிற்
றுரத்தல் போலேய்ப்புக்காணிற் றுஞ்சுவார் மாதமொன்றிற்
றிருத்தலில் நடத்தல்தன்னி லெழும்பலி லசதிகாணில்
விருத்தமாய் துயரமாகில் மரணம்பத்திரு நாளெண்ணே. (30)

(இ-ள்) விலாப்பக்கங்கள் நெகிழ்ந்து வற்றி, அழகு குன்றி மூச்சு விடும்போது அதிகமாக விரிந்து சுருங்கினாலும் 1 மாதத்தில் மரணமுண் டாகும். இருக்கும்போதும், நடக்குபோதும், குதிக்கும்போதும் அசதியதிகம் ஏற்பட்டு, மனக்லேசம் உண்டானால் 20 நாட்களில் மரணம் சம்பவிக்கும் என்றுமறிந்து கொள்ளவும்.

10 நாட்கள் 5 நாட்களிலுண்டாகும் மரணக்குறிகள்.

காயத்தின் மயிர் சுருண்டு கருத்துத் தோல் சுருங்கலாகிப்
பேயொத்த நிறமுமானுற் பிரியும் நாட்பத்திற் சீவன்
நோயற்றோ ரெனினு மேனி நுடங்கியே மார்புதாழ்ந்து
மோயொத்துப் பத்திக் காணி லுயிர் விடு மஞ்சுநாளில் (31)

(இ-ள்) உடலிலுள்ள ரோமங்கள் சுருண்டு, தோல் கருநிறமடைந்து சுருங்கிப்போம். அப்போது 10 நாட்களுக்குள் சீவன் பிரியும்

மேலும், வியாதியில்லாமல் ஸ்வஸ்தனாக இருந்தாலும், உடம்பு குன்றி மார்பு தாழ்ந்துபோய் காணப்பட்டாலும் 5 நாட்களுள் உயிர்போம்.

3 நாட்கள், 2 நாட்களுள் ஏற்படும் மரணக்குறிகள்.

கண்டத்தினரம்பு ரெண்டுங் கரிக்கவே விரைக்குமாகில்
பிண்டத்தைச் சீவன் விட்டுப் பிரியும் நாள் மூன்றுமென்கத்
தண்டொத்துக் காரை யென்பு தடித்தது முயர்ந்து காட்டில்
வண்டொத்த வளவற்றனும் புகரிரு நாளில் வீய்வார். (32)

(இ-ள்) கழுத்து நரம்புகள் இரண்டும் தடித்து விரைத்து நின்றால் 3 நாட்களில் ஜீவன் பிரியும். காரையெலும்பும் தடித்து உயர்ந்தாலும் 2 நாட்களில் மரணமடைவான்.

1 நாள், அல்லது 5 நாழிகையில் ஏற்படும் மரண லக்ஷணம்

உடம்பெல்லாம் பதறிக்காணி லுன்னிடிலுன்னல் தாழில்
நடந்திட(க்கணுக்) கால்சாயில் நாளொன்றில் சாவர்திண்ணந்
திடம்பட விருக்கில் செய்யத் தேகமேமுறுக்கிக் காணில்
விடம்பயில் கண்ணினளே! வீழ்குவர் கடிகையஞ்சில். (33)

(இ-ள்) உடல் முழுவதும் நடுக்கம் ஏற்படும். எழுந்திருக்க இயலாது. கஷ்டப்பட்டு நடந்தாலும், கணுக்கால்கள் பலமின்றி சாயும். அப்போது அந்நோயாளி 1 நாளில் இறப்பார் என்று கண்டுகொள்ளவும்.

உடம்பு முழுவதும் முறுக்கிக்கொண்டாலும் 5 நாழிகையில் மரணம் அடைவார் என்று சொல்லவும்.

மலக்குறியிலிருந்து மரண லக்ஷணம்

மலத்துடன் நெய்தேன்போல நிணம்நீலம்போல வீழ்ந்தா
லுலத்தியே சடத்தைவிட்டே வுயிர்நீங்கு மாதமாறிற்
குலக்கொடி யணங்குநல்லாய்! குழக்கெனச் சேரவீழில்
சொலத்தகு மாதமஞ்சிற் றுஞ்சுவர் உண்மையாமே. (34)

(இ-ள்) மலத்துடன் நெய், தேன் போல் சீதம் விழுந்தாலும் மலம் நீல நிறமாகக் காணப்பட்டாலும், 6 மாதங்களுள் உயிர் துறப்பான், மலம் போகும்போது 'குழக்' என்று ஒரே தடவையில் வீழ்ந்தால் 5 மாதங்களில் இறப்பானென்று சொல்லவும்.

4 மாதம், 3 மாதங்களிலேற்படும் மரணக் குறிகள்

அறைத்த சோறன்னவீழில் லவுஷதஞ் செய்யிற்றீரா
திரைத்திடில் திங்கள் நான்கிலே கிடு மரணமென்கக்

கரைத்த கூழ்போன்று வீழ்ந்துகலங்கியே பொருமுமாகி
லுரைப்பது மாதமூன்றி லொடுங்கிடு முயிருந்தானே. (35)

(இ-ள்) மலம் இளகி அறைத்த சோற்றைப் போலவே வீழ்ந்தாலும், மருந்துகளின் உபயோகத்தினல் தீராமலிருந்தாலும் 4 மாதங்களில் உயிர் நீங்கும். வயிற்றுப் பொருமலுடன் மலம் கூழைப்போல் வீழ்ந்தாலும் 3 மாதங்களில் உயிர் நீங்கும்.

2 மாதத்தில் ஏற்படும் மரணக்குறிகள்.

வெள்ளையாயிரைந்து வீழ்ந்து விலாவுள்ளே சொருகிக்குத்தித்
துள்ளென நெஞ்சிற் ருவித் துஞ்சுவார் மாதம் ரெண்டில்
கள்ளென நுரைத்துக் கம்பங் கஞ்சி போல் கழியு மாகில்
வெள்ளிடு மரணமாமந்த மார்க்கத்திலென்ன சொல்வார். (36)

(இ-ள்) மலம் வெள்ளையாகி, இரைச்சலுடன் வெளியாகும். விலாவில் குத்து வலியுண்டாகும். நெஞ்சிலும் அடிக்கடி வலிஏற்படும். அப்போது அந்நோயாளி 2 மாதங்களுள் இறப்பான். கம்பங் கஞ்சியைப் போல விடாமல் நுரைத்துப் பேதியானலும் 2 மாதங்களில் உயிர் நீப்பான்.

20 நாட்களில், 16 நாட்களிலேற்படும் மரணக் குறிகள்.

நினைக்குமுன் கழியுமாகில் நீர்தனில் கரியைப்போலத்
தினப்படிக் கழியுமாகில் செப்பும் நாளிருபதென்கப்
பனிச்சல மென்ன வீழ்ந்து பன்றிநெய் படர்ந்த தொத்தால்
மனத்தினி லெண்ண வேண்டாம் மரணம் நாட் பதினறென்றே (37)

(இ-ள்) மலம் கழிக்க வேண்டும் என்ற எண்ணம் உண்டானவுடன் மலம் வெளியாகும். மூத்திரம் கரியைக்கழுவின தண்ணீர் போல் இறங்கும் இம்மாதிரி தினமும் ஏற்படில் 20 நாட்களுள் மரணம் சம்பவிக்கும் எனத் தெரிந்து கொள்ளவும்.

10 அல்லது 7 நாட்களுள் ஏற்படும் மரணக்குறிகள்.

குக்குடத் தெச்சம் போன்றும் குறுந்தினை யரிசி போன்று
மொக்கவே இரத்தஞ் சீயு மோடிடில் நாட்பத்தாகுந்
தொக்குள்ளே சொறுகிக் கொண்டு துருத்தி நீ ரென்னவீழ்ந்து
மிக்கதோர் மயக்கமாகில் வீயும்நாளேழாமன்னே ! (38)

(இ-ள்) கோழியின் மலம் போன்றும், தினையரிசி போலவும் மலம் வீழ்ந்து இரத்தமும் சீழும் கலந்திருந்தால் அந்த நோயாளி 10 நாட்களில் இறப்பான். குடல் சொருகிக்கொண்டு மலம் துருத்தியிலிருந்து பீச்சும் நீரைப்போல அதிவேகத்துடனே கழிந்து, மயக்கம் அதிகமானால் 7 நாட்களுள் மரணம் நிச்சயம்.

5 நாட்கள், 3 நாட்களில் சம்பவிக்கும் மரணக்குறிகள்

எடுத்திடுங் கழிச்சலத்து யிறுகிப்பின் கழிந்துள்ளாவி
நடுங்கியே மயக்கமாகிக் காணில் நவில்வர்நா ளஞ்சாமென்ன
உடைத்தகூழ் முட்டைபோல வூன்வெடி நாற்றம் நாறி
லடிக்கடிக் கழியிற்றனே யாவிபோம்மூன்று நாளில். (39)

(இ-ள்) மலம் சிலதடவை இறுகும். சிலதடவை நீர்போன்று கழியும். உடலில் நடுக்கம் ஏற்பட்டு மயக்கம் உண்டானால், 5 நாட்களில் பிராணன் போகும், என்றறியவும்.

மலம் கோழிமுட்டையின் வெள்ளைக் கருவைப்போன்றும், மிக்க நாற்றத்துடனும், அடிக்கடியும் போனால் 3 நாட்களில் ஆவி பிரியும்

2 நாட்கள் ஒரு நாளிலேற்படும் மரணக்குறிகள்

பச்சிலை யரைத்தாப்போலப் பலபல நிறங்களாக
நெய்ச்செடிநாற்றம் போலக் கழியில் நாள் நிசமிரண்டே
வெச்சென வெதும்பிக்கொண்டு மிகமலஞ் சுபாவம் போல
மிச்சமாய் விகற்பமாகில் வீயும் நாளன்று தானே, (40)

(இ-ள்) பச்சிலையை அரைத்தாப்போல் பற்பல நிறங்களாக மலம் போய், மலத்தில் நெய்செடி நிண நாற்றமும் இருந்தால் 2 நாட்களுள் மரணம் ஏற்படும்.

மூத்திரக்குறி

மூத்திரம் பெய்கும் போது முறுக்கன்றி வீழ்தலாலுஞ்
சூத்திரமான வஞ்சு மாதத்தில் துலையுமென்கச்
சாத்திய உஷ்ணமத்துத் தானெனக் குளிர்ந்துவீழில்
காத்திரமங்கே வீயுங் கருதுநான்கு திங்கடன்னில். (41)

(இ-ள்) மூத்திரம் பெய்கையில் அந்ததாரை முறுக்கிக் கொண்டு விழாவிட்டால் 5 மாதத்தில் மரணம் சம்பவிக்கும் எனத் தெரிந்து கொள்ளவும். உஷ்ணமின்றிக் குளிர்ந்து சிறுநீர் கழிந்தால் 4 மாதத்தில் ஜீவனை இழப்பான்.

(2 மாதம், ஒரு மாதத்திலேற்படும் மரணக் குறிகள்)

மண்டிபோல் சலம் போல் வீழில் மதுவென நீர்தான் வீழில்
தண்டுள்ளே யடைத்து வீழில் சாகுவார் மாதம் ரெண்டில்
கெண்டியின் நீர்போல் வீழ்ந்து இளர் நுரையத்தக்காலே
கண்டுகொள் மாதமொன்றிற் கழன்றிடு மரணமென்றே. (42)

(இ-ள்) சிறுநீர் தடிப்பாகவோ அல்லது தண்ணீரைப் போன்ரோ தேனைப் போன்ரோ ஆகி, ஆண்குறியில் அடைத்துக்கொண்டு, சிறுகச் சிறுக வீழில் 2 மாதங்களில் உயிர் நீங்கும், கிண்டியின் வழியாக நீர் விழுவது போன்று மெல்லியதாக விழுந்து நுரையும் உண்டாகவில்லை யென்ருல் அந்நோயாளி 1 மாதத்தில் இறப்பான்.

அப்போதேயேற்படும் மரணத்தின் குறிகள்

குறியடி யயர்ந்து நீருங் குளிர்ந்து தானறியாதாக
வறிவிலாதோடுமாகி லாத்துமா வன்றிறக்கும்
வெறி கமழ் மலர் பூங்கோதாய்! விளம்பிய பலகுணத்தால்
செறியுயிர் மாளுமென்று செப்பினு ரொப்புள்ளாரே. (43)

(இ-ள்) குறியின் அடி வீங்கி அயர்ச்சியுற்று, நீரும் குளிர்ந்து அறியாமல் வெளியாகில் அன்றே இறப்பான். இம்மாதிரியான குறிகள் உண்டாகித் தக்க வைத்தியமும் செய்யாவிடில் உயிர் நீங்கும் என்றுந் தெரிந்து கொள்ளவும்.

தேகத்தில் நோயுண்டாகும் பொதுக் குறிகள்

இருப்பினில் மலர்ந்து சாய்ந்து யெழில் முகங் கவிழ்ந்து கொண்டு
ஒரு புறஞ்சாய்ந்து கால்கள் ஊன்றியே மடக்கிக் கொண்டு
வருப்பொடு கபால மூக்கில் விரைந்து கை வைத்துக்கொண்டு
திருப்பியே திரும்பிக் கொண்டு மிருந்திடில் சேர்வார் நோயில். (44)

(இ-ள்) இருக்கையில் இருக்கும் போது சாய்ந்து உட்கார்ந்து முகத்தையும் கவிழ்த்துக் கொண்டு, கால், கைகளை ஊன்றிக் குத்திட்டு வைத்துக் கொண்டும், தலையில், மூக்கில் கையை வைத்துக் கொண்டு தாங்கிக்கொள்வதில் விருப்பம் உண்டாளுல் அவர்கள் விரைவில் நோய்க்கு இரையாவர்கள் என்று அறிந்து கொள்ளவும்.

(இதுவுமது)

சாய்ந்து கால் முடக்கிக்கொண்டு சந்தடி யூடுகையைச்
சேர்ந்திட வைத்துக்கொண்டு சிக்கெனக் கால்கள் கட்டிப்
பாய்ந்திடுந் தவளைப்போலப் பரிவுட னிருப்பானுகிற்
ரேய்ந்திடு வார்கள் நோயி லென்றுதான் சொல்லுமுந்நூல். (45)

(இ-ள்) கால்களை முடக்கிக், குந்திக்கொண்டு கைகளை கால்களுக்கு இடுக்கில் சேர்த்து வைத்துக்கொண்டு, கால்களையும் இறுகச் சேர்த்து வைத்துக் கொண்டு, பாயும் தவளையைப் போலிருந்தால் அவனும் நோய் வாய்ப்படுவான்.

கமனக் குறி

நடக்கினிற் சுபாபமின்றி நடையது தாழ்ந்ததாக
வடக்குமாய் நடப்பானுகில் கலித்த கமனனுகிற்
சடத்தொரு புறமே சாய்ந்து சத்தன நடப்பானுகிற்
திடப்பட நெளித்துக்கொண்டு நடக்கினுஞ் சேர்வார் நோயில் (46)

(இ-ள்) நடக்கும்போது சாதாரணமாக நடக்காமல் தாழ்ந்த நடையுடனும் ஒருபுறம் சாய்ந்து நடந்தாலும், உடலை நெளித்துக் கொண்டு நடந்தாலும் அவன் நோய்வாய்ப்படுவான்.

சயனக் குறி

மலர்ந்துதான் கையிரண்டும் மார்பில்வைத் துறங்கலாலும்
நிலந்தனில் வீழ்ந்து கையை நெத்திவைத் துறங்கலாலும்
புலந்தரு விழி விழித்தார் போற்கிடந் துறங்கலாலு
மிலங் கிழையனையாய்! நோயில் யெய்திடுவார்கள் திண்ணம் (47)

(இ-ள்) மல்லார்ந்து படுத்துக்கொண்டு இருகைகளையும் மார்பின் மேல்வைத்து உறங்கினுலும், தரையில் படுக்கும்போது கையைத் தலைக்கு உயரமாக வைத்து உறங்கினுலும், கண்களைத் திறந்துகொண்டு தூங்கினுலும் நோய் அவர்களைச் சாரும்,

இதுவுமது

வாயினு லூதலாலும் வரிந்து பற்கடிக் கையாலுந்
தீயதோர் நெடுமூச்சிட்டுச் செத்திடும் பிரேதம் போன்றே
ஓய்விலா துறங்கலாலும் வுறுபகற் காலை மாலை
நேயமாய்த் துயிலலாலும் நிச்சயம் நோயிற் சேர்வார். (48)

(இ-ள்) தூங்கும்போது வாயிலிருந்து ஊதற்சப்தம் ஏற்பட்டாலும் (கொறடு விடுதல்), பற்களை ''நற நற'' என்று கடித்தாலும் நீண்ட பெரு மூச்சுவிட்டு, பிணம் போன்று எப்பொழுதும் உறங்குவதாலும். பகல், காலை, மாலை நேரங்களிலும் தூங்கினுலும் நிச்சயம் நோயினுல் அவதியுறுவான்.

வில்வாதிலேகியம்

நீர் பொருந்துங் கூவிளை வேர் தொக்குப்போக்கி
நிறை பத்து மூன்றுபலந் தூணி த்தண்ணீர்
சீர் பொருந்த யெட்டொன்ருய்க்காய்ந்த நீரைத்
தெளித்த தனில் ஆலைவெல்லம் பலநாலைந்து
யேர் பொருந்து மார்த்திரகச் சாறு நாழி
யிவை கலந்தாற் கற்கமதி மதுரமேலம்
பேர் பொருந்து புட்டிவில வங்கப் பட்டை
பொருந்து மார்த்திர ரகமே வாய் விளங்கம். (1)

விளங்கமே பாரங்கி மர மஞ்சள் கூகை
வெண்ணீறு கொத்துமல்லி கடகசிங்கி
களங்க மறுந் தாளீசங் கிராம்பு சாதிக்
காய் மாஞ்சி திரி கடுகு செவ்யங் கோட்டந்
துளங்குதிரி பலைமூலம் ஓம மிந்து
சொல்லும் நா கப்பூவுத் தேவதாரம்
கொளும் பருத்தி விரைப்பருப்பு வகைபலங்கால்
கொண்டு சூரணமதனைப் பாகில் தூவே. (2)

ஏர்க்கை பெறக் கிண்டியதிற் பசுவின் நெய்தே
னிசைத்திறக்கி லேகியத்தை யருந்து வீரே
லார்க்கு மரி தானகுன்மம் பித்தவாயு
வருசி வாய் நீர்வருதல் நெஞ்செரித்தல்
பார்க்குமாம லகப்பித்தங் கசந்த பித்தம்
பயித்து நான் குந்தீரும் பசியுண்டாகுந்
தீர்க்குமே விக்கலைந்துஞ் சொன்ஞேஞ் சொன்ஞேம்
வில்வாதி லேகியத்தின் செயலிதாமே. (3)

(இ-ள்) வில்வ வேரைக் கொண்டுவந்து மேல் தோலை நீக்கிவிட்டு அந்தக் கட்டையை 13 பலம் எடுத்துச் சிறு சிறு துண்டுகளாக வெட்டி ஒரு பாத்திரத்திலிட்டு 4 படி தண்ணீர் விட்டு அடுப்பின் மேலேற்றி எட்டிலொன்ருக வற்றவைத்து ஆலை வெல்லம் 20 பலம் சேர்த்து, இஞ்சிச்சாறு ¼ படி சேர்த்துப் பாகாக்கிக் கொண்டு,

அதிமதுமரம்	ஏலக்காய்
இலவங்கப்பட்டை	இஞ்சி
வாய்விடங்கம்	சிறு தேக்கு
மரமஞ்சள்	கூகை நீர்
கொத்து மல்லி	கற்கடசிங்கி
தாளீசபத்திரி	கிராம்பு

சாதிக்காய்	சடாமாஞ்சில்
சுக்கு	மிளகு
திப்பிலி	செவ்வியம்
கோஷ்டம்	கடுக்காய்த்தோல்
தான்றித்தோல்	நெல்லிவற்றல்
ஓமம்	இந்துப்பு
சிறுநாகப் பூ	தேவதாரு
பருத்திவிதைப் பருப்பு	

இவைகளை வகைக்கு 1/4 பலம் வீதமெடுத்துக் கல்லுரலிலிட்டிடித்து வஸ்திரகாயஞ்செய்து, முன் செய்திருக்கும் பாகில் தூவி, விடாமல் கிண்டி பசுவின் நெய் விட்டுப் பதத்திலிறக்கவும். நன்கு ஆறிய பின்னர் தேன் விட்டுக் கலந்து வைத்துக் கொள்ளவும்.

குன்மம், பித்தவாயு, அருசி, வாயில் நீர் ஊறுதல், நெஞ்செரிவு, ஆமலகபித்தம் (அதாவது அம்லபித்தம்) கசந்த பித்தம் முதலான 40 வகை பித்த நோய்களும் சாந்தியாகும். பசியும் உண்டாகும். 5 வித விக்கல் களும் தீரும்

கண்டாத்ரக லேகியம்

கண்டார்த்திரக மாறுபலங் கருகா தாநெய் யிற்பொரித்துக்
கொண்டார் பருத்திவிதைப்பருப்புக் கொத்தமல்லித் திரிகடுகு
வண்டார் மலர்ப்பூச் சீரகமும் வகைநாற்கழஞ்சு துடியோமம்
தண்டாளீசந் தூயமூலஞ் சாதி லவங்கந் திரிபலையே (1)

பலமாந் திராட்ச மதுரமிந்து பாரங்கி வகையொன் ஞெருகழஞ்சு
நலமாஞ்சர்க்கரை யாறுபலம் நறுந்தேன் குடுவத் துவயம் விட்டுப்
பலமாங் கண்டார்த்திரகப் பேர் பகருமருந்து கொளக் குன்மம்
பலமாய் பித்தரோகங்கள் பீலிகை யருசி பறந்திடுமே (2)

(இ-ள்) இஞ்சியைத் தோல் நீக்கிக் கண்டங் கண்டமாக வெட்டிய துண்டுகள் 6 பலம் எடுத்துப் பசுவின் நெய்விட்டுக் கருகாமல் பொன்னிற மாகப் பொரித்துக் கொள்ளவும்.

பருத்தி விரைப் பருப்பு	கொத்தமல்லி விதை
சுக்கு	திப்பிலி
மிளகு	சிறுநாகப்பூ
சீரகம்	

இவைகள் வகைக்கு 4 கழஞ்சு (½ பலம்) எடுத்து

ஓமம்	ஏலக்காய்
தாளீசபத்திரி	திப்பிலி மூலம்
சாதிக்காய்	கிராம்பு
கடுக்காய்த்தோல்	நெல்லிவற்றல்
தான்றித்தோல்	

இவைகளும் வகைக்கு 1 பலம்

திராட்சைப் பழம்	அதிமதுரம்
இந்துப்பு	கண்டு பாரங்கி

இவைகள் வகைக்கு 1¼ வராகனெடையெடுத்துக் கல்லுரலிலிட்டு நன்ருக வஸ்திரகாயஞ் செய்து கொண்டு முன் சொன்ன வறுத்த இஞ்சித் துண்டுகளையுஞ் சேர்த்து நாட்டுச் சர்க்கரை 6 பலம் சேர்த்து நன்ருக லேகியமாக இடித்து வைத்துக் கொள்ளவும். பின்னர் சுத்தமான தேன் 2 குடவம் அதாவது ½ சேர் விட்டுக் கலந்து வைத்துக் கொள்ளவும்.

இதில் ஒரு சுண்டைக்காயளவெடுத்துத் தினம் காலை மாலையுட் கொள்ளப் பலமான பித்தரோகங்கள், பீலிகை, அருசி முதலானவை தீரும். இதன் பெயர் 'கண்டார்திரக லேகியம்' ஆகும்.

பாண்டு காமாலைக்குக் கோமூத்ராதிலேகியம்

கோசலங் குறுணிதன்னிற் குளம் பலமொருபதிட்டு
வீசனல் காய்ந்த பாகிற் விசுவஞ் சோடச மண்டூரம்
மாசில் முப்பலமுஞ்சேர்த்து வருங்கோமூத் திராதிலேகியம்
போசனம் பண்ணப் பாண்டு காமாலை சூலைபோமே (1)

(இ–ள்) பசுவின் மூத்திரம் 1 மரக்காலுடன், வெல்லம் 10 பலம் சேர்த்து, அடுப்பின் மேலேற்றிப் பாகாக்கி 16 பலம் சுக்கு, சுத்தி செய்த கிட்டம் 3 பலம் இவைகளைப் பொடி செய்து போட்டு லேகியமாக்கிக் கொள்ளவும்.

இதில் ஒரு சுண்டைக்காயளவெடுத்துத் தினம் 2 வேளை கொடுக்கப் பாண்டு, காமாலை, சூலை, இவைகள் தீரும்

லசுன. வச்சிராதி லேகியம்

பாரினில் லசுனவச்சிர லேகியம் பகரக் கேளீர்
சார்வுறு பிரண்டையிஞ்சிச் சாறிவை வகை முந்நாழி
சீர்பெறுகண்டங்காரி செய்யதூ தளையின் சாறு
பேரிருநாழி கொண்டு பெய்துமே மருந்துகேளே (1)

மருந்துநல் வெள்ளையுள்ளி வளர்பல மிருபதிந்து
அருந்து சீரகங் கருஞ் சீரகங்காய மசமதாகம்
பொருந்திய கிராம்பரத்தை புகரறு மேலம் புட்டில்
திருந்துசா திக்காய்சாதிபத்திரி சிறிய மூலம் (2)

திரிகடு வசம்பு காந்தந் திகழ்தான்றிக் காய்நெல்லிக்காய்
விரிசவுக் காரஞ்செய்ய வெந்தயம் வகையோரெுன்று
பரிபல மூன்று நூறுபத்யம் விளைகளைந்து
சரிசமங் கல்மண் போக்கிச் சரியரைப் படியுங்கூட்டே (3)

ஏர் கொடிவேலிவேரு மிசைபுங்கம் வேரின்றேலும்
நாறர வரைத்துருட்டி நாரங்காயளவு கொண்டு
சார்வுறு வாமணக்கந் தைலம துரியுஞ் சேர்த்து
சீர்பெற முன்னஞ் சொன்ன மருந்தொடு பிசறிக்கொள்வோம் (4)

பிசறியே மருந்துஞ் ………… றனல் காயும்போது
நசைபெறு கறுப்புவெல்ல முப்பலம் நறுக்கியிட்டுச்
சுசி யரிதகிப் பிரமாணந்துய்த்திடச் சூல குன்மம்
…… …… …… …… (5)

குன்மரோகங்கள் பாண்டு காமாலை குடலில்வாதங்
கன்மரோகங்களான கணி பவம் வாந்தி வாயு
சென்மரோகங்களான அக்கினி மந்தஞ் சிலேத்ம
மின்மஹுருதரச் சூரை வீக்கமுந்தீரும் பாரே (6)

(இ-ள்) பிரண்டைச்சாறு இஞ்சிச்சாறு
இவைகள் வகைக்கு 3படி

கண்டங்கத்தரிச்சாறு	தூதுவேளைச்சாறு
இவைகள் வகைக்கு	2 படி
பூண்டு	பலம் 20
இந்துப்பு	சீரகம்
கருஞ்சீரகம்	பெருங்காயம்
ஓமம்	கிராம்பு
சிற்றரத்தை	ஏலக்காய்
சாதிக்காய்	சாதிப்பத்திரி
திப்பிலி	சுக்கு
மிளகு	வசம்பு
அயக்காந்தம்	தான்றிக்காய்த்தோல்
நெல்லிவற்றல்	சவுக்காரம்
வெந்தயம்	

இவைகளை வகைக்கு 3 பலம் வீதம் எடுத்து இடித்துச் சூரணம் செய்து வைத்துக்கொண்டு, கொடிவேலி வேர், புங்கம் வேர் இவைகளின் நாறுகளை நீக்கி மேல் புரணியை மாத்திரம் எடுத்துக் கைபடாமல் ஒரு நாரத்தங்காயளவு அரைத்து

ஆமணக்கெண்ணெய் ½ படியும் எல்லாவற்றையும் ஒன்று கலந்து அடுப்பின் மேலேற்றிக் கொதிக்கும்போது கறுப்பு வெல்லம் 3 பலம் சேர்த்துக் கெட்டியாகச் செய்து கொள்ளவும்.

இதில் ஒரு கடுக்காய் பிரமாணம் வீதம் உட்கொள்ளவும். சூலைகுன்மம், குன்மரோகங்கள், பாண்டு, காமாலை, குடல் வாதம், வாயு, வாந்தி, அக்கினிமந்தம், கபம், உதரச்சூரை, வீக்கம் முதலான ரோகங்கள் தீரும்.

நீர் அடைப்பு, நீரிழிவிற்கு வங்கபற்பம்

காரீயம்	பலம்	1	காந்தம்	பலம்	2
இந்துப்பு	பலம்	3	பெருங்காயம்	பலம்	1
வெடியுப்பு	பலம்	2	சீனக்காரம்	பலம்	½

இந்த மருந்துகளை வெவ்வெறுகப் பொடித்து வைத்துக்கொள்ளவும் ஒரு சட்டியில் ஈயத்தை உருக்கித் துத்தத்தைப் பொடி செய்து போட்டு, முருங்கைப் பட்டையும் சிதைத்துப் போட்டு, முருங்கைக் கம்புகொண்டுக் கிண்டிக் கிண்டி நன்ருக வறுக்கவும். பின்னர், காந்தம், சீனக்காரம் முதலான ஒவ்வொரு மருந்துகளையும் போட்டு வறுத்து, அதன் பிறகு முருங்கைப்பட்டை ½ பலம் நறுக்கிப் போட்டு ஒரு சாமம் வறுக்க மயில் கழுத்து வர்ணமாகப் பற்பம் கிடைக்கும்

இந்த மருந்தையொரு கலசத்திலிட்டு 4 நாட்கள் பூமியில் புதைத்து வைத்து 5 வது நாளெடுத்து 2 பணவெடை பற்பமும், வங்காளச் சீனியும் கலந்து பசு வெண்ணெயில் கொடுக்கத் தீரும் வியாதிகள் :— துர்மாங்கிஷம், நீரடைப்பு, நீர்செறுப்பு, நீரிழிவு முதலியன.

பேதிக்கு மாத்திரை

சுத்தி செய்த நேர்வாள பருப்பு	1 பலம்
இலுப்பை பூ	பலம் 2
கடுகரோகிணி	பலம் 2

இம் மூன்று மருந்துகளையும் கல்வத்திலிட்டு 2 படி மிதிபாகல் இலைச்சாறு விட்டு அரைத்துக் குன்றிப் பிரமாணம் மாத்திரைகளாகச் செய்து உலர்த்தி வெந்நீரில் 1 மாத்திரை கொடுக்கப் பேதியாகும். நாலு நாட்கள் அல்லது 6 நாட்கள் ஷை சாறு விட்டு அரைக்கவும்.

டங்கணாதிக் குளிகை

வெங்காரம்	பலம் 6
சுத்தி செய்த நேர்வாளம்	பலம் 3
நல்ல கெந்தகம்	பலம் 2
சுக்கு, மிளகு, திப்பிலி (மூன்றும் சேர்ந்து)	பலம் 2

இவைகளைக் கல்வத்திலிட்டு எலுமிச்சம்பழச்சாறு விட்டு அரைத்துகடலைப் பிரமாணம் உருண்டை செய்து, எலுமிச்சம்பழம் அல்லது இஞ்சிச் சாற்றில் கொடுக்கக் கெர்ப்ப விப்புருதி, மலசலமடைத்தல், உப்பிசம், உதிர வாயு இவைகள் தீரும்.

தாமிரச் செந்தூரம்

செம்பு சுத்திசெய்து ஈசலிறகுபோல் தட்டியது	பலம் 16
சுத்தி செய்த ரஸம்	,, 4
சுத்தி செய்த நாபி	,, 4
மிளகு	,, 16
சுத்தி செய்த கெந்தகம்	,, 16
புன்முருங்கைப் பட்டை	ஒரு விளாங்காயளவு

முதலில் ரஸத்தையும் கந்தகத்தையும் அரைத்துக் கஜ்ஜலி செய்துப் பின்னர் மற்ற மருந்துகளைப் போட்டு நன்ருக வெள்ளைச்சாறணை சாறு விட்டரைத்துப் பிறகு எலுமிச்சம் பழச்சாறு விட்டரைத்து, பிறகு முருங்கைப்பட்டை சாறு விட்டரைத்து, ஒரு புதுச் சட்டியிலிட்டு வெயிலில் நன்ருகக் காயவைக்கவும். உலர்ந்தபின் மறுபடியும் புதுச்சட்டியிலிட்டு, மேற்சட்டி மூடிச் சீலை மண் செய்து அடுப்பின் மேலேற்றி 30 நாழிகை எரிக்கச் செந்தூரமாம்.

இதில் 3 குன்றி எடையெடுத்து இஞ்சிச்சாற்றிலிடக் குன்மம், மகோதரம், சகல வாயுவுந் தீரும்.

சாறணைச் சாற்றிலிட வலிகுன்மம் தீரும்
வெற்றிலைச் சாற்றிலிடச் சத்தி குன்மந் தீரும்.

நவலோகாக்னி குமாரன்

சுத்திசெய்த ரஸம், பொன், வெள்ளி, வெள்ளீயம்,
லோகம், காரீயம், செம்பு, வெங்கலம், பித்தளை,
துத்தநாகம் இவைகளைப் பற்பம் பண்ணிச் சமபாகங்
கூட்டி எருக்கம் வேர்க் கஷாயம் விட்டரைத்து

5 நாட்கள் மத்தித்து, அதைக் காசிக்குப் பியிலிட்டடைத்துச் சீலை மண் செய்து வாலுகாயந்திரத்தில் சிறுதீயாகப் பன்னிரண்டு சாமமெரித்துச்

சாங்க சீதளமாக ஆறியபின் எடுத்துப் பொடி செய்து அனுபான பேதங்களில் குன்றியளவு கொடுக்கச் சர்வ ரோகங்களுந் தீரும்.

சிந்தாக்கினி குமாரன்

சுத்தி செய்த பாதரஸம்	நெல்லிக்காய் கெந்தகம்
பொரிக்காரம்	சுத்தி செய்த நாபி.

இவைகளைச் சமபாகங் கொண்டு, கல்வத்திலிட்டு எருக்கிலைச்சாறு விட்டு, அரைத்துச் சிறுசிறு உருண்டையாகத்திரட்டி ஒரு வச்சிர மூஷையிலிட்டுச் சீலை மண் செய்து, ஒரு சட்டியிற் கீழுமேலுஞ் செங்கற் பொடியிட்டு அந்த குப்பியைப் பதித்து உலைமூடிக் கொண்டு மூடிச் சீலை மண் செய்து குழிவெட்டி எருவடுக்கி அதில் வைத்துக் கஜபுடம் பிரமாணத்தில் வெந்து யெடுத்து, ஔஷதத்தைச் சூரணஞ் செய்து அனுபான விசேஷங்களில் சிஞ்சாப்பிரமாணம் (புளியங்கொட்டை) கொடுக்கச்சர்வரோகமுந்தீரும்.

பிராணக்கினி குமாரன்

சுத்தி செய்த ரஸம்	பச்சை நாபி
அப்பிரகம்	கெந்தகம்

இவை சமபாகங் கொண்டு, பற்பாடகச் சாறு விட்டு 3 ஜாமம் அரைத்து வச்சிர மூஷையிலிட்டு, ஒரு குழி வெட்டிக் கஜபுடமாக எருப்புடமிட்டு ஆறியெடுத்துக் கல்வத்தில் வைத்து, மீன் பித்தம் விட்டரைத்துக் குன்றிப் பிரமாண முருண்டை செய்து அனுபான விசேஷங்களில் கொடுக்கச் சர்வரோகமுந் தீரும்

கோடாசூழிக் குளிகை

சுத்திசெய்த இரதம்	சுத்திசெய்த கெந்தகம்
,, லிங்கம்	,, நாவி
,, இருவி	,, நேர்வாளம்
பொரித்த வெங்காரம்	லோகச் செந்தூரம்
சுக்கு	மிளகு
திப்பிலி	கடுக்காய் தோல்
நெல்லி வற்றல்	தான்றித்தோல்
வாயுவிடங்கம்	தாளீசபத்திரி
அதிமதுரம்	கிராம்பு
சீரகம	திப்பிலி மூலம்
சித்திரமூலவேர்	

இவைகளைச் சமமெடுத்துப் பொடித்துக் கல்வத்திலிட்டு எலுமிச்சம்பழச் சாற்றில் சாமம் அரைத்து, துளசி, கையாந்தகரை, நொச்சி, ஆவாரை இந்நான்கிலைகளையும் இடித்துப் பிழிந்த சாறுவிட்டு 1 சாமம் அரைத்து, கண்டங்கத்திரி, வேலிப்பருத்தி, ஆடாதோடை இம்மூன்றும் சேர்த்திடித்துப் பிழிந்த சாறுவிட்டு 4 சாமங்களரைத்துக் குன்றியளவுள்ள மாத்திரைகளாக உருட்டி, நிழலிலுலர்த்தி வைத்துக்கொண்டு ஒரு கலசத்திலிட்டு மூடிப் பூமியில் 12 நாட்கள் புதைத்து வைத்திருந்து எடுத்துச் சுக்கு, மிளகு, திப்பிலிச் சூரணத்தில் 1 மாத்திரை சேர்த்து வெள்வெங்காயத் தைலத்தில் கொடுக்கச் சன்னிகள் தீரும். திப்பிலியும் தேனுங்கூட்டிக் கொடுக்க வாதந்தீரும். திப்பிலியும் பொரிக்காரமும் கூட்டிக் கருப்புட்டியில் (பனைவெல்லத்தில்) கொடுக்க ஈளை, இருமல், க்ஷயரோகந்தீரும். பெருங்காயங்கூட்டி ஆமணக் கெண்ணெயிற் கொடுக்க, வயிற்றில் நோய் குன்மம் தீரும். இப்படி தக்க அனுபானங்களில் சர்வ ரோகமுந்தீரும்.

சுத்தானந்த பைரவன்

சுக்கு	மிளகு
திப்பிலி	கடுக்காய்த்தோல்
தான்றித்தோல்	வசம்பு
நேர்வாளம் (சுத்தியானது)	சன்னிநாயகம்
நெய்கொட்டாம்பழம் (பூவந்தி)	கருஞ்சீரகம்
சாரணை வேர்	கார்போகவரிசி
பூண்டு	சதகுப்பை
வெளிச்சைப் பிசின்	கடுகரோகிணி

இவைகள் வகைக்கு 1 பலம் எடுத்து, நன்ருக இடித்துக் கல்வத்திலிட்டு வேப்பம்பழச் சாற்றிலோ அல்லது முருங்கைப்பட்டை, வேப்பம்பட்டை இரண்டுங் கஷாயம் பண்ணிக்கொண்டோ, விட்டு, நன்ருக 2 சாமங்கள் அரைத்துச் சிறு சுண்டைக்காயளவுள்ள மாத்திரைகளாக உருட்டி அனுபான பேதங்களில் கொடுக்கச் சன்னிதோஷம், உதரதோஷம் இவைகள் தீரும்.

சன்னிபாத பைரவ மாத்திரை

பொன்னிதாரம், இரஸம் இவ்விரண்டும் சரியளவெடுத்துப் பாகலிலைச் சாறு விட்டுச் செப்புக்கிண்ணியிற்பூசி ஒரு சட்டியிற் கவிழ்த்து, மண்ணுங் கடுக்காயுங் கூட்டியரைத்துச் சீலைமண் செய்துக் கிண்ணித் தூறு தெரிய மணலிட்டு அடுப்பின்மேலேற்றித் தீயெரித்துக் கிண்ணித்தூறிலே நெல் வைத்தால் பொரியும் அந்தப் பருவத்திலே ஆறிவிட்டெடுத்துக் கிண்ணியிலேறியிருக்கிற மருந்தையெடுத்துக் கொம்புப்பாகலிலைச்சாறு விட்டு அரைத்து

உளுந்துப் பிரமாணமுருண்டை செய்து நிழலிலுலர்த்திச் சுக்கு, நாபி, கெந்தகம், பொரிக்காரம் இவைகள் வகைக்கு விராகனெடை 3; நவச்சாரம், எவச்சாரம், சத்திச்சாரம், இந்துப்பு இவை வகைக்கு வராகனெடை 1½, இவையெல்லாம் பொன்னூமத்தஞ் சாறுவிட்டரைத்துக் குகையிலிட்டுச் சீலமண்செய்து, குக்குட புடமிட்டெடுத்துக் கெண்டைமீன் பித்து, பன்றிப் பித்து, மயில் பித்து, இம்மூன்றிலும் வகைக்கு 1 ஜாமம் வீதம் மூன்று அரைப்பு அரைத்து, உளுந்துப் பிரமாணம் மாத்திரை செய்து உலர்த்தி வைத்துக்கொள்ளவும்.

இஞ்சிச்சாறு, தேனில் கொடுக்கச் சன்னி தோஷம், வாதம், குளிர் சுரம், சுவாசம், காசம், பிறவீச்சு, தனுர் வாதம், நடுக்கு வாதம், சிலேத்ம ரோகம், சுரவிக்ருதிகள் இவையெல்லாந் தீரும்.

திரைலோக்ய சிந்தாமணி

சுத்தமான இரஸம் பற்பம்	சுத்தமான வைரம் பற்பம்
,, பொன் ,,	,, வெள்ளி ,,
,, தாமிரம் ,,	,, உருக்குப்பொடி பற்பம்
அப்பிரக பற்பம்	இவைகளுடன்
சுத்திசெய்த கெந்தகம்	சுத்திசெய்த உத்திகம் (முத்து)
,, சங்கு	,, பவழம்
,, அரிதாரம்	,, மனோசிலை

இவைகளையொன்றுகூட்டி ஒரு கல்வத்திலிட்டுக் கொடிவேலிக் கஷாயம் விட்டு 7 நாட்கள் அரைத்து, எருக்கம்பால் விட்டு 3 நாட்கள், நொச்சிச் சாற்றில் 1 நாள், திருகுக்கள்ளிப்பாலில் ஒருநாள், இஞ்சிச்சாற்றிலொருநாள், மாதளம் பழச்சாற்றில் 7 நாட்கள் அரைத்துப் பொன்னிறமாக இருக்கும் பலகரைக் (சோழி) குள்ளே யடைத்து, வெங்காரத்தை எருக்கம்பால் விட்டரைத்துப் பலகரை வாயில்பூசி ஒரு சிறு கலசத்திற்குள்ளே வைத்து வட்டோடு போட்டு மூடிச் சீலமண்செய்து புடமிட்டெடுத்து 21 நாட்கள் கொடிவேலிக் கஷாயம் விட்டரைத்து, இஞ்சிச்சாறு விட்டு 7 நாட்கள் அரைத்துக் கஞ்சாயிலைச்சாறு விட்டு 3 நாட்கள்அரைத்து, எலுமிச்சம்பழச்சாறுவிட்டு 7 நாட்கள் அரைத்து, கொம்மட்டி மாதளைச் சாற்றில் 7 நாட்களரைத்து வைத்துக்கொள்ளவும்.

இதற்கு மேலிந்த மருந்திற்குச் சரியெடை இரதபற்பங்கூட்டி இரத பற்பத்திற்கு நாலிலொன்று வைக்கிராந்த பற்பம் கூட்டி, முருங்கைப்பட்டைச் சாற்றில் 7 நாட்களரைத்துப் பின்பு இதற்கு நாலிலொன்று வெங்காரம் கூட்டி, வெங்காரத்திற்குச் சரி சுத்திசெய்த நாபி கூட்டி, நாபிக்குச் சரி மிளகு, கிராம்பு கூட்டி, சாதிக்காய், சாதிப்பத்திரி, திப்பிலி இவை நாபிக்கு

நாலிலொன்று கூட்டி இஞ்சிச்சாறு விட்டரைத்து மாத்திரைகளாக உருட்டிப் பதனம் பண்ணிவைத்துக் கொள்ளவும்.

இதில் 1 மாத்திரை உட்கொள்ளப் பலமுண்டாகும். தேககாந்தி அதிகரிக்கும். வீரிய விருத்தி உண்டாகும். பசி, தாகம் உண்டாகும்.

சகல தோஷங்களும் வியாதிகளும் போகும். உடம்பு பெருக்கும், பாண்டு, வயிற்றுக்கழிச்சல், பீலிகை, மகோதரம், சோகை, சுரங்கள், கல்லடைப்பு, தாகம், பவுத்திரம், சத்தி, குன்மம், குஷ்டரோகம் முதலான பல வியாதிகளும் தீரும்.

இது உண்மையென்று நம்பி சிரமப்பட்டுச் செய்தால் உத்தமம்.

சந்திரோதய மாத்திரை

திராக்ஷைப்பழம், இலுப்பைப்பூ, அதிமதுரம், பச்சைநாபி, லிங்கம், திப்பிலி, பேரீச்சம்பழம், சந்தனம், நன்னாரிவேர், வெட்டிவேர், கோரைக் கிழங்கு, இலாமிச்சம்வேர், கோஷ்டம், சிறுநாகப்பூ, கோரோசனை, பச்சைக் கற்பூரம், குங்குமப்பூ, திருமஞ்சனக்கல், இவைகளைச் சமமாக எடுத்துக் கொண்டு நுணுக்கிக்கல்வத்திலிட்டுக் கருப்பஞ் சாற்றிலொரு சாமம், நீர் வள்ளிக்கிழங்கி(தண்ணீர்விட்டான்)ல் ஒரு சாமம், அரைத்துத் துவரைப் பிரமாணம் உருண்டை செய்து, நிழலில் உலர்த்தி வைத்துக்கொள்ளவும்.

ஒரு உருண்டை இஞ்சிச்சாற்றில் கொடுக்கத் தாகசுரந்தீரும்.

ஆடாதோடை புட்டவியலாக அவித்த சாற்றிற்கொடுக்கச் சன்னி வாதந்தீரும்.

அனுபான பேதங்களிற் கொடுக்கப் பித்தரோகம், உஷ்ணரோகம் இதுயெல்லாந்தீரும். கைகண்டது.

கோடாசூழிக் குளிகை

பாம்புவிஷம், சமுத்திராப்பழம், சாதிக்காய், சாதிப்பத்திரி, ரஸம், இருவி, கெந்தகம், நாபி, கௌரீபாஷாணம், வெள்ளைப்பாஷாணம், திரிகடு, திரிபலை, துத்தம், துரிசு, அரிதாரம், கருஞ்சீரகம், ஓமம், அபின், சமுத்திரச்சோகி, நிர்விஷம், இந்துப்பு, லவங்கம், லிங்கம், வெங்காரம், அதிமதுரம், அமுக்கிரா இவைகள் வகைக்கு 1 வராகனெடை.

நேர்வாளம் பால்விட்டவித்துச் சுத்தி செய்தது 30 வராகனெடை.

இவையெல்லாவற்றையும் கல்வத்திலிட்டுக் கையாந்தகரைச்சாறு, தும்பைச்சாறு, நொச்சியிலைச்சாறு, துளசிச்சாறு, வெற்றிலைச்சாறு, கறுத்த

ஆட்டின் பால் இவை ஒவ்வொன்றிலும் 8 நாட்களரைத்து, உளுந்துப் பிரமாணம் உருண்டைசெய்து நிழலிலுலர்த்தி வைத்துக்கொள்ளவும். வியாதிக்குத் தக்கபடி அனுபானத்தில் கீழ் கண்டபடி கொடுக்கவும். குஷ்டத்திற்குக் காட்டாமணக்குப் பாலிலுரைத்துப் பூசவும். மண்டைக் குத்திற்கு (வியாதிக்கும்) குப்பைமேனிச் சாற்றிலரைத்துப் பூசவும். கபால விப்புருதிக்குப் பிரண்டைச் சாற்றிலரைத்துப் பூசவும். ஒருத்தலைவலிக்கு கச்ச நாரத்தங்காய் சாற்றில் நஸ்யம் செய்யவும். காதிற் புழுவிற்குக் கீழா நெல்லிச்சாற்றிலுரைத்து விடவும். காதில் வலிக்குச் சங்கங்குப்பிச் சாற்றில் கலந்து பிழிய, நாசிகா பீடத்திற்கு ஆட்டு மூத்திரத்தில் பிழிய, உண்ணுக்கிற்கு வெள்ளாட்டு நெய்யில் அரைத்துப் பூசவும். சிலந்திக்கு இசங்கம் பழச்சாற்றிலரைத்துச் சீலையிலூட்டிப் போடவும்.

கரப்பானுக்குச் சங்கம்பழச் சாற்றில் உள்ளுக்குக் கொடுக்கவும். ஒட்டிய புண்ணுக்குக் கோதுமை மாவில் ரொட்டி பண்ணிச் சுட்டுத் தின்னவும். மசூரிக்கு அசமதாகத்திலரைத்து இளவெந்நீரில் கொடுக்கவும். வரட் சூலைக்கு வெள்வெங்காயத் தைலத்தில் கொள்ளவும். பக்கசூலைக்கு கார்போகவரிசி கூட்டி அரைத்துக்கொள்ளவும். கெற்பசூலைக்குப் பிராயிலை கூட்டி யரைத்து வெந்நீரிற் கொள்ளவும். கெற்பவிப்புருதிக்குக் கோடக சாலைச் சாற்றில் கொள்ளவும். பித்தவிப்புருதிக்குக் கொன்றைப் பழச்சாற்றில் கொள்ளவும். விப்புருதிக்குக் கோமியத்தில் கொள்ளவும், வாதத்திற்கு அரசம்பட்டையோடரைத்து வெந்நீரிற் கொள்ளவும். சிலேத்ம விப்புருதிக்குச் சிறுநீரிற், சிறுகீரைச்சாற்றிற் கொள்ளவும். பித்தக்கரப்பானுக்குச் சோற்றி லிட்ட பழயநீரிற் கொள்ளவும். பூதகரப்பானுக்கு எலிமிச்சம்பழச் சாற்றில் கொள்ளவும். வாதக்கரப்பானுக்கு கழுதைவிட்டைச் சாற்றில் கொள்ளவும். சிலேத்ம கரப்பானுக்கு பிரண்டைப்பழச்சாற்றில் கொள்ளவும். சிரங்கிற்கெல்லாம் ஆடாதோடைச் சாற்றில் கொடுக்கவும். சிலேத்மத்திற்கு காணச்சாற்றில் (கொள்ளு) இப்படி அனுபான பேதங்களாக வியாதி கண்டு இம்மருந்தைக் கொடுக்கச் சர்வரோகமுந் தீரும். இம்மருந்தைச் சோம்ப லில்லாமல் செய்ய மிகவும் உத்தமம்.

மேகசஞ்சீவினி

காரீயம்	வராகனெடை	$3\frac{1}{2}$	இரதம்	வராகனெடை	$1\frac{1}{2}$
இளந்தென்னம்பூ	,,	4	குறுமபை	,,	4
ஆவாரை விரை	,,	5			

இவைகளில் ரஸத்தையும் ஈயத்தையும் உருக்கிக் கலந்து, கொள்ளவும். மீதமுள்ள மருந்துகளை இடித்து எருமை மோரில் 1 நாள் ஊறவைத்து, மறு நாள், ஈயத்தையும் கலந்து ஷெ மோர் விட்டு நன்றாகவரைத்து மாத்திரையாக

உருட்டிவைத்துக்கொள்ளவும். தக்க அனுபானங்களுடன் கொடுக்க மேக ரோகந்தீரும்.

மகாம்ருத்விகாதிக்குளிகை

திராக்ஷைப்பழம், பேரீச்சம்பழம், இலுப்பைப்பூ, அதிமதுரம், இலாமிச்சம்வேர், வெட்டிவேர், நன்னாரிவேர், செங்கழுநீர்க்கிழங்கு, கோரோசனை, கிராம்பு, கஸ்தூரி, குங்குமப்பூ, பச்சைக்கர்ப்பூரம், முத்து, பவழம், மான்கொம்பு, கோஷ்டம், சாஸ்திரவேதி, கிராம்பு, ஏலம். திப்பிலி, மண்புழு, கோரைக்கிழங்கு, அக்கிராக்காரம் இவை சமபாகங்கூட்டிக் குளிர்ந்த தண்ணீர் விட்டு ஒரு சாமம் அரைத்துக் குன்றியளவுள்ள மாத்திரைகள் செய்து நிழலில் உலர்த்தி.வைத்துக்கொள்ளவும்.

இதில் ஒரு உருண்டை முலைப்பாலில் கொடுக்க உன்மத்தம், அரோசகம், இரத்தபித்தம், தாகசுரம், அந்தரதாகம், விஷபாகம், விக்கல், நாக்குவெடிப்பு, உடல்வெடிப்பு, இரத்தப்பிரமியம் நீர்க்கட்டு முதலான ரோகங்கள் தீரும்.

லகு ம்ருத்விகாதிக் குளிகை

செம்மணத்திக்கட்டை, ஏலக்காய், சந்தனத்தூள், சுக்கு, நாறிப்புல் கதிர், திராக்ஷைப்பழம், சடாமாஞ்சி, நன்னாரிவேர், சுக்கு, லவங்கப்பட்டை, கடுகுரோகிணி, கோரைக்கிழங்கு, திரிபலை, பேரீச்சம்பழம், இலாமிச்சை வேர், வெட்டிவேர், அரக்கு, மெழுகு, சீரகம், கிராம்பு, லவங்கப்பத்திரி, கோஷ்டம், அதிமதுரம், கோரோசனை, வில்வப்பழம், வில்வவேர் இவைகளைச் சமமெடுத்துக்கொண்டு கருப்பஞ்சாற்றிலரைத்துக் கழஞ்சி (கழக்கோடி)ப் பிரமாணமுருண்டை செய்து வியாதிக்கேற்ற அனுபானங்களில் கொடுக்கவும்.

சாதிலிங்க மாத்திரை

பச்சைக்கற்பூரம், மான்கொம்பு, ருத்திராட்சம், வெட்டிவேர், இலாமிச்சம்வேர், அதுமதுரம், கோஷ்டம், கோரோசனை, திராட்சைப்பழம், பேரீச்சம்பழம், திப்பிலி, சந்தனம், கிராம்பு இவைகள் வகைக்கு 1 வராக னெடை, சுத்தி செய்த சாதிலிங்கம் வராகனெடை 13, சாத்திர வேதிக்காய் வராகனெடை 26.

ஆக இதையெல்லாந் தூளாக்கிக் கல்வத்திலிட்டுப் பன்னீர், கருப்பஞ் சாறு, தண்ணீர்விட்டான் கிழங்குச்சாறு இவைகளினால் 3 அரைப்பு அரைத்து இலந்தைக்கொட்டைப் பிரமாணம் உருண்டைசெய்து

வாதசுரத்திற்கு நொச்சிச்சாற்றிலிடவும்.

பித்தசுரத்திற்கு முலைப்பாலிலிடவும். சிலேத்ம சுரத்திற்குத் தூதுளம் பழமுந் தேனுங் கூட்டிக் கொடுக்கவும். சந்நிபாத ஜ்வரத்திற்கு வெள் வெங்காயத் தைலத்திற் கொடுக்கவும்.

துர்மாமிச அடைப்பிற்கு அனுபானம்

காட்டுக்கோரைக் கிழங்கு, சதாவரிக் கிழங்கு, நிலைப்பனங் கிழங்கு, நன்னாரிவேர்ப் பட்டை, பூமிச்சக்கரக் கிழங்கு, முசுமுசுக்கை வேர், நெருஞ்சி வேர், பீளை வேர், கொத்துமல்லி விதை இவைகளை நன்றாக உலர்த்தி இடித்து வைத்துக்கொள்ளவும்,

இவைகளை வகைக்கு ¼ படி பொடி கூட்டி, இந்தப் பொடி ஒரு வெருகடி (மூவிரல் கொள்ளும் அளவு)ப் பிரமாணமும், ஒரு உருண்டையும், ஒரு கழஞ்சு வெங்காளச் சீனியும் கூட்டி அத்திப்பட்டைச் சாற்றில், இளநீரில், பசுவின் பாலில், பச்சரிசிக் கழுநீரில், கரைத்து உட்கொண்டு பத்தியம் காக்கத் தீரும்.

சுராங்குசக் குளிகை

இரதம், கௌரீபாஷாணம், வெள்ளைப்பாஷாணம், லிங்கம், தாளகம், துத்தம், துருசு, கெந்தகம், மனோசிலை, நேர்வாளம், ஆக இந்த பத்து மருந்துகளையும் சுத்தி செய்துகொண்டு, சரியெடையெடுத்துக் கல்வத்தி லிட்டு இஞ்சிச்சாறு, பாகலிலைச்சாறு, விட்டு நன்றாகவரைத்துச் சிறுபயறு அளவுள்ள மாத்திரைகளாக உருட்டி வைத்துக்கொண்டு, இஞ்சிச் சாற்றி லிடச் சீதச்சுரம், தாபச்சுரம் தீரும். பத்தியம்:— பால்கஞ்சி கொடுக்கவும்.

இதற்குக் கஷாயம்

தாமரையிலையினுட்சுருள்	கோரைக்கிழங்கு
சீந்தில்தண்டு	சித்தாமுட்டிவேர்
பேராமுட்டிவேர்	நன்னாரிவேர்
பொன்மெழுகு	சடாமாஞ்சில்
மரமஞ்சள்	கோஷ்டம்
சிற்றரத்தை	தேவதாரம்
கிராம்பு	சாதிக்காய்
தான்றிக்காய்	கடுகரோகிணி
செவ்வல்லிக்கொடி	சவ்வியம்
பற்பாடகம்	சிறுதேக்கு
ஏலக்காய்	இலவங்கப்பத்திரி
அதிமதுரம்	சிறுபயற்றம்பருப்பு
சுக்கு	கடுக்காய்த்தோல்
கொத்தமல்லிவிதை	

இவைகளெல்லாம் இடித்துவைத்துக்கொண்டு. ஒரு சிரங்கை தூளுக்கு 1 சேர் தண்ணீர் விட்டு, 1/8 ஆகக் காய்ச்சி 2 வேளை உட்கொள்ளவும்.

இலகு சுரங்குசம் (வேறு)

வெள்ளைப்பாஷாணம் கௌரீபாஷாணம்

இவைகளைப் பசுவின் பாலில் சுத்திசெய்து, வெண்பாகலிலைச் சாற்றிலரைத்து உளுந்தளவு மாத்திரைகளாகச் செய்து, பசுவின் மோர் காய்ச்சி இறுத்து அதில் கொடுக்கவும்.

உப்பில்லாக் கஞ்சி கொடுக்கவும். சுரம் எல்லாம் தீரும்.

சுரங்குசம் (வேறு)

வெள்ளைப்பாஷாணத்தைச் சிறுகச்சிறுக நறுக்கி எருக்கம்பாலில் 8 நாளூறப்போட்டு, 9-வது நாளெடுத்துப் பால்போகக் கழுவி வேப்பம் பட்டைச் சாற்றில்ரைத்துக் கடுகளவுள்ள மாத்திரைகளாகச் செய்து வெந்நீரில் கொடுக்கவும்.

பத்தியம் :— பால் கஞ்சி, சகல சுரமும் தீரும்.

திப்பிலியாதிச் சூரணம்

மாகதி பலமாரோம மதிகந்தா ளீசமிந்து
வாகுறு மூலங்கொத்த மல்லியையவி கிராம்பு
சோகுறு விளங்குஞ்சுக்கு துய்சீர மிசிவெட்பாலை
சேகில வங்கபன்னம் வெடியுப்புச் செவ்வியஞ்சாதி. (1)

சாதிப்பத் திரிமரீசஞ் சவுக்காரம் வகைபலங்கா
லீதிள வறுப்புச்சூரண மிதிற்பாதி சீனிகூட்டி
லோதிய மூலவாயு வுடல்விரை வாதம்வாயு
யாதிதிப் பிலாதிச்சூரணம் வெருகடி யருந்துவீரே. (2)

வாயுவுப்பிசமே சன்னி வாயுவோ டுடல்நடுக்க
மாயதோர் பித்தவாயு வக்கினிமந்தங் காசந்
தீயவாஞ் சிலேத்மவாயுத் தீர்ந்திடுந் தாதுவுண்டாம்
நாயகமான கும்ப நன்முனி யுரைத்தவாறே. (3)

(இ-ள்) திப்பிலி	6 பலம்,
ஓமம்	தாளீசபத்திரி
இந்துப்பு	திப்பிலி
கொத்துமல்லிவிதை	கடுகு

கிராம்பு	வாயுவிடங்கம்
சுக்கு	சீரகம்
சதகுப்பை	வெட்பாலையரிசி
இலவங்கப்பத்திரி	வெடியுப்பு
செவ்வியம்	சாதிக்காய்
சாதிப்பத்திரி	மிளகு
சவுக்காரம்	

இவைகள் வகைக்கு 1/4 பலம் எடுத்து எல்லாவற்றையும் இளவறுப்பாக வறுத்துக்கொண்டு சூரணித்து, வஸ்திரகாயஞ்செய்து, இதில் பாதியளவு சீனி சேர்த்து வைத்துக்கொள்ளவும்.

இதில் மூவிரல் கொள்ளுமளவு சூரணம் எடுத்து, உட்கொள்ள மூல வாயு, உடலில் வியர்வை, வாதம், வாயு, உப்புசம், ஜன்னி, உடல் நடுக்கம், பித்தவாயு, அக்கினிமந்தம், காசம், சிலேத்மவாயு இவைகள் தீரும். தாதுபுஷ்டி உண்டாகும். இது அகஸ்தியர் முறையாகும்,

தீப்யாதிச் சூரணம்

செய்யதீப் பியமரீசஞ் சிவம் வகைப் பலமிரண்டும்
அய்யவி யிருசுகந்தந் திரிகடு சக்கிராங்கி
வைசவுக்காரம் வெந்தை வகைக்கொருபலம் வெங்காரந்
துய்யவிங் கிவையோரொன்று தொடியத்தம் நிசிகால்சொல்லும். (1)

சொல்லொரு கழஞ்சு சுட்ட துரிசுமற் றவுங்கிராதித்
தொல்லைசூ ரணமதாக்கி வெருகடித் தேனிலுண்ண
புல்லிய கிராணி குன்மம் பொருமலக் கினிமந்தித்த
வில்லையீ துண்மைதீப்பி யாதிச்சூ ரணமென் றேமே. (2)

(இ-ள்)	ஓமம்	மிளகு
	இந்துப்பு	
	இவைகள் வகைக்கு	பலம் 2.
	கடுகு	சீரகம்
	கருஞ்சீரகம்	சுக்கு
	மிளகு	திப்பிலி
	கடுகுரோகிணி	சவுக்காரம்
	வெந்தயம்	
	இவைகள் வகைக்கு	1 பலம்
	வெண்காரம்	பெருங்காயம்
	வகைக்கு	1/2 பலம்

மஞ்சள்	$\frac{1}{4}$ பலம்
சுட்டதுருசு	$1\frac{1}{4}$ வராகனெடை

இவைகளைக் கல்லுரலிலிட்டு நன்ருக இடித்து, வஸ்திரகாயஞ் செய்துகொண்டு மூவிரல் கொள்ளுமளவெடுத்துத் தேனில் குழப்பி உட்கொள்ளவும்

கிராணி, குன்மம், பொருமல், அக்கினி மந்தம் முதலான ரோகங்கள் தீரும்.

மகா அஸ்திகர்ணிச்சூரணம்

வரிவெருகங் கிழங்குசத வச்சிரக்கழஞ்சு
வல்லிவேர் கழஞ்சுசத மமுக்கிராவே
ரறுகழஞ்சு படியரத்தை கழஞ்சிரு பத்தைந்து
ஆகதிசோ டசங்கழஞ்சு சொண்டியதிற்பாதி
பெருமரத்தின் ரேலி மிளகு திரிசுகந்தம்
பேய்ப்புடல் திரிபலை தேவதாரங்
கரியசீ ரகஞ்சீரங் கடுகுரோணி
கரந்தைகொட்டைக் கரந்தைநில வேம்புநொச்சில் (1)

நொச்சிமலை தாங்கி மஞ்சள் திராட்டையோமம்
துவலுமீ சுரமூலி மாவிலங்கு
வச்சகவீ சஞ்சிறிய மூலஞ்சந்த
மாலாடா தொடைசிறுதேக்கு வகைகழஞ்சு
அச்சமில்கை யாண்பொடியெண் ணுன்கழஞ்சு
அமைந்தவதி சூரணந் தன்னிற் சீனிசதகழஞ்சு
இச்சைபெறவே கலந்து வெருகடி தேன்னெய்யி
லிசைந்தருந்த வாள்பலங்கண்டி திற்குறைவருந்தே (2)

அருந்ததி லேகாகீகந் துயவாகீக
மானதிரியாகீகஞ் சதுராகீகம்
பொருந்துதிதி யாகீக மாசாகீகம்
பொங்குவரு சாகீகம் விஷமசீதந்
திருந்து மத்திச் சுரஞ் சோப மனலமாந்தியஞ்
சிலேத்மசயங் காசம்பாண்டு விஸர்ப்பரோகம்
வருந்த குத மூலமுதற் றீருந்தாது
வர்த்தனையா மஸ்திகர்ணிச் சூரணமிதாமே (3)

(இ-ள்)	வெருகங்கிழங்கு	100 கழஞ்சு
	பிரண்டைவேர்	100 கழஞ்சு
	அமுக்கிராக் கிழங்கு	100 கழஞ்சு

சிற்றரத்தை	25 கழஞ்சு
திப்பிலி	16 ,,
சுக்கு	8 ,,
பெருமரப்பட்டை	பேய்புடல்
மிளகு	தேவதாரம்
ஜாதிக்காய்	கடுக்காய்த்தோல்
சாதிப்பத்திரி	நெல்லிவற்றல்
ஏலக்காய்	தான்றித்தோல்
கருஞ்சீரகம்	சீரகம்
கடுகு ரோகிணி	சிவகரந்தை
கொட்டைக் கரந்தை	நிலவேம்பு
நொச்சி	கருநொச்சி
வட்டத்திருப்பி	மஞ்சள்
திராக்ஷை	ஓமம்
முதியார் கூந்தல்	மாவலிங்கம்
வெட்பாலையரிசி	திப்பிலி
சந்தனத்தூள்	ஆடாதோடை
சிறுதேக்கு	

இவைகள் வகைக்கு 1 கழஞ்சு

கையாந்தகரைத்தூள் 32 கழஞ்சு

இவைகளைக் காயவைத்துக் கல்லுரலிலிட்டிடித்து வஸ்திரகாயஞ் செய்து கொண்டு,

சீனி 100 கழஞ்சு

சேர்த்து ஒன்று கலந்து, மூவிரல் கொள்ளுமளவு சூரணத்துடன் தேன் அல்லது நெய் விட்டுக் குழைத்துத் தேகபலத்திற்குத் தக்கவாறு உட்கொள்ளவும்.

ஏகாகீகக்சுரம், துவய ஆகீகச்சுரம், திரியாகீகச்சுரம், சதுராகீகச் சுரம், 15 நாட்களுக்கு ஒருமுறை வருஞ்சுரம், மாதமொரு முறை வரும் சுரம், வருடாவருடம் குறிப்பிட்ட நாளில் ஏற்படும் சுரம், விஷம சுரம், குளிர் சுரம், அஸ்தி சுரம், சோபம் (வீக்கம்) அக்கினி மந்தம், கபகாசம், பாண்டு, புண்கள், ஆஸன மூலம், முதலான பல ரோகங்கள் நீங்கும். தாதுபுஷ்டி உண்டாகும். இதன் பெயர் "அஸ்திகர்ணிச்சூரண" மாகும்.

குறிப்பு : கழஞ்சு 1¼ வராகனெடை

ஆகீக ஜ்வரம் என்பது விட்டுவிட்டு வரும் மலேரியா சுரம் போன்றது.

தஞ்சை சரசுவதி மகாலின்
ரிக்வேதப் பிரிவிலுள்ள காகிதச் சுவடிகளின்
படத் தொகுப்புக் கதை

மகாலின் வடமொழிப் பகுதியில் ரிக்வேத சம்ஹிதை என்ற பெயரில் 311 காகிதச் சுவடிகள் உள்ளன. அவற்றுள்ள 85 சுவடிகளின் முகப்புப் பக்கத்தில் அழகிய வண்ண ஓவியங்கள் சிறிய அளவில் தீட்டப் பெற்றுள்ளன. 17, 18, 19 ஆம் நூற்றாண்டுகளில் தீட்டப்பட்ட இவ் ஓவியங்கள் இன்றும் வண்ணமழியாமல் புதுமையாய் விளங்குகின்றன. இந்தக் காகிதங்கள் வெளி நாடுகளிலிருந்தும் தருவிக்கப் பட்டுள்ளன. இந்தியாவில் தயாரான காகிதங்களையும் உபயோகப் படுத்தி தஞ்சை அரண்மனையில் இவ்வழியா வண்ணங்கள் தீட்டப்பட்டுள்ளன. சில சுவடிகளின் முகப்பில் பென்சிலால் வரைபடம் ஆரம்பம் செய்து முடிக்கப் பெறுமலும் உள்ளது. இச்சுவடிகளின் கடைசி பக்கங்கள் பல்வேறு பூக்களின் படங்களால் அலங்கரிக்கப்பட்டுள்ளன. இவை ஒன்றுபோல் மற்றொன்று இல்லாமல் ஒவ்வொன்றும் தனித் தன்மையுடையதாய் தோன்றுவது உற்று நோக்கற்பாலது. தாவரச்சத்துக்களால் தயாரிக்கப்பட்ட மையினால் விளைந்த இச்சித்திரங்கள் இன்றும் புதுமையோடு காட்சித் தருகின்றன.

இத்தொகுப்பிலுள்ள 85 சுவடிகளின் கதையை 25 தலைப்புகளில் தந்துள்ளேன். அவற்றின் விவரங்கள் அகரவரிசையில் பொருளடக்கத்தில் இணைக்கப்பட்டுள்ளன. இக்கதைகள் திருவிளையாடல் புராணம், சிவபுராணம், ஹாலாஸ்ய மாகாத்மியம், சுதபுற மகாத்மியம், புண்டரீக மகாத்மியம் போன்ற நூல்களிலிருந்து திரட்டப்பட்டுள்ளன.

ஒவ்வொரு கதைத் தொகுப்பிற்கும் ஒரு சிறு குறிப்பும், சுவடிகளின் எண்ணும், படத்தில் உள்ள விவரத்தையும் அப்படியே தந்துள்ளேன். படங்களை அச்சிட்டு, அதன் கீழ் விவரம் தந்து பதிப்பிப்பது சாலவும் நன்று. வருங்காலத்துக்கு இப்பணி ஓர் முன்னோடியாக அமையும் என்பது உறுதி இச்சுவடிகளின் ஒரு பகுதி நூலகத்தின் பார்வையாளர்கள் காட்சிக்கு வைக்கப் பட்டுள்ளது. இக்குறிப்பு வாசகர்கள் அனைவரையும் அக்காட்சியை தவறாது பார்க்கத்தூண்டுவதோடு, கலைவளர்த்த மாமன்னர்களின் பெருமையையும் அறிய ஓர் அரியவாய்ப்பென்றெண்ணி வெளியிட்டுள்ளேன். இந்த ஆய்வுத் தொகுப்பு வெளிவர அனுமதி வழங்கிய கௌரவ காரியதரிசி வித்துவான் திரு அ. வடிவேலனர் அவர்களுக்கு என் நன்றி உரித்தாகும்.

தமிழ் அன்னை ஏற்று அருள் புரிவாளாக.

தஞ்சாவூர்,
17—2—1977

ம. சீராளன், பி. ஏ.,
துணை நூலகர்.

பொருளடக்கம்

வரிசை எண்.		படங்களின் எண்ணிக்கை
1.	அருச்சுனனுக்கு பாசுபதமளித்தல்	6
2.	இரு கடம்பவன நிகழ்ச்சிகள்	2
3.	காயத்திரி வருணனை	2
4.	சரசுவதி உருவமைப்பு	1
	சிவத்தலங்களின் பெருமை	
5.	கார்த்த வீர்யார்ச்சுனன் மகா சிவலிங்கத்தை வழிபடல்	1
6.	காவிரிப்பூம்பட்டினத்தில் அகத்தியர் சிவனை வழிபடல்	1
7.	கைலாயத்தில் சிவலிங்கத்தை பாணாசுரன் வழிபடல்	1
8.	சீர்காழியில் திருஞானசம்பந்தர் சிவனை வழிபடல்	1
9.	தஞ்சையில் பெரியநாயகி மகாசிவலிங்கத்தை வழிபடல்	2
10.	திருவாரூரில் இந்திரன், நந்தி, வியாக்ரபாதர் முதலியோர் சிவனை வழிபடல்	1
11.	வைத்தீஸ்வரன் கோவிலில் இராவணன் மகாசிவலிங்கத்தை வழிபடல்	1
12.	சிவபெருமானின் பஞ்சமுக வருணனை	5
13.	சிவ வழிபாட்டு தியான சுலோக வருணனை	2
14.	சிவன், பார்வதி, கணபதி, முருகன், வள்ளி, தெய்வயானை முதலானோர் திருக்காட்சி	10
15.	சோதி மணிமுடிக் காணல்	3
16.	தக்கன் வேள்வியை அழித்தல்	8
17.	திரிபுர சம்ஹாரம்	1
18.	தில்லையின் திருக்காட்சி	6
19.	தேவாசுரர்கள் பாற்கடலைக் கடைதல்	3
20.	பகீரதனுக்காக பூலோகத்திற்குக் கங்கையைக் கொணர்தல்	4
21.	பிரதோஷ நடனம்	2
22.	மகாவிஷ்ணு கண்மலர்கொண்டு சிவனை வழிபடல்	2
23.	மதுரையில் திருமணம் (சுந்தரபாண்டியன்—தடாதகை)	14
24.	மார்கண்டேயனுக்கு வாழ்வளித்தல்	1
25.	ரிஷி பத்தினிகளின் கர்வத்தையழித்தல்	5

I. அருச்சுனனுக்கு பாசுபதமளித்தல்

[இது சிவபுராணத்திலுள்ள ஞான சம்ஹிதையில் வருகின்ற நிகழ்ச்சி யாகும். அர்ச்சுனன் இந்திரக்கீலத்தில் தவம் செய்துகொண்டிருக்கும்போது துரியோதனனுடைய தூண்டுதலால் மூகன் என்னும் அசுரன் பன்றி உரு வெடுத்து அர்ச்சுனனைத் தாக்குகிறன். அப்போது அர்ச்சுனனுடன் சிவனும் சேர்ந்து தாக்குகிறன். பன்றி இறந்துவிடுகிறது. அர்ச்சுனன் பாசுபதாஸ்திரம் பெறுகிறன். இக்கதை ஆறு படத்தொகுப்புகளால் விளக்கப்பட்டுள்ளது]

பன்றியை அர்ச்சுனன் ஒருபுறமிருந்து தன் அம்பால் குறிவைக்கிறன். மறுபுறம் சாதாரண வேடர்களைப்போல் சிவன், பார்வதி, சிவகணங்கள் மூவர் நின்றுகொண்டிருக்கின்றனர். சிவன் தன் அம்பால் பன்றியைக் குறிவைக்கிறன். (D. 135/B. 2345-a)

சிவபிரான், அர்ச்சுனன் இவர்கள் எய்த அம்புகளினுல் தாக்குண்டு பன்றி இறந்துவிடுகிறது. (D. 138/B. 2345-b)

சிவன், அர்ச்சுனன் இவர்களிடையே யார் எய்த அம்பினுல் பன்றி இறந்தது என்ற வாதம் தொடர்ந்து வில் யுத்தம் செய்கிறர்கள். இருவரும் சண்டைசெய்யும் காட்சியும், அருகில் வேட்டுவச்சி வேடத்தில் நிற்கும் பார்வதி, நான்கு சிவகணங்கள் ஆகியோரது காட்சியும் உருக்கமாகத் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D /141 B 2345-c)

விற்போரில் சிவனை வெல்லமுடியாத அர்ச்சுனன் தன் காண்டீவத்தால் வேடன் உருவத்தில் நிற்கும் சிவபெருமான் தலையைத் தாக்குகிறன். தலையை அணுகியதும் காண்டீவம் இரண்டு துண்டாகிவிடுகிறது. மறுபுறம் நின்று பார்வதியும் சிவகணங்களும் பார்த்துக்கொண்டிருக்கின்றனர். (D. 144/B. 2345-d)

அர்ச்சுனன் தன் காண்டீவத்தாலும் தாக்க முடியாதுபோகவே மன முடைந்து சிவபிரானைத் தன் பக்கபலமாக உதவவேண்டி சிவலிங்க பூஜை செய்கிறன். அர்ச்சுனனுல் பூசைசெய்யும் வில்வம் லிங்கத்திற்கு மேலாகச் சிவன் தலையை அடைகிறது. மறுபுறம் பார்வதியும் சிவகணங்களும் நிற்கின் றனர். (D. 147/B. 2345-e)

அர்ச்சுனனுடைய பக்தியை மெச்சிய சிவபெருமான் தன்னை இன்னர் என்று காட்டிக்கொள்வதற்காகத் தெய்வீக உருவத்தில் பார்வதியுடன் விருடப வாகனத்தில் தோன்றுகிறர். அர்ச்சுனனுக்கு பாசுபதாஸ்திரத்தை நாரதர், தும்புரு, சிவகணங்கள் ஆகியோர் முன்னிலையில் அளிக்கிறர். (D. 150/B. 2345-f)

2. கடம்பவன நிகழ்ச்சி (1)

இந்திரன் விருத்திரன் என்னும் அரக்கனைக் கொன்று அழிக்கிறான். ஆனாலும் பிரம்மகத்தி தோஷம் இந்திரனைத் தொடர்கிறது. தடாகத்திலுள்ள தாமரைத்தண்டில் தஞ்சம் புகுகிறான். அப்போதும் பிரம்மகத்தி அவனை விடுவதாக இல்லை. பிரகஸ்பதி கடம்பவனத்தில் உறைகின்ற சிவலிங்கப் பெருமானை நோக்கித் தவமியற்றுமாறு அறிவுரை கூறுகிறார். இந்திரனும் கடம்பவனம் சென்று சிவனை வழிபடுகிறான். பிரம்மகத்தி தோஷம் அவனைவிட்டு விலகுகிறது. (D. 16/B. 2349–e)

கடம்பவன நிகழ்ச்சி (2)

துருவாச முனிவர் கைலாசத்திலிருந்து திரும்பி வரும்போது சொர்க்க லோகத்தில் இந்திரனைச் சந்திக்கிறார். இந்திரனுக்குத் தாமரை மலர் ஒன்றையும் அன்பளிப்பாகக் கொடுக்கிறார். இந்திரன் அதைப்பெற்று அலட்சியமாகத் தன் ஐராவதத்தின்மேல் வைத்துவிடுகிறான். ஐராவதம் அந்த மலரைக் கீழே தள்ளி தன் பாதத்தால் மிதித்துவிடுகிறது. ஆகையால் ஐராவதம் மற்ற யானைகளைப்போல் மூர்க்கத்தனமாக பூலோகத்தில் திரியுமாறு சாபம் பெற்றுவிடுகிறது. இந்தச் சாபத்திலிருந்து விமோசனம் பெறுவதற்கு கடம்பவனத்திலுள்ள சிவலிங்க மூர்த்தியை வழிபட்டால் தீரும் என்று உணர்ந்து பின் மதுரைக் கடம்பவன நாதரை பூஜிக்கிறது. பின் ஐராவதம் தன் பழைய உருவம் எய்துகிறது. ஐராவதம் தூய வெண்ணிறத்தால் தீட்டப்பட்டு, பின் பூலோகத்திற்கு வந்த போது கருமையாகவும், சாபவிமோசனம் பெற்றபின் மீண்டும் அதே வெண்மை நிறம் அடைவதையும் படத்தில் காணலாம். (D. 19/B. 2349–f)

3. காயத்ரி வருணனை

காயத்ரி தேவியை இரண்டு ராஜரிஷிகளும், இரண்டு மன்னர்களும் மறுபுறம் நின்று வழிபடுகிறார்கள். காயத்ரி தேவியின் ஐந்து முகங்களும் ஐந்து வண்ணங்களால் தீட்டப்பட்டுள்ளன. இவ்வைந்து முகங்களும் முத்துப்போன்ற வெண்மை, பவளம்போல் சிவப்பு, தங்கம்போன்ற மஞ்சள், ஆகாசம்போன்ற நீலம் முதலிய நிறங்களாலும், உடல் தூவெண்மை நிறத்தாலும் தியான சுலோகத்திற்கொப்ப வரையப்பட்டுள்ளது. (D. 9/B. 2341–c)

மற்றொரு படத்தில் காயத்ரி தேவியின் உடல் சிகப்பு நிறத்தால் தீட்டப்பட்டு, ஆறு பக்தர்கள் வழிபட்டுக் கொண்டிருக்கின்றனர். (D. 81/D. 2343-d)

4. சரசுவதி உருவமைப்பு

கலைமகள் வீணை மீட்டிக்கொண்டு அமர்ந்திருக்கிறாள். மறுபுறம் நான்கு மன்னர்கள் தொழுதுகொண்டிருக்கின்றனர். (D. 6/B. 2341–b)

சிவத்தலங்களின் பெருமை

[சிவ வழிபாடுசெய்து முக்தி கண்டோர் பலர். எங்கும் நிறைந்துள்ள ஈசன் பல இடங்களில் கோவில் கொண்டுள்ளார். பூலோக மாந்தர்கள் சைவ சமயக்குரவர்கள் முதலானோர் வழிபட்டு இன்புற்ற இத்தலங்களுக்கு அகத்தியர் இராவணன்போன்ற பெரியவர்களும் எழுந்தருளி வழிபட்டுள்ளனர். ஆதலால் அத்தலங்களுக்கு மகத்துவம் பெருகலாயிற்று. அத்தகு ஏழு தலங்களி சிவலிங்கத்தை அவர்கள் வழிபட்ட சித்திர விவரம் கீழே தரப்பட்டுள்ளது.]

5. கார்த்தவீர்யார்ச்சுனன் மகாசிவலிங்கத்தை வழிபடல்

கார்த்தவீர்யார்ச்சுனன் என்னும் அரசன் மகாசிவலிங்கத்தை தன் பரிவாரங்களுடன் வணங்குகிறான். கார்த்தவீர்யார்ச்சுனனுக்குப் பல கரங்கள் உண்டென்னும் ஐதீகத்திற்கிணங்க சித்திரம் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (களவுபோன பொருட்களும் காணமல்போன பொருட்களும் கிடைப்பதற்காக இவரை வழிபடுவது வழக்கம்). (D. 287/B. 2348-d)

6. காவிரிப்பூம்பட்டினத்தில் அகத்தியர் சிவனை வழிபடல்

காவிரி கடலோடு சங்கமம் ஆகும் இடமாகிய காவிரிப்பூம்பட்டினத்தில் எழுந்தருளியிருப்பவர் அகத்தீஸ்வரர். இங்குள்ள மகாசிவலிங்கத்தை அகத்தியர் மற்றும் முனிவர்கள் கூப்பிய கரங்களோடு புடைசூழ வழிபடுகிறார்கள். (D 292/B. 2348-e)

7. கைலாயத்தில் சிவலிங்கத்தை பாணசுரன் வழிபடல்

கைலாச பர்வதத்தில் சிவபெருமான் பார்வதி தேவியைத் தன் மடியில் வைத்துக்கொண்டு அமர்ந்திருக்கிறார். இராவணன் கைலாச பர்வதத்தைத் தாங்கிக்கொண்டிருக்கிறான். ஒருபுறம் நின்று பாணசுரன் சிவனை வழிபடுகிறான். மறுபுறம் சிவபக்தர்களான குதிரைமுக முனிவரும், திரிபாதரும் வியாக்ரபாதரும் பதஞ்சலியும் வழிபடுகிறார்கள். (D. 299/B. 2348-g)

8. சீர்காழியில் திருஞானசம்பந்தர் சிவனை வழிபடல்

ஞானப்பாலுண்டு திளைத்தவர் திருஞானசம்பந்தர். சீர்காழியில் தோணியப்பராக எழுந்தருளியிருக்கும் மகாசிவலிங்கத்தைப் பிள்ளைப்பிராயத்தில் வழிபடுகிறார். மறுபுறம் நான்கு மகரிஷிகள் கூப்பிய கரங்களோடு வழிபடுகிறார்கள். (D. 295/B. 2348)

9. தஞ்சையில் பெரியநாயகி மகாசிவலிங்கத்தை வழிபடல்

தஞ்சைப் பெருவுடையார் கோவிலில் வீற்றிருக்கும் பிரகதீஸ்வரரை பிருகந்நாயகி தூப தீபங்களால் வழிபாடு செய்கிறார். அவருடன் கூட தோழி

யர்கள் வந்திருந்து ஆழ்ந்த பக்தியுடன் கரங்கூப்பி நிற்கின்றனர். (D. 211/B. 2347-b 1)

தஞ்சைப் பிரகதீஸ்வரர் ஆலயத்தில் எழுந்தருளியிருக்கும் மகாசிவ லிங்கத்தை பிருகந்நாயகி தேவி அவர்கள் தழுவிக்கொள்ளும் காட்சி விளக்கப் பட்டுள்ளது. தோழியர்கள் மறுபுறம் நிற்கின்றனர். (D. 234/B. 2347-d)

10. திருவாரூரில் இந்திரன், நந்தி, வியாக்ரபாதர் முதலியோர் சிவனை வழிபடல்

திருவாரூர் தேர் அழகு; ஆரூரில் பிறக்க முக்தி என்றெல்லாம் புகழ்ந்து பேசப்படுவது திருவாரூர். அவ்வாலயத்தில் வீற்றிருக்கும் தியாகராஜருடன் கூடிய அம்மையை இந்திரன், நந்தி, வியாக்ரபாதர் மற்றும் முனிவர்கள் அறுவர் வழிபடுகிறார்கள். (D. 227/B, 2347-b 2)

11. வைத்தீஸ்வரன் கோவிலில் இராவணன் மகாசிவலிங்கத்தை வழிபடல்

தஞ்சை மாவட்டத்திலுள்ள வைத்தீஸ்வரன் கோவிலில் எழுந்தருளி யிருக்கும் மகாசிவலிங்கம் வைத்தீஸ்வரர் எனப்படுவர். இங்கு இராவணன் வழிபட்டு முக்தி பெற்றான் என்பர். இத்தலத்தில் அவன் மகாதேவரை மகிழ் விக்கும் பொருட்டு தன் தலைகளை வெட்டி யாகம் செய்தான். ஒவ்வொன்றாக ஒன்பது தலைகளை வெட்டி அர்ப்பணித்துவிட்டான். கடைசியாகப் பத்தாவது தலையை வெட்டப்போகும்போது அவனைத்தடுத்தாட்கொள்கிறார் சிவபெருமான். தெய்வீக வைத்தியராக வந்து ஒன்பது தலைகளையும் மீண்டும் இணைத்து விடுகிறார். ஆகையால் இங்கு வீற்றிருக்கும் இறையவருக்கு வைத்தீஸ்வரர் என்று பெயர் வந்தது.

மற்ற அரக்கர்கள் புடைசூழ இராவணன் பத்து தலைகளுடன் மகா சிவலிங்கத்தை வழிபடுகிறான். இங்கு தீட்டப்பட்டுள்ள அரக்கர்களின் மூக்கு மேல்நோக்கி வளைந்து அரிவாள்போன்று காட்சியளிக்கிறது. (D 275/B 2348-c)

12. சிவபெருமானின் பஞ்சமுக வருணனை

சிவபெருமானுடைய சத்யோஜாத, வாமதேவ, அகோர, தத்புருஷ, ஈசான ஆகிய பஞ்சமுக வருணனைகள் கீழ்க்கண்ட ஐந்து சித்திரங்களில் விவரிக்கப்பட்டுள்ளன.

சிவபிரானுடைய இவ்வுருவ வருணனைகள் சாக்தப்ரமோதம் என்னும் மந்திர சாஸ்திரத்தில் சொல்லப்பட்டிருப்பதுபோலவும், சங்கராச்சாரியர்

அருளிய பிரபஞ்சசாரத்தில் சொல்லப்பட்டிருப்பதுபோலவும் தீட்டப் பட்டுள்ளன.)

சிவன் நான்கு தூய வெண்முகங்களும் நான்கு கைகளும் பெற்று பார்வதிதேவி அருகில் நின்றுகொண்டிருக்க, மறுபுறம் நான்கு முனிவர்கள் கூப்பிய கரங்களை தலைமேல்கொண்டு நிற்பதைப் படத்தில் காணலாம். (D. 166/B. 2346-a)

சிவபெருமானுடைய வாமதேவ உருவம் நான்கு சிவந்த முகங்களும், நான்கு கைகளும், சக்திதேவி அருகிலிருத்தலும், மறுபுறம் நான்கு அடியார்கள் கூப்பிய கரங்களுடன் நிற்பதுபோலவும் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 169/B. 2346-b)

சிவபிரான் நான்கு கருநீல முகங்களுடன் எட்டு கைகளும், உமையாள் அருகில் நிற்க, மறுபுறம் நான்கு அடியார்கள் கைத்தொழும் காட்சியோடு அகோரமூர்த்தி வடிவத்தில் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 172 / B. 2346 c)

தத்புருஷ உருவத்தில் பொன்மயமாக நான்கு முகங்களும், நான்கு கைகளும் பெற்று பார்வதிதேவி அருகில் நிற்பதுபோல் காட்சியளிக்கிறார். மறுபுறம் நான்கு முடிமன்னர்கள் கைகூப்பி நிற்கின்றனர். (D. 175 / B. 2346-d)

முத்துப்போன்ற வெண்மையான ஐந்து முகங்களையும் பத்து கரங்களையும் பெற்று ஈசான உருவத்தில் சக்திதேவி அருகிருக்கும் காட்சியளிக்கிறார் சிவபெருமான். மறுபுறம் நான்கு மன்னர்கள் கூப்பிய கரங்களுடன் நிற்கின்றனர். (D. 180 / B. 2346-e)

13. சிவ வழிபாட்டு தியான சுலோக வருணனை

சம்சார சாகரத்தில் ஈடுபட்டுள்ள ஒவ்வொருவனும் பரப்பிரம்மத்தை வழிபடவேண்டும். அவர்கள் சுற்றமுடன் சூழ்ந்திருக்க எப்படி சிவனை வழிபடுதல்வேண்டும் என்பதை சக்திபஞ்சாக்ஷரியிலுள்ள ஒரு த்யான சுலோகம் விவரிக்கிறது. அந்த விபரப்படி கீழ்க்கண்ட சித்திரம் தீட்டப் பட்டுள்ளது.

சிவபெருமான் சக்திதேவியை மடியில் அமர்த்திக்கொண்டு தாமரை மலரில் கற்பக மரத்தின் கீழ் அமர்ந்திருக்கிறார். விநாயகக் கடவுளும் முருகப்பெருமானும் இருபுறமும் நிற்கின்றனர். மகரிஷிகளும் மகேசனை வழிபடுகின்றனர். (D. 153 / B. 2345-g)

தனித்திருந்து வாழ்பவர்கள் தியானம் செய்யவேண்டிய சுலோகமும் பஞ்சாக்ஷரியில் சொல்லப்பட்டிருக்கிறது. அதற்கேற்ப சிவபெருமான்

பார்வதியின்றி தனியாக தாமரைமலரில் வீற்றிருக்கிறூர். விநாயகர், முருகன் ஒருவரும் அருகில் இல்லே. ஒருபுறம் மன்னர்களும், மறுபுறம் பார்வதி, மற்றும் மூன்று சிவாச்சாரியர்கள் நிற்பதுபோல் இக்காட்சி தீட்டப் பட்டுள்ளது. (D. 157 / B. 2345-h)

14. சிவன், பார்வதி, கணபதி, முருகன், வள்ளி, தெய்வயானே முதலானேர் திருக்காட்சி

விநாயகக் கடவுள் அமர்ந்திருக்கும் காட்சி சிவப்பு நிறத்தில் தீட்டப் பட்டுள்ளது. வலப்புறம் நான்கு முனிவர்கள் கரங்கூப்பி வழிபடுகின்றனர். (D. 1 / B. 2341-a)

சுந்தரேசுரவரும் மீனுட்சி அம்மையும் நடுவில் வீற்றிருக்கின்றனர். விநாயகப் பெருமான் இடபுறம் நின்றுகொண்டிருக்கிறூர். வலதுபுறம் முருகக் கடவுள் வள்ளி தெய்வயானேயுடன் நின்றுகொண்டிருக்கிறூர். (D. 2 / B. 2349-a)

பரமசிவன் பார்வதி காளே வாகனத்தில் சிவபூதகணங்கள் சூழ அமர்ந்துள்ளார். இடப்புறம் விநாயகர் மூஷிக வாகனத்திலும், வலப்புறம் சுப்ரமணியர் மயில் வாகனத்திலும் அமர்ந்துள்ளார்கள். (D. 7 / B. 2349-b)

அக்னி முன்னிலேயில் பார்வதி பரமேசுவரன் திருமணம் நடைபெறு கிறது. அப்போது பார்வதியின் பக்கத்திலிருந்து ஹிமவானும் மேனுவும் கரம் பிடித்த தம்பதிகளுக்குத் தாரைவார்க்கின்றனர். சிவபெருமான் பக்கத்தில் புரோகிதரும், விஷ்ணு, அக்னி, பிரம்மா, இந்திரனும் நிற்கின்றனர். பார்வதியின் பின்புறம் புரோகிதரும், தேவர்களும், ரிஷிகளும், மற்றும் ஹிமவான் அரண்மனேத் தோழியர்களும் குழுமியிருக்கின்றனர். D. 10 / B 2349-c)

சிவபெருமானுக்கும் பார்வதிதேவிக்கும் திருமணம் நடைபெறுகிறது. இருவரும் கரம் பிடித்தலும், அகத்தியர் அருகில் நிற்றலும், புரோகிதர், தோழியர்கள், மணவிழா காணும் மக்கள் குழுமியிருத்தலும் சித்திரிக்கப் பட்டுள்ளது. இக்காட்சி பார்வதி பரமேசுவரன் திருமணத்தின் மற்றெரு வருணனேயாகும். (D. 194 / B. 2346-h)

ஆண் பாதி பெண் பாதியாக ஒரு உருவத்தில் அர்த்தநாரீஸ்வரராகக் காட்சி கொடுக்கும் சிவபெருமானே குதிரைமுகத் தும்புருவும் நாரதமுனிவரும் இருபுறமும் நின்று இசை பாடிக்கொண்டிருக்கின்றனர். மறுபுறம் ஐந்து மகரிஷிகள் கரங்கூப்பி வழிபட்டுக்கொண்டுள்ளனர். (D. 12 / B. 2341-d)

அரியும் சிவனும் ஒன்று என்னும் தத்துவத்திற்கிணங்க சிவன் விஷ்ணு இவர்களின் பாகங்களைக்கொண்ட சங்கர நாராயணராகக் காட்சி தருகிறார். அருகில் சக்தியும் இலக்குமியும் இணைந்து ஒரு உருவமாகத் திகழ்கின்றனர். (D. 183/B. 2346-f)

சிவபெருமானும் சக்திதேவியும் ஒரு புறம் நிற்கின்றனர். மறுபுறம் விநாயகரும், வள்ளி தெய்வயானையுடன் சுப்பிரமணியரும் காட்சிதருகிறார். (D. 186/B. 2346-g)

பார்வதி பரமேசுவரர் காளைவாகனத்தில் அமர்ந்து தரும் காட்சி ஒரு புறமும், விநாயகரும், சுப்ரமணியரும் நிற்கும் காட்சி மறுபுறமும் தீட்டப் பட்டுள்ளது. (D. 188/B. 2346-g)

சிவபெருமான் பார்வதி தேவியைத் தன் மடியில் வைத்துக்கொண்டு அமர்ந்துள்ளார். ஒரு புறம் சுப்ரமணியர், அக்னி, இந்திரன் நின்று கொண்டிருக்கின்றனர். மறுபுறம் விநாயகர், விஷ்ணு, பிரம்மா நிற்கின்றனர். (D. 303/B. 2348-h)

15. சோதி மணிமுடிக் காணல்

சிவபுராணத்தில் வருகின்ற நிகழ்ச்சி ஒன்று மூன்று முகப்புகளில் தீட்டப்பட்டுள்ளது.

ஒருமுறை பிரம்மா தூங்கிக் கொண்டிருந்த மகாவிஷ்ணுவை பிள்ளாய்! எழுந்திரு என்று எழுப்பினார். அதனால் வெகுண்டு, விஷ்ணுவுக்கும் பிரம்மாவிற்கும் சண்டை வந்து விட்டது. இருவரும் இந்த அசம்பாவிதத்திற்கு வருந்தி பரமசிவனைத்தீர்த்து வைக்கும்படி கேட்டுக் கொள்கின்றனர். அப்போது சிவபெருமான் ஜோதிலிங்கமாகத்தோன்றி ஆகாசம் பூமி ஒன்றுபட நிற்கிறார். இந்த லிங்கத்தின் அடிமுடி கண்டவர் தான் பெரியவர் என்றும், தம்முள் சண்டை தவிர்ப்பதற்கு வழி என்றும் தீர்மானிக்கின்றனர். (D. 118/B. 2344-f)

விஷ்ணு பன்றி அவதாரமெடுத்து ஜோதி லிங்கத்தின் அடியைக் காணமுடியாமல் திரும்பி விடுகிறார். பிரம்மா அன்னப்பட்சியின் உருவம் பூண்டு ஜோதி மணிமுடியைக் காணப்புறப்படுகிறார். அன்னம் தேவ லோகத்தை எட்டியவுடன் ஜோதிலிங்கத்தின் தலையிலிருந்து நழுவிய தாழம்பூவைச்சந்திக்கின்றது. அன்னம் தாழம்பூவைத் தனக்காக ஒரு பொய் சொல்லுமாறு கேட்டுக்கொள்கிறது. அதாவது தான் ஜோதி லிங்கத்தின் முடியைக் கண்டதாகவும், அதற்கு சாட்சியாகவும் கூறச் சொல்லிற்று. (D. 121/B. 2344-g)

தாழம்பூவைக் கையில் கொண்டுவந்த பிரம்மா, மகாவிஷ்ணுவிடம் வந்து தான் முடியைக்கண்டதாகவும்; போட்டியில் தான் வெற்றி கண்டதாகவும் கூறுகிறுர்- பிரம்மாவினுடைய தகுதியற்ற நடத்தையைக் கண்டு வெகுண்ட சிவபெருமான் அதிசயிக்கத் தக்க உருவமாக இருவர் முன்னிலையிலும் தோன்றினுர். விஷ்ணுவை மெச்சினுர். ஆதலால் தன்னேடு சரியாக எல்லாத் தலங்களிலும் வழிபடு மூர்த்தியாக கோவில் கொண்டு விளங்கவும் ஒப்புகிறுர். பிரம்மாவினுடைய இழி செயலால் அவரைக் கோவில்களில் வழிபட மாட்டார்கள் என்றும் தாழம்பூவை பூஜை மலராக உபயோகிக்க மாட்டார்கள் என்றும் வரமளித்து விடுகிறுர். பிரம்மா ஜோதி லிங்கத்தின் முன் தலைவணங்கி நிற்பதும், மகாவிஷ்ணு கோவில் கொண்டிருப்பதும் படத்தில் காணலாம். (D. 125/D. 2344-h)

16. தக்கன் வேள்வியை அழித்தல்

தக்கன் வேள்வியை அழித்தல் என்னும் இந்நிகழ்ச்சி சிவபுராணத்தில் விளக்கப்பட்டுள்ளது.

ததீசி முனிவரும் மற்ற முனிவர்களும் தக்கப்ரஜாபதி நடத்தவிருக்கும் வேள்விக்கு சிவபெருமானையும் அழைக்குமாறு அறிவுரை கூறுகிறுர்கள். விஷ்ணு, அக்னி, மற்ற கடவுள்களும் அருகில் அமர்ந்துள்ளார்கள். (D. 34/B. 2342-a)

தாக்ஷாயணி (பார்வதி தேவி) தக்கப் பிரஜாபதிமுன் தோன்றி சிவபெருமானை அழைக்க வேண்டிய அவசியத்தை வலியுறுத்தியும் தக்கன் அதை மறுத்துவிட்டு அமர்ந்திருக்கிறுர். (D. 37/B. 2342-b)

தக்கன் யாகசாலைக்கு தன்னைமட்டும் அழைக்காத காரணத்தால் சிவன் வெகுண்டு வீரபத்திரன் சொரூபமாக பூதகணங்கள் பின்தொடர வருகிறுர். தக்கன் யாகசாலையில் அமர்ந்திருக்கிறுர். மறுபுறம் விஷ்ணு, அக்னி முதலானவர்கள் நின்று கொண்டிருக்கின்றனர். (D. 40/B. 2342-c)

வீரபத்ரன் தக்கன் தலையை வெட்டி யாக குண்டத்தில் போட்டு விடுகிருன். அங்கு பிரம்மா இரண்டு குதிரைகள் பூட்டிய தேரைக் கொண்டு வந்து நிறுத்திக்கொண்டிருக்கிறுர். (D. 49/B. 2342-d)

தேரில் வீரபத்திரன் அமர்ந்து எதிரேயுள்ள மகாவிஷ்ணுவுடன் யாகசாலையில் சரமாரியாக அம்பு தொடுத்து சண்டையிட்டுக் கொண்டுள்ளார். (D. 52/B. 2342-c)

தேரோட்டியாக வந்த பிரம்மா குறுக்கிட்டு சமரசம் செய்கிறுர். விஷ்ணு, மற்ற கடவுள்களும் திருப்தி செய்யும் வகையில் சிவபெருமானைக் குறித்து வீரபத்திர ஸ்துதி செய்கிறுர்கள். (D. 55/B. 2342-f)

மகாவிஷ்ணுவினுடைய வேண்டுதலுக்கிணங்கி சிவபெருமான் பார்வதி தேவியுடன் காளைவாகனத்தில் காட்சி கொடுக்கிறார். தக்கனுடைய தலைக்குப்பதிலாக ஆட்டுத்தலை வைக்கப்படுகிறது. ஆட்டுத்தலையையுடைய தக்கனும், அவன் மனைவி, விஷ்ணு, அக்னி மற்ற தெய்வங்களும் பார்வதி பரமேசுவரனைத் துதிக்கிறார்கள். (D. 58/B. 2342-g)

சிவபெருமான் வீரபத்திரனாக தோற்றம்பூண்டு நாய் வாகனத்தில் காட்சியளிக்கிறார். நாரதரும், குதிரைமுகத் தும்புருவும் சிவபெருமானை வழுத்துகிறார்கள். (D 61/B. 2342-h)

17. திரிபுர சம்ஹாரம்

சிவபெருமானுக்கும் மூன்று அசுரர்களுக்கும் யுத்தம் நடைபெற்று; அவர்களைக்கொன்று, அவர்களுடைய புரங்களையும் எரித்ததால் திரிபுர மெரித்த விரிசடைக்கடவுள் என்று போற்றப்படுவர் சிவபெருமான். இவரைத் திரிபுர சம்ஹார மூர்த்தியாக வழிபடுகின்றனர். இம்மூன்று அசுரர்கள் மிகவும் பலம் வாய்ந்தவர்கள். தங்க நகரத்திற்கதிபதி மாயன் என்பவன்; வெள்ளி நகரத்திற்கதிபதி வித்யுத் பிரதாபன்; இரும்பு நகரத்திற் கதிபதி தாரகன். இவர்களை யுத்தத்தில் வெல்வதற்கு சிவபெருமானுக்கு சூரியன், சந்திரன் முதலானவர்கள் உதவுகின்றனர். இக்காட்சியின் வர்ணனை அழகொழுகத் தீட்டப்பட்டுள்ளது மிகவும் போற்றுதற்குரியது.

தேரில் சிவபெருமான் உட்கார்ந்து வில்லில் அம்பைத்தொடுத்து எதிர்புறம் நின்று யுத்தம் செய்ய வரும் மூன்று அசுரர்களின்மேல் குறி வைக்கிறார். இந்த யுத்தத்தில் பூமி தேராகவும் சூரிய, சந்திரர்கள் தேர்ச்சக்கரங்களாகவும், நான்கு வேதங்களும் நான்கு குதிரைகளாகவும் நான்முகக்கடவுள் பிரம்மா தேர்ப்பாகனாகவும், மேருமலை வில்லாக வளைக்கப்பட்டும், ஆதிசேஷன் என்னும் பாம்பு வில்லின் நாணாகவும், மகா விஷ்ணு அம்பாகவும், அம்பின் நுனி அக்னியாகவும் சிவனுக்குத்துணை செய்யும் காட்சி சித்தரிக்கப்பட்டுள்ளது. எதிர்புறம் மூன்று அசுரர்களும் சிவபிரானைத்தாக்குவதற்கு வந்து கொண்டிருக்கின்றனர்.

இத்திரிபுர சம்ஹார நிகழ்ச்சி எண்ணியெண்ணி இன்புற வேண்டிய தொன்றாகும். (D. 15/B. 2341-c)

18. தில்லையின் திருக்காட்சி

சிவபெருமான் திருநடனம் ஆடிக்களித்த ஸ்தலம் தில்லை. இதைப் பொன்னம்பலம் என்றும் கூறுவர். இங்கு அவர் பாதந்தூக்கி ஆடும்

ஆனந்த நடனத்தைக் காணக் கண் ஆயிரம் போதாதென்பது உண்மையே. இவ்வாறு ஆனந்த மூர்த்தியாக நடராஜப்பெருமான் சிதம்பரத்தில் வீற்றிருக்கிறுர். அவர் திரிபுரசுந்தரியுடன் வீற்றிருக்கும் காட்சியும், நந்தீசர், வியாக்ரபாதர் முதலானோர் வழிபட்ட மகத்துவத்தையும் புண்டரீக மகாத்மியத்தில் கூறியுள்ளபடி கீழ்க்கண்ட ஆறு வண்ணப்படங்களில் தீட்டப்பட்டுள்ளன.

எம்பெருமான் நடராஜர் பாதந்தூக்கி திருநடனமாடுவதும், தேவி திரிபுரசுந்தரி அருகே நிற்க மறுபுறம் பக்தர்கள் சிறுவர்கள்போல் உரு வெடுத்து ஆழ்ந்த பக்தியுடன் தரிசிக்கும் காட்சி படமாக்கப்பட்டுள்ளது. (D. 230/B. 2347–c)

நந்தீசர் சிவபெருமானை வழிபடும் காட்சியும் அருகே அவருடைய சகாக்கள் கரங்கூப்பித் தொழுவதும் காணலாம். (சிதம்பரம் நடராஜர் கோவிலில் விஷ்ணுவுக்கும், நடராஜருக்கும் கிழக்குப் பக்கத்தில் நந்தீசர் அமர்ந்திருப்பதைக் காணலாம்.) (D. 243/B. 2347–f)

வியாக்ரபாத முனிவரால் சிவலிங்க வழிபாடு செய்யப்படுகிறது. பக்தர்கள் மறுபுறம் நின்று கரங்கூப்பி வழிபடுகின்றனர். (தில்லையில் நடராஜருக்கு மேல்புறம் வியாக்ரபாதர் வழிபடுவதைக் காணலாம்) (D. 247/B. 2347-g)

பாம்பின் பாதங்கொண்ட பதஞ்ஜலி முனிவர் சிவலிங்கத்தைப் பூஜிப்பதும், அடியார்கள் வணங்குவதும் காட்சியாக வரையப்பட்டுள்ளது. பக்தர்கள் அருகிலிருக்கின்றனர், (சிதம்பரம் நடராஜர் ஆலயத்தின் மேல கோபுர வாயிலுக்கு மேல்புறம் பதஞ்ஜலி முனிவர் இறைவனை ஆனந்தேஸ்வரராக வழிபடுவதை இன்றும் காண்கிறோம்). (D. 251/B. 2347–h)

மூன்று பாதங்களைக்கொண்ட திரிபாத மகரிஷி சிவலிங்கத்தை வழிபடுவதும், மறுபுறம் அடியார்கள் வழிபடுவதும் காணலாம். (இவ் வழிபாடு சிதம்பரத்திலோ அல்லது அருகிலோ நடந்ததாகக் கூறப்படும்) (D. 262/B. 2348-a)

தில்லையில் சிவலிங்கத்தை தீக்ஷிதர்களின் முக்கியஸ்தர் ஒருவர் வழிபாடு செய்வதும் மற்ற தீக்ஷிதர்கள் கரங்கூப்பி மறுபுறம் நிற்பதும் வண்ணத்தில் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 268/2348–b)

19. தேவாசுரர்கள் பாற்கடலைக் கடைதல்

தேவர்களும் அசுரர்களும் பாற்கடலைக் கடைகிறுர்கள். மந்திரமலை மத்தாகவும், விஷ்ணு ஆமையின் உருவெடுத்து மலையைத்தாங்கிக் கொண்டி

ருக்கிருர். விஷ்ணுவும் மகாலெட்சுமியும் மேலே காட்சி தருகின்றனர். வாசுகியைக் கயிருகவும் தலேபுறத்தை அசுரர்கள் பிடித்தும் வால்புறத்தை தேவர்கள் பிடித்தும் கடைந்து கொண்டிருப்பதைப் படத்தில் காணலாம். (D. 69 / B. 2343 a)

பாற்கடலேக் கடைந்ததின் விளேவால் மிகவும் பயங்கர விஷம் (ஆலஹாலம்) தோன்றுகிறது. விஷ்ணு, பிரம்மா, இந்திரன், அக்னி முதலியோர் யாவரையும் விழுங்கக்கூடிய இக்கொடிய விஷத்தினின்று காப்பாற்றுமாறு சிவன், பார்வதி இருவரையும் வேண்டுகின்றனர். சிவபெருமான் அவர்களுடைய வேண்டுதலுக்கிணங்க விஷத்தை விழுங்குகிருன். சிவபெருமான் உயிருக்கு பாதகம் விளேயாமல் பார்வதிதேவி அவருடைய கழுத்தில் நிறுத்தி விடுகிருள். ஆதலால் சிவபெருமானுக்கு நீலகண்டர் என்னும் பெயர் உண்டாயிற்று (D. 73 / B. 2343 b)

பாற்கடலிலிருந்து உண்டான அமிர்தத்தை மோகினி அவதாரமெடுத்து மகாவிஷ்ணு தேவர்களுக்கு வழங்கிருர். அசுரர்களுக்கு வழங்கவில்லே என்பது சித்தரிக்கப்பட்டுள்ளது. சிவபெருமான், பார்வதி இருவரும் இக்காட்சியைப் பார்த்துக் கொண்டிருக்கின்றனர். (D. 77/B. 2343-c)

20. பகீரதனுக்காக பூலோகத்திற்குக் கங்கையைக் கொணர்தல்

பகீரத மன்னன் தன் மூதாதையர்களின் புனித உடல் கங்கையை அடைதல் வேண்டுமென்று சிவபெருமானேக் குறித்து கடுந்தவம் செய்கிருன். அவனுடைய வேண்டுதலேத் தீர்த்துவைக்கும்படி பிரம்மா, இந்திரன், அக்னி, விஷ்ணு ஆகியோரும் பகீரதனுக்கு உதவுமாறு பிரார்த்திக்கின்றனர். (D. 85/2343-e)

வேண்டுதலுக்கிணங்கிய சிவபெருமான் கங்காதேவியை ஏழு ஆறுகளாக தன் தலேயிலிருந்து வெளிப்படுத்துகிருர். ஆனல் அவற்றில் ஒன்றை மட்டும் பகீரதனேத் தொடருமாறு உத்திரவிடுகிருர். பகீரதன் நான்கு குதிரைகள் பூட்டிய ரதத்தில் அமர்ந்து செல்கிருன். கங்கையும் அவனேத் தொடர்கிருள். தேவர்களும் காட்சி கொடுக்கின்றனர். (D. 88/B. 2343-f)

மன்னன் பகீரதன் காசியை அடைகிருன். கங்கையும் அவனேத் தொடர்ந்து காசிக்கு வந்துசேருகிறது. காசியின் நகர்புறக்காட்சியும், கட்டிடங்களும், கங்கைக்கரையும், புனித நீராடும் படித்துறைகளும் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 91/B. 2343-g)

பகீரதனேப் பின்தொடர்ந்து கங்கை நாகலோத்திலுள்ள அவனுடைய மூதாதையர்களின் பூதவுடல் சாம்பலே அடித்துச் சென்று சமுத்திரத்தில்

சேர்த்துவிடுகிறது. நாகலோகத்தில் நாகர்களின் தோற்றம் பாதிஉடல் பாம்பு போலவும், பாதி உடல் மனிதர்கள் போன்றும் காணப்படுகின்றனர். பகீரதனும் மகிழ்ந்து சிவலிங்க வழிபாடு செய்வதையும் காணலாம். வண்ண ஓவியங்களால் தீட்டப்பட்டுள்ள இக்கதையும் ஆழ்ந்து நோக்குதற்குரியது. (D. 94/B. 2343-h)

21. பிரதோஷ நடனம்

தன் இடது பாதத்தை கண்ணிற்குச்சரியாக உயர்த்தி பிரதோஷ நடனம் புரிகிறார் சிவபெருமான் சக்தி தேவியும் அருகில் நின்று கொண்டுள்ளாள். நான் முகக்கடவுள் பிரம்மா காலப்பிரமாணம் தவறாமல் தாளம் போடுகிறார். சரசுவதி வீணை மீட்டிக்கொண்டிருக்கிறாள். நந்தி, பதஞ்சலி, சுப்ரமணியர் முதலியோர் கூப்பிய கரங்களோடு பக்தி ததும்ப நின்று கொண்டிருக்கின்றனர். விஷ்ணு மிருதங்கம் வாசிக்கிறார், லட்சுமி தம்புரா வாசிக்கிறாள். கிருஷ்ணர் புல்லாங்குழல் ஊதுகிறார். மூன்றுகால் முனிவரும், வியாக்ரபாதரும், விநாயகக்கடவுளும் கரங்கூப்பி நிற்கின்றனர். (D. 13/B 2349-d)

உமையாள் அருகிருக்க பிரதோஷ நடனம் புரிகிறார் சிவபெருமான். வலப்புறம் கைத்தாளம் போட்டுக்கொண்டு பிரம்மா நிற்கிறார். ஒருபுறம் மகாவிஷ்ணு மிருதங்கம் அடித்துக் கொண்டும், இலட்சுமி தம்புரா இசைத்துக்கொண்டும் இந்திரன் புல்லாங்குழல் ஊதிக்கொண்டுமிருக்க விநாயகர் நிற்கிறார். மறுபுறம் சரசுவதி வீணைமீட்டிக் கொண்டும், நந்தி, திரிபாதர், வியாக்ரபாதர் முதலானவர்கள் பக்தியோடு நிற்கின்றனர். இக்காட்சி பிரதோஷ நடனத்தின் மற்றொரு வருணனையாகத் தீட்டப்பட்டு உள்ளது. (D. 207/B. 2347-a)

22. மகாவிஷ்ணு கண்மலர்க்கொண்டு சிவனை வழிபடல்

சிவபுராணத்தில் வருகின்ற புண்டரீக மகாத்மியக்காட்சி விவரிக்கப் பட்டுள்ளது.

அரக்கர்களுடைய தொல்லைகளைச் சகிக்க முடியாமல் மகாவிஷ்ணு தாமரை மலர்களால் வழிபாடு செய்கிறார் லட்சுமி தாமரை மலர்த்தட்டைக் கையில் வைத்துக்கொண்டு நிற்கிறாள். மூன்று கூடைகள் நிறைய தாமரை மலர்கள் வைக்கப்பட்டிருக்கின்றன. விஷ்ணு தொடுத்த பூக்கள் சிவலிங்கத்தைச் சுற்றிலும் மாலையைப்போல் காட்சியளிக்கிறது. (D. 112/B. 2344-d)

ஒருநாள் பூஜை செய்யும்போது ஒரு மலர் குறைவாகப் போய்விட்டது. உடனே மகாவிஷ்ணு தன் வலது கண்ணைப்பிடுங்கி பூஜை செய்கிறார். விஷ்ணுவின் பக்திக்கு மெச்சிய சிவபெருமான் அவருக்குச் சுதர்சன சக்கரத்தைக் கொடுக்கிறார். அருகில் லட்சுமியும் மூன்று காலியான கூடைகளும் வைக்கப்பட்டுள்ளன. (D. 115/B. 2344-e)

23. மதுரையில் திருமணம் (சுந்தரபாண்டியன் - தடாதகை)

மதுரையில் நடைபெற்ற நிகழ்ச்சி ஒன்றை ஹாலாஸ்ய மகாத்மியம் என்ற வடமொழியின் கதையைத் தழுவி இவ்வண்ணப் படங்கள் தீட்டப் பட்டுள்ளன. இக்கதையைத் திருவிளையாடல் புராணத்திலும் காணலாம்.

தனஞ்செயன் என்னும் வணிகன் கடம்பவன நாதரைத் தேவர் முதலானோர் வந்து வழிபடுவதாகக் கனவுகாண்கிறான். அக்கனவை அரசன் குலசேகரப் பாண்டியனிடம் கூறுகிறான். மன்னன் அமைச்சர்கள் பின்தொடர கடம்பவனம் செல்கிறான். வழியில் சித்தர் ஒருவரைச் சந்திக்கிறான். அவர் இறைவனுக்குக் கோயில் எடுத்துச் சுற்றிலும் நகர்ப்புறம் அமைக்கவும் ஆலோசனைக் கூறுகிறார். அம்முறையில் அமைந்த நகரம் மதுரையும் அதன் நடுவில் குடிகொண்டிருக்கும் மீனாட்சி சுந்தரேசுவரர் ஆலயமுமாகும். படத்தில் குலசேகரப் பாண்டியன் தன்மகன் மலயத்துவஜ பாண்டியன் கையில் மகுடத்தைக் கொடுப்பதையும் காணலாம். (D. 22/B. 2349-z)

மலயத்துவஜ பாண்டியன் தன் மனைவி ராணி காஞ்சனமாலையுடன் புத்திரகாமேஷ்டியாகம் செய்கிறான். தடாதகை என்னும் மூன்று முலைகளை யுடைய பெண்மகவு யாகக் குண்டத்தினின்றும் தோன்றுகிறாள். அரசனும் அரசியும் இப்படிக் குறைபாடுடைய குழந்தை பிறந்தது குறித்து வருத்தமடைகின்றனர். அப்போது ஆகாசத்திலிருந்து ஒருகுரல் கேட்கிறது. அதாவது தடாதகை அவனுடைய கணவனைச் சந்திக்கும போது மூன்றும் முலை மறைந்துவிடுமென்று கூறிற்று. மதுரை மாநகரை ஆட்சி செய்ய பாண்டியர்களின் மகுடத்தை அரசனும் அரசியும் தடாதகைக்கு அளிக்கும் பட்டாபிஷேகக் காட்சியும் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 25/B. 2349-h)

தடாதகை திக்விஜயம் தொடங்குகிறாள். அப்போது அஷ்டதிக் பாலர்களில் எழுவரையும் சண்டையில் வென்று விடுகிறாள். தடாதகை இரண்டு வெள்ளைக் குதிரைகள் பூட்டிய ரதத்தில் அமர்ந்து கொண்டு போர் செய்கிறாள். திக்பாலர்கள் தத்தம் வாகனங்களில் அமர்ந்து கொண்டு போர் தொடுப்பதும் படமாகத் தீட்டப்பட்டுள்ளது. எட்டாவது திக்கு பாலகரான ஈசானருடன் (சிவன்) சண்டையிட்டு தோல்வியுற்று விடுகிறாள்.

ஆகையினால் சிவபெருமானை மணந்து கொள்கிறாள். சிவபெருமான் மிகவும் அழகான உருவெடுத்து சுந்தரப்பாண்டியன் என்றும் பெயர் வழங்கப்பெற்று மதுரையை அரசோச்சுகிறார். பிரம்மா அக்னி வளர்த்து புரோகிதராக இருந்து மணமுடித்து வைக்கிறார். (D. 35/B. 2349-i)

தடாதகை சுந்தரபாண்டியன் இவர்கள் திருமணத்திற்கு பதஞ்சலி முனிவரும், வியாக்ரபாதரும் வந்திருக்கின்றனர். இம்முனிவர்கள் மாலையில் சிவபெருமானுடைய மாலைநேரத் திருநடனத்தைக் காணாமல் உணவு கொள்ளமாட்டார்கள். அதற்காக சிவபெருமான், கடம்பவனநாதர் கோவிலின் கிழக்குப்பக்கத்திலுள்ள வெள்ளியம்பலத்தில் பாதந்தூக்கி ஆடி, தன் பக்தர்களின் தேவையைப் பூர்த்தி செய்கிறார்: சிவபிரான் பாதந் தூக்கி ஆடுவதும், சக்திதேவி அருகில் நிற்றலும், இரு முனிவர்களும், ஐந்து அரசர்களும் கரங்கூப்பி வழிபடுகிறார்கள். மீனாட்சி சுந்தரேசுவரர் உருவமும் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 38/B. 2349-j)

திருமண விருந்து நடைபெற்றுக் கொண்டிருக்கிறது. விருந்தினர்கள் அறுசுவையுண்டியைச் சுவைத்துக்கொண்டிருக்கின்றனர். சிவபெருமானுடைய முப்பத்துமுக்கோடி கணங்களும் விருந்துக்கு வரவில்லை என்று தடாதகை சுந்தரபாண்டியனிடம் கோபித்துக்கொள்கிறாள். விருந்தினர்களை எதிர்நோக்கிச் சமைக்கப்பட்டுள்ள உணவுப் பொருட்கள் வீணாகப் போகிறது என்பதையும் அவரிடம் தெரிவிக்கிறாள். உடனே சிவபெருமான் அவளை மகிழ்விக்கும் பொருட்டு தன்னுடைய கணங்களுள் ஒருவனாகிய குண்டோதரனை அனுப்புகிறான். அவன் வயிறு பாடாவாக்கினி என்னும் தீயைக்கொண்டது. அவனை விருந்துண்ணுமாறு உத்திரவிடுகிறார். வகை வகையான அன்னங்கள் மலைமலையாகக் குவிக்கப்பட்டிருக்கிறது. குண்டோதரன் சாப்பிட்டுக் கொண்டிருக்கிறான். ஒருபுறம் முனிவர்களும் மன்னர்களும் விருந்துண்கிறார்கள், மற்றொருபுறம் சுந்தரபாண்டியனிடம் தடாதகை உரையாடிக் கொண்டிருக்கும் காட்சி முதலானவை படமாகத் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 41/B. 2349-k)

குண்டோதரன் முன்வைத்த உணவுக்குவியல் அனைத்தையும் உண்கிறான். அவனுடைய தாகத்தைத் தீர்ப்பதற்கு சிவபெருமான் தன் தலைமுடியிலுள்ள கங்கையின் ஒருபகுதியைத் திறந்துவிடுகிறார். ஆறு வேகமாகப்பாய்கிறது. குண்டோதரன் தண்ணீர் வீணாகாமல் குடித்து விடுகிறான். கங்கைப் பிரவாகத்தில் மீன், நண்டு, பாம்பு போன்ற ஜந்துக்களும் நீந்திக்கொண்டிருக்கின்றன. இக்காட்சி மிகவும் கருத்தோவியமாகத் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 50/B. 2349-l)

கௌதம முனிவர் சொல்லியபடி தடாதகையின் தாயார் எல்லாப் புனித நதிகளிலும் மூழ்கிவர ஆசைப்படுகிருள். ஆகையினுல் சிவபெருமான் ஏழு கடலேயும் வற்றச்செய்து மதுரைப் பொற்ருமரைக் குளத்தில் வந்து பாயச்செய்கிருர். ஏழு கடலிலும் மூழ்கி வந்தபேறு இப்பொற்ருமரைக் குளத்தில் நீராடியவர்களுக்கு உண்டு என்பது அறிய வேண்டியதொன்ருகும். ஏழுகடல்களுக்கு ஏழு வண்ணங்கள் தரப்பட்டுள்ளது. (D. 53/B. 2349-m)

காஞ்சனமாலே புனித நீராடும் முறை எப்படி என்பதை கௌதம முனிவரிடம் கேட்கிருள். கணவனும் மனேவியும் ஒருசேர குளிக்கவேண்டும் என்று கௌதமர் கூறுகிருர். தடாதகையின் வேண்டுகோளுக்கிணங்க காஞ்சனமாலேயின் கணவர் சுவர்க்கத்திலிருந்து விண்ணுலகத் தேர் மூலம் கொண்டுவரப்படுகிருர். பி்ன தம்பதிகள் ஒருசேர பொற்ருமரைக் குளத்தில் நீராடி மகிழ்கின்றனர். ஏழு கடலிலும் நீராடுவதற்குச் சமம் இங்கு நீராடி மகிழ்வது என்பது அழகொழுகத் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 56/B. 2349-m;

தடாதகை ஒரு ஆண் மகவைப் பெற்றெடுக்கிருள். அவனுக்கு உக்கரபாண்டியன் என்று பெயர் சூட்டப்படுகிறது. புதியத்தோன்றலாகிய அக்குழந்தையை ஆசீர்வதிக்க தேவலோகத்திலிருந்து பிரம்மா, விஷ்ணு, இந்திரன், முனிவர்கள் மற்றும்பலரும் வந்திருக்கின்றனர். (D. 59/B. 2349-o)

சூரிய வம்சத்தரசனுன சோமசேகரனுடைய புதல்வி காந்திமதிக்கும் உக்கரபாண்டியனுக்கும் திருமணம் நடைபெறுகிறது. திருமணத்திற்குப் பின் உக்கர பாண்டியனுக்கு மதுரை அரசனுகப் பட்டம் சூட்டப்படுகிறது. இந் நன்ஞளில் அவனுடையத் தந்தை சுந்தரப்பாண்டியன் அவனுக்கு ஒரு ஈட்டியும், ஒரு வளேயலும், பூச்செண்டும் கொடுக்கிருர். பின்னர் சுந்தர பாண்டியனும் அவனுடைய மனேவி தடாதகையும் கடம்பவனேஸ்வரர் ஆலயத்தில் ஐக்கியமாகிவிடுகின்றனர். (D. 62/B. 2349-f)

நாளுக்கு நாள் உக்கரபாண்டியன் புகழ் பெருகிவந்தது. நூறு யாகங்கள் செய்து புகழ்கொண்ட இந்திரனுக்குச் சமமாக உக்கரபாண்டியன் கருதப்பட்டான். இதைக் கேள்வியுற்ற இந்திரன் கோபங்கொண்டு மதுரை மாநகரைத்தாக்க சமுத்திரத்தை ஏவுமாறு வருணனேத் தூண்டுகிருன். உக்கரபாண்டியன் பள்ளிகொண்டிருக்கும்போது ஒரு சித்தர் அவன் கனவில் தோன்றி, அவனுடைய தந்தை கொடுத்த ஈட்டியால் வருணனேத் தடுக்குமாறு கூறுகிருர். உக்கரபாண்டியன் பொங்கி வரும் சமுத்திரத்தை தன்னுடைய ஈட்டியால் தடுத்து நிறுத்துவதைக் காணலாம். (D. 70/B. 2349-q)

சேர, சோழ, பாண்டிய தேசங்கள் மழையின்றி பஞ்சத்தால் வாடுகின்றன. மூன்று மன்னர்களும் அகத்திய முனிவரை அடைந்து உபாயம் கேட்கின்றனர். அகத்தியர் சிவபொருமானை மகிழ்விக்கும் பொருட்டு திங்கள் தோறும் சோமவார விரதமிருக்குமாறு கூறுகிறார். இத்தவத்தின் பயனாக தாங்கள் விரும்பிய வண்ணம் ஆகாயத்தில் பிரயாணம் செய்யும் வல்லமையைப் பெறுகின்றனர். அப்போது இந்திரன் அவர்களை என்ன வேண்டுமென்று கேட்கிறான். சேர சோழ மன்னர்களின் வேண்டுகோளுக்குச் செவிசாய்த்த இந்திரன் ஏராளமாக மழைபொழிய வரமளிக்கிறான். ஆனால் பாண்டியமன்னன் உக்கரபாண்டியனைத் தனக்குச் சமமாகக் கருதுவதை விரும்பாத இந்திரன் அவனுக்கு வரமளிக்கவும் மறுத்து விடுகிறான். ஆதலால் இந்திரனுக்கும் உக்கரபாண்டியனுக்கும் சண்டை நிகழ்கிறது. உக்கரபாண்டியன் தன் தந்தை கொடுத்த இரண்டாவது வெகுமதியாகிய தெய்வீக வளையலால் இந்திரன் முடியைத் தாக்குகிறான். (D. 74/B. 2349-r)

உக்கரபாண்டியன் தன் மகவுக்கு வீரபாண்டியன் என்று பெயரிடுகிறான். ஆண் குழந்தை பிறந்திருப்பினும் மகிழ்ச்சியின்றி அரசன் தன் நாட்டில் பஞ்சம் தலைவிரித்தாடுவதால் வருத்தமாக உள்ளான். அவன் கனவில் ஒரு முனிவர் தோன்றி மகாமேரு மலையை அவனுடைய மூன்றாவது அன்பளிப்பான பூச்செண்டால் தாக்குமாறு கூறுகிறார். மகாமேரு சூரிய சந்திரர்களைத் தாண்டிச் செல்வதுபோல் வளர்ந்து செல்கிறது. அதைத் தாக்கினால் அடியில் சொல்லொண்ணா பொக்கிஷங்கள் ஏராளமாக உள்ளன. அவ்வாறே உக்கரபாண்டியனும் செய்து கிடைத்தற்கரிய பொக்கிஷங்களைத் தன் குடிமக்களுக்கு வாரிவழங்குகிறான். மன்னன் மனம் நிறைவு எய்துகிறது. தன் மகன் வீரபாண்டியனுக்கு அரசனாக முடிசூட்டுவித்து தான் கடம்பவனேஸ்வரரோடு ஐக்கியமாகிவிடுகிறான். (D. 78/B. 2349-s)

மதுரை மாநகரில் வாழ்ந்த ஹரபக்தன் என்னும் பிராமணன் ஒருவனை பல மகரிஷிகள் வந்து ஆலோசனைக் கேட்கின்றனர். ஹரபக்தன் அவர்களை கல் ஆலமரத்திற்கு அழைத்துச் செல்கிறான். அங்கு தெட்சிணாமூர்த்தி பகவான் யாவரும் அதிசயிக்கும் வண்ணம் மரத்தடியில் கூடியிருக்கும் பக்தர்களுக்கு ஆலோசனை வழங்குகிறார். அவர்கள் அனைவரும் வீரபாண்டியனை அணுகி நடந்ததைக் கூறி அவனுக்கு ஆலோசனை வழங்குகிறார்கள். (D. 82/B. 2349-t)

24. மார்கண்டேயனுக்கு வாழ்வளித்தல்

(என்றும் பதினாறு வயதாக மார்கண்டேயனுக்கு வரமளித்தவர் சிவபெருமான். இந்நிகழ்ச்சி காட்புரி அல்லது தஞ்சை மாவட்டத்தில்

தரங்கம்பாடிக் கருகிலுள்ள திருக்கடையூர் என்னுமிடத்தில் நடந்ததாகக் கூறப்படும். இங்கு கோவில் கொண்டிருக்கும் சிவலிங்கத்திற்கு அமிர்த கடேசர் என்று பெயர்)

மார்க்கண்டேயனுக்கு பூலோக வாழ்க்கை முடிவுற்றதால் எமராஜன் தன் எருமைக்கிடா வாகனத்தின் மீதேறி மார்க்கண்டேயனைப் பிடிக்க வருகிறன். அவனைத் தொடர்ந்து அவன் ஏவலாட்களும் ஆயுதந்தாங்கி வருகின்றனர். அப்போது மார்க்கண்டேயன் சிவ வழிபாடு செய்து கொண்டு இருந்ததால் சிவலிங்கத்தைக் கட்டிப் பிடித்துக் கொள்கிறன். எமன் தன் பாசக்கயிற்ருல் வீசிப்பிடிக்கிருன். அது சிவலிங்கத்தையும் சேர்த்து இழுக்கவே அதிலிருந்து காலசம்ஹாரமூர்த்தியாக சிவன் வெளிப்பட்டு தன் திரிசூலத்தால் எமனை வாகனத்திலிருந்து கீழே தள்ளி விடுகிருர். இக்காட்சி வண்ண ஓவியமாகத் தீட்டப்பட்டுள்ளது. (D. 238/B. 2347-e)

25. ரிஷி பத்தினிகளின் கர்வத்தையழித்தல்

ரிஷி பத்தினிகளின் கர்வத்தை அடக்க சிவபெருமான் பிக்ஷாடனர் வேடந்தாங்குகிருர். இந்நிகழ்ச்சி மாயவரத்திற்கருகிலுள்ள வழுவூரில் நடைபெற்றதாக சூதபுரமகாத்மியம் என்னும் வடமொழி நூல் கூறுகிறது.

பரமசிவன் நிர்வாணமாக வீணை மீட்டிக்கொண்டு நிற்கிருர். ரிஷி பத்தினிகள் வீணையின் நாதத்தில் மயங்கியவர்களாக போட்டி போட்டுக் கொண்டு அவருக்குப் பிச்சைபோட முன்வருகின்றனர். முனிவர்கள் தாங்க வொண்ணு துயரமுடன், மனைவிமார்களின் வெட்கமற்ற செயல் கண்டு பின்புறம் நிற்கின்றனர். (D. 18/B. 2341-f)

ரிஷி பத்தினிகள் சிவபெருமானை போகுமிடமெல்லாம் பின் தொடர லாயினர். தங்கள் உடை முதலியவற்றையெல்லாம் மறந்து நிர்வாணமாகப் போகலாயினர். இச்செயல் கண்டு முனிவர்கள் வெகுண்டு ஆபிசாரிகா என்னும் வேள்வி செய்து பல்வேறு தீய சக்திகளை ஏவி சிவனை அழிக்க முற்படுகின்றனர். அவ்வேள்வியிலிருந்து எல்லாவற்றையும் விழுங்கக்கூடிய பாடவாக்னி தோன்றிற்று. அது சிவபெருமானுடைய உள்ளங்கையை அடைக்கலமாகச் சேர்கிறது. வேள்வியினின்று தோன்றிய புலியின் தோலை சிவபெருமான் அரையில் அணிகிருர். மான் சிவனுடைய இடது கையில் சென்று அமர்கிறது. அரவம் நீலகண்டரின் கழுத்தில் வளையமாகச் சுற்றிக் கொண்டு அணிகலனுகிறது. கோடரி அவர் கரத்தில் ஆயுதமாகச் சென்றடைகிறது. அரக்கர்களைத் தன் பாதத்தால் உடனுக்குடன் மிதித் தழிக்கிருர். இக்காட்சி இந்தச்சுவடியில் சித்திரிக்கப்படுகிறது. (D. 21/B. 2341-g)

முனிவர்கள் சிவபெருமானது உண்மையான சொரூபத்தையும் தன்மையையும் உணர்கிறார்கள். சிவலிங்கத்தில் மும்மூர்த்திகளான பிரம்மா விஷ்ணு, சிவன் மூவரையும் கண்டு, தத்தம் மனைவிமார்களுடன் வழிபடுகிறார்கள். (D. 24/B. 2341-h)

முனிவர்கள் வளர்த்த ஆபிசாரிக ஹோமத்திலிருந்து உண்டான கெட்டசக்திகளில் முக்கியமானவன் கஜாசுரன் என்னும் யானைமுக அசுரன். கஜாசுரன் குதிரைகள் பூட்டிய ரதத்தில் அமர்ந்தும், பரமசிவன் காளை வாகனத்தில் அமர்ந்தும் அஸ்திரங்களை எய்து போர் செய்யும் காட்சி வருணிக்கப்பட்டுள்ளது. இருபுறமும் கணங்கள் நிற்கின்றனர். (D. 103/B. 2344-k)

கஜாசுரன் யானையைப்போன்ற உருவெடுத்து காளைவாகனத்து அமர்ந்திருக்கும் சிவபெருமானுடன் சண்டை செய்கிறான். (D. 106/B. 2344-f)

கஜாசுரன் பரமசிவனை விழுங்கிவிடுகிறான். விஷ்ணு, பிரம்மா, இந்திரன், அக்னி முதலியவர்கள் சிவபெருமான் மீண்டும் வெளிவரப் பிரார்த்திக்கின்றனர். அப்போது பரமசிவன் யானையின் வயிற்றைக்கிழித்துக் கொண்டு வெளிவருகிறார். (D. 109/B. 2344-c)

இந்நிகழ்ச்சி வழுவூரிலும் நிகழ்ந்ததாகக் கூறப்படுகிறது. இங்குள்ள தீர்த்தத்திற்கு ஹஸ்திபுஷ்கரணி என்றும் இறைவனுக்கு கிருத்திவாசேசுவரர் என்றும் பெயர்.

वीर! त्वयाऽऽश्रवमशेषजगद्विधाय तत्किङ्करीकृतममर्त्यकुलं समस्तम् ।
त्वत्तोऽधिगन्तुमुचितं सतिलं पयोऽहमप्राप्य पुत्रक! कथं ननु विप्रलब्धः ॥

नैवं मया विलपितं युधि कुम्भकर्णे शीर्णे सहस्रसदृशेऽपि तथाऽतिकाये ।
त्वं सार इत्यरिगणोगणितो न पूर्वं एवं भवेदिति कदापि न चिन्तितं ते ॥

आपन्नमङ्ग हरिजिद्विलपन्तमार्तं मामद्य मा शुच इति प्रवदेदितः कः ।
सारेण कस्य भुवनं ननु साधयेयं पश्येयमात्मजनुषं भवता समं कम् ॥

तावन्निमज्जति किलैष जनश्शुगब्धौ यावत्स्मृतिं न हि तवानुसरीसरीति ।
तद्वर्त्म भक्ष्यति तव द्रुतमद्य जीवत्प्रेतोऽधिरूढनरकेसरिबाणवाजी ॥ २८३ ॥

युद्धावनिं गतवतां निवहाद्भटानां जीवन्नुपैति पुनरत्र स नैककोऽपि ।
तस्याः किमेष महिमा विमतस्य किं नु किं वा पुनर्मम विधेः कुलघस्मरस्य ॥

भ्राताम्बा जनकः स्वसा प्रियतमा पुत्रः कुमारी धनं
गेहं गौरिति तत्र तत्र ममतामापाद्य तत्तादृशीम् ।
क्षोमे कस्यचिदेषु मामसुखितं पश्यन्नुपेक्षाधिया
हा हन्तोग्र किमाप्तवानसि परन्त्वन्वर्थतामेयिवान् ॥ २८५ ॥

इत्येष तत्र करुणं विलपन्सभायां यावत्तदाभजत कश्मलनाममित्रम् ।
तावत्क्षणं निरविशत्प्रमदाम्बुराशिं तस्योत्तरे तु कणिकामपि नास्य लेभे ॥

किं बहुना ।

वर्षप्रासमिताखिलार्थविभवान्निद्राविधेयार्भका-
क्रन्दद्वृद्धतरान्धतातचरणान्धूपावरुद्धाम्बिकान् ।
घुष्यत्पङ्गुसुतान्प्रसूतदयितान्दन्दह्यमानान्गृहा-
न्पश्यन्च्छर्म दधाति रात्रिषु गृही यावत्स तावद्धौ ॥ २८७ ॥

ततस्सहसैव ।

तत्रान्योन्यविधर्षिताखिलकरं प्रोद्यन्महाहुङ्क्रियं
क्रूराक्षिच्युतपावकाणुकुटिलभ्रूवल्लिसंवेल्लितम् ।
कल्पाब्दस्तनिताभियन्नजरवस्फीतोग्रदंतारवं
लाक्षापाटलवक्त्रपंक्तिहरवच्चुक्रोध रक्षोधिपः ॥ २८८ ॥

तदनु महाशोकवर्नीमिव महाशोकवनीमवगाह्य ।

सीतां जिघांसू रुरुधे स पापः सुपार्श्वनाम्ना सचिवेन दैवात् ।
नदच्छरौघैरिव कूलसालमुत्पाटयन्तीं तरणिर्जवेन ॥ २८९ ॥

ओमित्युक्त्वाऽथ पुत्रस्य सहकृत्वा पत्र च ।
भवेतीव तदादिष्टः कोप्यनीको रणं ययौ ॥ २९० ॥

ततश्च ।

सोऽयं सावित्रसत्री शरकुशविसरैराहुते तत्र लङ्का-
कुण्डे कोपोत्कराग्नौ विलसति वदुरक्षसीम्न्यरिव्रीहिमुष्टीन् ।
संयद्भूलूखलान्ते स्वयमिषुमुसलेनाजघानात एव
व्रीहीन्पती स्वयं वेत्युभयमभिदधुर्व्यापृता ये प्रयोगे ॥ २९१ ॥

अथ तत्र चित्रकायखरनखरा किंशुकमुकुलसमाननखरां किशोरशशिवक्रिमधरनखरं, विशालशूर्पाकृतिचरणतला शिरीषकुसुमसुकुमारचरणतलां रसालकिसलयकोमलचरणतलं, तालातिदीर्घजङ्घायुगला मदनेषुधिप्रतिनिधिजङ्घायुगलां अनतिदीर्घवर्तुलजङ्घायुगलं, करिपदकर्कशरोमशोरुकाण्डा करभसमाकारशुभोरुकाण्डां मांसलितकमोभशोरुकाण्डं, तिलयन्त्रमित्रमध्यभागा वेदिकाविलग्नमध्यभागां केसरिवरालिप्तमध्यभागं, विपुलतरकुसूलोदरी दृश्यादृश्योदरीं मञ्जुमञ्जूदरं, गोपुरसमुदग्रनाभिः गभीरहृदसनाभिनाभि सरसीरुहवरनाभिं, अलाबूयमानस्तनी कनककुम्भपीनस्तनीं निमग्ननिम्नस्तनं, प्रकामदृश्यमानवत्सा कुचभरकवलितवत्सां प्रियतमाभ्याश्रायमानवत्सं, आयसस्तम्भनीकाशभुजा वासन्तिकासंकाशभुजां युगप्रतीकाशभुजं, उष्ट्रग्रामकन्धरा कम्बुग्रामकन्धरां वलित्रितयबन्धुरकन्धरं, आर्द्रदुन्दुभिकण्ठस्वरा परभृतशिष्यगुरुवरायमाणकण्ठस्वरां जातजातवेदोव्यतिकरभेरीकण्ठस्वरं, चिरकालोपयुक्तभ्राष्ट्रवदना राकाहिमकरवदनां समुन्मीलदम्बुरुहवदनं, विनायकोदरसहोदराधरा परिणतबिम्बफलविडम्बकाधरां बालभास्करप्रभाभास्कराधरं, शम्बूकभेदविकटरदना दाडिमीबीजाधिकसुन्दररदनां कुन्दप्रसूनावलिरदनं, नियतपदव्यावर्त्यवस्तुध्वनिहसिता त्रपाभरमन्थरावदातहसितां अधराङ्कणविहारिहसितं, मण्डूकधुन्धुविनतनासिका तिलपुष्पतुलितनासिकां चाम्पेयसदृशनासिकं, नीलबिडालजरतीविलोचना दशदिवसदेशीयमृगबालनीलविशालविलोलविलोचनां केतकीदलव्यायतविलोचनं, विरलकण्टककठिनरोमसमानभ्रूयुगला मनसिजशरासाभिरूपभ्रूयुगलां आसेचनकभ्रूयुगलं, प्रादेशमात्रानम्रबभ्रुशिरोरुहा आपार्ष्णिलम्बिकुटिलासितघनस्निग्धशिरोरुहां कविजनानुपमेयशिरोरुहं, शूर्पणखा

मैथिलीं दाशुरथिं लङ्काश्मशानयोरभेदाय हन्त निहन्तुकामा कथमकामयतेति समितिनिहतपतितातसहजपुत्रमित्रप्रमुखराकाकलानिधिकलनकल्लोलितखेदयादोनिधितया चतुष्पथे समागम्य सम्यगालिङ्ग्य परस्परं तदेतदेव पुनःपुनः प्रलपन्ति, विलपन्ति, निषीदन्ति, विषीदन्ति, निबिडमधुनैव चक्षुर्जलावलम्बिन्यः रक्षोनितम्बिन्यः एतादृशीः पुनरत्र श्रोत्रनेत्रस्य पात्रीकृत्य न कुलेषु वसन्ति, न पुरेव रमन्ति, न शुचं त्यजन्ति, न रुचं भजन्ति, न परं व्रजन्ति, न गिरं सृजन्ति, न शिशुं वहन्ते, न तनुं सहन्ते महान्त इव कण्ठपर्यन्तरोधिपङ्का गजाः, शङ्कारुताः लङ्काप्रजाः । इत्यादिचरनिवेदितमश्रुतचरं पौरपुरन्ध्रिपरिदेवनं पुरा परपराजयाय प्रेरितं चतुरङ्गबलमतिचतुरेण नरवरेण गान्धर्वेणास्त्रेण निर्गन्धितं च विंशतिकर्ण्या निपीय कोपेन रिपुसमापनाय समानयत समरसमुत्कटान्भटानिति वीचीतरङ्गन्यायेन दासेरानुपर्युपरि गृहे गृहेऽप्यचोदयदयं दयनीयदशो दशवदनः ।

उद्घाट्यैशाग्रहेणार्गलयुतमररं यत्नपङ्क्त्याधिदेह-
त्यज्ञा वः कुत्र नाथा इति रणगरये पृच्छतो वेत्रपाणीन् ।
दृष्ट्वा संमृज्य चिह्नं शुभमपि घुसृणं वल्लभेष्वेव लीने-
ष्वन्तर्युद्धे हताः प्रागिति रुरुदुरहो श्रेयसे तत्र काश्चित् ॥ २९२ ॥

यदा तु कथंकथञ्चिदवशिष्टेन बलेन बलादाजग्मे ।

तदानीमात्तसंख्येन मुदानीकेन केनचित् ।
उच्चया त्वरया सैष उच्चचाल रणं प्रति ॥ २९३ ॥

विमोऽनीकानि जहद्द्वितीयवर्णान्पदार्थानुपनेतुकामान् ।
रूपात्मनो गर्जितसाधनेन तान्कोणपानेव तदानयन्त ॥ २९४ ॥

तदात्वे खलु ।

अरय इव रिपुतृणताः क्रेङ्कृतिमापुर्यदा तदा ताभ्याम् ।
दृष्टे सदोल्लसन्ती धनुषी रोषादलीकभ्रुकुटि ॥ २९५ ॥

तत्रैकत्र ।

मुष्टीमुष्टि रणं द्वयेऽपि सुभटा मल्ला इवातेनिरे
बाहाबाहि तथेतरे बहुमदादास्फालितोरूरवः ।
दण्डादण्डि परिश्रमेण धरणावन्येवसज्ञानुभिः
केशाकेशि विमर्दनातिपलायन्ताऽपि हन्ताऽपरे ॥ २९६ ॥

अपरत्र कुहचित् ।

एकैकं प्रहरन्करेण विमतं वाताङ्गभूराख्यया
स्वातिथ्यक्रमदक्षशैलजननीसख्यै निलिम्पस्त्रियै ।
एते पुण्यजना अभीषुकमतिप्रेम्णोच्छसीति क्षण
सोत्साहं परिदर्शयन्निव हरिग्रामैश्शशङ्के तदा ।। २९७ ।।

अन्यत्र कुत्रचन ।

खलीनभागेषु निरुध्य वाजिनो विलीनजीवान्विरचय्य खेटकैः ।
वनेचरैस्स्वान्परिपाल्य मुदिताः प्रपेतुरुर्व्यामपि सादिपुङ्गवाः ।। २९८ ।।

अपरत्र क्वचिदपि ।

कपिमुक्तघनाश्मराक्षसप्रहितशस्त्रघट्टप्रभवेन रणदुभोजिना सपदि पावकेन ।
श्रितसिन्धुनगेषु वैरिषु द्रुतामधावनेशः समिदार्तिभरेण कोणपप्रकर एव देहे ।।

इतरत्र क्वापि ।

रक्षोभिर्द्विषतां क्षयाय युगपच्चूर्णानि कृत्वा दृढा-
न्यन्तर्लोहखलालिकाभिरभितः सन्धुक्षितेभ्यो रुषा ।
वर्तीभिर्नलिकेभ्य एव गुलिकास्तोमेषु निर्यत्स्वहो
सध्वानं त्रिदशी कमप्यतिभिया कापि स्वयं सस्वजे । ३०० ।।

विरूपाक्षो भानोस्तनयमसिना प्राहरदथो
स मुष्ट्यैवोत्पत्योरसि निशिचरं संयदजिरे ।
कृपाण्या क्रव्यादः सकवचमरेः प्राच्छिनदथो
हतश्शङ्कस्थाने हरिपतितले नापतदधः ।। ३०१ ।।

सजवमस्तसमस्तबले क्षणान्निजविभोरखिलेक्षणनोदितः ।
रविजदत्तदृगेव महोदरोप्युपससार स सारवतां वरः ।। ३०२ ।।

रुष्टमाहतरथं युधि मुष्टीमुष्टि मुख्यसमराणि वितन्वन् ।
अष्टमार्किरनयत्प्रतलाभ्यां तं घरट्टगततण्डुलधाटीम् । ३०३ ।।

तदनु तदनुपमानमानशालि वालिनोऽपत्यमुत्पत्य महारुषा महापार्श्वस्य परिवर्त्य कन्धरां कन्धरं जीवातुमिव वातसूनुरुत्पाटयाञ्चक्रे ।

अथ रजनिचरेशो मन्युना भिन्नवेशो हरिकुलमतिखेलं तामसास्त्रेण दग्ध्वा ।
अधिसमिति सुमित्रापुत्रमाक्रम्य तूर्णं शलभ इव कृशानुं राममेवाभ्यधावत् ॥

एष त्वरागतिपरिप्लुतकुण्डलौघश्चापं गुणेन लघु कुण्डलशाश्चकार ।
आकस्मिकागमवशान्नरमण्डलीन्द्रो विस्मित्य धन्व युधि मण्डलयाञ्चकार ॥

व्यूहमौशनसमिन्द्ररिपुप्रकरप्रियं संख्यसीम्नि परिकल्प्य रिपौ समुपेयुषि ।
आरचय्य नृवरोऽपि तदास बृहस्पतिव्यूहमात्मनि चुकोप निलिम्पसुखावहम् ॥

तत्र च ह्रस्वमती रावणो दीर्घमती राघवश्चैवं गिरमङ्कुरयामासतुः ।

अद्य त्वत्कलनादियं समुदये वामा जयिन्मत्तनु-
र्यत्सत्यं पुलकांकुरावलिमुरीकर्तुं चिरं नेच्छति ।
एषा किं समुदाय एव सुचिरं त्वत्कालनान्मत्तनू-
रूरीकर्तुमवामशीलपुलकांकूरावलीमीहते ॥ ३०७ ॥

ततस्सद्य एव ।

शरान्किरन्तौ कृन्तन्तौ गर्जन्तौ निपुणं रणम् ।
आदधाते प्रवीरौ तौ पाकनाकपती इव ॥ ३०८ ॥

तदानीं खलु ।

कीशानां हननाय पञ्च, धनुरालम्बाय पञ्चाशुगा-
न्दातुं पञ्च भुजान्प्रकल्प्य मुमुचे वैरी भुजैः पञ्चभिः ।
संख्ये यावत एष तावत इषूनेकेन दोष्णेति य-
च्चित्रं नयतो भुवागुरुरुभौ तुल्यं युधोऽप्यश्यताम् ॥ ३०९ ॥

रक्षोधिराजो विमतस्य मूर्ध्नि शरं प्रकोपादवतंसयन्सः ।
तेनाभिमन्त्र्य प्रहितं महास्त्रं रौद्रं विपाठैर्युधि सञ्चकर्त ॥ ३१० ॥

अत्रान्तरे ।

नरमुखाकृतिकेतनमञ्जनाकुचनखक्षतवामतरं धनुः ।
रथकुटुम्बिशिरोऽप्यलुनादयं नमुचिशासनशासनशासनः ॥ ३११ ॥

अथ गदामथितरथ्यगणं विभीषणं प्रति नक्तञ्चरविमुक्तां शक्तिममोघेनाशुगेन
मोघीकुर्वन्नपरया मयविनिर्मितया समुच्चोलनवेलातिवेलालोलहाटकाष्टघण्टाघनविरावमुखरित-

निखिलदिङ्मुखया शक्तिमुरुयया निजाश्रयबलीयांसं यवीयांसं निहन्तुकामं मदावलमिव तोमरैर्विमुखीचरीकर्ति स्म सूरुयप्रमुखैर्लक्ष्मणः शिलीमुखैः । तस्मिन्नवसरे ।

आद्यं भ्रूकुटिलं द्वितीयमरुणं नम्रं तृतीयं चल-
त्क्रूरश्मश्रु तुरीयमट्टहसितांकूराञ्चितं पञ्चमम् ।
षष्ठं वाक्कटु सप्तमं धृतहसं दंष्ट्रान्यरुच्यष्टमं
शोणाक्षं नवमं घनाश्रु दशमं शत्रोरभूदाननम् ॥ ३१२ ॥

दष्टाधरं तदनु यामवतीचरेन्द्रः चिक्षेप लक्ष्मणमहोरसि मन्युना ताम् ।
दाता तया वत हतोऽपि ददावनर्हं कालान्तराच्छुचमिनाय मुदं द्विषे सः ॥ ३१३ ॥

अस्मिन्नन्तरे ।

अस्मद्देवसुतापतिः खलु जितो राज्ञेति शिष्यान्प्रति
प्रीतेरत्यपहासपूर्वमसुराचार्यं ब्रुवाणं दिवि ।
जोषं भावमुपेत्य तिष्ठ ननु भो दोषैकदग्दैवतै-
रित्युक्ते ननु मास्तु दोषपदमित्यूचे विनोदी मुनिः ॥ ३१४ ॥

भङ्क्त्वा भङ्गुरशक्तिरेष नृपतिश्शक्तिं भुजाभ्यां बला-
दूर्तध्वं परिवार्य शावकमिमं पापायुधच्छिद्रितम् ।
दृष्टिं दृष्टिविषस्य भोगिन इव क्रुद्धस्य से दृक्पथं
संप्राप्यैष न जीवतीत्यथ कपीनुक्त्वा चुक्रोपाग्रजः ॥ ३१५ ॥

तूर्णं पतिष्यसि युधीति सकेलि लेखशत्रोः क्षिपन्निव शरानलिके लिलेख ।
किंच व्यदारयदुरोविशिखैर्नृसिंहः प्रह्लादतातमिव तिग्मनखैर्नृसिंहः ॥ ३१६ ॥

आशुगाभिहतस्तत्र यातुधानाधिभूरयम् ।
धाराधर इवाधीरो दूरं दूरमपासरत् । ३१७ ॥

रामोऽपि लक्ष्मणान्तिकमुपेत्य बाष्पपूरवेगप्रसारं निरुध्य निश्वस्य सगद्गदकरुणमिदं न्यगदत् ।

किं पापस्य कृते मम क्षितिपतिं शोचामि तातं मृतं
किं वत्सं भरतं जटालमनघं किं वा हृतां प्रेयसीम् ।
किं तातैकसखं हतं खगपतिं किं वा शिशुं लक्ष्मणं
किं वा दीनदशं विभीषणमिमं लङ्कामनारोपितम् ॥ ३१८ ॥

ततो निमेषानन्तरम्।

राज्ये स्थापय वानरेन्द्र तमिमं यत्रानुजो यात्ययं
शस्त्राशस्त्रि सहस्रबाहुमदशस्तत्रैव गच्छाम्यहम्।
एवं तं विलपन्तमन्तरनिशं दुःखी सुषेणश्शिरा-
दाश्वास्यौषधिपर्वतं प्रति हरिश्रेष्ठ्यात्मजं प्राहिणोत्॥ ३१९॥

स्वमहाजवमन्दिततार्क्ष्यमदस्तदनु क्षितिभृत्तटसीमगतः।
अदसीयमवाप्य शिरः प्रमदादुददीयत सोऽभिनभो रभसात्॥ ३२०॥

एनं विलोक्य शिखरेण युतं महान्तमापाटलाक्षमखिला विबुधप्रपञ्चाः।
जीवातुभूभृदरुणः स्वमनःशिलाभिरभ्येति नूनमितरेतरमित्यशंसन्॥ ३२१॥

वैमानिकप्रकरतादृशमापितानि श्रुत्वोन्नतीकृततनुः किल हेमनाभः।
तातो ममाप्ययमिवात्मजवत्सलो मां द्रष्टुं किमागत इतीव ददर्श मार्गम्॥

अपि च।

हृत्वार्ककोटिरुचिवासुकिमौलिरत्नमायात्ययं गुरुगरुद्गरुडो रुषेति।
आकुणितैर्नतफणैर्लुलितैः श्वसद्भिः द्वीपोरगैः प्रसृतबाहुरमानि सोऽयम्॥

तदनु सुखं जङ्गम इव शिखरी सखेलमवतीर्य मध्येसङ्गरमधिशयानमभङ्गुर-लक्ष्माणं लक्ष्मणं न केवलमपि तु वलीमुखपतिप्रमुखप्रियसखानुस्रियमाणं जानकीरमणमप्यनु-जानुगमनानुकूलितप्राणं जगत्प्राणसुतः प्राणिणत्।

आघ्राय गन्धमथ जीवदमोषधीनां बुद्धं शयालुमिव लक्ष्मणमेष रामः।
एहीत्युदीर्य चलितो धुरि सस्वजे तं प्रक्षालयन्निव मलीमसमश्रुपातैः॥ ३२४॥

अद्यापौलस्त्यो हन्त लोकोऽस्त्वरामः यद्वा नामेत्थंकारमस्मिन्ब्रुवाणे।
गोष्ठ्यामाश्चर्योत्फुल्लदृग्वासवार्यां विश्युर्विंत्तेशो नाकभाजां च योषाः॥ ३२५॥

रावणस्तु ततस्तूर्णमन्यथानं समास्थितः।
प्रादुद्रवन्महीपालं तमा इव तमोमथम्॥ ३२६॥

अत्रान्तरे।

सम्राजो वत्कभाजोऽप्यखिलसुरसुता नन्वस्य समरे
प्रीतेः कुर्वन्ति साक्ष्यं मम तु बत सुतो वाली स निहतः।

वैलक्षण्येन कुर्वे तदुपकृतिमिहेत्यालोच्य किल स-
स्वर्णाथः प्राहिणोत्स्वं सह रथमवनौ सूतेन गगनात् ॥ ३२७ ॥

अथ दिशापदिशाभ्यन्तरतरङ्गितप्रौढिशालितेजोमालिनि तस्मिन्नाकाशविभागादवतरति सति ।

किं नश्यैस्सुरते सुरैस्सति सुरीमाणिक्यभूषा गल-
न्त्याहोस्वित्पतति द्विषि प्रहरणं घोराश्रि बैडौजसम् ।
किं वीरैर्दलितत्रयीतनुरहो भूमौ पतत्यम्बरा-
दित्याश्चर्यवशंवदेन विभुना दध्रे विकल्पो रणे ॥ ३२८॥

तदनु तस्मिन्नातिदूरे सति ।

शौनासीरमिदं तनुत्रमतुलं सा पौरुहूती परा
शक्तिर्माघवनं निषङ्गयुगलं सांक्रन्दनस्स्यन्दनः ।
राज्ञे मातलिनाहृतं हरिगिरेत्यालोच्य युक्त्यैव किं
रामं हन्मि किमिन्द्रमित्यचलता वव्रे चिरं रक्षसा ॥ ३२९ ॥

तदात्वे च सूर्यसुतादयो रघुवर्यं सस्मितमेवमभाषन्त ।

आजवं जवमपास्य योगिनं जंजपूकमिव निश्चलं रिपुम् ।
आकलय्य तमिमं सदाशुभश्लोकमाः परिहसेज्जनो न कः ॥ ३३० ॥

मम रथमलङ्कुर्वन् रक्षोप्यशेषमदस्तथा
कुरु मयि धनुर्भ्राज्ञोज्झत्वं चिराय वसेद्यथा ।
इति मम मुखेन त्वां स्तौति त्रिलोकजयोत्तर-
प्रभुरिति नृपं प्राप्ते नोचेन्नियन्तृमरुत्वता ॥ ३३१ ॥

महीन्द्रोऽपि माहेन्द्रं विमतमारमधिष्ठितो रथश्रेष्ठम् ।
अतितिक्षुरपि क्रुधाक्रूणं व्यगाहत मृधाङ्गणम् ॥ ३३२ ॥

तदा तावत् ।

व्यलासीत्सरथी भूभृदयासीच्छर्म लक्ष्मणः ।
अहासीत्सूरजो व्रीळमहसीच्छनकैररिः ॥ ३३३ ॥

स भवति संयुगयोगे मातलिरामौ विदार्य रथ्यांश्च ।
छित्वा मणिमयकेतुं चिक्षेप पुनर्महाग्निखं त्रिशिखम् ॥ ३३४ ॥

दाशरथिरपि शरशतधारानिवार्यं शतधारायुधशक्त्या शतधारातिविमुक्तं तद्विदधानो निदधानो यातुधानोरसि तडित्समान्वत्सदन्तान्समत्सरमाह तुच्छमिव रक्षोधिपतिम् ।

नैवाजीगणदप्यरिं तृणमवासात्सीत्समस्ताः कला
रक्षोराडिति यन्महत्तव यशस्तेनासि तुष्टो भृशम् ।
सङ्ख्यातीतमरीरमत्परवधूलोकं प्रसह्याहृतं
नारीरत्नमचूचुरत्तदिति यत्तेनासि न व्रीडितः ॥ ३३५ ॥

देवानां प्रिय दूरतोऽस्तु सकलं तत्पर्णशालागतो
न त्वं प्रागुपचायितो ननु मया कर्मन्दिवेषं धरन् ।
अद्य त्वासुरदेवमेकमतिथिं निर्वर्ण्य कीलालकैः
दत्वार्घ्यं परिपूजयामि रणभूभुस्याशराख्यैस्सुमैः ॥ ३३६ ॥

अथ तथ्यतस्करतया तूष्णींशीले तस्मिन्स बाणचयं मुमुचे । इदानीं खलु ।

दुष्टाय शिष्टाय समं ददाति दातेति यत्तद्विधिरेव मेजे ।
जन्मर्क्षे भौमेन्दुजवारयोगफलं ददौ यत्पलभुङ्नृपाभ्याम् ॥ ३३७ ॥

तदनु सपदि समरभुवि मनुकुलजलनिधिशिशिरकररघुवरखरतरशिखपरिमितिरहित-विशिखनिकरपरिपतनपरवशहृदयमपि रजनिचरपरिबृढमवलोक्य लोकहाहाकारमपि निशम्य सहसा समिदवनेरपवाहितरथो रथकुटुम्बिवरो निर्भरामर्षणं परुषमाभाषमाणं पङ्क्तिकन्धर-मिदमुदीरयामास ।

मत्तो नास्मि न वा खलो न पिशुनो नैवोपजप्तः परैः
सत्कारोऽपि न विस्मृतः परिमितः स्नेहोऽपि नैवोज्झितः ।
बुद्ध्वा संयति किन्तु किञ्चिदयथाभूतं भवन्तं रथो
वीराशंसनतो निवर्तित इह श्रीमन्प्रसीद प्रभो! ॥ ३३८ ॥

अथ सारथेर्यथातथं कथितं निशम्य सम्यगुचितमेव रचितमित्यालपन्नयं निजस्मरण-हेतोरिव विनीताय तस्मै वितीर्य मणिमयं वलयं धनुर्विस्फारेण वनौकसो मानसौकसो घनेन स्फूर्जथुना विधुनान इव जम्भभञ्जनः पिनाकमिव दण्डभृद्दण्डनः कोदण्डमतिमलयीचकार ।

तदा तावदजस्रसन्त्यक्तशूलशक्तियष्टिना पुङ्खानुपुङ्खरिङ्खदाशुगचापयष्टिना सरोषमस्रपायिनायकेन समीपीकृततया त्रिदशवर्गैरुपरक्त इव ग्रहपतिः सम्भाव्यमानो मानवपतिरपि कुम्भसम्भवाभिहिताहितखण्डनतमोदण्डनस्तुतिनिपठसमुज्जृम्भमाणसमरारभटीसमारम्भो, रम्भोरुचोरसंहरणाय मिहरमेवंकारमस्तावीत् ।

भक्तेभ्यो मम यच्छुचं विरचयेदल्पं तमेवं मुहुः
  कुर्यां प्रागिति सूचयन्निव तमो यो हन्ति गाढं दृढम् ।
यस्माकं नमतां मुखानि कमलैरुल्लासयत्यञ्जसा
  तस्मै वन्दनमस्तु शत्रुदलने शूराय सूराय नः ॥ ३३९ ॥

तत्र च तौ परन्तपौ परस्परमेवमवोचेताम् ।

भो बाहुभाक्ककुद किं विरता जयाशा नूनं तदैव तनयोऽपि यदासुहीनः ।
इष्वाधुना किमनुजो म्रियते भवान्वा पूर्वार्धसप्तमकवर्णपदाभिधेयः ॥ ३४० ॥

अथ सपदि रथवैजयन्तीं निपातयन्तौ रथधुरन्धरानपि खेदयन्तौ रणस्थितावजस्रं गोमूत्रिकादिगतिविशेषमाचरन्तौ विमुक्तमपि शरं प्रत्याहरन्तौ प्रयुक्तमप्यस्त्रं सहसोपसंहरन्तौ प्राभाकरेण तामसं, पौरुहूतेनासुरं, पार्वतेन वायव्यं, पाशुपतेन वैष्णवं, वैवस्वतेनैषीकं, दैवतेन गान्धर्वं, गारुत्मतेन सार्पं, चान्द्रमसेन राक्षसं, रौद्रेण वारिदं, वारुणेनाग्नेयं, अस्त्रेणास्त्रमितरेतरं वारयन्तौ शताङ्गमपि दारयन्तौ सुचिरमनीकदुर्मदाविव अन्धकशितिकण्ठौ युयुधाते नृपदशकण्ठौ । साभ्यसूयं हसन्तौ मिथ एवमवदतां च ।

मत्पुत्रस्य ममापि शस्त्रनिकरात्किं नाबिभेस्त्वं पुरा
  स्वचश्चोरगुरो यदा विमुकुटोऽभैषं तदैवानिशम् ।
कुर्वे सिन्धुरिवोर्मिभिस्तव तरोरुन्मूलनं पत्रिभि-
  र्दूर्वोन्मूलनमप्यहो मम वने कर्तुं न शक्यं त्वया ॥ ३४१ ॥

सद्य एव तदानींतने रणे—

तयोश्शराणां धरणं योजनं वा विकर्षणम् ।
मोचनं वाप्यनिमिषा ददृशुर्नापि यत्नतः ॥ ३४२ ॥

भूभृद्वल्कच्छदानिलतुल्यैः कैश्चिल्लक्तश्वरस्य विपाठैः ।
धूम्रशिच्छन्नोदरो भुजहीनो रम्भो मैन्दो दलत्कटिरासीत् ॥ ३४३ ॥

नीलोऽस्ताग्निर्नलो हृतकर्णस्तारोऽसद्दग्गजो गतजङ्घः ।
नास्ति प्राणो हरोऽक्षकृतान्तो भिन्नोरस्को बलस्थितपार्श्वः ॥ ३४४ ॥

तदानीं तावत् ।

तिष्ठोत्तिष्ठ किमङ्ग भीषयसि मामैषीः कुतो वेपसे
गच्छागच्छ हतोऽसि हुं प्रहर धिग्धीरो भवेत्येकदा ।
रामं लक्ष्मणमङ्गदं शतबलिं नीलं नलं मारुतिं
तारं सूरसुतं गजं स दशभिः प्रत्येकमूचे मुखैः ॥ ३४५ ॥

राज्ञः पुरः पतति पुष्पततिः शताङ्गशृङ्गाग्रसीम्नि वलते सुरमण्डलीति ।
विज्ञाय किं रथशिरस्यपि तस्य गृध्रान्कृत्वा पुरो विधिरपातयदुल्मुकानि ॥ ३४६ ॥

तदात्वे खलु ।

वधुरहिता युवजानिर्वै कोमलौ सबलमरोऽन्यस्तु ।
ग्रामणिजन इव सदधीकारं पुष्यत्तमो वबृधे ॥ ३४७ ॥

त्रासादप्यचलः चचाल बत तामाजिं विलोक्याभितः
वायूनन्तरयाश्चकार विपुलो नालीकपुङ्खानिलः ।
तेनापि क्षुभितो बभूव जलधिः सूरोऽपि शान्तद्युतिः
शस्त्रव्रातगवाक्षितं न ददृशे पूर्णं वियन्मण्डलम् ॥ ३४८ ॥

इत्थं सप्तदिनीं रणे प्रतिभये नाराचवारैः क्रमा-
ल्लूनासृक्पकुलाधिभूशतशिरा उच्चैश्शिरा राघवः ।
अन्हायैव समस्तमस्तकजुषा हास्यैवमेतेन भोः
सत्योक्ते, परिपूजकः शरसुमैः संख्ये भवानेव मे ॥ ३४९ ॥

ये सौन्दिच्छिद इन्द्रभूप्रमथना ये सप्तसालीभिदो
ये कुम्भश्रुतिघस्मराह्विपतितान्मोघान्निरीक्ष्याशुगान् ।
स्तब्धे दाशरथौ पुराऽब्धिवदयं कीर्तिर्ह या प्राजिता
ब्रह्मास्त्रेण विधेह्यरिं खरपदं गन्तारमित्यूचिवान् ॥ ३५० ॥

वेगादमोघमतुलं युधि बाणरत्नं स्वायम्भुवं समभिमन्त्र्य सुरप्रतीकम् ।
आकर्णमाग्रहवशेन विकृष्य चापे सन्धाय रावणवधे त्वरते स्म रामः ॥ ३५१ ॥

ततस्तेन ।

रामे संहननं प्रकुर्वति मरुद्दैतेयहर्यक्षप-
ग्रामे पश्यति मद्रिपोरवमतिः कार्येति कोपादिव ।
या तस्य प्रणयास्पदं प्रियतमा तस्यास्यविश्वा महा-
वेगात्संहननं तदा स्वयमपि क्रव्यादवीरोऽकरोत् ॥ ३५२ ॥

सोऽपि शरो जुगुप्सयेव अस्पृष्टशत्रुतनुरक्तकणः कृतकृत्यतया निवृत्य पुनः वल्मीकविले भुजङ्ग इव निषङ्गे सुखमासामास । ततः ।

क्रन्दति स्म विभुमाशरवृन्दं निन्दति स्म रिपुमात्मनि मन्दम् ।
नन्दति स्म पृतनास्मिनकुन्दं विन्दति स्म मुखमस्य च मन्दम् ॥ ३५३ ॥

दुष्टेन स्वजनिप्रभृत्यहरहः पुष्टेन शोकार्थिना-
दिष्टेन क्षितिपात्मभूमिषवता नष्टे नराशेश्वरे ।
भ्रष्टे नव्यशुचो बले हरिभिरुत्सृष्टेन येन द्विषा-
मिष्टेन प्रभुणामितोऽपि ववले तुष्टेन यूथाधिपैः । ३५४ ॥

क्रव्यादोऽथ विदुद्रुवुः प्रतिदिशं कीशा विनेदुर्मुदा
पुष्पाणां निपपात वृष्टिरवनौ तूर्याणि जघ्नुस्सुराः ।
स्ववेंश्या ननृतुर्जगुश्च भरताः सोऽप्युल्लासार्यमा
निश्शेषाः ककुभः प्रसेदुरमलो मन्दं ववौ मारुतः ॥ ३५५ ॥

स्वीयो रिपुर्निहत इत्यमरैर्विसृष्टा दिव्यप्रसूनततिरित्यनवेत्य मुग्धैः ।
रात्रिञ्चरैश्चिरमबोधि महान्दशास्यः स्वागारमागत इतीव निपातितेति ॥

स्त्रैणे वल्गत्कुचमतिहसत्यभ्रभाजां समूहे
खेलत्यैनं विरतविमतं तत्र सञ्चिन्त्य भूपम् ।
वारं वारं जगति समितां वीक्षिकाभिः प्रजीवी
ताम्यत्यन्तः स मुनिरिति यत्तन्न चित्रं वदामः ॥ ३५७ ॥

सर्वेषां त्रिदिवौकसामधिगतप्रीत्यर्णवानां महा-
चित्राणां शुभबाष्पतुन्दिलदृशां हन्त स्तुतेस्तादृशः ।
रामो वा भरतप्रसूरजनि सा विग्राथवा नास्पदं
किन्तूपायचतुष्टये पटुमतिः कुब्जैकचूडामणिः । ३५८ ॥

अपि च तदाजगालतरामाकाशवाणी ।

जगद्वीरे धीरे समिति रिपुहीरे विनिहते
गलच्छोषे तोषे विहितपरिपोषे सुमनसाम् ।
भयस्थकृते सक्ते मुदि सकलभक्ते चिरतरं
घनश्यामो रामो भुवि फलितकामो विजयते । इति ॥ ३५९ ॥

तदनन्तरमुपमहारथं मृधवसुन्धरामधिशयानं रुधिरधाराविलोहितं दशम्या दशया वशीकृतं दशशिरोधिं निरीक्ष्य लोकक्षयः पुनरद्यैव प्रादुरासेति मन्वानः स्वान्तःकरणान्धंकरणव्यामोहसन्तमसः सन्ततं मनस्यवसितपूर्वजवधविधायकनिजभीषणकर्मजातो विभीषणोऽयं सुचिरमिति शुशोच ।

निर्भिन्नो नलिनीपतिश्शशधरः शीर्णस्समं तारकै-
रुद्धो गन्धवहश्शिखी हतशिखश्शोषं गतो वारिधिः ।
आकाशं पतितं मही विदलिता शून्यो दिशां मण्डलः
विक्रान्ते सुगृहीतनाम्नि भवति स्फीतं यशो विग्रहे ॥ ३६० ॥

अस्थित्वा मम पादपङ्कजभुवि प्राज्ञां गुरुं साहसा-
त्त्यक्त्वायं गतवाननार्य इति किं सन्त्यज्य मां गच्छसि ।
एवं त्वामवलोक्य हन्त नयतो द्वेधा विदीर्यैक्षणा-
दाचन्द्रार्कमतो वसामि धरणावेतद्यथार्थं प्रभो ॥ ३६१ ॥

तदनन्तरं उदन्तमेतमपि समाकर्ण्य सप्राणमेव सरयमवरोधगृहान्निर्गत्य गत्यन्तराभावेन स्वभावमदकलकलभसमुन्मूलितमिव कुलमहीरुहं, पुलमभेदिभिदुरभेदितमिव महामहीधरं, जलधरविमुक्तजलशीतमिव दवशिखावन्तं, संवर्तसमयसंवृत्तगुरुकवातूलपातितमिव तटित्वन्तं, सलिलेन सह सहसा शान्तमिव सरस्वन्तं, प्रलयकालपरुषकालरुद्रपाटितमिव विवस्वन्तं, निजविधिदौरात्म्येन गात्रगलितनभस्वन्तं विलोक्य त्रैलोक्यरावणं रावणं हतनाथतया वाञ्छितास्विव प्रारब्धघनाक्रोशासु विपरीतनिबरीसकबरीभरासु भोगिनीषु तासु महिषी जीविताद‍पि गरीयसी सततमसूर्यपश्यातिवर्या मुहुरसासहिर्नव्यवैधव्यदुर्व्यथायाः करकमलयुगलमुदस्य हा दस्युना किं विहितमिति भृशामन्दनिहतोदरी मन्दोदरी दारितदारुविशेषोपपन्नेव वल्लरी निपत्य चिरमुपेत्य चेतनां पत्युत्तमाङ्गमुत्सङ्गमारोप्य शबरवारितवरतया विधुरा कुररीव करुणं पर्यदेवयन्त ।

शेषेऽद्य किं भुवि मयीह समागतायां उत्तिष्ठ कार्मुककृतस्मितमार्यपुत्र ।
भूपावधूय धरणीं ननु मत्सपत्नीं साकं मया भज महाभुज पुष्पतल्पम् ॥ ३६२ ॥

नार्हा यदीन्द्रवनपुष्पकृताऽपि शय्या कौबेरमेतदुररीकुरु पुष्पकं वा ।
पेपीयमानमनुयाममनुत्तमं सन्मधं निपीय तदुपांशु रमस्व कामम् ॥ ३६३ ॥

यानं विनैव नगराद्बहिरागतायै मह्यं न कुप्यसि कथं च्युतकेशपाशम् ।
आश्वासयस्यहह किं न जनं सवेगं एनं नवीननवनीतसमान्तरङ्गम् ॥ ३६४ ॥

अस्मिञ्जनेप्यनपराधिनि यद्यसंख्यः कोपो ममेति वचसि त्वदधीनसौख्ये ।
कुर्वन्ति किं ननु रुषं वशगासु लोका लोकेऽबलास्वपि भवत्प्रमुखा नयज्ञाः ॥

अस्मिन्भवान्भवतु सप्रतिघः कलत्रे यद्यप्यथापि विगलत्कबरीमिलिन्दम् ।
मूर्च्छालमप्यतिचिराद्रमणीसहस्रं संलालयत्ववनिरेणुसमावृताङ्गम् ॥ ३६६ ॥

संग्रामकेलिषु शचीपतिमुख्यलेखघाती निवातकवचासुरदुःखदायी ।
तत्तादृशस्त्वमभिषेणयतां प्रदीपो निर्वापितो बत कथं मनुजानिलेन ॥ ३६७ ॥

देवत्वमातिशयितं गतवाञ्छयित्वं देवत्वमाकलितवानसि धीरतत्त्वम् ।
राजन्तमाप दिवि यावदमर्त्यपि त्वां राजंतमाचरततेर्नय मां न तावत् ॥

हा स्वप्न एतदखिलं ननु मृत्युमृत्युर्मृत्योर्वशं कलयसे सहसा कथं त्वम् ।
जित्वेन्द्रियाणि खलु सर्वजगज्जितं प्राग्वैरं स्मरद्भिरिव तत्किमु तैर्जितोऽसि ॥

सीतां वितीर्य लघु मित्रकुलोद्भवाय मित्रं भवेति च मया मम देवरेण ।
प्रागर्थिताय रुचितं वचनं न यस्मात्तस्मान्महाव्यसनमाप्तमिदं मयैव ॥

मारीचमद्गुरुवचांसि निधाय दूरे मत्तोऽपि रूपरुचिरेति विमोहबुद्ध्या ।
हृत्वा स्थिरादुहितरं ननु मृत्युरूपां प्राप्तोऽसि हा स्थिरतरां रणसीम्नि तन्द्रीम् ॥

एनां दशामपि निकृष्टतरामवाप्तं दीनां भवन्तमभिवीक्ष्य दशाप्यभीक्ष्णम् ।
यस्मादिदं न हृदयं तिलशो विशीर्णं तस्मादहार्यमद हार्यमिहास्त्रमेव ॥

नाथ त्वया तरणिनेव विभाविनाहं स्थातुं क्षमा क्षणमपि प्रिय न क्षमायाम् ।
प्राप्तोऽसि यस्य निलयं सुकृतालयस्य तस्यैव मामपि नयस्व नयः किलैषः ॥

लङ्कापुरे गतभियः पतिता मयूखाः अन्हां प्रभोः प्रियतमाद्य मुदा मदत्या ।

वातः प्रवाति सरजास्त्वयि सामर्षिरिन्द्रोऽपि नाम हसतीह न लज्जसे किम् ॥

दावैररण्यमिव मे हृदयं प्रखेदैर्दन्दह्यते किमु करोमि किमालपामि ।
हा वीरहीर दयितापदमप्यरीणां नैवं विधिर्घटयतात्तरुणीजनानाम् ॥ ३७५ ॥

दैत्याधिपो जनयिता दयितस्त्रिलोकीशासी सुतो वृषजयीति पुरा किलाहम् ।
दर्पेण संमदमहेन्द्रशिरोधिरूढा मध्ये शुगाब्धिविधिकेन निपातिताद्य ॥ ३७६ ॥

प्राणेश्वर प्रथममेव पुरा हृतानां सन्तापितो मृगदृशां नयनोष्णनीरैः ।
एतर्हि हन्त रघुनाथकलत्रपातिव्रत्याग्निना त्वमसि नूनमनेन दग्धः ॥ ३७७ ॥

अत्याहितं पलभुजामुदगाद्यतः प्राग्देवातमेव शरणं गतवान्प्रवीणः ।
आक्रन्तकः कपिरिव प्रमदाभिपूर्णस्तूर्णं पदं पुरि करिष्यति नूनमद्य ॥ ३७८ ॥

खेदापनोदकरपुत्रनिभालनेन तारा कथंचन चिराय शुचं मुमोच ।
एकाकिनी निहतसूनुरहं कथं नु पश्यामि दुस्तरमहाव्यसनाब्धिपारम् ॥ ३७९ ॥

चरणमये प्रिय तेऽपि विनाहं शरणमये किमतः परमन्यत् ।
बत वलयं दलयन्नमरीणां कितव लयं स गतोऽसि कथं त्वम् ॥ ३८० ॥

सा तत्राटनिदत्तहस्तमखिलैरक्षौहिणीनायकै-
स्सच्छात्रैस्त्रिदिवौकसां तरणिजस्कन्धान्यहस्तंस्तुतम् ।
शक्रारातिजिता किमप्यतिमुदा विज्ञाप्यमानं चिरा-
द्दूरे दाशरथिं निधाय नयने चित्रं गतागां दधे ॥ ३८१ ॥

गाम्भीर्यवसतिः क्षमाजननभूरौदार्यमुख्यास्पदं
नीतेर्मातृगृहं तथा धृतिनिधिः कारुण्यसङ्केतभूः ।
शत्रूणामपि रक्षिता भृशमिति त्वां सङ्गिरन्ते जनाः
इत्थं सत्यपि रामचन्द्र! ननु मे नाथः कथं पातितः ॥ ३८२ ॥

तामानयामि महिजामिति सैरिणेव मद्देवरेण भवते गदितं पुरा चेत् ।
वालीव मत्प्रियतमोऽपि निहन्तुमर्ह इत्थं कदाप्यसति राम कथं हतोऽयम् ॥

भ्रातः कथं ननु भवाननुजातरक्षी रक्षोगजस्य नरसिंह यथार्थसिंहः ।
नैवंविधेष्वपि विभीषणमेनमस्य नास्तेऽनुजो मनुजनायक सत्यमेव ॥ ३८४ ॥

एवैवं विलपेदितीव यदि मे कैश्चित्पुरोक्तं भवे-
न्नैवाहं रिपुमप्यहो दशमुखं हन्यां तदानीमिति ।
काकुत्स्थेऽपि सबाष्पशोककरुणं निर्विण्ण एवानुगैः
मन्दं मन्दमिमं विभीषणमिदं मन्दोदरी साऽवदत् ॥ ३८५ ॥

सुग्रीव एक इति किं भुवि दुर्विधिस्त्वां देवव्यधादपि निजाग्रियघातिकृत्यम् ।
हा कष्टमेतदधुना त्वमभूतपूर्वः एवं कथं समुदितोऽसि यथार्थनामा ॥ ३८६ ॥

इत्थं चिरेण रुदतीं सुदतीं निरोद्धुं मूर्च्छा जगाम करुणार्द्रमनास्सखीव ।
सेयं तदैव पतिताऽधिपलाशपालं नीलाम्बुदे महति विद्युदिवाबभासे ॥ ३८७ ॥

दुर्भागधेयवशतः पुनरुत्थितेयं आश्वासिताप्यथ कथाकथनैस्सखीभिः ।
रीतिं गतात्तधरणेस्सरितश्शफर्याः स्थैर्यं मनस्यहह! न स्म चरीकरीति ॥ ३८८ ॥

राघवोऽपि खिन्न एव मन्दोदरीसमीपमुपेत्य मन्दमेवमाश्वासयामास ।

मा रोदीरफलं क्षमस्व जगति स्वार्थः परार्थाद्बली
पुत्रस्तेन विभीषणोऽयमुदराज्जाते विशेषोऽस्ति कः ।
जन्तूनां क्षणिकं वपुः किल यथा पाथोझरीबुद्बुदः
का त्वं कस्स बधान धैर्यमनिशं त्वं वीरपत्नी यदि ॥ ३८९ ॥

किं बहुनोक्तेन ।

नासेवमानो वर्धेत महामायामयं भवम् ।
नासेवमानो वर्धेत महामायामयं भवम् ॥

अथ निजनियोगसागरवेलाविलङ्घनाजङ्घाकरिकं विषण्णतया मुकुलीकृतवदनमापाद-पालि ॰ष्पपूरं तामतिखेदवतीं प्रजावतीमप्यप्रजावतीं शश्वदाश्वास्य तत्तादृशैर्वचोनिगुम्भैः अन्तर्वाणिसम्मतं विक्रमशालिमूर्धन्यं रावणयायजूकं संस्कृतवन्तं विभीषणं तं प्रहितसुनासीररथ-सारथिर्दाशरथिः लङ्कापुरे सौमित्रिणाभिषिक्तमपि चात्मानमनृणमकार्षीत् ।

विधाय निधनं पुरा समिति यातुधानप्रभोः
विभीषणमधीश्वरं पुरि करोमि नामेति यत् ।
प्रतिश्रुतमिदं मया झटिति पूरितं हीत्ययं
ममन्द रघुनन्दनो बलजयीव सङ्क्रन्दनः ॥ ३९१ ॥

अथ रामाज्ञया निश्शङ्कं लङ्कापुरं प्रविश्य सीतासकाशान्निवृत्तः पार्षदश्चिरिदं राज्ञे व्यजिज्ञपत् ।

सहस्रकृत्वः श्रुत्वापि सा हतं तादृशं रिपुम् ।
वर्धमानस्य चिन्ताख्यवार्धेः पारं न पश्यति ॥ ३९२ ॥

अपि च ।

वन्दावन्द्यपदारविन्दयुगला भूनन्दना कन्दल-
त्कुन्दद्युत्यभिनन्द्यचन्दनयुगानन्दस्य कन्दं दृशाम् ।
मन्दारस्रगमन्दमन्दरकुचा मन्दस्मिता मन्दगा-
मन्दानन्दनमिन्दुसुन्दरमुखी मन्दाक्षमाविन्दते ॥ ३९३ ॥

अथ नाथनिदेशोऽसावश्यमनुष्ठेय इति प्राप्तरूपरूपगर्हिततरमया सरमया कारित-मङ्गलाभिषेकालङ्कारां लङ्काराजेन मणिशिबिकामारोप्य समानीतां विनीतां सीतामशीताभ्यां नयनाभ्यां विलोकयन्लोकपरिषदि परुषमिदमभाषत दाशरथिः ।

वसतिचरविनेतुस्तीव्रकम्रस्य मध्ये वसतिदशरथस्य क्षत्रियर्षेः स्नुषापि ।
वसति किमिति जातं यत्तु कौलीनमार्ये वसति तदिति हत्वा शत्रुमभ्याहृताऽसि ॥

इदं पुनरमुनोक्तमनुक्तपूर्वं विभाव्य तत्प्रत्ययाय च प्रणिपत्य पत्यादिदेवता देवर-विरचितायां चितायां साम्नाय्य धारायामिव धरणिसुतायां निपतितायां पातिव्रत्याभिधानेन सर्वदा समेधमानेन विदग्धखलमनःकौटिल्येनेवाप्रकटेन महाग्निना दहनोऽपि दन्दह्यमान इव सपदि बहिराविर्भवन् 'भवन्नारीयं चारित्रपवित्रा सतीमिमामन्यथा मा स्म मन्यथा' इति तारमालपन् नृपाय तामग्रतः समुपसर्पन् समर्पयामास ।

अथ कमलभुवाऽयं संस्तुतोऽपाङ्गयैश्या स्वपितरमधिरूढव्योमयानं प्रणम्य ।
निशिचरपतिसैन्यैर्ये हता वानरास्तान्सुरपतिवरभूम्ना तत्र सात्मन्वितेने ॥ ३९५ ॥

तत्क्षणमापृच्छ्य यथागतं गतवत्सु वैमानिकवर्गेषु दाशरथिः शनैरुपसृत्य सादर-मार्यजनमेनमनार्यमतिमतिकृतसुकृतमातनोतु भवानिति समुद्धृतमणिविभूषणेन विभीषणेन निजनिदेशेन हरीशानमुखान्कीशानलङ्कार्य तेनैव पुरस्कृत्य नमस्कृत्य निवेद्यमानं मणिविमानं सपरिच्छदं समारुह्य समराङ्गणादम्बराङ्गणमुदयशिखरादम्बुरुहबन्धाविव तस्मिन्नुत्पतति सति सतीमिदमुदेरिरत् । देवि, गुणज्ञाऽसि, तत्कथयेयं मम प्रयासप्रकारम् ।

यातुपतेरियं किल पुरी तव सुपरिचिता तत्र सुरेन्द्रजिष्णुमजयद्युधि मद्वरजः ।

अत्र रिपावरोदि दलिते वत मयसुतया सेतुरसाववन्धि स मया सुमुखि तव कृते ॥

अयि गाढसूक्ष्ममतिपेशलं पुनर्निजवर्णभेदविरहैर्मुहुर्मुहुः ।
इह भाति वृत्तकचतुष्टयं मुदे ननु येन चित्रमधिगम्यतेतराम् ॥ ३९७ ॥

शिवतातिरत्र जगतोऽस्य शिवः प्रससाद पूर्वमपि मे शिशवे ।
अयि देवि यस्य च परस्य विषाण्यमृतानि नाम कथितानि मुदे । ३९८ ॥

अयि मम प्राणसञ्जीविनि, अत्यद्भुतमेतत्पश्य पश्य ।

आशास्तम्भनियन्त्रितं क्षितितलस्येदं ननु भ्राजते
पीनं दूष्यमिवाम्बरं जलधरैश्शैत्ये भृशं सत्यपि ।
उष्णांशुः सुखयत्ययं स जलधिः सेयं मही राजते
निद्रायां वलयीकृतस्य वपुषो मध्ये यथाऽहेः फणा ॥ ३९९ ॥

अथ स पुष्पकं किष्किन्धासन्निधानमधिगमय्य निजप्राणवल्लभागिरा ताराप्रमुखाः सखीः समारोप्य मुखापहसितशशाङ्कामङ्कतलमुच्चैरलङ्कुर्वाणां मञ्जुवाणीं प्रत्यभाणीत् । अयि रामचेतश्चकोरचन्द्रलेखे, बहुचन्द्रमुखि, पूर्वमत्र मत्पत्रिविच्छिद्रिते बाहाशालिनि वालिनि ।

बाष्पोद्रेकपुषि क्षितीन्द्रतनुभूनाराचमोक्षार्दने
तादृक्षाङ्गदगाढलग्नहृदये तारावतीर्णेक्षणे ।
आस्ते संप्रति कालिमा हरिसुतेप्यस्य प्रतीपोल्लस-
द्वर्णार्थश्च बतेति वानरकुलैर्मोहो वितेनेतमाम् ॥ ४०० ॥

प्राप्तं साप्तपदीनमत्र सुतनु प्रागृश्यमूकेऽमुना
पम्पेयं सुभगे कबन्ध इह स ध्वस्तः खरोऽत्रापतत् ।
शाला सा मम विन्ध्यशैलमथितुः सेयं विराधो हत-
स्तत्रेहाऽत्रिकुटी विचित्रितमिदं तच्चित्रकूटोटजम् ॥ ४०१ ॥

तदानीं तावत्—

विमानकान्त्या सकलापि वन्या विभूषिताऽभून्न विभूषिताऽभूत् ।
समीक्ष्य तामप्यभवत्स रामः सचित्रकूटो न सचित्रकूटः ॥ ४०२ ॥

तावदाहितलक्ष्मणो लक्ष्मणाग्रजोऽयमतीतानन्यसामान्यचतुर्दशसमः समन्तादितरेतरविरतविरोध हिण्डमानडुण्डुभप्रचलाकिशौण्डशुण्डालहर्यक्षगोपुण्डरीकाण्डजादिनिवहनिषेव्यमाणं

मणिविच्छुरित विपानोपशान्तदेवतासङ्घ सम्भाव्यमानाध्वनीनजनमनोधनपश्यतोहरहारिपुष्पन्धय-
स्तनन्धयनीरन्ध्रकुसुमनानाविधानोकहाश्रमस्थानं दूरीकृतकम्बलमप्यूरीकृतकंबलं अचिन्तितभवमपि
मदाचिन्तितभवं आसितपुण्यजनमपि अत्रासितपुण्यजनं परिगृहीताकारमिव क्षमासर्वस्वं
विग्रहवन्तमिव कारुण्यरसं पुञ्जीभूतमिवानसूयाविशेषं एकत्र सङ्घटितमिव विवेकभरं अवयविनमिव
विनयविभ्रमानं व्यक्तिमन्तमिव सूक्तिसारं मूर्तमिव तपःप्रभावं पश्यत्पदमिव द्वैतकुतूलकालानलं
भगवत्पादं सोमजन्मसार्वभौमं भरद्वाजमभिवाद्य यशस्विनस्तपस्विनस्तस्मादातिथेयादतिविस्मय-
नीयमातिथ्यमयोद्ध्यापद्धतान्त्रवकेशिनः पलाशिनोऽपि फलिनो भवेयुरिति कपिकुलकुतूहलोत्पतन-
निदानं वरमपि प्राप्य प्रागेव प्रहितस्य भक्तिमतो हनूमतो मुखेन हुंपूर्वमाधरणीसुताहरण-
मापुलस्त्यकुलकलङ्ककैकसेयकथाशेषीकारमशेषमुदन्तमवकर्ण्य परित्यक्तपावकप्रवेशमतिसाहसेन
भरतेन पादुकायुगलशासनेन गोपायितं पुरपरिष्क्रियापरवशनिर्धार्यजनं निजवर्णनोत्सुकचतुर-
वन्दिग्रामं नन्दिग्रामं तीव्रमव्राजीत् । ततः परं परन्तपोऽयमग्रतः समग्रपुरश्रृङ्गं श्रृङ्गिबेरपुरं
निभालयन्साकूतप्रत्यभिज्ञ प्रभाकरात्मजं प्रति वचः किञ्चिदेवमुदश्चयाञ्चके ।

यन्त्रा हन्त समं शनैरिह सुमन्त्रेणाशु किञ्चिद्वदन्
जिष्णुस्तेन सलक्ष्मणः प्रियतमां कृत्वा सुभद्रां रथे ।
सर्वं सिन्धुतटे शयालुमतिसन्धायोपवासाज्जनं
रामाद्यं पुरतो जगाम जनकस्याज्ञाकरोऽहं सखे ॥ ४०३ ॥

ततश्च ।

मध्येमार्गमुपागतं पदयुगे संयोज्य ते पादुके
वन्दारुं भरतं मुदश्रुभरितं व्याकोचवक्त्राम्बुजम् ।
बाहुभ्यां परिरभ्य मूर्धनि समाघ्रायोपवासैः कृशं
निध्यायन्नसकृत्तुतोष न भृशं चेतस्ययोध्यापतिः ॥ ४०४ ॥

हर्षाश्रुभिः ससधुपर्कमिवानमन्तं शत्रुघ्नमात्तभरताधिकसद्गुणौघम् ।
स्मित्वा जगाद स चतुर्दशहायनानि सौमित्रिणाऽहमवितो भरतस्त्वयेति ॥

सन्तुष्टो भरतोऽथ पादविनतं सौमित्रिमालिङ्ग्य तं
प्राहैवं वरिवस्ययास्य महसः पुण्यो भवानेव हि ।
साष्टाङ्गं प्रणतं समीक्ष्य भरतं शत्रुघ्नमप्यादरा-
दाचन्द्रार्कमये युवां वसतमित्यार्या ददावाशिषम् ॥ ४०६ ॥

तत्राहत्य पुरप्रजाः सुवचनैराह्लादयंस्तादृशैः
सुग्रीवं च विभीषणं स्तुतवता भ्रात्रा मुदा सेवितः ।
ग्रामं प्राप्य सनन्दिपूर्वमबलां यानादवातीतर-
स्सभ्रातैनमभिन्यवीविशदरं पत्न्या सहैवाऽऽसने ॥ ४०७ ॥

धाराधरालिरिव कोसलभूर्मुदम्बुधाराधरादृशि सुतं पदयोः पतन्तम् ।
जैवातृकोपममुखाखिललोकपस्सन् जैवातृको भव सुतेति तदाऽऽचचक्षे । ४०८ ॥

तत्र वैधात्रो गुरुः गुरुभक्त्या सनामकीर्तनं समाचरितप्रणामाय सरामाय रामाय सप्रहर्षप्रकर्षमाशिषमुपहारीचकार ।

शाखाबलो झषेनाग्र घोटो कुण्ठवदो जयी ।
पण्डितो भासि रामेह चोलाक्षफणिगाढधीः । ४०९ ॥

किञ्च ।

राजहंसातपत्रेण राजहंसातिपाण्डुना ।
पूर्णराजशिरोवत्यां पूर्णराजगणो भजेत् । ४१० ॥

अपि च ।

उद्दण्डाहितखण्डपण्डित महाशुण्डालशुण्डालस-
द्दोर्दण्डाहितकाण्डमण्डलकनत्कोदण्डदण्डोज्ज्वल ।
चण्डीमण्डितदण्डिदण्डनहृदा मार्तण्डषण्डं क्षितौ
हिण्डस्वार्पणशौण्डचण्डसकलक्ष्मामण्डलाखण्डल ॥ ४११ ॥ इति ।

तदनु तावदम्बावलिं वन्दमानः प्रथमतो वनचरनिशिचरपतिचरमजेष्वभिषिच्य भूषितेषु अङ्गनात्तमङ्गलाभिषेकाः मणिमयाभरणधरणेन भरतादिमहारथान् पूर्णमनोरथान् दशदिशोऽपि देदीप्यमाना विदधानः प्रसूबृन्दमपि महानन्दसिन्धुषु निदधानः पटाञ्चलापिहितवदनकोकनदं आदरमिव तनूमन्तं हनूमन्तं प्रति किमपि मन्दंमन्दमभिदधानः सुमित्रापुत्रयुगलदोधूयमानाभ्यां धवलतराभ्यां चामराभ्यां पार्श्वयोरुभयोरपि गीर्वाणतरङ्गिणीवेणीभ्यामालिङ्गितो मरकताद्रिरिव भरतसमुद्धार्यमाणेन केनचिदवदातेन छत्रेण वतंसितशारदराकातारकेश्वरो महेश्वर इव शोभमानः पुरतो विहितेन शिरोनिहितपताकेन सार्वभौमनाम्ना मदस्तम्बेरमेण सार्वभौमेन यक्षसार्वभौम इव लक्ष्यमाणः आलेख्यदत्ताभिरिव चलितचापलाभिरमितश्रोतद्भिरानन्दबाष्पैरखिलमपि लोकं देवमातृकं विरचयन्तीभिः खेचरवधूटीभिः सस्पृहमक्षिभिः पेपीयमानः विमानाधिकं प्रांशुमंशु-

मालिप्यमानमसमानगुणपात्रेण सुमन्त्रेण समानीतं केतनदण्डस्यूतचलाचलचेलाञ्चलचटुल-चटाचटात्कृतिवाचालिततया कृतकृत्यतामद्यावाप्नोमीत्यालपन्तमिव स्फुटं अतिवेलमानसानन्दनं स्यन्दनं मुहुरलंकृतालङ्कारया निखिलगुणशेखरितया सौभाग्यवत्या जनकपुत्र्या सीतया सह मण्डयन् सहसापरिगृहीतासेचनकमानुषवेषैः अधिरूढप्रगाढमदोत्कटकरटिशकटघोटीशताङ्कैः कोणप-पुङ्गवैः ससंभ्रममनुसार्यमाणः सुरजनकीर्यमाणाभिनवप्रफुल्यमानवलमानभृङ्गसुमनोज्ञदिव्य-सुमनोविसरसौरभीघुमघुमायमाने समन्ततः सन्ततमपि ग्रामीणमाणवकगणसमुल्लाससमुत्पतन-करणरणदानकदुन्दुभिकुलातोद्यघनशब्दमौखर्यपूरिते परितोऽपि पुरतोऽभिगामि सर्वाभिसार-सर्वलाघातेन निपतत्स्वपि मार्गतोरणेषु उभयपार्श्वपङ्क्तीभूतनिजसुधानिधानापाङ्गनिर्वर्णन-प्रीतवरवर्णिनीव्रातदङ्गनीलपाथोजवीथीद्वयात्यर्थकान्तिच्छटाधोरणीतोरणश्रेणिशोभाधरे परिष्कृते महत्युपनिष्कुरे "महाराज, रावणसंहारिन्, दशरथपुत्र, लक्ष्मणाग्रज, कौसल्यानन्दवर्धन, सीतापते, रामभद्र, सर्वतो भवतोऽस्तु भद्रमिति घुष्यतो भद्रकुम्भधारिणो वेदपाठकान्, प्रारब्ध-व्याभिवादान् "अलमलं वाद्यकोलाहलोऽपि मन्दीभूत" इति परिहसद्भिः विदूषकैर्महता प्रयासेन निवर्तितवाङ्मुखान् तार्किकान्, "इको यणची"त्यत्रेति वादिन एव वानरैर्हस्तमुद्रया निवारित-निर्गमिष्यदुर्वरितशब्दान् शाब्दिकानपि, यथोचितं बहुमन्यमानः 'देव! भवतः प्रीतिकरं मादृशा-मुद्धारकरं युद्धकाण्डमिति भवचरितं पुनरद्य हृद्यगद्यपद्यात्मकत्वेन यथामति प्रणीतवानस्मि, तद्भवानाकर्ण्य सफलयतु प्रयतनं ममे'ति प्रार्थयमानं घनश्यामनामानं कविं तत्क्षणं सस्मितं तन्मनोरथपूरणेन सशिरःकम्पनं सुरेशादिभिरपि दुरापतरेण कटाक्षेण च सुचिरमनुगृह्णानः, प्रतिक्षणमपि क्षौमादिवितरणसमुज्जृम्भमाणागण्यप्रमोदभरभरततन्त्रप्रवीणनाटयितृगणरङ्गाङ्गण-पुरस्क्रियमाणशतगुणितोत्साहनानटल्लासकाजनान्यादक्षविविधलास्ये क्षणेषु दूरीकृतविरामः मन्द-मञ्चति स्म स रामः ।

प्रयतः प्रवचः प्रथमः प्रमदात्प्रकृतिप्रकरैः प्रणतः प्रणुतः ।
प्रयशाः प्रतिपूःप्रवरां प्रणयात्प्रथितप्रबलैः प्रयुतः प्रययौ ॥ ४१२ ॥

ततः क्रमेण —

वीथीरतिक्रम्य गृहं प्रविष्टः पितुस्स्मरन्प्राक्तनलालनानाम् ।
मुहुर्गलद्भिर्निजनेत्रनीरैर्लोकं नदीमातृकमेष चक्रे ॥ ४१३ ॥

नीतायां दशकन्धरेण विपिने भूनन्दनायां, खगे
विद्धे, वा युधि लक्ष्मणेऽपि दलिते शक्त्याऽथ किं भूयसा ।

आकर्ण्योपरतं गुरुं न रुदितं प्राक्चित्रकूटे तथा
शून्यान्वीक्ष्य पितुर्गृहान्प्रति मुहू रामेण राज्ञा यथा ॥ ४१४ ॥

तदनु पार्श्वगतैरखिलैरपि जनैः कथंकथञ्चिदपि खेदधराधराधित्यकायाः अवतार्य मोदधराधरोपत्यकामारोपितः स भासुरायां सभासुरायां सभायां महता खेलेन वचः किञ्चिदुदयाञ्चकार ।

शिष्टेऽपि दुष्टेऽपि समानदृष्टिर्विपश्चिदित्येव हि किंवदन्ती ।
मयान्वभावि प्रणयास्पदेऽस्मिन्यन्मे समारेऽपि दारदोऽभूत ॥ ४१५ ॥

अपि मह्यमग्रजनुषेऽपि च पूर्वं सुमहाद्राज्यमसौ प्रदिदेश ।
परलोकलालसहृदां पुरुषाणामितरेषु हीव सहजेषु ममत्वम् ॥ ४१६ ॥

इत्थंकारं सुग्रीवविभीषणौ निर्दिश्य चाटुजल्पाकमग्रजन्मानं भरतः पादयोः परिपीड्य पौरैस्सममेवं वचो जुगुम्भ ।

यद्युक्तं भुजशालिनां यदुचितं राजन्यवंशावलेः
यन्नीतेस्सदृशं मनोहरतरं राज्ञां रघूणां च यत् ।
वीर्यस्यानुगुणं यदत्रभवतो यद्देशरूपं मतेः
तत्कर्तुं भगवान्प्रमाणमचिरादित्येव याचामहे ॥ ४१७ ॥

एतां पुनराकर्ण्य कर्णयोः सुधातुल्यां कल्यां गिरं भो भो बहुपितामहा महीसुरसत्तमाः सकलैरपि भवद्भिः किमेषा कर्णपान्थीकृता वत्सस्य मे विनयोक्तिरिति सानन्दमालपति रघुनन्दने, डोलायमानमूर्धसु विप्रवृद्धेषु, नामाग्रसीम्नि तर्जनीं नयत्सु सुग्रीवादिषु इदं नाम नृपसभं, इयं नाम सुप्रलापसारसीसमष्टिः, अयं नाम वात्सल्यतुङ्गिमेति प्रशंसोन्मुखेषु पौरवर्गेषु विस्मयप्रमदयोरयं वैजननो दिवस इति भाषमाणेषु जानपदादिषु स्वयंप्रणममानो वावदूकशिरोमणिः हनूमान समस्तानपि सभास्तारानवलोक्य फालतलकोरकिताञ्जलिः एवं जगाद ।

दृष्टया दृष्ट इहैव तोषणगुणो यूयं गुणग्राहिणः
श्रोतारस्सकलाः पुना रघुपतिर्देवो महीचन्द्रमाः ।
फुल्लन्नीरजसौरभीमधुघटीनिद्रापितद्वीपज-
द्राक्षातादृशमाधुरीसहचरी वाचामियं वैखरी ॥ ४१८ ॥

अथ रामचन्द्रोऽथि तमेवमानन्दयांचकार ।

न गृह्णीयामिमां वाणीं यदि वत्स तवाधुना ।
सत्सभायां ननु कथं स्यामिहानुजवत्सलः ॥ ४१९ ॥

ततोऽग्रजगिरा रविसुतं रघुपतेरुपवनानि भवनानि भरतः प्रदर्श्य विनयात्तदभिषेचनमहाय पयसे वनचरान्निरदिशत् ।

सुषेण उदधेर्वृषदिशामधिगताद्दृषभ आनयदयं यमपतेः ।
बली स गवयो जलपतेरथ नलोऽपि नलकूबरपितुर्जलघटम् ॥ ४२० ॥

अनन्तरमरुन्धतीपतिमुखा महादेशिका
अनेहसि नवग्रहैरतितरां शुभंयौ सति ।
नृसिंहमपि सिंहसंहननमार्यमर्यादया
दयाब्धिममलैर्जलैर्दयितयाऽप्यपिञ्चन्निमम् ॥ ४२१ ॥

तदानीं खलु ।

कामो नः फलितोऽद्य मास्म निरुधो रामाभिषेकानिति
प्रोक्ता वा विबुधैरभीक्ष्णमथवा मन्त्री पिशाचीमिव ।
प्राच्यां बम्भ्रमयाञ्चकार कुपितः शत्रुघ्न इत्यात्तभी-
स्तूष्णीकाजनि मन्थरेत्यपि वयं जानीमहे न द्वयम् ॥ ४२२ ॥

अथ तत्र सकलजनावनविरुदावलीमाकर्ण्य मुहू राहूपद्रवोद्रेकसंसूचनायेव दशधा संभूय लोकापहासातिरेकातिभियेव नखापदेशादभयागतं दोषाकरं दूरादेव पदाङ्गुलीषु स्थापितवन्तं महति कलहसीमनि विलूनानि बहुलकालातिपातादनतिविपुलानि स्वभावादेव जाज्वल्यमानानि चक्रकलशकमलानीत्यलीकनामानि दशवदनकुम्भकर्णजम्भारिजिदेकैकोत्तमाङ्गानि दीर्घरोषतयेव पल्लावतल्लजहाते यस्य चरणस्याधस्तादेव कृतवन्तं निजप्रभवे मोदप्रदित्सयेवानङ्गनिषङ्गाभ्यां कैतवेन जङ्घीभूय प्रसह्य धारितपरोरुकाण्डं विस्मपदिदर्शयिषयेव क्षामक्षामेण मध्यमेन वाहितविशङ्कटवक्षस्तटकवाटिकाफलकं तामसीचरमथमहीभारभरलघूकरणोपकारगरिमतुष्टतया महीभृताशेषेण निषेवणकृते संचोदिताभ्यां सौभ्रात्रवशादवियोगपटुभ्यां काभ्यामपि धगधगायमानचूडामणिभ्यां पञ्चमस्तकाभ्यां दन्दशूकाभ्यामिव पाटलतरनखराभ्यां वर्तुलमृदुलसरलमञ्जुलाङ्गुलिभ्यां प्रशस्ताभ्यां भुजाभ्यां आसेव्यमानदन्तुरांससीमानं पुराशरासारेण दीनेनापि नदीनेन शरणागतेन वरुणालयेन सानुनयमुपदात्वेन विश्राणितां महतीं कम्बुमर्चिकामिव वलित्रितयबन्धुरां कन्दरामावहन्तं सन्ततदन्तपटनिवासिमन्दहासराजहंसेन परिचुम्ब्य-

मानस्य सर्वर्तु समया विनिश्वरस्य रजन्यामपि विकश्वरस्य वदननलिनस्य नालायमाननासिकावंशं पुरा प्रियाविप्रयोगदशायां नक्तन्दिवमपि सन्तप्यमाने मयि अविहुताशमाज्याहुतिवदात्मबाणशतमकार्षीदसावमन्ददर्पः कन्दर्प इति मत्सरेण तस्मादतिपापादपहृतेन विशिखलीलाकृत्ययोर्विनियोजितेन नलिनद्वयेनेव नयनद्वयेन समुद्धासमानं रक्षसापहृतां निजवनितां लघुनरोऽपि रघुवरोऽयमिव निश्शङ्कं किमङ्के कुर्यादिति भाविनः कलङ्कतरोरङ्कुरमिव कस्तूरिकातिलकं अधिफालमारेखिनवन्तं कथंकथंचिदत्यर्थबलं प्रत्यर्थिबलं युधि निपात्य पत्तनमागम्य सुखमभिषिक्तमात्मानं आत्मवंश्यतया सवात्सल्यं शिरस्याघ्रातुमुपयातेन मरीचिमालिनेव किरीटेन चकासतं रामचन्द्रं विलोक्य सान्द्रं बभूव सानन्दः सागर इव स एष नागरः ।

अस्त्वङ्करुचिर्देव्याः तिलकस्पृक्कापि कौङ्कुमी रेखा ।
व्यलसीदरेखतिर्यग्लिखितमहाराष्ट्रलिपिवकार इव ॥ ४२३ ॥

शतसारसगुम्फितां दशशतलोचनवचना-
दुदितारुणरुचिरां स्रजमनिलो बहुविनयात् ।
अवनीसुरसुरमानससरसीरुहरवये
वितताार स परिषद्यथ दशकन्धररिपवे ॥ ४२४ ॥

विप्राणां सदसे धनादि सकलं वीरोऽभिषेकोत्सवे
मालां काञ्चन काञ्चनीं रविसुवे प्रेम्णाङ्गदायाङ्गदे ।
स्मित्वाऽऽसेचनकं स्वहारमवनीपुत्र्यै यथार्हं ततो
लङ्काराज्यभुजे च कौशततयेऽलङ्कारजातं ददौ ॥ ४२५ ॥

देवी साप्यवमुच्य कण्ठकलितं हारं महार्हं पटोः
प्राणेशस्य निदेशतो हनुमते प्रादत्त मोदात्ततः ।
सुग्रीवेण निजं पुरं प्रति विनिर्जग्मे कथञ्चिच्चिरात्
तेनापि प्रययो पलाशपतिना रामस्य वाचा हठात् ॥ ४२६ ॥

ततो लक्ष्मणवाक्येन रघुनाथेन तत्क्षणम् ।
युवराजपदे चक्रे भरतस्स महारथः ॥ ४२७ ॥

खेलन्नयं दयितया विपुलानुभावो जानन्नशेषमपि मौलिकृतानुभावः ।
सप्रेम पल्लवयति स्म स रामचन्द्रो धीरः प्रजाः कुमुदिनीरिव पूर्णचन्द्रः ॥ ४२८ ॥

यस्येशोऽग्रभवः पिता खलु महादेवस्स काशीप्रभु-
स्साधुः श्रेयसि सुन्दरी प्रियतमा शाकम्भरी च स्वसा ।
तेन द्वादशवत्सरेण कविना चौण्डाजिपन्तेन च
श्रीमानारचितश्चिराय जयतु श्रीयुद्धकाण्डो मुदा ॥ ४२९ ॥

गौरश्वस्तरवो भिषग्गजपतिः क्ष्वेलोत्करः श्रीःपुन-
स्तारेशोप्यमृतं मणिर्मृगदृशः मुक्ता नगा विद्रुमाः ।
गाम्भीर्यं रसपूर्णतापि च रमानाथस्तदेतत्कल-
श्यब्धावत्र समं परन्तु स रमानाथोऽत्र पञ्चाक्षरी ॥ ४३० ॥

अतः पयोब्धेरपि भावनीयं एनं घनश्यामकविप्रबन्धम् ।
रामाख्यशार्ङ्गीश्वरनृत्तरङ्गमङ्गीकुरुध्वं कृपया बुधेन्द्राः ॥ ४३१ ॥

वितण्डाहन्तेर्ष्याप्रतिघकुकवित्वारसिकतामृषादोषारोपागुणविदरताद्याघरहितः ।
प्रयोगग्रामज्ञः सदमरसिंहार्पितमनाजनस्सर्वोप्येतत्पठतु रघुनाथस्य चरितम् ॥ ४३२ ॥

बिभ्रद्राजगुणान्नपश्यदसतां निन्दद्धले षण्मुखं
कीर्त्या पाण्डरयद्वहत्प्रकटयत्स्वं भूपु विश्वम्भरम् ।
प्राणिभ्यो वितरद्वरन्नृपगणान्ध्यायत्सदा शङ्करं
श्रीमत्तद्रघुवंशरत्नमतुलां काष्ठां तदाऽपूपुषत् ॥ ४३३ ॥

व्युत्पत्तौ कवने रसोर्मिषु पटूदारप्रयोगावधौ
सन्दर्भोक्तिचमत्क्रियासु वचसां लालित्यकाठिन्ययोः ।
नैकापूर्वपदेषु चाटुभणितिस्फूर्तिप्रकारे च यः
स्निह्यत्येव तदर्थमेष रचितश्चम्पूप्रबन्धो मया ॥ ४३४ ॥

किं वा ब्रूमो यस्सर्वं पश्येदेनं चम्पुं सारज्ञः ।
सोऽयं रामस्य प्रीतत्वादादौ प्रान्ते पश्येत्कल्याणम् ॥ ४३५ ॥

संपूर्णो युद्धकाण्डः ॥

विप्राणां प्रतिमन्दिरं मणिगणोन्मिश्राणि दण्डाहते-
वीर्धीनां समयाधयोऽपि महिषेणाम्भांसि नोद्वाहिताः ॥ ४९ ॥

कुलाचला यस्य महीं द्विजेभ्यः प्रयच्छतस्सीमदृषत्त्वमापुः ।
बभूवुरुत्सर्गजलं समुद्रास्स रैणुकेयः श्रियमातनोतु ॥ ५० ॥

पायात् वो जमदग्निवंशतिलको वीरव्रतालंकृतो
रामो नाम मुनीश्वरो नृपवधे भास्वत्कुठारायुधः ।
येनाशेषहताहिताङ्गरुधिरैस्सन्तर्पिताः पूर्वजाः
भक्त्या चाश्वमखे समुद्रवसना भूर्हन्तकारीकृता ॥ ५१ ॥

रामावतारः

कल्याणानां निदानं कलिमलमथनं पावनं पावनानां
पाथेयं यन्मुमुक्षोस्सपदि परपदप्राप्तये प्रस्थितस्य ।
विश्रान्तिस्थानमेकं कविवरवचसां जीवनं सज्जनानां
बीजं धर्मद्रुमस्य प्रभवतु भवतां भूतये रामनाम ॥ ५२ ॥

ये मज्जन्ति निमज्जयन्ति च परान् ते प्रस्तरा दुस्तरे
वार्धौ वीर तरन्ति वानरभटान् सन्तारयन्तेऽपि च ।
नैते ग्रावगुणा न वारिधिगुणा नो वा नराणां गुणाः
श्रीदाशरथेः प्रतापमहिमा सोऽयं समुज्जृम्भते ॥ ५३ ॥

उत्फुल्लामलकोमलोत्पलदलश्यामाय रामामन-
कामाय प्रथमाननिर्मलगुणग्रामाय रामात्मने ।
योगारूढमुनीन्द्रमानससरोहंसाय संसारविध्-
वंसाय स्फुरदोजसे रघुकुलोत्तंसाय पुंसे नमः ॥ ५४ ॥

श्रीराम त्वदनेकचित्रचरितप्रोद्दामकीर्तिश्रुति-
प्रह्लादादवधूतमूर्ध्नि सकलत्रैलोक्यलोकेऽपि यत् ।
भ्रश्यन्तः फणिनस्तदेतदुचितं नो चेदहिस्वाश्रये
कम्पाधूते शिरसि क्व भूः क्व गिरयः क्वामी दिशामीश्वराः ॥ ५५ ॥

राम त्वत्तरुणप्रतापतपनत्रासादिव त्र्यम्बको
नो गङ्गां विजहाति निःसरति नः क्षीराम्बुधेर्माधवः ।
ताम्यत्तामरसान्तरालवसतिर्देवस्स्वयम्भूरभू-
त्पातालावधिपङ्कलग्नवपुषस्तिष्ठन्ति कूर्मादयः ॥ ५६ ॥

कीर्तिः श्रीरघुवंशरत्न भवतः स्वर्वाहिनी गाहिनी
दिक्पालान् परितः परीत्य दधती पाण्डोः प्रतापानलम् ।
सप्ताम्भोनिधिमण्डलान्यधिगता त्वय्येकपत्नीव्रत-
ख्यात्यै विष्णुपदं स्पृशत्यनुदिनं शेषस्य शीर्षाण्यपि ॥ ५७ ॥

कीर्तिः श्रीरघुवंशदीप भवतो दूती मुरारेः प्रिया
यस्मात् तुभ्यमदात् तदादिगिरिशोऽभूदर्धनारीश्वरः ।
ब्रह्माऽभूत् चतुराननस्सुरपतिश्चक्षुःसहस्रं दधौ
स्कन्दो मन्दमतिश्चकार न करस्पर्शं स्त्रियाशङ्कितः ॥ ५८ ॥

अब्दैर्वारिजिघृक्षयार्णवगतैः साकं व्रजन्ती मुहुः
संसर्गात् बडबानलस्य समभूदापन्नसत्त्वा तटित् ।
मन्ये राम तथा क्रमेण जनितो युष्मत्प्रतापानलो
येनारातिवधूविलोचनजलैस्सिक्तोऽपि संवर्धते ॥ ५९ ॥

शत्रुक्षत्रकलत्रनेत्रसलिलैर्जम्बालजालस्पृशी
भ्रान्त्या भूपतिमालभूषणभवत्कीर्तिर्भुवो मङ्गले ।
पद्यान्ती विबुधालयं प्रति सुधा कुण्डे सुधांशो व्यधा-
दङ्घ्रिक्षालनमित्ययं किल मलस्तस्मिन् गतः स्मेरताम् ॥ ६० ॥

स्थाणुः कूर्मोत्रयष्टिर्भुजगपतिरसौ भाजनं भूतधात्री
तैलापूराः समुद्राः कनकगिरिरयं वृत्तवर्तिप्ररोहः ।
अर्चिश्चन्द्रांशुरोचिर्गगनमलिनिमा कज्जलं दह्यमानाः
शत्रुश्रेणीपतङ्गा जयति रघुपते त्वत्प्रतापप्रदीपः ॥ ६१ ॥

गङ्गीयत्यसितापगा फणिगणः शेषीयति श्रीपतिः
श्रीकण्ठीयति कैरवीयति कुलं नीलोत्पलानां वने ।

कर्पूरीयति कज्जलं पिककुलं लीलामरालायति
स्वःकुम्भीयति कुम्भिनामपि घटा त्वत्कीर्तिसङ्घट्टतः । ६२ ॥

देव त्वत्करनीरदे दिशि दिशि प्रारब्धपुण्योन्नतौ
चञ्चत्कङ्कणरत्नकान्तितटिति स्वर्णामृतं वर्षति ।
स्फीता कीर्तितरङ्गिणी समभवत्तृप्ता गुणिग्रामभूः
पूर्णं चार्थिसरः शशाम विदुषां दारिद्र्य दावानलः ॥ ६३ ॥

एकं काञ्चनभूधरं सुरलयं वामस्सुधां वारिधिं
तारं तारकराजमण्डलमिदं सम्प्राप्य संकुण्डलम् ।
दृष्ट्वापि च तेन तेन मदृशं त्वां भूषणं चापरं
स्त्रीमानग्रहिलेव याचतितरां श्रीराम कीर्तिस्तव ॥ ६४ ॥

अत्युक्तौ यदि न प्रकुप्यसि मृषावादं न चेन्म[न्य]से
तद्ब्रूमोऽद्भुतवस्तुवर्णनविधौ व्यग्राः कवीनां गिरः ।
राम त्वत्तरुणप्रतापदहनज्वालावलीशोषिताः
सर्वे वारिधयस्त्वदारिवनितानेत्राम्बुभिः पूरिताः ॥ ६५ ॥

देव त्वद्भुजदण्डदर्पगरिमोद्दीर्णप्रतापानल-
ज्वालापक्वित्रमकीर्तिपारदघटी विस्फोटिता बिन्दवः ।
शेषाहिः कति तारकाः कतिकते क्षीराम्बुधिः कत्यपि
प्रालेयाचलशङ्खशुक्तिकरकाकर्पूरकुन्देन्दवः ॥ ६६ ॥

चिन्तागम्भीरकूपादनवरतचलद्भूरिशोकारघट्ट-
व्याकृष्टं निश्वसन्त्यः पृथुनयनघटीचक्रनिर्मुक्तधारम् ।
नासावंशप्रणालीविषमपथपतद्बाष्पपानीयमेतत्
राम त्वद्वैरिनार्यः कुचकलशयुगेनान्वहं संवहन्ति ॥ ६७ ॥

सर्वाशेशविशालरावणभुज[प्रो]द्यत्प्रतापानल-
ज्वालाजालनवाम्बुदः कथमसौ सीतापतिर्वर्ण्यते ।
यस्यारातिनृपाः कृपाणजलधौ मग्नाः पुरो गौरवा-
दत्युच्चैर्गतयो भवन्ति च पुनर्भित्वा रवेर्मण्डलम् ॥ ६८ ॥

भ्रान्त्वा भूवलयं दशास्यदमनत्वत्कीर्तिहंसीगता
व्योम ब्रह्ममरालसङ्गमवशात्सा तत्र गुर्विण्यभूत् ।
पश्य स्वर्गतरङ्गिणीपरिसरे कुन्दावदातं यया
मुक्तं भाति नवीनमण्डकमिदं शीतद्युतेर्मण्डलम् ॥ ६९ ॥

संग्रामाङ्गणमागतेन भवता चापे समारोपिते
शमाकर्णय येन येन सहसा यद्यत्समासादितम् ।
कोदण्डेन शराश्शरैररिशिरस्तेनापि भूमण्डलं
तेन त्वं भवता च कीर्तिरतुला कीर्त्या च लोकत्रयम् ॥ ७० ॥

पूर्णेन्दुः करकन्दुको हिमगिरिः क्रीडाविहारस्थली
क्षीराब्धिर्गृहदीर्घिका प्रियसखी वाचांपतिर्देवता ।
शय्या दिग्गजराजदन्तवलभी त्वत्कीर्तिकन्याकृते
पाञ्चालीमिथुनं व्यधायि विधिना गौरीगिरीशावपि ॥ ७१ ॥

सङ्ग्रामो दिवसायते तव भुजः पूर्वाचलेन्द्रायते
त्वत्क्रोधोऽप्यरुणायते तव लसच्छौर्यं प्रकाशायते ।
त्वद्वैरी तिमिरायते तदबलाहृत्सूर्यकान्तायते
त्वत्कीर्तिः कमलायते रघुपते त्वत्खड्गचण्डद्युतेः ॥ ७२ ॥

आकृष्टे युधि कार्मुके रघुपतेर्वामोऽब्रवीत् दक्षिणं
पुण्ये कर्मणि भोजने च भवतः प्रागल्भ्यमस्त्वन्नु किम् ।
वामान्यः पुनरब्रवीत् न मम भीः पृच्छाम्यहं स्वामिनं
छिन्द्यां रावणवक्त्रपङ्क्तिमथवाऽप्येकैकमादिश्यताम् ॥ ७३ ॥

कीर्तिस्तव क्षितिप याति भुजङ्गगेहं मातङ्गमङ्गमकरी च दिगन्तकेषु ।
त्यक्ताम्बरं व्रजति नन्दनमप्यगम्यं किं किं करोति न निरर्गलताङ्गनाली ॥

सत्यं सा बहुरूपिणी समभवत् सिद्धिस्त्वरूपाभव-
त्कीर्तिश्रीरघुवंशरत्नविमला जागर्ति विश्वोदरे ।
क्ष्मारे रिपुमन्दिरे नृपपुरे रत्नाकरे निर्झरे
कान्तारे गिरिशेखरे विषधरागारे तथैवाम्बरे । ७५ ॥

देवे दिग्विजयोद्यते परिपतत्काम्बोजवाहावली
वीङ्खोल्लेखविसर्पिणि क्षितिरजःपुञ्जे वियच्चुम्बति ।
भानोर्वाजिभिरङ्कभूषणरमानन्दस्समासादितो
लब्धः किं च नमःस्थलामरधुनीपङ्केरुहैरन्वयः ॥ ७६ ॥

आबाल्यावधि यन्मयैव गमितः कोटिं परामुन्नते-
रस्मत्सङ्कथनेन पार्थिवगुरुस्सम्प्रत्ययं लज्जते ।
इत्थं खिन्न इवात्मजेन यशसा दत्तावलम्बोऽम्बुधे-
र्यातस्तीरतपोवनानि सहसा वृद्धो गुणानां गणः ॥ ७७ ॥

स्पष्टः स्वस्तटिनीललाटतिलकातारास्थिभूषावली
नक्षत्रेशकपालिनी हिमगिरिं दण्डं करे बिभ्रती ।
कुर्वाणाक्षयदष्टनष्टमखिलं राज्येन्द्रजालं द्विषां
त्रैलोक्योत्तर ते सदा विजयते कीर्तिर्महायोगिनी ॥ ७८ ॥

फूत्कारैः फणिपुङ्गवं फणिगणो गङ्गान्तरङ्गस्वनै-
र्गङ्गामन्द्ररवैरवैति तमपि स्वःकुम्भिनं जम्भहृत् ।
अस्माभिर्वत बुध्यतां कथमसौ स्वामीति तारा व्यधु-
श्चन्द्रे चिह्नमयं कलङ्कमभितो वृद्धासु यत्कीर्तिषु ॥ ७९ ॥

बीजं चिन्तामणिश्चेत्कनकगिरितटीजन्मभूमिर्भवेच्चे-
त्सेक्त्री चेत्कामधेनुर्निधिकुलमखिलं मूलसंस्कारयुक्चेत् ।
विश्लेषो रक्षिता चेत् सरसिजनिलयामञ्जरी चेत्तदास्या-
द्रामक्ष्मापालमौले तव भुजलतया कल्पवृक्षः स दक्षः ॥ ८० ॥

राजन् वीजन्ति मुक्ताभुवनभरभृतामङ्कुरन्ति द्विपानां
दन्ताः पातालमूले सरलतरजटा जालति व्यालराजः ।
स्वर्वाहिन्याः प्रवाहाः वियति किसलयन्त्यालवालन्ति पाथो-
नाथाः पुष्यन्ति ताराः फलति हिमकरस्त्वद्यशः पादपस्य ॥ ८१ ॥

इन्दोर्लक्ष्मत्रिपुरजयिनः कन्धराङ्कं मुरारेः
दिङ्नागानां मदमलमषी भान्ति गण्डस्थलानि ।

अद्याप्युर्वीवलयतिलकश्यामलिम्नानुलिप्ता-
न्युद्भासन्ते वद धवलितं किं यशोभिस्त्वदीयैः ॥ ८२ ॥

प्रौढिं धत्तां कलासु प्रसरतु कुमुदं सत्पथे सञ्चरेद्वा
नेत्रानन्दं विधत्तामवतु स विबुधानस्तु राजा तथापि ।
दोषान्वेषी कलङ्की सहजजडतनुस्सपक्षयः पक्षपाती
नक्षत्रेशः कथं वा कलयतु तुलनां रामचन्द्रेण चन्द्रः ॥ ८३ ॥

नृपतिमुकुटरत्नत्वत्प्रयाणप्रशस्ति प्लवगदनमदभूनिर्भगाक्रान्तभोगः ।
लिखति दशनटङ्कैरुन्नमद्भिर्नमद्भिर्जरठकमठभर्तुः खर्परे सर्पराजः ॥ ८४ ॥

आदाय प्रतिपक्षकीर्तिनिवहान् ब्रह्माण्डमूषान्तरे
निर्विघ्नं धमनानिलोद्धुतैस्तैरेव तेजोऽग्निभिः ।
तत्तादृक्पुटपाकशोधितमिव प्राप्तं गुणोत्कर्षणा-
त्पिण्डत्वं च महत्तरं च भवतां निःक्षारतारं यशः ॥ ८५ ॥

कृत्वा छेदमगांनिधेर्गिरिशरैः संशोध्य लङ्काव्रणं
शल्यं रावणलक्षणं त्रिजगतां कुक्षौ स्थितं दक्षिणे ।
यो मूलादुदमूलयल्लघुकरः पायात् स वो वैद्यराट्
क्षित्वा येन विभीषणौषधवरे पट्टाभिबन्धः कृतः ॥ ८६ ॥

क्षीरं क्षालितगाङ्गजन्यकिरणश्रीगर्भसं ...
श्रीमद्रामनृपप्रतापनिलयत्वत्कीर्तिविस्फूर्तयः ।
कैलासन्ति हिमाचलन्ति विकसत्कन्दन्ति कन्दन्ति च
क्षीरोदन्ति हलायुधन्ति विबुधा हारन्ति हीरन्ति च । ८७ ॥

यो जम्भं हतवान् स येन विजितो देवासुरग्रामणी-
र्ज्याबद्धं विदधे निशाचरपतिं तं कार्तवीर्यार्जुनः ।
तद्दोःखण्डदवानलो भृगुपतिर्निर्जित्य तच्च त्वया
मालेयं जयसम्पदां विरचिता तस्मात्त्वमग्रेचरः ॥ ८८ ॥

वीरक्षीरसमुद्रसान्द्रलहरीलावण्यलक्ष्मीमुषा
त्वत्कीर्तेस्तुलनां कलङ्कमलिनो धत्तेः कथं चन्द्रमाः ।

स्यादेतत्त्वदरातिसौधवलभीप्रोद्भूतदूर्वाङ्कुरा-
यासव्यग्रमतिः पतेत् यदि पुनस्तस्याङ्कशायी मृगः ॥ ८९ ॥

त्वं सर्वदा नृपति चन्द्रजयश्रियोऽर्थी स्वप्नेऽपि न प्रणयिनी भवतोऽहमासम् ।
इत्थं भिया कुपितयेव रिपून्व्रजन्त्या व्याजघ्निरे समरकेलि सुखानि तस्याः ॥ ९० ॥

देवाधिपो वा भुजगाधिपो वा नराधिपो वा यदि हैहयस्याम् ।
सन्दर्शनं ते गुणकीर्तनं ते सेवाञ्जलिं ते तदहं विदध्याम् ॥ ९१ ॥

जात्यन्धत्वमभिष्टुतं सपदि तैर्दत्तं जलं तैर्दृशो-
र्दृष्टिं सृष्टवतो विधेर्भगवतः क्लेशश्च तैर्भावितः ।
येषां ताडयितुं स्थिते त्वयि तवान्मारीचमायामृगं
दृग्दैवादनुपेयुषां दिविषदां जाते वृथा चक्षुषा ॥ ९२ ॥

पौलस्त्यस्यावमन्ता त्रिदशपतिसुतश्चक्रवर्ती कपीनां
कर्ता सन्ध्यासमाधेर्जलनिधिषु चतुर्दिक्षु कुम्भाश्रितेषु ।
किष्किन्धां राजधानीं भुजपरिघबलात्त्रायमाणस्त्वयाऽसौ
वाली हेमाब्जमाली गुणनिधिरमुना निर्मितां दक्षिणस्याम् ॥ ९३ ॥

भीमं यज्जलधिं जवेन हनुमानुल्लङ्घ्य लङ्कागतो
यच्चाशोकमहावनं दलितवानक्षं च यः क्षुण्णवान् ।
सीतोपायनमौलिरत्नसहितः प्राप्तश्च यत्त्वामसौ
तत्राप्येष भवत्प्रतापमहिमा निर्यन्त्रणं कारणम् ॥ ९४ ॥

द्वारं खड्गिभिरावृतं बहिरपि प्रक्लिन्नगण्डैर्गजै-
रन्तः कञ्चुकिभिः स्फुरन्मणिशिखैरध्यासिता भूमयः ।
आक्रान्तं महिषीभिरेव शयनं त्वद्विद्विषां मन्दिरे
राजन् सैव चिरन्तनप्रणयिनी शून्येऽपि राज्यस्थितिः ॥ ९५ ॥

राजन् राजसुता न पाठयति मां देव्योऽपि तूर्ष्णीं स्थिताः
कुब्जे भोजय मां कुमारकुशलं नाद्यापि किं भुज्यते ।

इत्थं केलिशुकस्तवारिसदने मुक्तोऽध्वगैः पञ्जरा-
चिरस्थानथ वीक्ष्य शून्यवलभावेकैकनामाषते * ॥ ९६ ॥

स्नातान् प्रावृषि वारिवाहसलिलैः संरूढ दूर्वाङ्कुर-
व्याजेनात्तकुशान् प्रणालसलिलैर्दत्वा निवापाञ्जलीन् ।
प्रासादास्तव विद्विषां परिपतत्कुड्यस्थपिण्डस्थला-
त्कुर्वन्ति प्रतिवासरं निजपतिप्रेताय पिण्डक्रियाम् ॥ ११२ ॥

संवृत्ते रणतूर्यभैरवरवे काये न ते कञ्चुकी
युद्धप्रोद्धूषिते ममौ न तदमुं सेहे कृपाणः क्वचित् ।
स्वं कोशस्थलमत्यजत् दलितवान् दृष्टं परेषां च त-
द्देव स्वौकसि हन्त तद्युवतयोप्यौज्झन् प्रवृत्तापदः ॥ ११३ ॥

एकस्मिन् विजने वने नततरुच्छन्नावकाशे सुखं
तिष्ठामीति तव द्विपामधिपतिर्यावद्विधत्ते धृतिम् ।
तावत्तत्र निपातितं भुवि भवन्नामाङ्कशल्याहतं
दृष्ट्वा केसरिणः करंकमसमत्रासो मुहुर्मूर्च्छति ॥ ११४ ॥

एत्य द्वारि ततो निवृत्त्य सहसा भूयस्समोकं ...
... ङ्गतदेहलीतरलितः कोणे तु दत्वा दृशम् ।
दत्वा किञ्चिदथाग्रतो बहिरथा स्थित्वा चलत्कन्धरो
विध्वस्तस्तव वैरिवासभवने शेते शृगालाः सुखम् ॥ ११५ ॥

यातीतः पान्थ पन्था व्रजति ननु कथं स्थावरं वर्त्ममुग्धे
मार्गं पृच्छामि मार्गं स्थितमिह महितो विस्मितं वीक्ष्य नेत्रे ।
अध्वानं ब्रह्मयेतध्वनि भवति वचश्चित्रमित्थं वचोभि-
र्हसन्ते दावमुग्धाः पथि कथकवरैस्त्वद्द्विषादेव नार्यः ॥ ११६ ॥

अपि खलु विषमः पुराकृतानां
विगलितजन्तुषु कर्मणां विपाकः ।

* अत्र मातृकायां १७–१८ पत्रद्वये पञ्चदशपद्यानि त्रुटितानि । तथाप्युपरि श्लोकसंख्या तु यथामातृकं दत्ता अस्ति ।

॥ श्रीः ॥

आयुर्वेदीयम्

॥ पारदविज्ञानम् ॥

वेदान्तशिरोमणि, वेदान्तविशारद

डाक्टर् नी. वै. वेङ्कटसुब्रह्मण्यशास्त्रिणा

संपादितम्

तञ्जापुर सरस्वतीमहाल् कोशागार निर्वाहकसमित्याः

अवैतनिककार्यदर्शिभिः

विद्वान् अ. वडिवेलन् महाभागैः

प्रकाशितम्

शकाब्दः १८९९ क्रैस्तवाब्दः १९७७

विषयाणां सूची

१ निबन्धसमर्पणम्
२ उपोद्घातः
३ रसतन्त्रस्यायुर्वेदोपज्ञता
४ चिकित्साग्रयमायुर्वेदीयम्
५ सिद्धौषधपरत्वमायुर्वेदस्य
६ आयुर्वेदविज्ञानेऽधिकृतो ज्ञानी
७ पारदरसायनमायुर्वेदे
८ पारदविज्ञाने प्रमाणद्वयम्
९ पारदविज्ञानम्
१० ओषधिप्रतिष्ठः पारदः
११ पारदस्तैजसः
१२ पारदस्य वेधः
१३ जीवनत्रयम्
१४ जगतो रसात्मब्रह्मविवर्तता
१५ सृष्टित्रयम्
१६ शिवरसायनद्वैविध्यम्
१७ बीजशिवरसयोर्वैलक्षण्यम्
१८ आयुर्वेदसंग्रहः

नित्यानामपि रोगाणां क्षुदादीनां निवर्तने ।
चिरजीवितसन्धाने पारदस्तत्र घोषितः ॥ ३ ॥

पारदस्य तु विज्ञानाल्लभते दीर्घजीवितम् ।
न पुनर्म्रियते लोके जीवन्मुक्तो भविष्यति ॥ ४ ॥

शक्यं ब्रूयात्तथा कुर्यादशक्यं नो वदेद् बुधः ।
अनृतं तत्समुद्दिष्टं सर्वोद्वेगकरं हि यत् ॥ ५ ॥

अनपेतं हि यत्सत्यादृतं तत्संप्रचक्षते ।
सत्ये प्रतिष्ठिता लोका ऋतेनोज्ज्वलिताः पुनः ॥ ६ ॥

ऋतेन सत्यं तेनर्तं परिषिञ्चति यो नरः ।
स लोकान् समवाप्नोति सुखी दीर्घं च जीवति ॥ ७ ॥

इदं रसायनं प्रोक्तं पारदाख्यं महर्षिभिः ।
रसस्तु पारदाख्योऽयमोषधीषु प्रतिष्ठितः ॥ ८ ॥

चिरार्जितेन पुण्येन लभ्या ओषधयस्तु ताः ।
देवताभिः प्रकाश्यन्ते, व्याहृताः संहितासु याः ॥ ९ ॥

हिरण्यस्याश्रयो ब्राह्मी कनकस्य सुवर्चला ।
जाम्बूनदाश्रयो नीली पारदाख्या रसा इमे ॥ १० ॥

एवमेवं गुरोर्वाक्यादवगत्य तु लक्षणैः ।
देवतानां प्रसादेन लभते पारदं बुधः । ११ ॥

नामधेयस्य साम्येन तदन्यौषधिसंग्रहे ।
शास्त्रस्य नापराधोऽयं द्रष्टा तत्रापराध्यति ॥ १२ ॥

ओषधिप्रतिष्ठः पारदः

हैमाख्योऽमरसस्तावत्पारदः प्रोच्यते बुधैः ।
तस्यौषधिप्रतिष्ठत्वं संहितासु प्रकीर्तितम् ॥ १ ॥

हैमामृत ऋजीषाख्यस्त्रिविधोऽमरसः स्मृतः ।
समासादोसशब्देन व्याहारोऽमरसस्य तु ॥ २ ॥

यस्मादोसो धीयतेऽस्यां तस्मादोषधिरित्यपि ।
व्युत्पत्तिः संहितादृष्टा विद्वद्भिरवधार्यताम् ॥ ३ ॥

एते ह्यम्बरसाः प्रोक्ताः सुश्रुतेन महर्षिणा ।
क्षारतौषारहैमाख्या आन्तरिक्षास्त्विति स्फुटम् । ४ ॥

पावमान्यां श्रुतावेता आपस्तु यजुषोद्धृताः ।
अग्निगर्भास्त्विमाः सम्यगोषधीषु प्रतिष्ठिताः ॥ ५ ॥

ओषध्यस्तास्तु चरके महेन्द्रेण प्रकाशिताः ।
स्वरसोऽम्बरसात्मा च पारदः स्फुटमीरितः ॥ ६ ॥

पारदः पञ्चधा भिन्न ओषधीषु प्रतिष्ठितः ।
जीवन्मुक्तिप्रदत्वाच्च पारदो हंस उच्यते ॥ ७ ॥

शिवत्वं जनयत्येष जीवस्येति शिवः स्मृतः ।
दृष्टादृष्टेन तत्प्राप्तिः पुण्येन तु महात्मनाम् ॥ ८ ॥

एते ह्यम्बरसाः सर्वे तैजसाः समुदाहृताः ।
घनोन्मानादिरहिताः पार्थिवानां तथोन्मितिः ॥ ९ ॥

तस्मादापणतो ग्राह्यं पणतः क्रय्यमेव वा ।
रसशब्दाभिधेयं यत्र तत्पारद उच्यते । १० ॥

यतोऽम्बरसरूपस्य पुरुषस्य चिकित्सने ।
सत्त्वं च त्रिविधं प्रोक्तं तत्तदम्बानुरूपतः ॥ ११ ॥

तस्मादम्बरसस्त्वेष पारदश्चोर्ध्वरेतसाम् ।
ग्राह्यं सत्त्वं प्रपन्नानां चिकित्सायां प्रवर्तितः ॥ १२ ॥

पारदस्तैजसः

पुरुषेऽम्बरसे तस्य वेधे सोऽम्बरसः स्मृतः ।
तदनन्यत्वमेवार्थो वेधशब्दस्य नान्यथा ॥ १ ॥

सत्त्वप्रकृतिभेदेन तत्तत्पुरुषभेदतः ।
भिन्नोऽम्बरस इत्येतत्संहितासु प्रकीर्तितम् ॥ २ ॥

तदनन्यत्वभावेन रसात्मा पुरुषः स्मृतः ।
घनोन्मानादिभावो हि रसाङ्गो भिद्यते नरे ॥ ३ ॥

पारदस्तु विशेषेण तेजोमात्रमिति स्मृतः ।
तैजसानां रसानां तु वेधे न मितयः पृथक् ॥ ४ ॥

पारदस्तु विवर्तो हि प्रथमो ब्रह्मणः स्मृतः ।
'रसो वै स' इति ब्रूते तैत्तिरीया श्रुतिर्यतः ॥ ५ ॥

पारदेन तु सिध्यन्ति खेचरीकनकादयः ।
तान्येव कनकादीनि स्वयं सिध्यन्ति पारदात् ॥ ६ ॥

तेषु स्वर्णविशेषेषु घनोन्मानादिसंभवः ।
पारदस्यानुरूपो हि न पृथक् भिद्यते ततः ॥ ७ ॥

घृतद्रुतेश्च शुक्रस्य तैजसत्वं यथा भवेत् ।
अम्मयत्वेपि तद्वत्तु तेजोपात्रं हि पारदः ॥ ८ ॥

घृतपिण्डस्य यद्वत्स्यात् घनोन्मानादिसंभवः ।
न पृथक् तद्द्रुतेस्तद्वत् कनकादिषु पारदात् ॥ ९ ॥

विद्धं भिन्नं कृत्रिमतः सिद्धात्तु कनकादिकात् ।
लोहमानं तु तत्रेष्टं न्यूनताग्रस्तु योगतः ॥ १० ॥

भौमे तत्र सुवर्णादौ घनोन्मानादिसंभवः ।
पार्थिवत्वादिति स्पष्टं संहितासु प्रकीर्तितम् ॥ ११ ॥

अम्मयः स्वरसस्तस्मात्तेजोमात्रं तु पारदः ।
देहं विध्यति सिद्धानां यस्मादब्रसो हि सः ॥ १२ ॥

पारदस्य वेधः

हिरण्यवर्णाः शुचयः पावका इति याजुषी ।
श्रुतिरोषधिसंस्थानामपां वृत्तमघोषयत् ॥ १ ॥

वरुणोऽग्निश्च रुद्रश्च तथा चेन्द्रश्च कश्यपः ।
अपामोषधिसंस्थानां देवताः परिकीर्तिताः ॥ २ ॥

यस्मादोपधिसंस्थानां चेतनत्वं प्रकीर्तितम् ।
तस्मात्ताः कृतिनं प्राप्य पश्यन्ति स्पर्शयन्ति च ॥ ३ ॥

कश्यपश्चक्षुषा विद्ध इन्द्रः स्पर्शेन सा श्रुतिः ।
ततस्तु चरके चेन्द्रमुखेनैताः प्रकाशिताः ॥ ४ ॥

कश्यपस्तु स्वयं ब्रूते रसमोषधिसंस्थितम् ।
ब्रह्मदेवासुरेष्वेव त्रैविध्यं समुपागतम् ॥ ५ ॥

तस्मात्स्वादसमालम्भदर्शनः पारदो नृणाम् ।
देहं विध्येत्प्रभावेषु परो वर इति स्मृतः ॥ ६ ॥

हिरण्यं दर्शनाद्विध्येत् कनकं स्पर्शनादथ ।
जाम्बूनदं स्वादमात्राद्रसेष्वेवं विधिः स्मृतः ॥ ७ ॥

पारदानां रसानां तु देवताः परिकीर्तिताः ।
देवतानां प्रसादेन सिद्धवाक्येषु विश्वसेत् ॥ ८ ॥

जीवनत्रयम्

चराचराणां जीवानां जीवनं मुख्यमिष्यते ।
जीवनीयेषु जीवस्य जीवनं तु प्रशस्यते ॥ १ ॥

अन्नामृतशिवाख्यानां रसानां जीवनात्मता ।
त्रिविधास्वोषधीष्वस्य जीवनस्य रसात्मता ॥ २ ॥

पुरुषोऽन्नरसात्मा हि तस्य जीवनमाश्रयः ।
तस्माच्चराचरस्याऽस्य जीवनं जीवनं मतम् ॥ ३ ॥

पिबतो न तु विच्छेदः प्राणानामिति हि श्रुतिः ।
तत्रान्नरसजीवत्वं तिर्यक्स्रोतस्सु कीर्त्यते ॥ ४ ॥

मिश्रेष्वमृतजीवत्वं देवयोनिषु भण्यते ।
यद्यूर्ध्वस्रोतसः शैवरसजीवनता स्मृता ॥ ५ ॥

एवं चेतनवर्गेषु; चरेष्विव रसैः पुनः ।
अचरेष्वपि संसिद्धं त्रैविध्यं जीवनाश्रयात् ॥ ६ ॥

तस्माज्जीवनभेदेन रसभेदाः प्रकीर्तिताः ।
रसभेदेन जीवानां स्रोतांसि प्रभवन्ति हि ॥ ७ ॥

एवं चेतनवर्गाणामचराणां चरैः सह ।
रसात्मता तु संसिद्धा रसभेदस्तु जीवनात् ॥ ८ ॥

कारतौषारहैमाख्यं जीवनत्रितयं तु यत् ।
तदेव रसभेदेन तत्र तत्र प्रतिष्ठितम् ॥ ९ ॥

कारतौषारहैमानां 'ऐक्यं' संपाद्यते यया ।
मुद्रा सा खेचरी प्रोक्ता संहितासु यथाविधि ॥ १० ॥

गुणत्रयविभक्तायाः प्रकृतेः साम्यकारिणी ।
मुद्रा यत्र समो योगः स तु योगः सुदुर्लभः ॥ ११ ॥

जगतो रसात्मब्रह्मविवर्तता

श्रुतिजनितपरोक्षज्ञानवान्मानसेन प्रथितकरणभूतद्योतकं स्वप्रकाशम् ।
परिकलयति तेजो नैजतेजोभिलक्ष्यं किमिह भवति दृश्यं केन कं कोत्र वेत्ति ॥

अंशांशित्वं विना भिन्ननिमित्तापेक्षणं विना ।
कार्यनिष्पादकं कार्ये स्वभावं न जहाति यत् ॥ २ ॥

विवर्तकारणं ह्येतत् स्वप्रकाशात्मकं मतम् ।
विपरीतमतोऽनित्यं परिणामि जडात्मकम् ॥ ३ ॥

सत्त्वे विवर्तते ब्रह्म नादायुर्जीवपारदाः ।
नादायुषी तु सत्तायाः परिणामयुजौ मतौ ॥ ४ ॥

ब्रह्मैकं जीवभावेन पारदात्मतयापि च ।
अध्यात्ममधिलोकं च श्रितसत्त्वं विवर्तते ॥ ५ ॥

सत्त्वस्य परिणामास्तु नादायुःप्राणवृत्तयः ।
मनःप्राणान्नकोशानां धारणाय प्रवर्तिताः ॥ ६ ॥

तन्मात्रप्राणभूतानां स्पष्टं नादविवर्तता ।
आयुर्धारकमेतेषां चैतन्यानुसृतिर्हि सा ॥ ७ ॥

पारदस्य विवर्तास्तु लोका नादविभाविताः ।
शरीराणि च जीवेन प्राप्यन्ते प्राणधारणात् ॥ ८ ॥

भोक्ता जीवः परः साक्षी शिष्टः पारद एव हि ।
जीवस्य पारदस्यापि साक्षाद्ब्रह्मविवर्तता ॥ ९ ॥

अतो ब्रह्मरसात्मानौ जीवः पारद एव च ।
चराचरमयं सर्वं पारदस्य विवर्तनम् ॥ १० ॥

सृष्टित्रयम्

तन्मात्राख्या चेतना सत्त्वरूपा ब्रह्माद्या नो यत्र सा पूर्वसृष्टिः ।
तां चेन्नादोपासको वेत्ति यद्वा सिद्धा विद्युः स्कन्दसारूप्यभाजः ॥ १ ॥

भूतानि चेन्द्रियततिर्भवतीह यत्र वैकारिकीति रजसा महिता द्वितीया ।
नारायणादिविबुधानखिलान्विधत्ते सृष्टिस्तु सा कृतयुगादिविभेदयुक्ता ॥

लोकांश्च भोग्यनिवहांश्च तदीयभोगस्याधारमायतनमेवमिहातनोति ।
या भौतिकी विधिवशाद्विहिता च सृष्टिः तार्तीयिकी भवति सेह तमःप्रधाना ॥

शिवरसायनद्वैविध्यम्

रसात्मका विवर्ताश्च द्वेधा शिवरसायनम् ।
सिद्धं द्वितयमेवात्र भवेदन्यत्तु कृत्रिमम् ॥ १ ॥

गन्धकान्ताभ्रकनकपारदास्तु महारसाः ।
ओषधिभ्यो लभ्यमाना भवन्ति च शिवाभिधाः ॥ २ ॥

ओषध्यस्ताः कुलौषध्यो रसकूपा इति स्मृताः ।
सिद्धिदाः पुण्यलभ्याश्च चरके सम्यगीरिताः ॥ ३ ॥

तद्रसैः सिद्धिकाले तु हिरण्यकनकादयः ।
स्वयं सिध्यन्ति सिद्धानां रसवैवर्तरूपकाः ॥ ४ ॥

तेऽपि सिद्धरसाः प्रोक्ताः भवन्ति च शिवाभिधाः ।
हिरण्यकनकाद्यास्तु गण्यन्ते हि महारसाः ॥ ५ ॥

विवर्तानां सुवर्णानां वर्णाः षोडश कीर्तिताः ।
दाहे रक्ताः सिताश्छेदे तैजसास्ते न पार्थिवाः ॥ ६ ॥

अकृत्रिमास्ते पंचापि रसवैवर्तरूपकाः ।
हिरण्यं कनकद्वन्द्वं काञ्चनं चापि जाम्बवम् ॥ ७ ॥

रसाः पञ्च विवर्ताश्च तेषां दश महारसाः ।
शिवाभिधास्तु चरके द्वेधा प्रोक्ता रसायने ॥ ८ ॥

बीजशिवरसयोर्वैलक्षण्यम्

औषधाः सर्व एवैते कूपाः पंच रसात्मकाः ।
गन्धकान्ताभ्रकाश्चैवं नागवंगरसात्मकौ ॥ १ ॥

तत्रौषधः शिवरसोऽबीजश्चैव सबीजकः ।
सबीजो बीजसापेक्षोऽपरो बीजरसात्मकः ॥ २ ॥

विध्येदयं सबीजत्वे निर्बीजत्वे न विध्यति ।
इत्येवं वेधदृष्टया तु बीजापेक्षः सबीजकः ॥ ३ ॥

बीजात्मको रसस्त्रेधा गन्धकान्ताभ्रभेदतः ।
सबीजस्तु द्विधा भिन्नो नागवंगरसात्मकः ॥ ४ ॥

प्रथमत्रितयं तत्र स्वतः शुद्धरसात्मकम् ।
बीजात्मकं सिद्धिदं च सेवने वेधनेपि वा ॥ ५ ॥

द्वितीयो नागवंगात्मा यस्तु बीजमपेक्षते ।
तस्य शुद्धिमपेक्ष्यैव शास्त्रे शोधनमादृतम् ॥ ६ ॥

बीजपारदयोश्चैवमौषधत्वे तु खेचरी ।
स्वयं सिध्यति पुण्येन समयोगस्तु तादृशः ॥ ७ ॥

सुवर्चलाद्वयं नीली बीजात्मकरसाश्रयाः ।
नागवङ्गरसाश्चान्याः चरकेण प्रकाशिताः ॥ ८ ॥

आयुर्वेदसंग्रहः

आलोकनादरसषट्कविधाभिरेत्र
त्रिस्कन्धभेषजमिदं मुनिभिर्वितेने ।
द्योसन्मनुष्यमृगधर्मसमाधिकारा-
नुद्दिश्य सात्त्विकमुखप्रकृतीन्नरेषु ॥ १ ॥

कोशत्रयाध्यसनतो नृषु सन्ति धर्मा-
स्तिर्यङ्मनुष्यसुरभावसमुज्ज्वलास्ते ।
तेषामनुग्रहविधौ किल भेषजानि
शास्त्रेष्वधीकृतिरथो नरजन्मभाजाम् ॥ २ ॥

जिह्वाग्रकर्णनयनानि रसौषधानां
द्वाराणि चौषधमथो द्विविधं तु लोके ।
आद्यं तु सौम्यमितरत्किल तैजसं द्वे
आग्नेयसौम्यमयतामयते हि लोकः ॥ ३ ॥

आचाराहारविज्ञानान्नास्ति लोके महौषधम् ।
रसायनानि तान्येव वेदप्रोक्तानि वै यतः ॥ ४ ॥

आहारनियमो निद्रा विस्मृतिः सौम्यमौषधम् ।
अनिद्रता च तृप्तिश्च ज्ञप्तिराग्नेयमौषधम् ॥ ५ ॥

आधिव्याधिहरं सौम्यमाग्नेयमजरामरम् ।
रसायनद्वयं प्राप्य नाशतायुः शतेन्द्रियः ॥ ६ ॥

कृतिविस्मृतिनिद्राभिराचारस्येह संग्रहः ।
मितमेध्यहिताभ्यासादाहारस्य परिग्रहः ॥ ७ ॥

रसौषधविनाभूता चिकित्सा साम्यतः कृता ।
कालेन याऽन्यथासिद्धा प्राकृती सा निगद्यते ॥ ८ ॥

आलोकाद्रज्जुसर्पादेर्व्यसनानां तु नादतः ।
ज्ञानादज्ञानवृत्तीनां निवृत्तिश्च मता सताम् ॥ ९ ॥

नमो महर्षिभ्यः सिद्धेभ्यः ॥

BĀRĀ MĀSA VARṆANA

(Ms. No. D. 1677/Marathi)

Shaji (1684–1710 A. D.) the second Maratha Ruler of Tanjore is the hero of this literary piece and the poet himself act as heroine. The hero used to go to a far-off place in order to earn the wealth for their livelihood in those days. With the limited conveyance he could not reach the native place as per schedule. The heroine used to expect her husband at every stage. Due to the disappointment of his return and also by the cyclical change of monsoon the feeling of the heroine will be much. She could not bear the misery of this separation. Hence she used to send message about her feelings and for the early return of her husband through the birds, beasts and clouds. Though this style of literary pieces are being considered as later prabhandas; one can feel the real affection of the family life.

In this short piece the poet describes the occurence of Maharastrian feasts and festivals during the period of twelve months in a year. She could not celebrate functions without her husband whole heartedly. The interepted sweet memories were unforgettable. Though the events were sweet; the feelings add the misery alone. The author of the work is not known. The way of presentation of the scenery by the author and the rhyme and style of the poem are charming.

A similar piece known as "Sadruthu Varnana" has been edited by me in the last issue of our library Journal. Now with great pleasure I had the privilege of editing this Baramasa Varnana through this issue of our literary bulletin. I intend to select a similar work on "Vara varnana' for the ensuing issue. With this brief introduction I allow the readers to enjoy the beauties of this literary piece.

T. R. BHEEMA RAO,
Marathi Pandit.

॥ *बारामासवर्णन ॥

(अनाम)

चैत्रमास श्लोकः -

कसी चांदणी रात्रीगे चैत्रमासीं
क्रमु योग नसतां नृपालोत्तमासीं
कसा काय माझा असे पुण्यरासी
सये योग होईलसा सुंदरासी ॥ १ ॥

दरु

चैत्रमासीं सण करिती गुढ्या उभारिती ।
संतोषें घरोघरींहीं दोळा
बैसऊनी गौरी पूजिती नारी ।
दवना वो भवानी शंकरा अर्पिती
भक्तीने पूजा शक्तीने करिती ।
सये मज पतीवीण काहीहीं घडेना
मना आवडेना रमणा वेगळे वो ॥ १ ॥

सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रति ।

वैशाखमास श्लोकः -

वियोगा तपें तप्त वैशाखमासी
कसे काय सोसील उष्णांगमासी ।
पतीचे दया छत्र सौरक्षणासी
जरी होय तें सर्व संतापनासी ॥ २ ॥

दरु

वैशाखमासी अश्वथीज पूजुनी द्विज ।
देती घटभरूनी पक्वान्ने सहित
सफळ जळशीतळ छत्र पादुका व्यजन ।

*D. No. 1677, Marathi Section.

सुगंध सुमन चंदन देती सज्जन
मज काहीं न घडे पतीचे स्मरण ।
घडेघडे होते मन पीडे
निज डोळां न पडे ॥ २ ॥
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रति ।

जेष्टमास श्लोकः –

सये जेष्टमासी मला कष्ट होती
असे तुष्टी पुष्टी पतीचेच हाती
जरी नष्ट होऊन गे दुष्ट भावें
नये नष्टसे प्राण जाण स्वभावें ॥ ३ ॥

दरु

जेष्टमासीं वडसावित्री व्रत ।
युवती नेमाने करिती उपवास
एकवात आयाचित पूजा निश्चित ।
करूनिया वो देती सौभाग्य वाणें
सवासिणीस सोळाजणीस ।
मी वो कांही वो नेणे पति वांचुनी व्रत वो
वसा नसे भरवसा पति वेगी यायास ॥ ३ ॥
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रति ।

आषाढमास श्लोकः –

आषाढमासी सखी होय पीडा
न गोड वाटे मज गेह वाडा
नसे तया चाड मळाच धाडा
कुडा मनीसा पति भाव काढा ॥ ४ ॥

दरु

चातुर्मास आरंभ संभ्रम व्रतोपक्रम ।
आषाढमासी करिती एकादशी

निराहार देव हरिहरा (स) ।
पूजूनिया धरिता शाकादिकें
व्रत द्वीदळ तेणे निस्तुळ ।
पुण्य पावती जन मज सर्वदा
व्रत उपवास पती सहवास नसतां घडतसे । ४ ॥
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रती ।

श्रावणमास श्लोकः –

सये श्रावणांत प्रियाचा वियोगें
सदा सौख्य नाहि मला दुःख योगें
कां येइल प्राणनाथ स्त्रियाला
मुदाधिक्य होतें तसेंच प्रियाला ॥ ५ ॥

दरु

श्रावण सोमवार व्रत ईश्वर ।
प्रीतीकारणे रीती पंचमीस
नागपूजन युवतीजन ।
आनंदे नायनासी टिपरी
धाळिती अबळा मिळोनी बाळा ।
पोवंती पुनवेसी देव द्विजास वो
अर्पिती तसें तर्पिती ।
मृष्टान्ने करुनिया अष्टमीस
उत्सव करिती भव ।
पीडित हरिकथा मज सखी
पति वियोग व्यथा असे सर्वदा
कधी येईल सांगे ॥ ५ ॥
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रती ।

भाद्रपदमास श्लोकः –

सये भाद्रमासांत गे गाढ निद्रा
उपेंद्रास लागे तथा मौनमुद्रा ।

करिताती चंद्रास कारुण्य सांद्रा
पडे विस्मृती माजि तैसी नरेंद्रा ॥ ६ ॥

दरु

भाद्रपदी कुळपाळिका हरितालिका ।
व्रत करिती नेमें निराहार
उपवास करूनि मौन धरूनि ।
भवानी शंकराचे पूजन
करूनि नागर रात्री जागर ।
गीतवाद्य सहित चौथीस
गणेश पूजन भक्तीने जन ।
करीती सये पाहे पती जरी सये
गांवीं असतां तरी पुसतां ।
माझा व्रत वो वसनी वो नेणे
पतिवांचुन व्रत पूजन कैसे करूं वो काय ॥ ६ ॥
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रती ।

आश्वीजमास श्लोकः–

सये आश्वीनांतील गे उत्सवासी
प्रिये यावें असेंच वाटे जीवासी
कसे काय येईल त्याचे मनासी
मला तेच गे होतसे साधनासी ॥ ७ ॥

दरु

आश्वीनांत नवरात्र वो सये सर्वत्र ।
देवी पूजन जप उत्सव करूनी
नवु दीवस सये नवमीस ।
होम हवन करूनी अश्वगज
शस्त्र पूजीती बहु साजती ।

वस्त्र भूषण धरूनी दसमीस
सीमोलंघन शमी पूजन करूनी ।
गीतवाद्यसहित वो घरास आणून
सोने मानुन देताती रमणीस ।
दीपोत्सव चतुर्दसीस
चारीदिवस बहु उत्सव करिती ।
वोवाळिती नरनारी वो
प्रीतिभरी वो असोनी रमणाची ।
मजवरी नयेसा झाला वो
माझा काळ वो कधी ये अनुकूळा ॥ ७ ॥
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रति ।

कार्तिकमास श्लोकः –

सये मास आला असे कार्तीकाचा
समाचार नेघे पति गे फुकाचा
असा काय अन्याय देखोनी माझा
नये मी करूं काय गे शाहाराजा ॥ ८ ॥

दरु

कार्तिकमासीं एकादसी
तैसी द्वादसीव्रत नेमाने करूनी ।
तुळसी आवळी पूजन
वनभोजन करिती हरीचा वो ।
प्रबोधोत्सव बहु आदरें
सये गजरें कधी येईल प्राणपति ।
माझा मी करीन उत्सव
तेच दिवसी वो ऐसा माझा नवस ॥ ८ ॥
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रति ।

मार्गशीर्षमास श्लोकः -

कसा मार्ग मासांत गे मार्ग पाहो
पतीचा वियोगें किती दुःख पाहो
कृपा त्यास नाही व पाही मला वो
नृपाचाच याया उपाया जपावे ॥ ९ ॥

दरु

मार्गशीर्षमास हरीच्या
अति प्रीतीचा ह्मणोनी ।
धनुर्मासी प्रातःकाळी पूजन
चारु चित्रान्ने निवेदन करूनी ।
ब्राह्मणासहित भोजन
करिती जन चंपासष्टीचा सण ।
मार्तंडभैरव भक्तीने
निजशक्तीने पूजती सये ।
माझा प्राणपती अजुन न ये
करू मी काय ते वो मज तूं सांगे ॥ ९ ॥
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रति ।

पौषमास श्लोकः-

सये मास आला असे पौष गेहा
कधी सांग येईल भर्त्तार गेहा
वियोगे तयाचा कसे प्राण पाहा
धरावें सखे म्या तथा या स्वदेहा ॥ १० ॥

दरु

पौषमास आला वो जाण
संक्रांती जाण करिती सर्व जण ।
पर्वकाळीं तीळस्नान वो
दीपदान वो देती वधूजन ।

वाणें सुगडांची घालुनीया तीळ
बदरीफळ परस्परें हळदी कुंकुम ।
दे(ऊ)नी भरिती वोंटी
अतिप्रीती असतांजरी गांवि पति ।
माझा करितें मीहीं व्रत
दान सांप्रत ऐसे कैसे करावे ।। १० ।।
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रति ।

माघमास श्लोकः –

बहुदीस झाले कसे म्या करावे
पतिचा वियोगें किती म्या झुरावे
नृपावांचुनी देह कैसें धरावे
सये त्यास गे आपनाही परावे । ११ ।।

दरु

माघमासी शिवरात्री वो
व्रत सर्वत्र करिती नियमाने ।
उपवास निराहार शंकर पूजा
उपहार तैसा रात्री जागर
करुनीया ब्राह्मण तर्पण
सये पारणें करिती सैये ।
माझा डोळ्याचे पारणे फिटेना
घर वाटेना पतिवांचुनि कांही ।
गेले सैये बहुदिवस
मजला आस लागलीसे वो फार ।। ११ ।।
सखीये कां वो शाहभूपती मंदिराप्रती ।

फाल्गुणमास श्लोकः –

सये फाल्गुणांतील गे उत्सवाली
अति प्रीतीने भूप गांवासी आला

मला साजणी थोर संतोष झाला
कृपाळास देखोनीया गे नृपाळा ॥ १२ ॥

दरु

आला वो फाल्गुण मास हा
उत्सव महा करिती वसंताचा ।
खेळती अबीर गुलाल
सुमनजळ क्षिपती एकमेकावरी ।
नारीनर बहु संतोषे
गानविलासे करिती सये ।
माझा प्राणपति आला गांवास
झाला जीवास बहुतहीं संतोषें ।
गेले माझें सकळ दुःख
झालेसे सुख पतीचा वो संयोगें ॥ १२ ॥

इति बारामास वर्णन संपूर्ण ॥

भर्तारानें नखें करून क्षतें केलीं। अधरोष्टावरि दन्तक्षतें केलीं। आलिङ्गितेवेळेस घोळसरी फुलांचींमाळ तुटली॥ तैसीच मोतियाची माळही तुटली॥ हे सकळहि म्यां सुरतक्रीडा झालियावरि पाहिलें॥ अगोधर भर्तारासि मजसिं गांठि जेव्हां पडली॥ तेव्हां आनन्दाचा अतिशयें करून मज कांहिं स्मरण नाहीं॥ कायबन्ध कायक्रीडा केली तेहिं स्मरण नाहीं सखी तां सांगीतली गोष्टीचेंहिं स्मरण झालें नाहीं। येणेकरून प्रौढेचें दुसरें लक्षण। आनन्दें करून मोहा करितां॥ ९॥

वचनः — **सुरतानन्देंकून सम्मोह झाला ते कैसी॥**

राग आसावरी] **सुरतानन्दसंमोहालक्षणपद–१०** [आदिताळ

सुरतानन्दसागरीं मग्न झाले-सखी तुजवचन विसरलें ॥ पल्लवी॥

वनजे करीं मज धरिलें–वरशय्येवरि नेलें।
तन शीतळचन्दन लाविलें–तरुणी मुखभर विडा दिल्हा ते नेणे॥ १॥

स्तन नखक्षत केव्हां केलें–सरसाधरपान केव्हा केलें।
घन आलिंगन केव्हां दिल्हें–गम्भीरचुम्बन केव्हां दिल्हें॥ २॥

करे नीवी केव्हां पेडिल्या–कामशास्त्रबन्ध कित्ती केले।
हरत्यागेश मजसीं हे नेणे–आतां येतां पाहिले हे म्या जाणे॥ ३॥

वचनः—**मध्याधीरा अधीरा धीराधीरा हे तीनिभेद ऐसेच। प्रौढेसहिं हे तीनि भेद पूर्वग्रन्थकारी कल्पिले आहेत। प्रौढेस कल्पिले ते उचित। मध्येस याभेदाचे प्रयोजन नाहीं। मध्येस धीराधीरादि या मानास अवकाश नाहीं याकरितां मध्येस कल्पिले हे भेद व्यर्थ॥ प्रौढा धीरा अधीरा धीराधीरादिभेद अनुक्रम ते कैसी॥**

१० धीरा म्हणिजे काय म्हणालतरि। जीचा कोप प्रगट जाणिजे तो ते धीरा। जीचा कोप प्रगट जाणिजे त नाही ते अधीरा। कांहिं कोप प्रगट कांहिं अप्रगटते धीराधीरा॥ सुरतविषईं उदासीन असणें प्रौढा धीराचे लक्षण॥ भेडसावणं व मारणं हे लक्षण प्रौढा अधीराचें॥ भेडसावणें मारणेंहिं हे लक्षण प्रौढाधीराधीराचे लक्षण॥ धीरादि तीनि भेद स्वीयेस। परकीयेस नाहींत॥ १०॥

राग व्यागडा] **प्रौढाधीरालक्षणपद–११** [अटताळ

सखी यांत माझा अन्याय काय–सरस व्यर्थ कोप करिताहेत॥
अकळंक वेदपुरीश अव्वारस अतिमानिताहेत॥ ॥ पल्लवी॥

रजनीसारी अन्यत्र क्रमून-रवि उदया उपरि आलें आपण
साजणी येतां म्यां प्रातर्मङ्गळकारणे-स्वच्छादर्श दाखविला इतकेच ॥ १ ॥
पाणी सिद्ध आहे बहुविळंब झाला-प्रातःस्नान करा चला वेगीने ।
प्राणेशा श्रमपरिहार होईल-प्रार्थना ऐका स्वामी म्हंतले ॥ २ ॥
सुगन्ध शीतलचन्दन लावा-अंगसुमनें वाळली टाकून नूतन धरा
निगमवन त्यागेशदयाळा-निर्मलवस्त्र धरूने मजसीं रमा ॥ ३ ॥

पद ११. रत्युपेक्षाया स्वकोपप्रकाशिका प्रगल्भाधीरा ॥ प्रौढाधीराचें लक्षण ॥ नोतल्प ॥ याचा अर्थ ॥ सखी नायिका जे ताप्रति बोलते ॥ अयो ये दयित प्रातिपात्रे । तूं आंथरुणाप्रति येत नाहीस । आणीक अमृत । सारिखीं परमगोड ऐशी बोलणींहि बोलत नाहीस । आणीक आपले जे सेवक चाकरी करणार त्याकडेंहीं पाहत नाहीस । कां झगसीलतरि कोठें कोप प्रगट होयील ह्मणोन । केवडियाचा गाभांतीला वर्णापरि गौरवर्ण जीच्या आंगी वागतो ऐसे नायिके तां केलें कोपाचें झाकणें । तें सकलहीं आह्मास खरेंच वाटतें । जरि तूझी सखी मुख वांकडं करून मंदहासन करिती तरि । हे प्रौढाधीराचें लक्षण ॥ ११ ॥

वचनः — **प्रौढा अधीरा ते कैसी ॥**

रागभैरवी] **अधीरालक्षणपद-१२** [आदिताळ

मधुर तुझे बोल मज सुख होईल ॥ कामसखी ॥
विधुमुखी त्यागेशास मानितां विविध उपचार केल्याने । पल्लवी ॥
सरस येऊन सहृदय बोलून सादर तुंगस्तन धरून
वरकरजा क्षत केल्या वांचून वामाक्षा त्वां आशा दाखविल्याने ॥ १ ॥
अति मृगमदचन्दन चर्चून अमूल्य रत्नाभरण लेऊन
अधरपान घेऊन दयेने आलिंगन दिदिल्हा वांचून ॥ २ ॥
हारपुष्पाचे गळें घालून घनसारयुक्त वीटी घेऊन
धीरत्यागेशासी रती केले वांचून धीर कैसे मी मनी धरून ॥ ३ ॥

पद १२. प्रौढा अधीराचें लक्षण सांगतों । अधीराचें उदाहरण । श्लोक ॥ प्रतिफल ॥ याचा आर्थ । येक्या समई महादेव पार्वती समोर बसली असता पार्वतीनें महादेवाचा मस्तकावरी चन्द्रार्चीकळाभूषण रूप आहे ती मध्यें आपलें प्रतिबिंब पाहून महादेवानें आपल्या मस्तकावरि दुसरी बाईको बैसविली आहे ह्मणौन शंका मनांत धरून रागास आली । पर्वतहिमाचल कन्या पार्वती

माहदेवास भेडसाविती झाली। रागें करून कांकणें हालत आहेत । हातासहिं कांप सुटला। ऐसा हातें करून भेडसाविते। हे प्रौढा अधीरेचे लक्षण ॥ तर्जनादिभि स्वकोप प्रकाशिका प्रगल्भा अधीरा (रसमंजरी प्रतापरुद्रीयम् शृङ्गारमञ्जरी इत्यादि लक्षणग्रंथाचे आधार संक्षिप्त माहिती जाणवीत आहे) रसालम्बनभूता नायिकाऽत्र निरूप्यते। सा स्वीया परकीयेति सामान्येति। स्वामिन्येवानुरक्ता स्वीया ॥ (रसमञ्जरी) स्वपरिणेतर्यनुरक्ता स्वीया (शृङ्गारमञ्जरी शाहराजकृत) सा त्रिधा। मुग्धा मध्या प्रगल्भाचेति। अंकुरितयौना मुग्धेति (रस) लज्जाविजितमन्मथा मुग्धेति (प्रतापरुद्रीयम्।) पुरुषविशेषानभिज्ञा मुग्धा ॥ (शृङ्गारमञ्जरी) सा द्विधा। अज्ञातयौवना ज्ञातयौवना च। स्वयौवनोत्पत्तिं या जानाति सा ज्ञातयौवना। ज्ञातयौवना द्विधा। नवोढा विस्रब्धनवोढाच। लज्जाभयपराधीन-रतिर्नवोढा। विश्वासाधिक्येन प्रत्युल्लालने याप्रत्येति साविस्रब्धनवोढा ॥ समानलज्जामदना मध्या। मध्या कामायते कान्तं मोहान्ते सुरतक्षमा। पतिमात्रविषयकेलीकलापकोविदा प्रगल्भेति ॥ रस ॥

(खाले दिलेली संक्षिप्तसूचना माहिती वरून त्यात्या पदाची खाली त्याचे लक्षणसूत्र दिली आहे ते जाणावी) ॥ १२ ॥

वचन : —**प्रौढा धीराधीरा ते कैसी** ॥

राग] ? ***धीराधीरालक्षणपद ॥ १३ ॥** [आदिताळ

धीराधीर भाव पहा हो क्षणभरि
स्थिरता नाही एकास ॥ **॥ पल्लवी ॥**

पति आगमन पूर्वी मार्ग लक्षिते
पति येतांचे मुख फिरविते ॥ १ ॥

सरस वचन ऐकून संतोष होते
सत्वर सिवतांच कोपते ॥ २ ॥

प्रिये नस्ता दिल्ह्या चारुकर घेते
प्रिये आलिंगिता दटाविते ॥ ३ ॥

कामशास्त्र त्यागेशा ह्मणता ऐकते
कामकेळीसे निषेधिते ॥ ४ ॥

---

* रत्युपेक्षा तर्जनादिभिः स्वकोपप्रकाशिका प्रगल्भा धीराधीरा।

वचनः —प्राचीन ग्रन्थकारी ज्येष्ठा कनिष्ठादिभेद घेतले आहेत। ते व्यर्थ। त्या मध्यें विशेष स्वारस्य नाही ज्येष्ठा कनिष्ठास संख्या निर्णय नाही। मतं अधिक स्नेहाचहीं नेम नाहीं। याकरितां कामशास्त्रास धर्मशास्त्रासहीं विरुद्ध याकरितां व्यर्थ प्रोढा मानवती नाइकेस सखी नये भये मान सोडविते ते कैसी ॥

पद १३. प्रौढा धीराधीराचे लक्षण। उदाहरण॥ तत्पोपांत ॥ याचा अर्थ। कवीने वाक्य कोण्ही एक बाइकाने आपला भर्तार शयनगृहामाजि आंथरुणा जवळि आला असे पाहून त्याकडे न पाहतां मान वांकडी करून तसीची बसली। तो भर्तार त्या स्त्रियेप्रति दीन वाणे काकुलती येत असतां काहिं मुख वांकडे करून हासतांना हासांचा कांती करून दोन्ही गाल देदीप्यमान झाले। मग भर्तारें आपल्या हातें करून नाइकेचा हात धरितात आली त्यानें सींपली मासोळींची पाठींतीपरी ज्या दृष्टीची कांती तैसा दृष्टीने भर्तारास पाहती झाली। हे प्रौढा धीराधीराचे लक्षण जाणावे ॥ १३ ॥

राग व्यागडा] **प्रौढामानवतीलक्षणपद ॥ १४ ॥** [अडताळ

मानिनी टाक तूं मान गुमान
मानेंकुन नाही फळ मान माझे वचन ॥ ॥ पल्लवी ॥

घन आला तुजसारख्या — गजगमना फार
मना तुझ्या एक तो — महनीय आधार ॥ १ ॥

इतके उपेक्षिलें त्वां — इतरास अवकाश होईल
किति काकुलतीं आल्या मग — किंचित लाभ नाही असा होईल २ ॥

सदय तो तुजवरी — साजणी आतां आहे
हृदय भेद करूं नको — मुदें त्यागेशासी रमूं ॥ ३ ॥

॥ स्वीयालंक्षण संपूर्ण ॥

वचनः — **परकीया भेद प्राचीन ग्रन्थकारी दोनी केले। परऊढा एक। अनूढा कन्या एक। अनूढत्व जेथें आले तेथें परकीयत्व नाहीसें झालें। याकारितां ते व्यर्थ। परऊढा तेच परकीया सखीसी बोलते ते कैसी ॥**

राग हुसेनी] *परऊढालक्षणपद । १५ ॥ [अटताळ

समय कोणता सखी सांगा - समय कोणता
अमलात्मा त्यागेशा पाशी - आनन्द जाये मज सखी ॥ । पल्लवी ॥

निशीधी येऊं ह्मणतल्या तो - निशपतिशेखर
निशीप चन्द्र प्रकाश तो - निखिल जन पाहतील सखी ॥ १ ॥

दिवसा येऊं ह्मणतल्या तो - दिनकरनेत्र
सविनय सेवा करायाल - सकलजन येनार सखी ॥ २ ॥

सायंकाळी येऊं ह्मणतल्या तो - पर्वपक्षनेत्र
वाई प्रकाश फार त्याच - बाहूकुन त्यागेशास आलिंगायाम ॥ ३ ॥

पद १५. परकीया लक्षण प्रारंभः । या प्रकारें स्वीयेचे पतिव्रतेचे भेद सांगून क्रमप्राप्त परकीया सिंधल्खी तीचे लक्षण सांगजेथें । परकीया ह्मणजे काय ह्मणालतरि जीचा स्नेह परपुरुषावरी आहे । तो कोणासही कळूं देत नाही ते परकीया । ते परकीया दो प्रकारिची । दुसरीयासि संग करिते ते परकीया एक । दुसरी कन्यका कन्यकाहिं बापादिक जे त्यासि आधीन ह्मणून एक । परकीया कैसी कळावी ह्मणालतरी वर्तणूके वरून तीची वर्तणूक तरी सकलहीं गुप्त ॥ १४ ॥

वचनः —**दुसरा भेद अनूढा असताहीं ऊढन्व आपले ठाईं आणून अनूढा पितृगृहीच प्रौढा होऊने सुन्दरनायकास पाहूने निज हठात्कारें नायकास वरून स्त्रीयत्वें स्वतन्त्रवादें पितृ अनुमति वेगळें कामशास्त्र न्यायें वरून बोलने ते कैसी ॥**

राग नायिकीकानडा] †अनूढा कन्यालक्षणपद [अटताळ

मनोदय सुमुहूर्त - माण्डव्यऋषीचे मत ॥ ॥ पल्लवी ॥
दिनवार नलगे देवा

विडे दिल्हे तेच - वागनिर्णय केला मज
वीक्षणादि पञ्चभूत साक्षी ॥ १ ॥

पञ्चबाण उपाध्याय - गळरव वाद्यास
पाणी सिवल्या - ते च पाणिग्रहण ॥ २ ॥

*परपुरुषानुरागिणी परकीया । परकीया द्विधा कन्या परोढा चेति । परिणीता परपुरुषानुरागिणी परोढा ।
† अपरिणीता परपुरुषानुरागिणी कन्यका ।

आशा सखी परस्परें - अनुकूल केले त्यागेश
आलिंगून रमले ते शोभन ॥ ३ ॥

पद १५. क्रमप्राप्त परकीयांत कन्यका। तीचे लक्षण उदाहरण सांग जेथें। कन्यका ह्मणिजे काय जीवें व-हाड झाले नाही ते कन्यका। तीचे उदाहरण। किंचित कुञ्चित हार यष्टि॥ याचा अर्थ॥ गळ्यांतील माळा व हार कांहीं लवली गोळा झाली। हे भ्रूलता सरळ नीट आहे। तोंड परतवून हांसते। नेत्रकांती भोंवताली पडली आहे। भुजेवरीं गळून पडिलें आहे। कर्णावतंसित नीलोत्पल जीचें करांगुळी करून कान खाजवित असतां। मूदियांची कांती पसरली आहे। भुजेवरी गळून पडिलें आहे। कर्णावतंसित नीलोत्फल जीचें। करांगुळी करून कान खाजवित असतां। मूदियांची कांती पसरली आहे। असे नृप कन्यका पुण्यवंत। धन्य पुरुषाकडें। कान खाजवावयाच्या मिसें पाहते असा अर्थ॥ १५॥

वचनः— **गुप्ता। विदग्धा। लक्षिता। कुलटा। अनुशयना इत्यादी सारेहे कुलटेचे क्रियाभेद। यांत गुप्ता तीनि प्रकारिचि। वृत्तसुरतगोपना। वर्तिष्यमाण सुरत गोपना वृत्तवर्तिष्यमाण सुरतगोपना। पूर्वग्रन्थकारी हे भेद कल्पिले यांत वर्तिष्यमाण सुरत गोपना वृत्तवर्तिष्यमाण सुरत गोपना सुरत शब्द प्रयोग आहे। या साठीं वदतो व्याघात येतो याकरितां हे दोन्ही व्यर्थ यांत वृत्तसुरतगोपना ते कैसी॥**

राग सुरटी] ***वृत्तसुरतगोपनालक्षणपद** [आदिताळ

अति चतुरसाहसी हे-अंगनामणी
रति समई झाला वृत्तांत
रमणीने गोपन केलें॥ ॥ पल्लवी

घरी सासूने पाहून वर अ-
धरी क्षत कैंचे ह्मणतले
करलालित कीरें निंबफळ्ळून
कमनीय क्षत केले ह्मणतलें॥ १॥

घनस्तन युगावरी
कस्तूरीपत्रवल्ली रचितां पाहून

*अतीतं सुरतं या गोपायति सा वृत्तसुरतगोपना। स्वकार्य गोपनशीला गुप्ता।

नणंदानी श्वते कैंच ह्मन पूसिले
नवचंपक कळ्या रुतल्या ह्मून ह्मणतलें ॥ २ ॥

भोग करून परपुरुषासी येतां
पूसिले प्रिये कांगे म्लान ह्मून
योग साध्य देवादिदेव शङ्कर
त्यागेशा उत्सवा गेले ह्मणतले ॥ ३ ॥

पद १६. या परकीयांत आणिस्त्रीहीं भेद असती । ती कोणते ह्मणालतरि गुप्ता एक । विदग्धा एक । लक्षिता एक । कुलटा एक । अनुशयना एक । मुदिता एक । असे भेद सहा हे सकळहीं परकीया स्त्रियेचे भेद । परकीयें तेचि अंतर्भूत । त्यामध्यें गुप्ता ती प्रकारिची केलें सुरत त्याचें गोपन करणें । पुढें होणार सुरतांचे गोपन करणें झालें पुढें होणार सुरतांचे गोपन करणें । त्याप्रकारें तीनि भेद । तीं प्रकारिची गुप्ता । तीचें उदाहरण । एक श्लोकानें सांगिजेतें । श्वश्रूः क्रुध्यतु । याचा अर्थ ॥ नायिका आपल्याप्रति बोलते । अवो ये सखी सासू रागास येईलतरि सुखें येवो । सोइरे धाइरे द्वेषकरितील वाईट बोलतीलतरि द्वेष करोत् । वाईट बोलोत । जावा निंदितीलतरि निंदोत । मींतरि त्या घरांत सहसा निजणार नाही । कां ह्मणसील तरि येथें उंदीर फार आहेत । त्यासाटीं मांजर टपतें । ते मांजर कोणांतून उंदिरावरि झांप टाकितां । उंदीर फळोनि गेला । झाप आंगावरि पडली हे संपूर्ण आंग माझे । त्याच्या नखें कडून जर्जर झालें आहे । माझि दशा मीच जाणें । म्यां काय ह्मणून सांगावें । झालें सुरत गोपन झालें । पुढें याच घारांत निजेल्यानें पुढें मांजर अैसेंच करील । येणें करून होणार दोन्हीहीं सुरत गोपन केलेंसे होते ॥ १६ ॥

वचनः — **विदग्धा दो प्रकारिची । वाग्विदग्धा, क्रियाविदग्धा अैसा दोनै यांत वाग्विदग्धा ते कैसी ॥**

राग !] ***वाग्विदग्धालक्षणपद** [ताळ !

समयोचित जाणा स्मर शासन भामा ॥ ॥ पल्लवी ॥

लैंता नवपुष्पवती झाली असेपहा
रतिपती सुन्दर आतां तुह्मी ॥ १ ॥

* विदग्धा द्विधा । वाग्विदग्धा क्रियाविदग्धा च । सुरतेच्छां वाक्चातुर्येण या ज्ञापयति वाङ्निपुणा ।

सुन्दर निंबे पहा शुक स्पर्शरहित
शोभनकर कर तुजे आतां ॥ २ ॥

सहकार पल्लव कोकिल आस्वादिते
सकल रसज्ञ तूं आतां ३ ॥

वन यौवन सुन्दर शोभते पहा
वसन्त त्यागेशा तूं आतां ॥ ४ ॥

पद १७. वाग्विदग्धा ह्मणिजे। बोलून चतुर जेते वाग्विदग्धा। तीचें उदाहरण। निबिड-तम। याचा अर्थ। कोण्ही एक स्त्री मार्गस्थ वाटसारू त्याप्रति बोलते। स्वामी आतां तरि मध्यान्ह झाला। सूर्यतरि कठीण ताप करितो। आतां मार्ग चालयाचा समय नव्हें। येतेंच कोठें तरि राहून मग जाऊंये कोठें राहावें ह्मणसील तरि या गांवां जवलीच नदी परम चांगली आहे। तीच्या कांठी दाट तमाल वृक्षांची झाडी आहे। त्यांची सावली फार दाट आहे। तेथेंच वृक्षावरि विकसित बहुमोगरियांचें वन आहे। तेथें राहावयास स्थळ उचित अहे। तेथें सुखरूप आजि असून सुरत क्रीडा करून जाऊंये। ह्मणून या श्लोकाचा भाव वचना करूनि दिसतो। इला वाग्विदग्धा ह्मणताती ॥ १७ ॥

वचनः — क्रियाविदग्धा ते कैसी

राग अटाणा] *क्रियाविदग्धालक्षणपद [अटताळ

परस्परें चातुर्य पहा, या दोह्या दम्पतीचे ॥ ॥ पल्लवी ॥

तरुतळीं जारास संकेत इनें केला सो,
स्वगेनें प्रियानें पहून. तरुछेद ह्मून, नाथें सांगीतलें,
तरुणीनें अेकुने दासास पाठविलें; ॥ १ ॥

कामिनीचे आरत्व इंगित-कांतास कळून अन्य वि
धाता ग्रामास प्रियेस घेऊन जात असतां
कटाक्ष संज्ञेने जारमूपणे विघात केला ॥ २ ॥

सरस सौध संकेत कळून कांते
सल्लाप शुक तेथें ठेविले कांतेनें ।

* क्रियया सुरतेच्छां या ज्ञापयति सा क्रियानिपुणा।

From Our Visitors' Book

Being myself lover and collector of old books (beginning with 16th century) I am of course fascinated about the bibliophile treasures in the Sarasvati Mahal Library. To preserve these treasures also for future generations, May I advise you to microfilm all the manuscripts, particularly the palm-leaves- Also the older books should undergo a chemical preservation process otherwise they might be eaten up by climate and insects.

P. S. Another Suggestion :

The older volumes should be restored, bindings in leather be renewed. To facilitate research the volumes should be listed in a bibliographical catalogue *i e.,* with name of printing press, year and place of publishing, editions etc.

Dr. G. KOENIG,
Consulate General of the Federation Republic, Germany.

Madras
8—7—1975

I am glad to have visited the Library and seen the priceless collection of books and manuscripts. I think immediate attention needs, to be paid to the preservation of some of the volumes and I am sure this is engaging the attention of in Governing Council. I wish them all the best in their endeavours.

(Sd.) ... ...
Member, Board of Revenue.

23—7—1975

A rare pleasure-elevating and breath-taking. It is a pity that this great Library is not being made full use of by scholars of the present day. Seeing the palm-leaves invaluable on the basis of intrinsic merit-disintegrating makes us realise the urgency of the task ahead. The sooner the research work is completed, the better will it be for humanity as a whole, because the spectrum covered by the old manuscripts is comprehensive and complete. A special panel of experts commissioned for the purposes will help. A great day for me personally.

9—8—1975 POORNAM VISWANATHAN

It was indeed a thrilling experience to be in the midst of such learning. It is remarkable how one man could have collected such a vast treasure. This Library gives glimpse of India's rich collected heritage. To me it was an unforgettable experience.

17—8—1975 (Sd,) ... ...

What can a poor dull judge write about impressions of this great luring, throbbing, storehouse of letters and arts? I am overwhelmed by the riches that I find so meticulously and loringly accumulated by the great rulers — and equally

dedicatedly being preserved by a tireless band of men and women. I wish the busy world outside the presents of these sacred walls stops every now and then its mundane commerce to take a look at this storehouse — just to expiate all its worldliness.

I wish I had more time at my disposal to devote to the study of at least a part of the manuscripts and the wonderful miniature paintings. I would return gladly to this Library next time I visit this ancient town.

Justice Thiru V. BALASUBRAMANIAN,
26—8—1975 *Judge, High Court, Madras.*

A treasure house of knowledge. Ambar Hussain's commentary of Bhagavat Gita in Marathi language reflects the National Integration character in 18th century itself.

A. RAMASWAMY,
Personal Secretary to Governor
31—8—1975 *of Tamilnadu.*

Interesting to know the ancient value, the history and development of this Library.

KRYTHILINGAM,
Superintendent, Victoria Technical
16—9—1975 *Institute, Madras-2.*

I had a very interesting time going through this Library. A ventable treasure house of knowledge.

LALITHA KUMAR,
A. C. (Trg.) Thanjavur.

I visited the Sarasvati Mahal Library and had an interesting and educative time. I must also appreciate the efforts taken by the staff and in particular, the personal interest shown by Shri Seeralan.

S. B. JAIN,
12—10—1975 *Director, Postal Services, Jaipur.*

Had the pleasure of visiting with my wife this Library this afternoon. Sarasvati Mahal is a name that conjures many visions to anyone concerned seriously with study of the culture of the South whose flowering is prominent in Tanjore. Our grateful thanks to the authorities for showing us around and our homage to their patient, preserving work.

SUNITA & K. C. SIVARAMAKRISHNAN, I. A. S.,
Secretary, Calcutta Metropolitan
24—10—1975 *Development Authority, Calcutta-17.*

Visited the Sarasvati Mahal Library to-day. Had the benefit of a lucid explanation. It is difficult to describe adequately the value of treasures stored in

this Library, or the work being done by the staff A visit worth remembering for a long time to come.

(Sd.) ... ...
Secretary to Government of Tamilnadu
Rural Development & Local
26—10—1975 *Administration Department.*

Much can be said as a tribute to the Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library which has over 170 publications to its credit. On looking at the list of publications I come across a wonderful publication "Kaumara Bhrtyam" — Nurture of Children – which gives enlightening guidliness to young mothers who now have to ready books published in U. S. A. and U. K. on the art of child care. Now that the price of baby food has gone up many American mothers have taken to breast-feeding and this art of breast-feeding of babies is what the Kaumara Bhrtya advocates in no uncertain Why not give greater publicity to what we can learn through such publications and evolve a way of life germane to our soil.

HARIDAS K. SWATI,
102-A, Bhulabhin Desai Road,
Bombay-400 036.

The wealth of India and Tamil culture concentrated in this one Hall is a tribute to Serfoji and to the Government of Tamilnadu and India which are doing their share in preserving and transmitting this heritage to posterity. The work of the scholars associated with the Library needs further enlargemet and strengthning by Local, National and international sources. This is a University in itself.

MALCOM ADISESHIAH,
19—11—1975 *Vice-Chancellor of Madras University.*

I have not come across in my whole life anything like this. It was an experience which I will never forget.

R. RADHAKRISHNAN,
Scientific Officer, B. A., R. E.,
Bombay.

This rich collection of rare manuscripts is a source of delight and earns our admiration and gratitude. It is being well maintained and I extend my congratulations to the Government of Tamilnadu, the members of the managing committee and the officers and men working in this project.

B. C. MISRA,
12—12—1975 *Judge, High Court of Delhi.*

Visited the Sarasvati Mahal Library. There is only one word to describe its grandeur and it is unique.

S. GAJENDRAN.
18—12—1975 *Assistant Director of Medical Education,*

It is my privilege and pleasure to visit this treasured Library with rare and beautiful manuscripts and collections.

A. M. MALHOTRA,
Chief Engineer, Haryana, Chandigarh, India.

23—12—1975

A visit to this place proved to be a grand festival of culture. Time proved too short and we have decided to come again.

(Sd.) ... ...
Joint-Secretary, P W. D.

24—12—1975

I was exceeding glad to visit the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library. It contains a large number of books in many languages a depository of culture and knowledge. It is well maintained and the staff are very helpful.

A. C. CHATTY,
Vice-Chancellor, Gorakhpur University. 216, New Hyderabad, Lucknow-7.

27—12—1975

साक्षात् सरस्वतीविलासायमानस्य अस्य सरस्वती महाल् ग्रन्थालयस्य दर्शनेन आत्मानं धन्यं मन्ये

Dr. P. VENKATESWARALU,
Principal. Kendriya Vidyalaya, Pondicherry.

22—1—1976

I have been very impressed with the valuable work being done at the Serfoji Library, been on a brief visit this day. This Library is doing mose honourable work for the preservation of past scholarship and its transmission to the present and future generations.

B. COFFEN,
The British Council, India

24—1—1976

All the history got a life when we saw all these phantastic old books. Thank you very much.

(Sd.) ... ...
West Germany.

27—1—1976

Unfortunately only a very brief visit to one of the most amazing libraries and research institutions of the world. As an indologist I could spend here profitably months and probably years of study; also thanks to the kind and friendly help and assistance rendered to me. Let me wish you all success in your truly wonderful work. தங்கள் அன்பையும் உதவியையும் என்றும் மறவேன்.

(Sd.) ... ...
University of Utrecht,

29—1—1976

It is highly fascinating to me the immense contribution of the Great King Serfoji. This monumental collection of old rich Indian art, literature and culture is an ocean of learning and for research. I wish some modern Serfoji's could plunge into this ocean and paid up the real valuable pearls for the modern generations.

(Sd.) ... ...
8—2—1976 *Chief Engineer, P. S. E. B., Punjab.*

Greatly impressed by the beauty of this treasure in the Library.

Dr. HANS RISSE,
8—2—1976 *Berlin, Germany.*

With most warm appreciation to the Librarian and staff of this excellent Archieves, a local treasure of India, which will provide, scholarly food for the labours of many generations of Historians and Librarians.

With sincere thanks for your hospitality and kindness.

PROF. OF HISTORY, UCLA,
12—2—1976 *California, U. S. A.*

It is a pity that we had no time to see into the Mahal's collections in detail. It is a wonder that our past has excelled many countries which boast of civilisation. We are very glad to record the assistance rendered to us by the Curator and Pandits. We wish to select some days to sit here to go into the Library in detail.

C. BALASUBRAMANIAM,
Assistant General Secretary,
S. R. E. Sangh, Trichi.

Revisited after almost 25 years. The Library and collections etc., as absorbingly interesting as ever.

(Sd.) ... ...
17—2—1976 *11, Portland Road, Oxford.*

This is by us means my first visit but I am more fascinated than ever by the treasures of Sarasvati and the way they are housed and cared for.

M. S. DURAISWAMI,
17—2—1976 Pazhamaneri.

It was my good fortune to go round the Sarasvati Mahal Library and inspect the rare collection of books and manuscripts made by Maharaja Serfoji. This is a treasure house of books on ancient Indian culture and no educated Indian should miss to visit it.

The staff have extended a warm welcome which I and Mrs. Rajeswari Raman greatly appreciate.

B. V. RAMAN,
Editor, Astrological Magazine,
14—3—1976 *Bangalore-24.*

This Library and collection I found of absorbing interest. The material is of great value and the eare taken of it is highly commendable. Cataloguing, editing and publication of documents goes on a pace and my sincere best wishes go to those engaged on this task, the value of which cannot be overstated.

I would also express my thanks for and apprecitae of the help and courtesy of the gentlemen who showed me round.

G. H WATSON,
5, Lansdown Lodge, Cheltenham,
20—3—1976 *England*

As a student of architecture and interested in the ancient principles laid down for the construction and designs of building and town planning are of treasured value in this institution. I only hope more students and professional of Architecture make use of these and bring about more meaningful work. I also hope they can translate these work in English so that other countries may benefit by our ancient principles that were highly scientific

H V. NAGENDRA & GAUTAM PATEL,
Students of Architecture,
Navrangwar, Ahmedabad-9.

A visit to the Sarasvati Mahal Library reminds us of our ancient heritage and glorious past. The dedication of the authorities in preserving and protecting this invauable treasure house is indeed praiseworthy.

26—3—1976 ARUL ARASU.

I have visited this Library. It is well managed. The record of the old works is maintained very well. I cannot remain praising the maintenance and guidance given by the staff to a new comer. They are handling a very big task.

BALWANT SINGH KALSI,
Branch Manager,
The Ludhiana Central Co-op. Bank,
27—3—1976 *Ludhiana.*

It is difficult to forget a visit to this Library. Specially as a belong to Maharashtra myself, I was amazed to see the Modi and other Marathi manuscripts, so well preserved by a dedicated staff.

J. F. RIBEIRO, D. I. G. P., C. R. P. F.,
4—4—1976 *Hyderabad.*

It was a splendid experience to have visited the Library one of the greatest repositories of our ancient knowledge. The manuscripts preserved in the Library are of a rare type and the publication reflecting the scholastic contents provide the highest enlightenment to mind. The organisers and research workers deserve our rich appreciation. May this great institution continue to lead us to light and intellectual perfection.

M. N. KATH,
Superintending Archaeologist,
Madras.

17—4—1976

A memorable experience to see such a fantastic collection of workes of such high literary value so well preserved for the posterity. Beyond any further words of description.

M. S. RAO,
Manager (Civil) BHEL,
New Delhi.

17—4—1976

Form IV

(See Rule 8)

1. Place of Publication:	Thanjavur.
2. Periodicity of its Publication:	Three issues a year.
3. Printer's Name:	The Sri Vani Vilas Syndicate Ltd., Srirangam.
Nationality:	Indian.
Address:	Srirangam, Tiruchirapalli-6.
4. Publisher's Name:	Honorary Secretary, Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library, Thanjavur.
Nationality:	Indian.
Address:	Thanjavur Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library, Sarasvati Mahal, Thanjavur.
5. Editor's Name:	Vidwan A. Vadivelan.
Nationality:	Indian.
Address:	Honorary Secretary, Sarasvati Mahal Library, Thanjavur.
6. Names and Addresses of individual who own the newspaper and partners or shareholders holding more than one per cent of the total capital:	Administrative Committee, Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library, Thanjavur.

I, A. Vadivelan, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

A. VADIVELAN,
Honorary Secretary.
(Signature of Publisher)

Date: 20—9—1977

RECENT PUBLICATIONS OF T. M. S. S. M. LIBRARY

1. திருப்பெருந்துறைப் புராணம் — சுந்தரலிங்கமுனிவர் இயற்றியது
   (குறிப்புரையுடன்)
   பதிப்பாசிரியர் : பேராசிரியர் புலவர் ச. பாலசுந்தரம் விலை ரூ. 25—00

2. கஞ்சனம்மானை — பதிப்பாசிரியர் : பேராசிரியர்
   கி. கோதண்டபாணி, M. A., B. O. L., ” 10—00

3. தஞ்சை சரசுவதி மகால் தமிழ்ச்சுவடிகளின் காட்லாக்
   —ஐந்தாம் தொகுப்பு (வைத்தியப்பகுதி)
   தொகுப்பாசிரியர் : டாக்டர் S. வெங்கட்டராஜன், L. I. M., ” 16—50

4. SATARATNA SANGRAHA of Umapathi Sivacarya.
   Sanskrit Text with Tamil Translation
   —By Prof. A. Sundaresa Sivachariar ” 13—50

5. PRAPANCHASARASARA SANGRAHAM — Part I
   (Sanskrit) Reprinted - Second Edition ” 30—00

6. THYAGARAJA MAHATMYAM of Sri Rama Pandita
   (Marathi) Sthalapurana in Ovi Metres - Tanjore
   Rajesri Chatrapathi Thulajendra Maharaja Sahib's
   61st Birth day Commemoration Volume. Full Calico ” 4—50
   Wrapper ” 2—75

WILL BE SHORTLY READY

1. ஆத்திச்சூடிப் புராணம்
2. சிவப் பிரகாச விகாசம்
3. Purva Pārāsaryam — Sanskrit Text with Tamil Translation
4. Bhavana Purushottamam (Sanskrit)
5. Phalavati (a Vritti on Jaimini's Purvamimamsa Sutras)

The following back numbers of the Journal of The Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library are available for sale :—

Vol. X	Number 1, 2 & 3		Price Rs.	4—00
„ XI	„	„	...	4—00
„ XII	„	„	...	4—00
„ XIII	„	„	...	4—00
„ XIV	„	„	...	4—00
„ XVIII	„	„	...	4—00
„ XIX	„	„	...	4—00
„ XX	„	„	...	4—00
„ XXI	„	„	...	4—00
„ XXII	„	„	...	4—00
„ XXIII	„	„	...	4—00
„ XXIV	„	„	...	4—00
„ XXV	„	„	...	4—00
„ XXVI	„	„	...	4—00
„ XXVII	„	„	...	6—00
„ XXVIII	„	„	...	6—00

(Postage Extra)

Two copies of each book have to be sent for review in the Journal. Articles published in this Journal can be reproduced with the permission of the Editor. All communications regarding the Journal may be addressed to :—

THE EDITOR,
The Journal of The T. M. S. S. M. Library,
THANJAVUR, Tamil Nadu. (India)

Printed at the Sri Vani Vilas Press, Srirangam ; 20—9—77.

The Journal of The Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library

CHATRAPATHI SERFOJI MAHARAJA'S 200th BIRTHDAY COMMEMORATION VOLUME

EDITED BY
Vidwan A. VADIVELAN,
Honorary Secretary,
T. M. S. S. M. Library Thanjavur.

Vol. XXX

Nos. 1, 2 & 3

PUBLISHED ON BEHALF OF
THE ADMINISTRATIVE COMMITTEE OF THE LIBRARY

A. D. 1979

Saka 1901

Annual Subscription Rs. 6.

Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library

ADMINISTRATIVE COMMITTEE

Thiru D. GANGAPPA, I. A. S.,
District Collector & President,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

Thiru M. MARUTHAMUTHU, B. A., B. L.,
District Judge & Member,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

Thiru Ry. THULAJENDRA RAJA SAHEB,
Prince & Life Member,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

Thiru R. JAYARAMAN, B. A., B. L.,
Advocate & Member,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

Vidwan Thiru A. VADIVELAN,
Member & Honorary Secretary,
T. M. S. S. M. Library Committee,
Thanjavur.

The Journal of
The Tanjore Maharaja Serfoji's
Sarasvati Mahal Library

CHATRAPATHI SERFOJI MAHARAJA'S 200th BIRTHDAY COMMEMORATION VOLUME

EDITED BY

Vidwan A. VADIVELAN,

Honorary Secretary,

T. M. S. S. M. Library Thanjavur.

Vol. XXX Nos. 1, 2 & 3

PUBLISHED ON BEHALF OF
THE ADMINISTRATIVE COMMITTEE OF THE LIBRARY

A. D. 1979 Saka 1901

Annual Subscription Rs. 6.

CONTENTS

			Pages
1.	Editorial	...	1
2.	Photo of Raja Serfoji		
3.	Serfoji Day	...	i-ii
4.	The Maharaja Serfoji Scholar Prince —Thulajendra Raja Saheb, Prince & Life Member for Adm. Com.	...	1-5
5.	श्रीशरभोजि महाराजस्य जातकम्	...	6
6.	Sacred Music —Prof. P. Thirugnanasambandhan, M.A., Director, (Sanskrit Division)	...	1-9
7.	Notable events in the Life of Raja Serfoji (Contd.)	...	10
8.	Serfoji Maharaj —M. Seeralan, B. A., Asst. Librarian, Sarasvati Mahal Library.	...	i-iv
9.	சரபோஜி மன்னரும் கல்வெட்டுக்களும் —Vidwan V. Chockalingam, Tamil Pandit, Sarasvati Mahal Library.	...	1-8
10.	மருத்துவத் துறையில் மன்னர் சரபோஜி —Pulavar R. Thilagam, Tamil Pandit, Sarasvati Mahal Library.	...	1-7
11.	Notable Events in the Life of Raja Serfoji	...	8

12. சரபோஜி மன்னரும் மராத்தி இலக்கியமும் ... 1-15

—T. R. Bheema Rao, Marathi Pandit
Sarasvati Mahal Library.

13. स्वप्नोनुमाचानु ... 16

14. கலை காத்த காவலன் ... 1-2

—Siromani N. V. Venkatasubramania Sastri,
Sanskrit Pandit, Sarasvati Mahal Library.

15. श्रीशरभेन्द्रविजयः ... 1-8

—Siromani P. M. Padmanabha Sarma,
Sanskrit Pandit, Sarasvati Mahal Library.

16. शरभोजि राजप्रशंसा ... 1-7

—Siromani N. K. Ramanuja Thathachariar,
Sanskrit Pandit, Sarasvati Mahal Library.

17. कविता कुसुमाञ्जलिः ... 8

18. From Our Visitors' Book ... 1-4

The Journal of
The Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library

Vol. XXX A. D. 1979 Śaka 1901 Nos. 1, 2 & 3

EDITORIAL

Dear Readers,

You are now holding in your hands the special issue commemorating the 200th Birth-day of Chatrapathi Serfoji Maharaja, the best of the Maratas of Thanjavur. His services to the cause of knowledge and preservation of culture are very well known. He founded the Sarasvathi Mahal Library — the great Treasure House of knowledge — in Thanjavur. He was a custodian of art and culture and if Thanjavur had gained a name in international maps it was primarily because of this great library of rare manuscripts, established by this generous patron. He was not a mere collector of curios. He was himself an erudite scholar. His liberality and scholarship attracted the attention of several great men of learning all over the world to Thanjavur.

The editor craves pardon for the delay in the release of this souvenir. He expresses his sincere feelings of gratitude to the various contributors of articles to this issue. It is their combined effort that has made this noble attempt a grand success.

Thanjavur,
24—4—1979.

EDITOR.

SRI SARFOJI MAHARAJA

१७९८-१८३२

SERFOJI DAY

The Bicentenary Birth-Day Celebration of Maharaja Serfoji was celebrated on Saturday the 24th September 1977 at Sangeetha Mahal, Palace Buildings, Thanjavur. In the fore-noon the portrait of Rajah Serfoji in the Main Hall of the Library was specially decorated with rose garlands and illuminated with lightings. The articles and weapons handled by the Kings also were placed on both sides of the picture. The exhibition of books, manuscripts and other collections were also placed for the visiting public.

Before the commencement of the public function in the after-noon at 3-30 p. m. the life size marble statue of Serfoji which is in the Nayak Darbar Hall (Art Gallery) was garlanded. The function commenced with a prayer. Thiru S. A. Subramani, I. A. S., Collector of Thanjavur presided over the function. The Honorary Secretary Vidwan Thiru A. Vadivelan welcomed the gathering. The following distinguished members delivered lectures covering all the important aspects and aims of Rajah Serfoji in establishing this famous Library.

1. Thiru Ry. Thulajendra Rajah Saheb, Prince and Life Member, Administrative Committee, T. M. S. S. M. Library, Thanjavur.
2. Thiru R. Jayaraman, B. A., B. L., Member.
3. Pannaraychi Vithakar, Kudanthai Thiru P. Sundaresan.
4. Thiru A. Krishnaswami Mahadic Rao Sahib.

Light Music (Veena) was rendered by Dr. S. Venkatarajan & Party. In the entertainment programme the schools mentioned below took part and delighted the audience.

(a) Bharatha Natya — by the girl student of Thanjavur Kalyana-sundaram High School.

(b) Kummi — by the girls of Rajah's High School, Thanjavur.

(c) Kolattam — by the girl students of Thanjavur Sadasiva Middle School.

Further, some scences from Sarabhendra Bnoopala Kuravanji were enacted by the Members of the Staff of the Sarasvati Mahal Library. The function was concluded after the rendering of National Anthem.

* * *

The 201st Birth-Day of Rajah Serfoji was celebrated in the Library on 24—9—1978 in a fitting manner. In the afternoon at 4-00 p. m. a large and distinguished gathering attended the function. Vidwan Thiru A. Vadivelan, Honorary Secretary, welcomed the gathering. Selvi R. P. Anandavalli, B. A., B. T., Chief Educational Officer presided over the function and spoke about the qualities of the head and heart of the illustrious Serfoji. Pulavar Thiru C. Balasundaram, Professor and Vice-Principal, Karanthai Pulavar Kalloori also participated in the above function and addressed the qualities of Maharaja Serfoji After the vote of thanks by Thiru M. Seeralan, Assistant Librarian, the function eame to an end with rendering of National Anthem.

THE MAHARAJA SERFOJI SCHOLAR PRINCE
(1798—1832)

(Thulajendra Rajah Sahib : Prince, Life Member, T. M. S. S. M. Library, Tanjavur)

[This article is contributed to "The Souvenir" on the eve of Bi-Centenary Celebrations of the Scholar Monarch, His Highness Serfoji Maharaja]

——o——

Maharaja Serfoji was born on 24—9—1777 A. D. He was adopted by Thulaja Maharaja of Thanjavur and was a decendant of Trimbukji, the son of Vittoji brother of Shahaji, father of Venkoji Chatrapathy the founder of the Thanjavur Maharatta Dynasty and half-brother of Chatrapathy Shivaji the Great.

Thulajaji adopted Serfoji with all the Ceremonies requisit to render it legal and valid and it was announced to the Governor of Madras. He placed his son in the hands of Mr. Schwartz excused himself and pointed out the dangers sorrounding the young child knowing that there were competitors and parties in the Palace who aspire to the Government. Cabels and animosities would ensue more than the king thought of and there would be danger to the life of the boy and the Kingdom would be involved in confusion, the Raja asked him what method do you propose ? Schwartz answered :

"You have a brother, deliver the child to him; charge him to educate and treat him as his own son, till he is grown up. His health and life may be preserved and the welfare of the country may be secured. During this time, one Dada Rao was a talented Maratha and served under Thulaja. He was selected by Danish Missionary Schwartz to take charge of the early education of Prince Serfoji. His heroic handling of a tiklish situation has saved the Library from destruction when the armies of the East India Company and the Nawab of the Karnatic when they wanted to remove the precious manuacripts in the Sarasvati Mahal Library and use it as powder Magazine. His success in impressing on the invaders the priceless worth of the treasures in the Library is a land mark in Tanjore history (seen from Tanjore History)

During Serfoji's minority Amarsingh was appointed Regent till the boy Serfoji came of age. But Amarsingh's intention was to usurp the throne and hence ill-treated Serfoji. Schwartz was responsible in deposing Amarsingh and reported to the company Government about the ill-treatment of Serfoji. He was declared to be the Ruler of Thanjavur in 1798. Serfoji devoted his time in pursuit of culture and learning and thus became great. He was an enlightend prince of that age, and his many sided genius with vast knowledge, wider sympathies, correct sense of proportions, clear foresight and a deep seated awareness that the growth of the human spirit

is the most precious possession an individual, a country, or a world can know of. He dedicated his entire life towards serving knowledge and truth which would in their turn lead humanity to a higher plane of life than it is at present. He was an age of intellectual expansion which saw the development of the systematic study of nature and the emergence from their infancy of the modern sciences, the wonderful triumphs which have revolutionised the world. It was then the wealth and value of Indian culture, commenced to captivate the great minds in the west. Here gratitude demands of me to give contemporary picture of Maharaja Serfoji, which would vividly bring his personality, reminding us, how he would have developed this famous library. Had circumstances permitted what a collosal intellectual edifice we would be having on the foundation laid with such a broad base. Existence of his historical and precious Library at Thanjavur located in the Sarasvati Mahal of the Thanjavur Palace to which many may have visited out of curiosity in the same way as one visits some of the important relics of the past, but beyond a mere passing visit as a piece of historic relics, may would not have given a thought over its greatness. The work of collections was begun from the days of the Naicks who were very great patrons of learning continued the work and the work of systematic collections was undertaken by the Scholar Ruler of Thanjavur Serfoji Maharaja who claimed to have proficiency not only in almost all oriental languages but also in some of the European and other Indian languages.

Bishop Heber, who visited Maharaja Serfoji in 1826, said on his return from the visit, "I have seen many crowned heads, but not one whose department was more princely". Besides Heber, several foreigners of great reputation and scholarship such as Dr. Balandinu Bwchanan, Bishop Middleton and Lord Valentia who paid a visit to Thanjavur Court, have left very valuable impressions of the Raja and his cultural activities. Budchmann was very much impressed by seeing the College Raja had started for the education of Hindus, Mohammadans and Christians after hearing Rajah's bandsmen who played more than eight vinas with other native and foreign instruments and on examining the valuable collections of the Sarasvati Mahal Library a list of which was presented to him by Maharaja Serfoji.

Lord Valentia who visited the east in the year 1803–06 gives a vivid pictures of Serfoji, and said "The Rajah's manner are excellent and good nature becomes from his countinence. The felicity and propriety with which impressed himself in English was to me a great satisfaction. It was the first time I had been able to converse with a native Prince except through an interpreter."

He was a great administrator and divided his departments into 16 Karkhanas and twelve Mahals each under a Superintendent called Dimmat. The Kharkanas were departments of the state while the Mahals were departments of the Royal household. Every paper must be presented to the Rajah only through the departmental Head and in some cases with the Sarkhal's recommendations. Breaches of this regulatoin

were taken very serious notices of. Now and then Rajah Serfoji compiled codes of conduct and rules for all officers beginning from Harikars (messengers to that of Sarkhel) (Secretary - General.)

He is a multilinguist, contemporary accounts tell that he was a scholar in English, French, and German. His several works in Indian languages prove that he is a scholar in Telugu. Bishop Heber after his interview with Serfoji in 1825 records thus "Rajah of Tanjore Quotes Foncroy, Lavensier, Livnacus and Buffon fluently and has formed a more accurate judgement of poetical merits of Shakespeare's theme than that so falicitiously expressed by Lord Byron and has actually written very superior." English poetry

He wrote hundreds of songs in Marathi and Telugu all set to Music and Dance and for receitals. He is the author of several dance pieces like Alarippa, Jateswar, Sabdnam, varnams, padams. He has composed numberless 'கவுத்துவம்' Slokavarnam and Prabhandas all adopted to Bharatanatyam, Swaras, Jatis and Shaithyas with their respective notations in Indian swaras are given for every item with meticulas care. Perhaps his collection in Bharatanatya Dance is perhaps the largest in the whole of India. No where in India is one single place can be seen such a huge collection on sampradaya Natyam. Such rare types of dances like Jakkinu, Perani, Dhurpudam, Desi, Navapadam and Kuravai were in vogue and we have evidence of their being practiced at his court. These types of dances have now become absolete.

He is also credited by Lord Valentia who visited him in 1804 as capable of composing tunes in English and he is now training a English Band having brought together instruments from Europe and his orchestra comprised of several native and English instruments richly ornamented with Diamonds and pearls.

He composed songs in several Indian languages capable of orchestrations in western musical instruments. Indian tunes and ragas were set to European staff notations fit to be used in his orchestra. They are recorded in several of his music books. Bharatanatya was then at its peak and several prodigies whose compositions are now considered the best that South India has ever produced, flourished in his court. The traditional Bhagavata Mela to oldest type of dance drama of the South received, ample support at his hand. Artists of the Bhagavatha mela of the villages of Saliamangalam Theppermanallur, Orathanad, Saliamangalam, Needamangalam Serfoji gave gifts of land and cash, To many of his chatrams Bhagavathamelas were attached and provision was made for their up keep in the Chatram income. Similarly many dance teachers were givien lands and houses and to some outstanding ones Royal prapharnalias (விருதுகள்).

Serfoji devoted his attention not only towards revival of serious types of dance but introduced in Tanjore some lighter types of folk dances like Modi dances with bag.

pipers, Kanchin Nantch a kind of street dance drama with some adoptations from Kathak dance of North India and Dummy horse dance a kind of folk dance on model of the nomadic religious mendicants of Maharashtra accompanied by sammel or Kirikatti like twin drum.

To Serfoji is ascribed the orgin of Tanjore Band. His band consisting of both European and Indian musical instruments was so famous that on a request from the Governor of Madras the Rajah sent his orchestra with his able Minister Varahppier who played the main Veena. They earned fame and name to Serforji and since then such combined orchestra came to be known as Tanjore Band.

Music was the main stay of Rajah Serfoji, for to him South India owe a great deal for the revival of Karnatic music in its purest form. In fact South India's greatest Musicians lived in his period and left a rich heritage of superior musical composition to posterity; and after him no composers of the calibre of Serfoji musicians appeared in musical tournament.

Such great genius like Venkatasubbiya, Anai and Ayya brothers, Vedanayagam, Ramadoss the Hindustani singer Paidala Gurumurthi, Veena Annachi Iyer, Veena Subbukutti Iyer Veena Kalashti Iyer-Thalanayer Krishnayyar; Pallani Somu, Pallavi Gopala Iyer, Ayyanaiyyar, Thodi Sethuramayyar, Subbaraya Shastri, Sama Shastri's son Vaischari, Doraiswami Iyer, Erattai Pallani Sivarama Iyer, Chawkkam Seenuvaiyyangar and many others adorned his court.

Serfoji patronised poets and scholars. At regular intervals he used to call for Vidwat Sadas and delighted in hearing extempore poetry, panegerics and discussions on Tharka Shastra and Niti Sastra. Great Sanskrit and Marathi authors like Narayana suri, Sabda Bhusana, Vancheesa Yagneswara Diksit, Virupaksha Govinda Kav Rukmagi Shesha Kavi, Mukundaraj, Meruswami and a host of others adorned his court. Mathruboota Kair, Sivakolunthu Desikar, Vasudeva Pillai, Thirumangala Pillai Vallabhendrar and similar Tamil poets were patronised by Serfoji. Their works are legions and they deal with all branches of science and art. His period brimmed with literary activities. In fact such a renewal took place in the time of his illustrious ancestor Raja Sahaji and Serfoji's reign being a second spring after the efflorescence of literary activity during Shahaji Rajah's rule who was called by his people as Abhinava Bhoja and Sarvagni Choodamani.

Swati Tirunal Maharaja of Travancore even before he came to the throne kept contact with Serfoji and exchanged scholars, musicians and even their personal composition.

The most famous educational centre outside the limits of Tanjore city is the Orthanad Chattram. It is also recorded that several distinguished Europeans like the Governor Pigot of Madras, Captain Chalminer, Commander Hessi, Lord Valentia,

John Blackbur, Bishop Heber and others have visited the educational institutions of Serfoji at Orathanad and they call these institutions as " Rajah's several colleges" in their reference and have praised the magnanimity fore sight of Rajah Serfoji and his singular devotion to the welfare of his people.

HIS MEDICAL INSTITUTIONS :

His contribution to the improvement of Indian medicine is of far the greatest. He established a medical research institution known as "Dhanvantari Mahal" which provided medical activities for his people.

He started the first press in Tanjore called " Nanavidya Kalasala Vasnayantra for producing copies of all the great works in Indian languages for publication among the people.

He ran several hospitals in his state. In some hospitals European Doctors were also employed and they worked side by side with Indian Doctors.

His were the days when photographs was not known in India and he ordered the best of his artist to draw pictures of the deceased eyes of the patients of his eye Hospital in true to life natural colours for study and diagnosis. It is a delight to see these wonderful picture in colour recorded in the case dairies of the Hospital.

Serfoji Maharaja was probably the first Indian who studied all aspects of western and Eastern culture and thought and carried out the happy idea of combining the best elements of both Eastern and Western cultures into harmoneous one. His services to the people of the South is beyond assessment and has left his imprint on every spere of social and cultural life of South India. He proved himself to be a realist and that time is the destroyer of dynasties, Kingdoms and cultures and infact nothing is a sure match before time. He realised that the legacies and memories of Dynastic rule before him over his territories had vanished into air, and hence wanted to make some permanent contribution to the whole of India and this resulted in his founding an unperishable monument like his distinguished Sarasvati Mahal Library at Thanjavur. Timehas also helped him to realise many of his lofty ambitions since there was no political unsettlement to disturb the peace during this period in the South.

Rajah Serfoji passed away on 8th March 1832 leaving his precious Temple of Art "Sarasvati Mahal Library" everlasting treasure house to the world with largest collections of ancient manuscript some of which are not found anywhere in the world and his name deserved to be honoured and remembered for ever as a great servant and scholar who has made the Library one of International importance.

आरस्तु

ओं श्रीगणेशाय नमः । दीर्घायुष्यमस्तु । शुभमस्तु ।

श्रीयुत श्रीशरभोजी महाराजस्य जातकम् ।

जननी जन्मसौख्यानां वर्धनी कुलसंपदाम् ।
पदवी पूर्वपुण्यानां लिख्यते जन्मपत्रिका ॥

आदित्येन्दुकुजाः सौम्यगुरुशुक्रशनैश्चराः ।
राहुः केतुः च रक्षन्तु कन्यालग्नसमुद्भवम् ॥

स्वस्तिश्री विजयाभ्युदय शालीवाहन शकाब्दाः 1699. कल्यब्दाः 4878. तदुपरि हेविळंबि नामसंवत्सर भाद्रपदबहुल अष्टमी 34-83. बुधवारं आर्द्रा नक्षत्रं 47-21 ... अस्मिन् * शुभदिने सूर्योदयात्पूर्वं विघटिकाषट्कसमये कन्यालग्ने ... श्रीमद्राजाधिराज शरभोजराज शुभ जननम्"

			चन्द्रः राहुः
	राशिः		गुरुः शुक्रः
केतुः	भौमः	बुधः शनिः	लग्नम् / रविः

॥ शुभमस्तु ॥

* From ; T. M. S. S. M. Library. Mss. No. B. 4327/D. 11623
The English date corresponding to this is 24—9—1777. A. D.

SACRED MUSIC

Prof. P. THIRUGNANASAMBANDHAN Director, (Sanskrit Divn.)

Tamil, Sanskrit & Other Indian Languages Research Institute, Madras-8.

Music is as old as mankind. It is music in various forms that ever continue to give expression to one's feelings and emotions. From the cradle to the grave one can notice the hold which music has on the life of man. We find the musical note, the pitch accent, of the rising, falling and circumflex variety in the earliest literature that was composed on the soil of India and now available to us viz. the Ṛg Veda. We find numerous hymns addressed in the Ṛg Vedic Gods like Indra, Agni, Varuṇa, Viṣṇu etc,. seeking their help in bestowing on them wealth and children, in warding off evils and calamities.

A Ṛg Vedic poet addresses Rudra thus-

'Kumāraś cit pitaram vandamānam
Prati nānāma Rudropayantam
Bhūrer dātāram satpatim gṛṇīṣe
Stuta stvam bheṣajā rāsi asme.

"A son bows towards his father who approving approaches him, O Rudra. I sing to the true lord, the giver of much: praised thou givest remedies to us (II. 33-12.)

We find the Udgātā priest singing the 'sāmans' a term which means 'tune' or 'melody'. The melodies were taught by oral and probably also instrumental rendering. The primary meaning of sāman is probably 'propitiatory song a means for appeasing Gods and demons.'

We find in these sacred hymns of the Vedas evidence of Bhakti or devotion to God. Bhakti sustains art including the art of music. 'Bhakti is the moving spirit' says E. B. Havell, 'in all great religious Art, in the West as in the East. It is bhakti which lifts the art of Fra Angelico or of Bellini into a higher spiritual plane than that of Titian

or Corregio....Without Bhakti India, whether she be Hindu, Muhammadan or Christian can never again build shrines like those of Sanchi, Ajanta, Elephanta or Ellora' and may I add, the Bṛhadīśvara temple at Tanjore.

Music in its highest form takes us to the realm of tranquility and bliss more so when wedded to bhakti. By bhakti one draws himself closer to the Supreme spirit whose essence is Śāntam and ānandam—tranquility and bliss. Music takes one to the realisation of the inner core in oneself viz. ānanda, the ānandamayakośa as it is called in the Upaniṣads. When we listen to ecstatic music, a particular collocation of sounds marked by rhythm and harmony, they conduce to transcend the outer environment; one forgets even his own physical and mental appurtenances and is transported to the ethereal subtle region of Spirit, the centre of bliss supreme. Every one of us when listening to a high class music are able to feel the thrill, a glimpse of that inner peace and bliss and when that collocation of sounds, that nāda ceases, we are hurled down to this mundane earth and we begin to move about again in this mundane world with varied pulls and stresses and strain.

Prior to the days of Bharata who is assigned to a period between the 2nd century B. C. and 2nd century A. D. there were other works relating to music and dance viz. Gāndharva Veda an Upaveda of Sama Veda, Sadāśiva Bharata and Brahma Bharata, Naṭasūtras of Śilāli and Kṛśāśva. Among these we find two works specifically associated with Sadāśiva and Brahmā, a fact which establishes the hoary association of music and dance with Gods. Tradition also speaks about Śiva being associated with the percussion (ḍhakkā), Viṣṇu with the wind instruments (Śaṅkha and flute) and Sarasvati with stringed instruments (Vīṇā).

Bharata's sūtras though dealing essentially with dance necessarily deals with its indispensable adjunct music. We find here reference to Svara grāma of notes, mūrcchanā, jatis, rasas etc. Closely following Bharata we have Kohala who deals in greater detail about music that is associated in drama. Matanga's Bṛhaddeśī, Nandikeśvara's Abhinaya-

darpaṇa, Abhinavagupta's Abhinavabhāratī, Sārngadeva's Sangītaratnākara, Haripāladeva's Sangītasudhākara, Subhankara's Sangītadāmodara, Damodara's Sangītadarpaṇa, Devanna's Sangītamuktāvalī Sangītasārāmrita of Tulajamahārāja are some of the names which go to prove an unbroken tradition of music and dance in different parts of India.

Turning to the tradition of music in Tamil Nad, one can safely state that there was a deep rooted tradition of music more than two thousand years ago as seen in the division of Tamil literature into iyal (forms of prose and verse), isai (music) and nāṭakam (drama). Tholkāppiyam, the earliest Tamil literature dating back to the beginnings of the Christian era refers to two kinds of isai played on instrumenents (1) percussion like 'parai' used by the labour folk while doing purposeful work and (2) 'yazh' or lute used for purpose of entertainment. Thirukkuṛaḷ the most popular ancient Tamil work refers to pan and pāḍal, rāga and sāhitya yazh and kuzhal.

Pāṇars or poet songsters abound in Sangam classics. Paripādai a Sangam classic speaks about the lute, the flute, percussion instrument like muzhavu, vocal music and dance. The verses in this work are set to music on account of their intrinsic quality and some of them are in the nature of songs praising the glories of Thirumāl (Viṣṇu) and some of Cevvēḷ (Subrahmanya). Besides the name of the author of the poems we have the names of musicians like Nallaccutanār who set to music a song in pālaiyāzh another in Gāndhāra and another in 'Notiram' and so on. In cilappatikāram we find ample references to dance and music. Reference is made to the seven musical notes in this work. Between the 7th and 9th centuries we have a plethora of songs surcharged with divine love sung by outstanding Saiva and Vaiṣṇava devotees who popularised some rāgas and revived a number of others such as gāndhāra, indalam, Nāṭṭarāgam etc. The lady of Kāraikal sang the glories of Sivā in songs marked by literary excellence. Saint Aruṇagirināthar who lived six hundred years ago blazed a new trail marked by exquisite rhythm. Ānāyar a Saiva saint in said to have attained liberation by singing the glories of Siva on a flute. The saint Rāmalinga of the early twentieth century has given us hundres of soul

stirring songs singing the glory of the Lord of the Dance, Naṭarāja of Chidambaram.

From time to time in the history of Sanskrit and Tamil literature with a long history of more than two to three thousand years. songs of varied forms set to a variety of melody and rhythm thrilled the contemporary folk and led them on the path of spirituality in realising the supreme goal of liberation besides being a source of aesthetic joy.

We have seen how this began even in the Ṛg. Vedic period and found the flowering of music in the Sāma Veda. The Śvetāśvatara Upaniṣad glorifies Lord Rudra as the spirit that dwells in every one of His creation and extends at the same time beyond the Universe- 'Aṅguṣṭamātraḥ puruṣo' 'ntnrātmā sadā janānām hṛdaye sanniviṣṭaḥ... Sa bhūmim viśvato vṛtvā atyatiṣṭhat daśāṅgulam.'

In Paripāḍal, a song sung in gāndhāra rāga glorifies 'Cevvēḷ' or Kārttikeya dwelling in Tirupparaṅkunṛam, a hill near Madurai. The poet fancies that even birds and insects worship him through music and dance. 'When the clouds hovering over the hill top thunder and play the role of drum that marks the commencement of dance, the peacocks in a group with outstretched feathers begin to dance, one species of bees (tumbi) are humming producing the music of the flute as it were and another species of bees (vandu) raise a sound that resembles the music of the lute (yāzh), sound produced by the water-falls is marked by rhythm and it resembles the mṛdanga dhvani marked by tāḷa. Here we find the spiritual communion in which Nature and mankind take part in offering their homage to the Lord of the hills.

மிசைபடு சாந்தாற்றிபோல எழிலி
இசைபடு பக்கம் இருபாலும் கோலி
விடுபொறி மஞ்ஞை பெயர்புட னாட
விரல்செறி தூம்பின் விடுதுளைக் கேற்ப
முரல்குரல் தும்பி அவிழ்மலர் ஊத
யாணர் வண்டினம் யாழிசை பிறக்கப்
பாணி முழவிசை அருவிநீர் ததும்ப
ஒருங்கு பரந்தவை யெல்லாம் ஒலிக்கும்
இரங்கு முரசினான் குன்று; (கண்ணகனார் இசை; பண்: காந்தாரம்)

பரிபாடல் 21-வரி 30-38—ஆசிரியர் நல்லச்சுதனார்.

Kālidāsa refers in his Kumārasambhava to the mountain Himavān playing the accompaniment to the vocal singers, the kinnaras, the semidivine beings who haunt the peaks of the mountain. The kinnaras are the 'devagāyakas' the musicians who praise the glory of Gods in heaven. They sing in Gāndhāra grāma unlike mortals who sing in Ṣaḍja and Madhyama grāmas. The wind passing through the holes of ripe bamboo trees on the peaks of the Himalayas produces the sound of the flute. The poet therefore fancies that Himavān is playing on the flute and thus take part in the divine chorus.

The Indian rāgas have been dealt with by Bharata under the name 'jāti'. We have the ancient Tamil rāgas preserved in the sacred hymns of the 7th century of Saint Tirujñānasambandhar.

St. Tirujñānasambandhar in the course of his 'Pilgrim's progress' goes to Tiruvazhundur and sings the glory of Śiva there in a verse in the rāga 'Indalam'.

தொழுமாறு வல்லார் துயர்தீர நினைந்
தெழுமாறு வல்லாரிசைபாட விம்மி
அழுமாறு வல்லார ழுந்தை மறையோர்
வழிபாடு செய் மாமட மன்னினையே. II. 156. 1.

In this verse he refers to the brahmins of the village who worship Śiva, sing his glories and weep in ecstacy.

Here is another song of St. Tirujñānasambandhar in the rāga 'Gāndhāra' wherein he prays to Lord Śiva of Agattiyānpaḷḷi, who gave us the Vedas and who is in the form of Light. All those who worship him sincerely will be rid of their karmabandha.

ஓதியெல்லாம் உலகக் கொரொண் பொருளாகிமெய்ச்
சோதியென்று தொழுவாரவர் துயர் தீர்த்திடும்
ஆதி யெங்கள் பெருமான கத்தியான் பள்ளியை
நீதியாற் றொழுவாரவர் வினை நீங்குமே. II, 212, 7

The Aṣṭapadi of Gītagovinda of Jayadeva of Bengal (12th century) is a fine devotional lyric divided into groups each containing eight stanzas. The musical notes are given for each set. The work has

given a fillip to the Radhakrishna cult and is popular among the musicians all over India.

The felicitous expressions of devotion of the shepherd women, the rustic folk at Madurai is beautifully expressed in the Āycciyar kuravai in *Silappdikaram*.

வடவரையை மத்தாக்கி வாசுகியை நாணாக்கி
கடல் வண்ணன் பண்டொருநாள் கடல் வயிறு கலக்கினையே
கலக்கியகை யசோதையார் கடைகயிற்றாற் கட்டுண்கை
மலர்க்கமல உந்தியாய், மாயமோ மருட்கைத்தே :
அறுபொருள் இவனென்றே யமரர்கணம் தொழுதேத்த
உறுபசி யொன்றின்றியே யுலகடைய வுண்டனையே
உண்டவாய் களவினான் உறிவெண்ணெ யுண்டவாய்
வண்டுழாய் மாலையாய் மாயமோ மருட்கைத்தே

The devotees at Pazhamutirsōlai praise the glory of Murukan, the popular deity in Tamıl Nadu, the counterpart of Kārttikeya in the north whose exploits are recounted in the Skandapurāṇa. The following lines occur in *Thirumurugāṟṟuppaḍai* wherein the poet Nakkīrar addresses his favourite deity, Lord Muruka thus :—

'O Kārttikeya, son of Lord Śiva and Pārvati, the daughter of Himavān, it is not possible for mortals like me to measure your greatness. I have come here to serve at your feet'. In this context he invokes him as 'a peerless fighter, a matchless scholar, a leader of Gods' forces, Lord of mountains, the bearer of spear, the lover of Devasenā and Vaḷḷi and so on.

அறுவர் பயந்த ஆறமர் செல்வ !
ஆல்கெழு கடவுள் புதல்வ ; மால்வரை
மலைமகள் மகனே ! மாற்றோர் கூற்றே !
வெற்றிவேல் போர்க் கொற்றவை சிறுவ !
வானோர் வணங்குவில், தானைத் தலைவ !
மாலை மார்ப ! நூலறி புலவ ! etc.

— *திருமுருகாற்றுப்படை*, 766-261

St. Māṇikkavāchakar has given us several forms of Tamil music which were current among the people at large. One such is

cāzhal' a sort of dramatic dialogue where one poses a question and the other answers. St. Māṇikkavāchakar uses this form as well as several others to extol the Lord Śiva.

Lord Śiva smears his body with the ash in the cemetery considered impure; his ornaments are snakes dreaded by people; Yet he chants the Vedas the holy scripture. What a strange contrast, asks a lady. Another lady swings her arm which is charateristic of '*cāzhal*' and replies— "The action of Lord Śiva is not to be judged by worldly standards. For him there is no distinction of high or low, pure or impure. He is in and through everything. He is beyond all likes and dislikes. So there is nothing strange, nothing incompatible in his action".

பூசுவதும் வெண்ணீறு பூண்பதுவும் பொங்கரவம்
பேசுவதும் திருவாயான் மறைபோலுங் காணேடி
பூசுவதும் பேசுவதும் பூண்பதுவும் கொண்டென்னை
ஈசனவன் எவ்வுயிர்க்கும் இயல்பானன் சாழலோ.

திருச்சுழல், 1.

When we think of Māṇikkavācakar we think at the same time the wellknown Vaishṇava lady devotee and poetess of Śrīvilliputtūr who has given us the soul stirring devotional song the Tiruppāvai couched in kalippā metre, which is sung in the early hours of this month.

மார்கழித்திங்கள் மதிநிறைந்த நன்னாளால்
நீராடப்போதுவீர் போதுமினோ நேரிழையீர்
சீர்மல்கும் ஆய்பாடிச் செல்வச் சிறுமீர்காள்
கூர்வேற் கொடுந்தொழிலன் நந்தகோபன் குமரன்
ஏரார்ந்த கண்ணி யசோதை இளஞ்சிங்கம்
கார்மேனிச் செங்கட்கதிர் மதியம் போன்முகத்தான்
நாராயணனே நமக்கு பறைதருவான்
பாரோர் புகழப் படிந்தேலோர் எம்பாவாய்

— திருப்பாவை (1)

Ye souls imbued with wisdom and piety, come forward to join us in the performance of our humble services to the Almighty, whose Nature is to free his devotees from all affliction with his usual goodness and simplicity'.

St. Aruṇagirinātha is a great devotee of Murukan who lived 600 years ago in Tamil Nad. His appeal to Kumaran of Thiruchendūr is couched in verses marked by 'chandas' with a regular rhythm, the like of which characterises every one of his verses.

வஞ்சத்துடனொரு நெஞ்சிற் பலநினை
வஞ்சிக் கொடியிடை மடவாரும்
வந்திப் புதல்வரும் அந்திக்கிளை ஞரும்
மண்டிக் கதறிடு வகைகூர
அஞ்சக்கலை படு பஞ்சிப்புழுவுடல்
அங்கிக் கிரையென உடன்மேவ
அண்டிப்பயமுற வென்றிச்சமன் வரும்
அன்றைக் கடியிணை தரவேணும் ... ...

St. Rāmalingaswāmigal who is in a sense both a religious and social reformer has given us hundreds of verses marked by simplicity and they have a forthright appeal to the modern mind. His verses are marked by both ethical and religious fervour. He offers to surrender himself to God as a humble devotee. The following verse may be cited as an example.

புண்படா உடம்பும் புரைபடா மனமும்
பொய்ப்படா ஒழுக்கமும் பொருந்திக்
கண்படாதிரவும் பகலும் நின்தனையே
கருத்தில் வைத்தேத்துதற் கிசைந்தேன்
உண்பனே எனினும் உடுப்பனே எனினும்
உலகரை நம்பலேன் எனது
நண்பனே நலஞ்சார் பண்பனே உனையே
நம்பினேன், கைவிடேல் எனையே.

In all these we find the true 'bhakti' which gives life to the poems, which on that account are cherished even today and are on the lips of pious men and women,. *Bhakti* is defined by Madhusūdana as a state of mind in which, being melted by the force of spiritual discipline, the mind constantly flows towards God. This is what we find in the outpourings of the Śaiva and Vaishṇava saints all over India. We have such fine pieces soaked in music from Jayadeva and Mīrābai, St. Thyagaraja and Muthuswami Dikshitar, Tulsīdās and Kabīrdās, and

ever so many savants. We must feel proud of this priceless heritage, cherish it and profit by it.

Indian art including such inspired songs as the Aṣṭhapadi of Jayadeva and the kṛtis of Tyāgarāja have arrested the attention of even men of other faiths and other countries that some of them were proud to designate themselves as Paramabhāgavata.

When men of other faiths have come to recognise the value of such literature with a long tradition, is it not our duty to try to learn more about these things, make them a part of ourselves so that we may truly represent the culture of the soil in which we had the good fortune to be born?

Tossed about as we are by the current deluge of advancement of science and technology which are valuable in their own right and indispensable for a developing nation as ours, yet one has to ask the pertinent question whether the present system of education designed by our former foreign rulers and perpetuated due to apathy of the modern generation need not be overhauled so that the good things of life like music are made part of our new pattern of education, so that the present lopsided development of individual with all mind and no heart, intellectual pursuit with no emotional training is put an end and our education made an instrument for making a man a full man with keen intellect refined emotion and robust health. Only when this is fulfilled he may take his rightful place as a citizen of an integrated India.

NOTABLE EVENTS IN THE LIFE OF SERFOJI MAHARAJ

24—9—1777 Birth-Day of Serfoji.

1787 Adopted to the Tanjore Kingdom by Tulaja Maharaj. Rev. Fr. Schwartz was the Friend, Philosopher & Guide to Raja Serfoji for nearly a decade from A. D. 1787 to 1797.

1792 Serfoji removed to Madras with his adoptive mothers, the widows of Raja Tulaja, remained until 1798. He was placed under the superintendence of the Rev. W. Fr. Geriche of the Luthern Mission, from whom he received good education.

1798 Amar Singh was deposed, Serfoji was installed and declared as Ruler of Tanjore.

25-10—1799 Treaty signed: Under this Treaty Tanjore became a British Province. Serfoji received a pension of one lakh of Pagodas or three and a half lakh of rupees with one fifth of the net revenue of the country.

1801 Mr. Turien send books, animals and jewellery from London to Serfoji.

29—1—1803 Baja, a bird which was purchased from the Nawab of Udayagiri for Rs. 1,233 for Maharaja Serfoji by Bhujanga Raw Hari Raw when he was sent to Hyderabad (Deccan) for purchase of horses. This bird was brought to Tanjore this day.

1805 Printing Press was established for Devanagari letters.

1807 Marble statue of Serfoji errected by Flaxman and installed at Nayak Durbar Hall.

1811 The title 'His Highness' was accorded.

(Contd. in the article, மருத்துவத் துறையில் மன்னர் சரபோஜி' Page 8)

SERFOJI MAHARAJ

(A. D. 1798–1832)

BY

M. SEERALAN, B. A.,

Asst. Librarian, Sarasvati Mahal Library, Thanjavur.

The Tanjore Raj was very popular in the 18th century not only in India but also in foreign countries. The king of that period Serfoji II was the great soul for this fame. He born on Wednesday the 24th September 1777. At the age of ten he was adopted by Tulaja Maharaj to the Tanjore Kingdom as successor to the throne. While Tulaja Maharaj was in the death bed handed over the young Serfoji to the care of Rev. Fr. Schwartz with the words * " This is not my son, but yours; you must be his guardian and protector, I lay his hand in yours ".

King Amar Singh, the uncle of Serfoji, who was in power at that time treated the young Serfoji and the Ranees very badly. Serfoji had to face many problems in his personel life and also in the political field. With the help of Rev. Fr. Schwartz he gained the good will of the East India Company rulers. So he was removed from Tanjore and sent to Madras for nearly five years. During his stay at Madras under the superintendance of Rev. W. Fr. Geriche of the Lutheran Mission received good education. On October 1798 King Serfoji ascended the throne. He managed the situation peacefully. As a result he was able to develop this Literary Treasure House at Tanjore. He served as a connoisseur.

Several scholars from foreign nations visited the court of Serfoji and have praised his talents and administration. Bishop Heber calls him a deadly shot. Lord Valentia extols his good nature and polished manner. Further he points out that he was a typical Eastern Raja in his patronage of music and other fine arts.

---

* A Manual of the District of Tanjore by Venkasamy Rao.

* Serfoji had great regard and admiration for Sri Swathi Thirunal Maharaj of Travancore, an eminent scholar, linguistic and musician like himself. Being contemporaries they have maintained cordial relationship and exchanged scholars and musicians In token of his appreciation Maharaja Swathi Thirunal of Travancore had sent copies of his famous works bound in superior velvet and gold as present to Serfoji. Thiagaraja the famous South Indian Saint, Seer and Musician lived during his time and Serfoji loved and respected him. Maratha rulers had enthusiastic patrons of literature and art. Serfoji did the greatest and lasting service not only to his race but to all India when he embarked on a gigantic plan of increasing the wonderfulness of the Library. He spent his valuable time thus in the midst of oid mighty minds as per the words of Poet Robert Southey.

"My days among the Dead are past;
Around me I behold,
Where'ver these casual eyes are cast,
The mighty minds of old"

He took much interest and spent most of his revenue for building up an up-to-date Library in those days. For example the "Commentaries on the Life and Reign of Charles the First, King of England" By I. D' Israeli. Vol. I. has been published in London in the year 1828. Serfoji has acquired it in 1829. His autograph in all most all printed books and marginal comments in those collections are the best evidence for his erudite scholarship.

He went a pilgrimage to Benares in the year 1820 and returned to Tanjore in 1822. During this trip he bought very valuable manuscripts that were for sale, in addition to what he possessed already and ordered a host of pandits to fair copy the others that were too precious and could not bought Thus largest single collection added to the library was during his time under his fostering care. As a fitting tribute to the great pattern and scholar the library has been named as the Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library.

---

* A Report on the Modi Manuscripts in the Sarasvati Mahal Library, Tanjore by Dr. R. Shelvankar.

*The following Pandits and Poets were patronized by King Serfoji in his court :—

1. Kottaiyoor Sivakkolunthu Desikar
2. Govindachari Uthke
3. Hariswami Ghatge
4. Tammacharya
5. Kuppachari
6. Kavi Raghoba
7. Narasimha Sastri
8. Krishnaswami
9. Krishna Sastri
10. Subba Dikshita
11. Chakravarthi
12. Srinivasa
13. Venkatesa Sastri
14. Krishnachar
15. Virubhakchi Kavi
16. Ranganatha Kavi
17. Mukunthaswami
18. Rajagopala Kavi

He respected all religions and customs. He was the sincere worshipper of Lord Siva. The vibhuti tilaka in his forehead reveals his pious nature. He made the gift of a silver elephant and bull to Lord Brahadeeswara temple. He performed the Kumbhabhisheka of the big temple. Further he endowed several grants to Mosques and Churches.

He established lot of charities in Tamil Nadu and also in foreign countries. For example a title page of the book published in London under the name of Serfoji Maharaja's Charities is given below :—

†ORIENTAL TRANSLATION FUND
LONDON
INSTITUTED 1828
UNDER THE PATRONAGE
OF
HIS MOST GRACIOUS MAJESTY
THIS COPY
OF
THE TRANSLATION OF IBN BATUTA'S TRAVELS,
WAS PRINTED FOR
HIS HIGHNESS
THE RAJAH OF TANJORE.

---

* The Journal of the T. M. S. S. M. Library Vol. XV; No. 2.

† The Travels of Ibn Batuta by Rev. Samuel Lee, 1829.

There is one more evidence to be recognised by us in this context. In the year 1827, the London Royal Asiatic Society had published the booklet "The list of the Members of Royal Asiatic Society of Great Britain and Ireland. In this Society only four kings had been Honorary Members. They are as follows :—

1. His Royal Highness the Duke Oeorleans
2. His Majesty the King of Oude.
3. His Royal Highness Abhas Mirza, Prince, Royal of Persia.
4. His Highness the Rajah of Tanjore.

It is a pride to note that our Highness had the opportunity to hold the High position in those days along with the foreigners

The manuscripts and books collected on several languages in this Library is our national wealth. It becomes the duty of one and all to preserve it properly for the use of future generations. Let the glory of our land will shower light all over the world.

சரபோஜி மன்னரும் கல்வெட்டுக்களும்

உலகெலாந் தொழவந் தெழுகதிர்ப் பரிதி
யொன்றுநூ றுயிர கோடி
அலகெலாம் பொதிந்த திருவுடம் பச்சோ
வங்ஙனே யழகிதோ வரணம்
பலகுலாம் படைசெய் நெடுநிலை மாடம்
பருவரை ஞாங்கர்வெண் டிங்கள்
இலைகுலாம் பதணத் திஞ்சிசூழ் தஞ்சை
இராசரா சேச்சரத் திவர்க்கே!

என்று கருவூர்த் தேவரால் புகழப்பெற்ற பெரிய கோயிலைக் கட்டிப் புகழ் பெற்றான் "**திருமகள் போலப் பெருநிலச் செல்வியும்...**" எனத் தொடங்கும் மெய்க்கீர்த்தியால் புகழ்பெற்ற இராசராசச்சோழன். அவன் பின்னர், பல சோழ மன்னர்கள் தஞ்சையை ஆண்டனர்.

சோமேசன் செயலால், சோழர் ஆட்சி மாறி, நாரணனருளால் நாயக்கர் ஆட்சி தோன்றியது. "**ஸ்வஸ்தி ஸ்ரீமன் மஹாமண்டலேஸ்வர ராஜாதிராஜ பரமேஸ்வர ஸ்ரீ வீரப்பிரதாப, ஸ்ரீ வீர அச்சுததேவராய மஹாராயர்...**" எனத் தொடங்கும் மெய்க்கீர்த்தியால் புகழ்பெற்ற நாயக்க மன்னர்கள், பல அரிய செயல்களைச் செய்து தம் பெயரையும் புகழையும் நிலைநாட்டினர்.

நாயகன் செயலால், நாயக்கர் ஆட்சி மாறி, மகேசனருளால், மராத்தியர் ஆட்சி உதயமாயிற்று. அன்னை பவானியின் அருள் பெற்ற '**ஆதி சிவாஜி**' மன்னர்தம் உடன் பிறந்தாரான "**ஏகோஜி ராஜா**" எனப்படும் வெங்காஜி மாமன்னர் கி.பி. 1676ல் தஞ்சையில் அரியணையேறினார். அவர் தம வழிவழி அரசு நடந்து கி. பி. 1798ல சத்திரபதி 'சரபேந்திர பூபாலர்' என்று வழங்கப்பெறும் "**சரபோஜி மாமன்னர்**" பட்டமேற்றார்.

மன்னர் சரபோஜியின் கல்வித்திறனும், கலைவளர் பற்றும், பொதுப் பணிசெய்யும் பாங்கும் பிறவும் வியப்பிற்குரியது. உலகப் பிரசித்திபெற்ற '**சரசுவதி மகாலால்**' இன்றும தன் புகழை மணக்கச்செய்யும் மன்னர், தன் ஆட்சியாண்டு 6-வதில், அதாவது கி. பி. 1803ல், தஞ்சைப் பெருவுடையார் கோயிலின் தென்புறத் திருச்சுற்று மாளிகையில், தன் தாய்மொழியான மராத்தி மொழியில் கலவெட்டொன்றைப் பொறிக்கச்செய்தார். பொதுவாகத் தஞ்சைப் பெரியகோயிலில் உள்ள கல்லெல்லாம் கதைசொல்லும்;

வடிவெல்லாம் வரலாறு கூறும். அவ்வாற்றல் இக் கல்வெட்டு கூறுவது "போசலகுல வரலாறுகும்." போசலகுலம் என்பது, சரபோஜியின் 'போன்ஸ்லே வமிசம்' ஆகும்.

"போன்ஸ்லே வம்ச சரித்திரம்" என்ற பெயரால், மூலமொழியாம் மராத்திமொழியிலும், மொழிபெயர்ப்பாம் தமிழ்மொழியிலும், சுருக்கம் ஆங்கிலத்திலும், எமது சரசுவதிமகால் வெளியிட்ட இக் கல்வெட்டின் தொடக்கம் :—

"ஸ்ரீமத் போன்ஸ்லே வம்சமானது, ஆதி ஸ்ரீமந் நாராயணரிடம், ஸ்ரீஸூர்ய நாராயணர், மனு, இக்ஷ்வாகு முதலியவர்கள் மூலமாய், கிருதயுகம், த்ரேதாயுகம், த்வாபரயுகம இந்த மூன்று யுகங்களிலும் தோன்றிய புகழுடைய புண்ணிய புருஷர்களான அரசர்களின் பரம்பரையில் உதித்தது.

இவ்வம்சத்தின் மூலபுருஷராகிய சம்பு என்பவர் இக்கலியுகத்தில் சம்புமஹேலப் பிரதேசத்தில், மஹாராஷ்டிர தேசத்திற்கு அதிபதியாக விரம், கொடை முதலிய உயர் குணங்களால் பிரசித்திபெற்று, நீதிமுறைப்படி ராஜ்ய பரிபாலனம் செய்து வந்தார்.

* * *

அந்த வரத்தின்படியே சம்புராஜாவின் உதர சமுத்திரத்தில் குணரத்தினக் குவியலெனக் கீர்த்தியுடன் "ஏகோஜி ராஜன் பிறந்தார்." என்று தொடங்கி;

"தற்சமயம் சரபோஜி மகாராஜா எப்பொழுதும் சிவபுராணத்தைக் கேட்டுக்கொண்டும், சிவபூஜையைச் செய்துகொண்டும், யாத்திரை செய்து கொண்டும் சரியான வழியில் காலத்தைக் கழிக்கிறார்.........சரியான மார்க்கத்தில் இராச்சிய பரிபாலனம் செய்து வருகிறார். (பக். 136)

* * *

இப்படிப்பட்ட இந்த சரித்திரம், முதல் வர்ணத்தைச் சேர்ந்தவரும் மகாராஷ்டிர ஜாதியைச் சேர்ந்தவரும், பகவந்த ராயரின் பௌத்திரரான விட்டல ராயரின் புத்திரரும், தற்சமயம் சோழ நாட்டின் அதிபதியான ஸ்ரீமந்த் ராஜே ஸ்ரீ மகாராஜா சத்ரபதி சரபோஜி மகாராஜா சாகேப் அவர்களின் உண்மையான ஊழியரும் காரியதரிசியுமான, காசியப கோத்திரம், ஆசுவலாயன சூத்திரம், ரிக்வேத சாகையைச் சேர்ந்த 'பாபுராவ்' என்பவரால், சாலிவாகன சகம் 1759, ருதிரோத்காரி வருஷம், மார்க்கசீர்ஷ மாதம், கிருஷ்ணபக்ஷ அமாவாசைக்குச் சரியான கி. பி. 1803 ஹூ டிசம்பர் மீ 13-உ எழுதி முடிக்கப்பட்டது" என்று முடிந்திருக்கிறது.

இது, கி பி. 1803 என்பதால், சரபோஜிமன்னர் காலத்திலேயே வெட்டப் பட்டதாகத் தெரிகிறது ஆயினும் இது குறித்து ஒருசாராருக்குக் கருத்து வேறுபாடு நிலவுகிறது. "**சிவபாரதம்**" என்ற நூலின் ஒப்புமையினால் இவ் வரலாறு சற்று மாறுபடுகிறது" என்றும், "வடநாட்டில் 'வெங்கோஜி' என்றழைக்கப்பட்டிருந்தும் தமிழ்நாட்டில் 'ஏகோஜி' என்பது இடைச் செருகல்" என்றும், மகாராஷ்டிரத்தில் உள்ள பூனா நகரைச் சேர்ந்த மேஜர் 'நாராயண பாலகிருஷ்ண கத்ரே' அவர்கள் கூறுகின்றார்.

மேலும், அவர், 'இக்கல்வெட்டு சிவாஜி II மன்னனால் வெட்டப்பட்டது' என்ற சிலர் கூற்றினை மறுத்துத் தன் கருத்தாக "இக் கல்வெட்டு துளஜா மன்னருடைய காலத்தில் கொஞ்சம் செய்திருக்கவேண்டும் என்று கருத இடமிருக்கிறது. ஆங்கிலேயருடைய காலத்தில் சிவாஜி II ஏற்படுத்தினார் என்பது பொருந்தாது. இக் கல்வெட்டு யார் காலத்தில் ஏற்பட்டது என்று ஐயப்பாடாகவே உள்ளது" என்று கூறுகின்றார். மேலும் இவர் சில கருத்துக் களைக் கூறி இதனை நிலைநாட்டுகின்றார். இவை ஆய்வுக்குரியன.

இக் கல்வெட்டு கூறும் செய்திகள் :— ஒரு முறையான வரலாறு, மகாராஷ்டிர வமிசத்தைப்பற்றி அறிய முடிகின்றது. சம்பு மன்னர் முதலாக ஆதி சிவாஜி ராஜா வரையிலும், அவர் தம் உடன் பிறந்தார் ஏகோஜி முதல் தன் வரையிலும் ஆன வழித்தோன்றல்களையும், அவ்வப்போது நிகழ்ந்த நிகழ்ச்சிகளையும் சுவைபடக் கூறியுள்ளார். ஏகோஜிக்கு முன் தஞ்சையை ஆண்ட நாயக்க மன்னர்களின் முழுச் செய்தியினையும் கூற வாய்ப்பில்லை போலும். இக் கல்வெட்டில் அரசனாலும், எழுத்தாளராலும், கல் தச்சராலும் சில மாறுபாடுகள் காணப்படுகின்றன.

எனினும் தன்னடக்கமாகத் தற்புகழ்ச்சியின்றி, இக் கல்வெட்டு காணப் படுவது வியப்புக்குரியது. மன்னர்கள் தங்கள் மெய்க்கீர்த்திகளைக் கூறிய பின்னரே செய்திகளைக் கூறுவர். ஒரு சிறு செயலுக்காகக் கல்வெட்டு ஏற்படுத்தினும், தமது மெய்க்கீர்த்தியே பெரும்பகுதி இடங்கொள்ளும். இம் மன்னனின் கல்வெட்டுக்களில் "**ஸ்ரீ மங்கள மூர்த்திர் ஜெயதி ஸ்ரீமத் போசலகுலமணி சரபேந்திர மகாராஜா சாயேப் அவர்கள்**" என்று ஒரு சிலவற்றில் மட்டுமே காணப்படுகின்றன. பிறவற்றில் "**ராஜ ஸ்ரீ சரபோஜி மகாராஜா**" என்றே காணப்படுகின்றன.

'மிகப்பெரிய கல்வெட்டு இது' என்றுகூடக் கூறத் தகுதிவாய்ந் துள்ளது இது. இதில் சரபோஜி மன்னர் செய்த பல அரிய செயல்கள் இடம் பெறவில்லை. இவர் பட்டத்திற்குவந்த 6-வது ஆண்டில் ஏற்பட்டதால் அக்குறை ஏற்பட்டுள்ளது. இக் கல்வெட்டில் குறிப்பிடத்தக்க சுவையான செய்தி ஒன்றுண்டு.

தஞ்சையில், மராத்திய ஆட்சி, 'ஏகோஜி' மன்னரால் ஏற்படுத்தப் பட்டபோது, அவர்தம் இளவல் சிவாஜி மன்னர் தஞ்சைக்கு வந்து, ஏகோஜி மன்னருக்குத் தெரியாமல், தஞ்சாவூர்க் கோட்டையைச் சுற்றிப் பார்த்து விட்டு. தான் வந்ததற்கு அடையாளமாகத் தன் தலைப்பாகையை ஒரு கடையில் வைத்துவிட்டு (பக். 65)த் தனது இருப்பிடம் சென்று, ஏகோஜி மன்னருக்குக் கடிதம் எழுதித் தான் வந்து தஞ்சையின் அரிய கோட்டையைப் பார்த்ததாகவும், அது கருடனைப்போன்ற உருவத்துடன் இருப்பதாகவும், தான் வந்ததற்கு அடையாளமாக வைத்த தலைப்பாகையை வாங்கி அனுப்புமாறும் தெரிவித்தார். பிற செய்திகளை ஷெ நூலில் காணலாம்.

இப் பெரியகோயிலிலுள்ள வேறு (S.I I. 420 of 1924) கல்வெட்டினால், இக் கோயில் திருச்சுற்றில் (பிரகாரத்தில்) உள்ள விநாயகர் கோயிலைச் செப்பம் செய்து, கருவறையும், அர்த்தமண்டபமும், மகாமண்டபமும், பிற மண்டபங்களும் கட்டினார் என்று தெரிகின்றது. மேலும், இதில் உள்ள பழைய விநாயகர் உருவத்தினை எடுத்துவிட்டுப் புதியதோர் விநாயகர் உருவச்சிலையினை அமைத்தார்.

இக் கோயிலின் பின் திருச்சுற்று மாளிகையில் 108 சிவலிங்கங்களை அமைத்துக் குடமுழுக்குச் செய்து. அதன் நித்திய பூசைக்காக, சென்னை, மிஸ்தர் ஹாரிங்டன் அவர்களிடம் 29-5-1802-ல் 5,000 புலிவராகன், வருடத்திற்கு 10 வராகன் விகிதத்தில் கொடுத்து, வ்வொரு ½ ஆண்டிற்கு 250 புலிவராகன், புலிவராகன் 1க்கு ரூ. 3-8-0 வீதம் ரூ. 875/- வட்டி பெற்று, அதனைத் தவறுமல் செய்ய ஏற்பாடு செய்தார்.

திருச்சுற்றுக்குச் செங்கல் தளவரிசையிட்டுள்ளார். பெருவுடையாருக்கு வெள்ளி (ரிஷப வாகனம்) விடையூர்தி செய்துவைத்தார். மேலும் முருகர் சந்நிதிக்கு முன்னுள்ள கல்யாண மண்டபம் இவர் கட்டியதாகத் தெரிகின்றது.

மற்றுமொரு குறிப்பு S. I. I. Vol. II Introduction Page 13 Footnote-ன்படி.

"The Mahrathi Inscription on the inner wall of the south enclosure which is dated in Saka 1723, Durmathi (= A. D. 1801-02) states that the Mahratha King Sarphoji Maharaja executed elaborate repairs to the shrines of Ganeasa, Subramaniar, The Goddess (Brihannayaki), Sabhapathi, Dakshinamoorthy and Chandesvara, built one or two new mandapas and renovated the prakara walls, the temple kitchen and the flooring of the courtyard" என்று கூறுகின்றது.

இவர் எடுத்த கோயில்களும், புதுக்கிய கோயில்களும், விரிவுபடுத்திய கோயில்களும், அறக்கட்டளை செய்த கோயில்களும், பிறவும் மிகப்பலவாகும். அவற்றுள் ஒன்றிரண்டு காண்போம்.

தஞ்சை அரண்மனை வாயிலுக்கு எதிரே, கீழராஜ வீதியில், அருள்மிகு '**பாண்டுரங்கன் கோயில்**' இருக்கிறது. இதனை, மன்னர் சரபோஜி, தான் பண்டரிபுரம் சென்றுவந்ததன் நினைவாகக் கட்டுவித்துள்ளார். அதன் கல்வெட்டு:—

"ஸ்ரீ மங்கள மூர்த்திர் ஜெயதி ஸ்ரீமத்போசலகுலமணி சரபேந்திர மகாராஜா சாயேப் அவர்கள், ஸ்ரீ பாண்டுரங்காலய பசனசாலா தர்மம் சொஸ்தி ஸ்ரீ சாலிவாகன சகாப்தம் 1740, கலியுக சகாத்தம் 4919 யிதின் செல்லாநின்ற வெகுதானிய ஸூ மாசி-மீ அபரபட்சம் சதுர்த்தசி சோமவாரம், மகாசிவராத்திரி சுபதினத்தில் இந்த தர்மம்" என்பதாகும்.

இக் கல்வெட்டு, கோயில் முன்வாசல் வலது புறத்தில் மராத்தியிலும், இடது புறத்தில் மேலே தமிழிலும், கீழே தெலுங்கிலும் (ஒரே கல்லில்) வெட்டப்பட்டுள்ளது. இதன் நாள் 1-3-1819 ஆகும். மேற்கு நோக்கியுள்ள இக்கோயிலின் பாண்டுரங்கனைப் பண்டரிபுரத்தினின்றும் கொண்டுவந்து அமைத்ததாகக் கூறுவர். பண்டரிநாதனைப் பஜனை செய்வதற்கேற்ப 4 மண்டபங்கள் அமைந்துள்ளன. திருச்சுற்று, நந்தவனம், கருவறைக் கோபுரம், முன்கோபுரம் முதலியன அழகுற அமைந்துள்ளன.

இக்கோயிலின் தெற்கே சுமார் 100 கிலோ மீட்டர் தூரத்தில், கீழராஜ வீதியில், கீழ்சரகில் கிழக்குநோக்கிய கோயிலொன்று, அருள்மிகு "**மணிகர்ணிகேசுவரர் கோயில்**" என்ற பெயரால் இருக்கிறது. இதற்குப் 'புதுக்கோயில்' என்ற பெயரும், இதனை ஒட்டிய சந்துக்குப் 'புதுக்கோயில் சந்து' என்ற பெயரும் இன்றும் வழங்கி வருகின்றன.

இவர், காசியாத்திரை செய்து திரும்பியபின், இது கட்டப்பட்டதாகத் தெரிகின்றது. இவர், காசியில் கங்கைக் கரையில் '**மணிகர்ணிகா**' என்ற படித்துறை கட்டியுள்ளார். அதன் நினைவாக இக் கோயிலெழுப்பி, மூலவருக்கு அருள்மிகு '**மணிகர்ணிகேசுவரர்**' என்ற பெயர்சூட்டி, அம்மன் சந்நிதி, பரிவார தெய்வங்களான விநாயகர், சுப்பிரமணியர், சண்டிகேசுவரர், சனீசுவரர், பைரவர், சூரியன் முதலானவர்கள் சந்நிதியும் மடைப்பள்ளி முதலியனவும் கட்டியுள்ளார். பெரிய அளவில் மூன்று கோபுரங்கள் அழகுற அமைந்துள்ளன.

மேற்கூறிய செய்திகளைக்கூறும் கல்வெட்டு காணப்படவில்லை. ஆயினும் இக் கோயிலில் பிற மூன்று கல்வெட்டுக்கள் காணப்படுகின்றன.

1. 23-8-1865ல் தஞ்சாவூர் அரண்மனை அகிலாண்டபாய் அம்மாள் நடராசர் சந்நிதியைக் கட்டியுள்ளதாகத் தெரிகின்றது.

2. 19-12-1892ல் ஷெ அரண்மனை ஸ்ரீமன் மங்களவிலாசம் பெரிய தர்மாம்முபாயி அம்மாள், ஏஜெண்டு ஆபீஸில் ரூ. 250/- கொடுத்து, அதன் வருமானம் கொண்டு, இக் கோயிலுடையாருக்குப் பதினெட்டாம்பெருக்குக்கு ரூ. 8/-ம், அன்னபிஷேகத்துக்கு ரூ. 5/-ம் கொடுத்து, அபிஷேகம், நைவேத்தியம், சுவாமி புறப்பாடு முதலானது செய்யவேண்டும் என்று கூறுகிறது.

3. 23-4-1897ல் ஷெ அரண்மனை கோரிலட்சுமுபாயி அம்மாள், கஜானாவில் ரூ 1000/- கொடுத்து, அதன் ஆண்டு வருமானம் ரூ. 60/ ஐக் கொண்டு நித்தியபூசை, நைவேத்தியம் முதலானதுகள் செய்ய ஏற்படுத்தினதாகத் தெரிகின்றது.

தஞ்சாவூர் மேலராஜ வீதியில் அருள்மிகு '**டபீர் விஜய ராமசாமி கோயில்**' இருக்கிறது. டபீர் ராமர் என்றும் அழைக்கப் பெறுவர். இக் கோயிலின் வாயிற்படியில், மராத்தியில் பொறிக்கப்பெற்ற கல்வெட்டொன்று காணப்படுகிறது. அதில் சரபோஜி மன்னர் கி. பி. 1805-ல் இக்கோயிலைப் புதுப்பித்துள்ளதும் இக்கோயில் பெருமாளுக்குப் பெரியதோர் தேர் செய்து கொடுத்ததும் அறியக் கிடைக்கிறது.

தஞ்சையில் 'எல்லையம்மன் கோயில் தெரு' என்று ஐயன் கடைத் தெருவையடுத்துள்ளது. இதில் கிராம தேவதை எனப்படும் அருள்மிகு '**எல்லையம்மன்**' கோயில்கொண்டுள்ளாள். இதனை 'ரேணுகாதேவி' என்று மராத்தியர்கள், தங்கள் குலதெய்வமாகக் கொண்டாடுவர். பழையதான இக் கோயிலை, சரபோஜி மன்னர் தனது ஆட்சியாண்டில் விரிவுபடுத்திப் புதுக்கினர். கருவறை, அர்த்தமண்டபம், மகாமண்டபம், நர்த்தன மண்டபம், முன்கோபுரம், வாயிற்படிகள், திருச்சுற்று, அதிலுள்ள மாதங்கி அம்மன் சந்நிதி, மற்றும் நாக கன்னிகை, சண்டிகேசுவரர் முதலான பரிவார தெய்வங்களின் சந்நிதிகள், மடைப்பள்ளி, மதிற்சுவர், தளவரிசை முதலானவைகளைச் செய்து, திருப்பணி செய்துள்ளார் என்பது இக் கோயிலின் நிலைவாயிற்படி நிலைக்கல்லில் மராத்திய எழுத்துக்களில் பொறிக்கப் பட்டுள்ளது.

தஞ்சாவூர், வடக்கு ராஜவீதி (தற்போது தூயபேதுரு உயர்நிலைப் பள்ளியின் மேற்கு)யில் அருள்மிகு "**இரத்தினகிரீஸ்வரர்**" திருக்கோயில் உள்ளது. இக் கோயில், சரபோஜி மன்னர் காலத்தில் கட்டப்பட்டது. இதற்கு ஒரு சுவையான வரலாறுண்டு.

மன்னர் சரபோஜி, தனது காமக்கிழத்தியாம் முத்தம்பா பாயிசாகேப் அவர்களின் உயிர்ப்பலி காரணமாக ஒரத்தநாட்டில் கிடைத்த புதையல் பெரும்பொருள் கொண்டு, அவர்களது வேண்டுகோளின்படி, ஆண்டோர் சத்திரம் கட்டினார். ஒரு பெருவேள்வியும் செய்தார். இப் பெருவேள்விக்குரிய கல்வெட்டொன்று ஷெ சத்திரத்தின் வாசலில் உள்ளது. அவ் வேள்வியின் அவிர்பாகத்தினை யாரும் ஏற்றுக்கொள்ளவில்லை. அதனை ஏற்றுக்கொள் வாருக்குப் பெரும்பொருள் அளிப்பதாக மன்னர் கூறவே, பழமானேரி அண்ணா சாஸ்திரிகள் என்பார், அதனை ஏற்று, மிகுசெல்வத்தையும் பெற்று, அப் பொருள்கொண்டு இந்த அருள்மிகு இரத்தினகிரீசுவரர் கோயிலைக் கட்டி, காசியினின்றும் இலிங்கம் கொண்டுவந்து அமைத்து வழிபடலானார். இக் கோயில் ஷெ சாஸ்திரிகளுக்கும், அவர் தம் வழித்தோன்றல்களுக்கும் சொந்தமானது.

தஞ்சைக்கு வடக்கே சுமார் 1 கிலோ மீட்டர் தூரத்தில் விண்ணாற்றங் கரைக்குத் தெற்கே கோயில் கொண்டெழுந்தருளியுள்ள அருள்மிகு **'ஆனந்தவல்லி சமேத தஞ்சபுரீசர்'** கோயில் மிகவும் தொன்மை வாய்ந்ததும் வரலாற்றுச் சிறப்புடையதும், புராண வரலாறு கொண்டதும் ஆகும். இக் கோயில் **'ஆனந்தவல்லி அம்மன் கோயில்'** என்றே வழங்கப்பெறும்.

பராசக்தியாகிய காளிதேவி, தஞ்சன், தண்டகன், தாரகன் ஆகிய அசுரர்களைக் கொன்றபின், மகரிஷிகள் ஆனந்தம் அடையும் வண்ணம் சூலத்துடன் காட்சியளித்ததால் **'ஆனந்தவல்லி'** என்றும், தஞ்சைக்குப் பெயர் கொடுத்ததால் **'தஞ்சேசர்'** என்றும் தலபுராணம் கூறும்.

இந்த ஆனந்தவல்லி அம்மன் சந்நிதிக்கு எதிரே நர்த்தனமண்டபமும் நந்திமண்டபமும் கட்டிய செய்தியை, அம் மண்டபத்தின் மேற்கு வெளிப் பகுதியில் தெற்கு நோக்கிய மராத்திக் கல்வெட்டு:

'ராஜஸ்ரீ சரபோஜி மகாராஜா அவர்கள் ஸ்ரீ ஆனந்தவல்லி அம்மன் சந்நிதியில் நர்த்தனமண்டபம் செங்கல்லால் கட்டப்பட்ட தருமம்' என்று கூறுகிறது.

சரபோஜி மாமன்னரின் பாட்டனாரான சத்திரபதி பிரதாபசிம்ம மகாராஜா காலத்திலிருந்தே, பிரெஞ்சுக்காரருக்கும், மராத்திய மன்னர் களுக்கும் போர் நடந்து வந்தது. சரபோஜி மன்னர் காலத்தில் கி.பி. 1814ல் ஆங்கிலேயருக்கும், பிரெஞ்சு நெப்போலியன் போனபார்த்தேக்கும் போர், வாட்டர்லூ என்ற இடத்தில் நடந்தது. அப்போரில் ஆங்கிலேயருக்கு உதவியாகப் பெரும் சேனைகளை, மன்னர் சரபோஜி உதவினார். அதனால் ஆங்கிலேயர் வெற்றிபெற்றனர். அவ் வெற்றியைத் தன் வெற்றியாகக் கருதிப்

பட்டுக்கோட்டை வட்டம், சாளுவநாயக்கன் பட்டணத்தில் ஒரு கப்பல் துறைமுகத்தை ஏற்படுத்தி, அதில் நினைவுச்சின்னமாக ‘‘மனோரா’’ என்ற வெற்றிச் சின்னத்தை எழுப்பினார். அது கலங்கரை விளக்கமாகவும் அக்காலத்தில் பயன்பட்டது. இதன் சிறப்பு விரிப்பில் பெருகும். இதில் உள்ள கல்வெட்டு :—

‘‘இங்கிலிசு சாதியார் தங்கள் ஆயுதங்களினாலடைந்த செய சந்தோஷங்களையும் போன பாற்தெயின் தாழ்த்தபடுதலையும் நினைவு கூர்தற்காக இங்கிலீசு துரைத்தனத்தின் சிநேகிதரும் படைத்துணைவருமாகிய தஞ்சாவூர் சீர்மை மகாராராசாச சத்திரபதி சறபோசி மகாராசாவவர்கள் இந்த உப்பரிகையைக் கட்டிவைத்தார்கள், சகம் ௲௭௱௩௰௬-ல’’. என்பதாகும். இது தமிழ், ஆங்கிலம், மராத்தி, தெலுங்கு, உருது ஆகிய மொழிகளில் உள்ளன.

இதனையடுத்த ‘மருங்கைப்பள்ளம்’ என்ற ஊரில் உள்ள சிவன் கோயிலில் ஒரு கல்வெட்டும், ‘பாப்பு ராஜபுரம்’ என்ற ஊரில் வைத்திய நிபந்தக் கல்வெட்டு ஒன்றும், அறந்தாங்கி சிவன்கோயிலில் ஒரு அறக் கட்டளைக் கல்வெட்டும், கும்பகோணம் இராமசாமி கோயிலில் ஒரு கல்வெட்டும் பிறவும் அங்காங்கே காணப்படுகின்றன.

மன்னர் சரபோஜி அவர்கள்தம் கல்வெட்டுக்கள் யாவும் ஒருசேர வெளிவருமாயின் வரலாற்றுக்குப் பயன்தரும்.

வாழ்க சரபோஜி மன்னர்.

மருத்துவத் துறையில் மன்னர் சரபோஜி

(புலவர் **இரா. திலகம்,** தஞ்சாவூர்.)

தென்னிந்தியாவின் நெற்களஞ்சியமான தஞ்சையம்பதியைத் தலை நகரமாகக் கொண்டு ஆண்டு வந்த மரபினர் பலர். அவர்களுள் சோழர்களை யடுத்த நாயக்கர்களுக்குப்பின் வந்த மராட்டிய மன்னர்களே வரலாற்றில் முக்கிய இடம் பெற்றுள்ளனர். இம்மராட்டிய மன்னர்கள் வரிசையில், இன்றும் அழியாப்புகழ் பெற்று விளங்கும் மாமன்னர் சத்திரபதி சரபேந்திர பூபாலர் என்கின்ற சரபோஜி மன்னரேயாவர். இவர் துளஜா மகாராஜாவின் சுவீகாரப்புத்திரர் என்றும், இவர் ஆட்சிக்காலம் கி. பி. 1798 முதல் 1832 முடிய என்றும் வரலாற்றால் அறியக் கிடைக்கின்றது.

இம் மாமன்னர் சரபோஜி, உலகத்திலே அழியாப்புகழ்பெற்று எந்நாட்டவரும் கண்டு களிக்கும் வண்ணம் கலைக்கோவில் எனத்திகழும் சரசுவதிமகால், சங்கீதமகால், தன்வந்திரிமகால் போன்ற 18 மகால்களை அமைத்தார். அதில் ''தன்வந்திரிமகால்'' என்ற வைத்திய ஆராய்ச்சிக் கழகம் மன்னர் சரபோஜி வைத்தியத்துறையில் ஆற்றிய அரும்பணிகளைப் பற்றிக் கூறுகிறது.

அரசர்கள் 32 வகை ஆயுதங்களுடன் நான்கு வகைச் சேனைகளையும் காலமறிந்து பகைவர்களை வென்று உயிர்களைக் காப்பதுபோல தேவ சிகிச்சை-1, இராக்கத சிகிச்சை-1, மானிடசிகிச்சை-30 என்கிற சிகிச்சாயுதங்களையும், ஔஷதியென்கிற நால்வகைச் சேனைகளையும் கொண்டு காலமறித்து வியாதிகளென்கிற பகைவர்களை வென்றார் மன்னர் சரபோஜி. வைத்திய முறைகளை மக்கள் அறிந்து கொள்ள வைத்திய ஆராய்ச்சிக்கழகம் என்னும் தன்வந்திரிமகாலை ஏற்படுத்தி, சித்த வைத்தியம் முதலான மருத்துவங்களின் அனுபோகங்களில் சிறந்த பண்டித சிரோன்மணிகளைக் கொண்டு, தமது ராஜ குடும்பத்திற்கும், நகரவாசிகளுக்கும் உபயோகமாகும் பல விசேஷதிரவியங்களைச் செலவிட்டு மருந்துகளைக் கையாண்டு வந்த அனுபோக முறைகளை மராட்டிய மொழியில் வசன நடையிலும், தமிழ் மொழியில் செய்யுள் வடிவத்திலும் ஓலைஏட்டுப் பிரதிகளில் எழுதி வைக்கச் செய்தார். அச்சுவடிகளை இன்றும் சரசுவதிமகால் நூலகத்தில் காணலாம்.

இவர், நமது சரீரத்தில் அமையப்பெற்ற ஒவ்வொரு அங்கத்திற்கும் தனித்தனி முறையில் வைத்திய முறை கூறியுள்ளார். அவை 18 தொகுதிகளாகும். அம்முறையில் முதலில் இடம் பெறுவது ஐம்பொறிகளில் முக்கிய

மான கண்கள், காதுகள், நாக்கு, மூக்கு, இந்நான்கும் அடங்கிய சிரசேயாகும். "எண் ஜாண் உடம்புக்கு சிரசே பிரதானம்" என்னும் பழமொழியும் நம் நினைவிற்கு வருகிறது ஆகவே இந்த நான்கும் அடங்கிய சிரசுக்குச் சிகிச்சை செய்யும் முறைக்கு **சிரோரோக சிகிச்சை** என்று பெயர்.

இந்த சிரோரோக சிகிச்சையில் தனிப்பட்ட சிரோரோகங்களன்றி மூக்குநோய், வாய்நோய், உதடு, பற்களின் நோய்கள், காதுநோய்கள், தொண்டையிலேற்படும் நோய்கள முதலியவை பற்றியும், அவைகளின் குறிகுணங்களைப் பற்றியும் விளக்குகிறது. கர்ணசூலை, வாதகர்ணசூலை ரோகம், பித்தகர்ணசூலை ரோகம், கபகர்ணசூலை ரோகம், ரத்த கர்ணசூலை ரோகம், ஸந்நிபாத கர்ணசூலை ரோகம், கர்ணநாதம, கூசிகர்ணம் இது போன்ற இன்னும் பலவகை காது நோய்கள் உள்ளன.

மருந்து

காது மந்தம், வாய்வுக்கு மருள் எண்ணெய்:

மருள்வேர் (சாறு) 1 சேர், நல்லெண்ணை 1 சேர், இவைகளை ஒன்று சேர்த்து வசம்பு 1 காசு எடை, சுகக்கு 1 காசு எடை, மிளகு 1 பலம, பூண்டு 1 பலம் இவைகளை இடித்து எண்ணெய்யுடன் கலந்து சிவக்கும்படி எரித்துப் பதத்திலிறக்கிக்கொண்டு தலையில் தேய்த்துத் தினந்தோறும் ஸ்நாநம செய்து வந்தால் காதுமந்தம் வாயு முதலியவை தீரும்.

இங்ஙனமாக சிரோரோகத்தில் அடங்கிய ஒவ்வொரு வியாதிக்கும் தனித்தனியாக ஆயுர்வேத முறையில் மருத்துவம் கூறப்பட்டுள்ளது.

அடுத்து ஐம்புலன்களில் முக்கியமானது கண். அக்கண்களின் அமைப்பு, அவற்றில் உண்டாகும் வியாதிகளுக்கு மருத்துவமும் கூறுகிறது நயனரோக சிகிச்சையாகும். இந்த நயனரோக சிகிச்சையை ஆராய்ந்து பார்த்தால் கண்களுககு இத்தனை வியாதிகள உண்டு என்பதை அறியலாம். அவற்றிற்கான சிகிச்சையும் கூறபபட்டிருக்கிறது. கண் உறுப்புக்களுக்குள் சென்று மிகக் கடுமையாகப் பாதிக்கும் கண்நோய்கள் கண்கலக்கம், கண் வீக்கம், பீளைசாரல், கனத்தல், அனத்தல், கண்களில்வலி, கண்களில் சிவப்பு, இரைப்பையில் குத்துவலி, இமைகளினடியில் உருத்தல், கண் கூச்சம், பார்வைக் குறைவு முதலியன. இவ்வியாதிகளுக்கு நயனரோக சிகிச்சை என்ற நூலில மருந்துகள் கூறப்படுகின்றன. ஆயுர்வேத முறைப்படி கண்களிலேற்படும் ரோகங்கள் 94 ஆகும் என அவர் மருத்துவத்தினால் அறியப்படுகிறது.

அடுத்து இவர் வைத்திய சாத்திரத்தில் இடம்பெறுவது காச, சுவாச சிகிச்சையாகும். இவற்றில் வாத காச இலட்சணங்கள், பித்தகாசத்தின் குறிகள், கபகாசத்தின் குறிகள், சுவாசம் வருகின்றவிதம், பிரதமகம், காச ரோகம் முதலான சிகிச்சைகள் அடங்கும். இவ்வியாதிகளுக்கு இவர் சித்த வைத்திய முறைப்படி மருத்துவம் கூறுகிறது. உதாரணமாக,

இருமலுக்கு சுக்காதிக் கற்பம் :

சுக்கு திப்பிலி, கடுக்காய்த் தோல் இம்மூன்றையும் சரி எடை எடுத்து இடித்து வஸ்திரகாயஞ் செய்து கொண்டு அதில் தண்ணீர் சிறிதுவிட்டு, அக்கினியின்மேல் வைத்து, நேகவரைத்துக்கொண்டு அவ்விழுதில் ஒரு கொட்டைப்பாக்களவு எடுத்துத் தேனில் குழைத்துச் சாப்பிடவும். இருமல் தீரும். இம்முறை அவர் அனுபவ ரீதியில் கண்டதேயாகும்.

குன்மரோகசிகிச்சை என்ற தொகுதியில் எட்டுவித குன்மங்களையும் அவற்றிக்கான மருத்துவத்தையும் கூறுகிறார். குன்மரோகம் என்பது வயிற்றில் உண்டாகும் வியாதிகளைப்பற்றிக் கூறுவது. வாயுகுன்மம், வாதகுன்மம், பித்த குன்மம், கபகுன்மம், சன்னிகுன்மம், எரிகுன்மம், சக்திகுன்மம், வலிகுன்மம் முதலியன.

அடுத்து நீரிழிவு சிகிச்சை என்ற தொகுதியில் நீரிழிவு. பிரமேஹம், பிரமியம். மேகம். வெட்டை என்ற பலவகை மூத்திர ரோகங்களுக்கான முறைகளும் அவற்றிற்கான சிகிச்சைகளையும் பற்றிக் கூறுகிறார். இவை பிரமேஹம் என்ற இருபது வகை ஜலரோகங்களையும், மேகநீர், மேகப்புண் முதலிய தோலைப்பற்றிய வியாதிகளையும் கூறுகிறது.

வாதரோகசிகிச்சை என்னும் தொகுதியில் மனோவியாதிகள், தேக வியாதிகளைப்பற்றிக் கூறுகிறார். மனோவியாதிகளுக்கு ரஜோகுணமும், தமோ குணமும் காரணங்களாகும் என்றும், தேக வியாதிகளுக்கு பயம் முதலியன காரணங்களாகும் என்றும் கூறுகிறார். வாத, பித்த, கபங்கள் செய்யும் வேலைகள் பற்றியும், பித்தம், கபம், வாதத்தின் ஸ்தானங்கள், வாதத்தின் வகை, பித்தத்தின் வகை, சிலேஷ்மத்தின் வகை வாத வியாதிகளின் பொதுவான சிகிச்சை முதலியன கூறுகிறார்.

உதாரணமாக **அண்டவாதத்திற்கு மருந்து :—**

வெள்ளைப்பூண்டுத்திரி, வெங்காயம், முடக்கொத்தான் கொழுந்து, கழற்சிக்கொழுந்து இவை வகைக்கு 3 பிடி தனித்தனியே வேக வைத்து 1உரி ஆமணக்கெண்ணெயிற் பிசைந்து வெயிலில் வைத்து 3 நாள் ஒரு வெருகடிப்

பிரமாணம் விதம் வெற்றிலையில் வைத்து, காலையில், சாப்பிட்டு வீக்கத்தின் மேலும் பூச அண்டவாதம் தீரும்.

ஜுரரோக சிகிச்சையில் ஜுரஉற்பத்தி, ஜுரத்தின் வகைகள், வாத, பித்த சந்திபாத ஜுரத்தின் வகைகள், லக்ஷணங்கள், பூர்வரூபம், ஜுரத்தின் குறிகள் கூறப்படுகின்றன. ஆகந்துக ஜுரவகைகள். தாதுகதஸ்வரங்களின் லக்ஷணங்கள் கூறப்பட்டுள்ளன.

பாண்டு காமாலை சிகிச்சையில் பாண்டுநோய் வரும் காரணங்கள். ஏற்படும் விதம், காமாலையின் வகைகளான வாதகாமாலை, பித்தகாமாலை, சிலேத்தும காமாலை, பித்தவாத காமாலை, மஞ்சட்காமாலை, ஊதுகாமாலை முதலிய பலவகையான காமாலைகளின் வகைகளும், அவற்றின் இலட்சணங்களும் ஆங்கில முறைப்படி குறி குணங்களும், சிகிச்சை முறைகளும் கூறப்பட்டுள்ளன.

உதாரணமாக **கைகால் வீக்கத்திற்கு மருந்து** :-

ஆவாரம் பட்டை, சுக்கு இவ்விரண்டையும் சமனெடையெடுத்து 8 மடங்கு ஜலம்விட்டு, எட்டிலொன்ருகக் காய்ச்சி வடிகட்டிச் சாப்பிடக் கைகால் வீக்கம் தீரும்.

விஷரோக சிகிச்சையில் விஷத்தின் பொதுவான குணங்கள், ஸ்தாவர விஷ நிதானம், பாம்புக்கடியிலுள்ள பேதங்கள், விஷக்கடிக்கும், விஷமற்ற கடிகளுக்கும் உள்ள பேதங்கள், ஸர்பஉற்பத்தி, ஸர்பங்களுக்கு எதிரிகள், விஷத்தின் இருப்பிடம், ஸர்பங்களின் ஜாதிகள், விஷப்பற்களின் கடி லக்ஷணம், விஷப்பரீக்ஷை, பாம்பு கடிக்கக் காரணம், மரணலக்ஷணம், இன்னின்ன தினங்களில் கடிக்கும் பாம்புகளின் பேதமும், விஷம் இருக்கும் இடமும், நல்லபாம்பு கடித்தால் அதிலிருந்து உண்டாகும் வேகங்கள் முதலியனவும், சிலந்தி, எலி, வெறிநாய், தேள் முதலியவற்றின் விஷங்கள் பற்றியும், சிகிச்சையும், மேலும் அரளி, சேங்கொட்டை, ஊமத்தை, எட்டிக் கொட்டை, அபினி, கஞ்சா, நாபியின் முதலியவற்றின் நஞ்சு பற்றியும் கூறுகிறது.

உதாரணமாக **எலிகடிக்குச் சாறடை ரொட்டி** :

ஒரு பிடி பச்சையரிசியுடன் முற்றிய சாறடைவேர் இரண்டையும் சேர்த்துத்தண்ணீர் விட்டு ஊரவைத்து நன்ருக அரைத்து அடைதட்டிச் சாப்பிடவும். பசுவின் நெய்யில் தோய்த்து உட்கொள்ளவும், 18 வித எலிகடிகளும் 3 நாட்களில் தீரும்,

அடுத்து இவர் வைத்திய சாஸ்திரத்தில் இடம் பெறுவது விரண ரோகம், கரப்பான் ரோகம் ஆகிய சரும நோய்களாகும். இதில் இவர் முதலில் விரணசிகிச்சைக்குத் தேவையான ஆயுதங்களைப் பற்றியும், அவற்றை சுத்தமாகக் கையாள வேண்டிய முறைகள் பற்றியும் கூறுகிறார். சரும நோய்களான பிளவை, புற்றுநோய், குஷ்டம், முதலிய பல நோய் களுக்கும் குறிகளும், அவற்றிற்கான சிகிச்சை முறைகளும் விளக்கமாகக் கூறப்பட்டுள்ளன. பல மேல் நாட்டு மருத்துவர்களாலும் குணப்படுத்த முடியாத சில புற்றுநோய்கள் சரபோஜி மன்னரின் வைத்திய சாஸ்திரத்தில் கண்ட முறைப்படி சிகிச்சை செய்து அதனால் அந்நோய் தீர்க்கப்பட்டன என்று சில உண்மைகளால் அறியமுடிகிறது.

அடுத்து பித்தரோக சிகிச்சை என்னும் தொகுதியில் பித்தத்தினாலுண் டாகும் பலவித நோய்கள் பற்றியும், அவற்றிற்கு பயன்பெறக்கூடிய மருந்துகள் பற்றியும் அவை கையாள வேண்டிய முறைகள் பற்றியும் கூறப் பட்டுள்ளன. சாத்திரங்களில் கூறப்படும் பித்தத்தின் வகைகளான பாசகம், ரஞ்சுகம், ஸாதகம், ஆலோசகம், ப்ராஜம் முதலிய 5 வகைகளைப் பற்றியும் விரிவாக விளக்கப்பட்டுள்ளது. பித்தததினால் உண்டாகும் 40 வகைப் பயித்தியங்களையும் பற்றிக்கூறுகிறது. அவைகளுக்கு சித்தவைத்திய முறைப்படி மருத்துவம் கூறப்படுகின்றது.

உதாரணமாக பயித்தியம் பிடித்தவனுக்கு நசியம்:-

வெள்ளைச் சாரணைவேர், ஈரவெங்காயம் இவை இரண்டையும் இடித்துப்பொட்டணம் கட்டிக்கொண்டு இரண்டு துளி இரண்டு மூக்கிலும் நசியம் செய்தால் பயித்தியந் தீரும். இவ்வாறு 3 நாட்கள் செய்யவும்.

அடுத்து பேதிமுறைகளும், அதிசாரசிகிச்சையும் பற்றிக்கூறப் படுகின்றது.

வாதாதிஸாரம், பித்தாதிஸாரம், கபாதிஸாரம், திரிதோஷாதிஸாரம், பயாதிஸாரம், துக்காதிஸாரம், ரத்தாதிஸாரம் என அதிஸாரம் ஏழும் விளக்கப்பட்டுள்ளன. கிரகணிரோக லக்ஷணங்கள், அதிஸாரநிதானம், கிரகணிநிதானம் முதலியனவும் கூறப்படுகின்றன. இவற்றிற்கு மருத்துவம் பெரும்பாலும் ஆயுர்வேத முறையில் அடங்குகின்றன.

அடுத்து கூறப்படுவது உளமாந்தை, க்ஷயரோக சிகிச்சையாகும். இதில் உளமாந்தைகளின் வகைகளான வாத உளமாந்தை, பித்த உளமாந்தை, கபஉளமாந்தை, தொந்த உளமாந்தை முதலியன பற்றிக்கூறப்பட்டுள்ளன. பிறகு க்ஷயரோகங்களின் வகைகளான பிர்மக்ஷய லக்ஷணம், ராஜக்ஷயம், வைசியக்ஷயம், சூத்ரக்ஷயம், பித்தக்ஷயம், வாதக்ஷயம்

சிலேத்துமக்ஷயம், வாதபித்தக்ஷயம் வாதசிலேத்துமக்ஷயம் பித்தசிலேத்தும க்ஷயம், விகாரக்ஷயம், தொந்தக்ஷயம், சாத்யக்ஷயம் முதலியன பற்றியும் க்ஷயரோகத்தின் நிதானம், குறிகள், காரணங்கள், உளமாந்தை ரோக காரணங்கள் முதலியவைகளும் கூறப்படுகின்றன.

செல்வத்துள் எல்லாம் சிறந்தது மக்கட்செல்வம் என நம் முன்னோர்கள் உரைத்தனர். அச்செல்வத்தைப் பெரும் பேறுகக் கருதிய மன்னர் சரபோஜி அதற்கென்று ஆயுர்வேதத்தில் ஒரு தனிப்பகுதியை விவரித்திருக்கிறர். அது கர்ப்பிணி பாலரோக சிகிச்சை முறைகள் என்ற பகுதியாகும்.

இதில் கர்ப்பம் ஏற்படுவதற்கான ஏதுக்கள், ருதுவின் லக்ஷணங்கள், சரியான கர்ப்பம் தரிப்பதற்காக ஸ்திரீ, புருஷர்கள் அனுஷ்டிக்கவேண்டிய விதிகள், கர்ப்பம் மாதந்தோறும் வளர்ச்சியடையும் விதம், கர்ப்பம் போஷிக்கப்படும் விதம் முதலியவைகள் கூறப்பட்டுள்ளன. மேலும் கர்ப்பிணியின் ஆகாரமும், போஷணை விதிகளும், கர்ப்பிணி செய்யக்கூடாத காரியங்களும் அதனுல் ஏற்படும் தீமைகளும், அகால பிரசவத்திற்குக் காரணங்கள், கர்ப்பம் தரித்த பின்னர் ஏற்படும் கோளாறுகளும் அதற்குச் சிகிச்சை முறையும் கூறப்பட்டுள்ளன.

இனி குழந்தைகளுக்கென்று தனிப்பட்ட முறையில் குழந்தைகள் கணச்சூட்டுக்கு மருந்துகள், மாந்த எண்ணெய், பேதி எண்ணெய், உரம் விழுந்த பிள்ளைகளுக்கு மருந்து, தோஷத்திற்கு, குழந்தைகள் புஷ்டியுடன் இருக்க, கீரி நோய்க்கு, கீரிப்பூச்சி நோய்க்கு முதலிய குழந்தைகளின் வியாதிகளுக்கு சித்தவைத்திய முறைப்படி மருந்துகள் கூறப்பட்டுள்ளன.

மன்னர் சரபோஜி மக்களுக்கு மட்டுமின்றி மாக்களுக்கும் வைத்திய முறைகளை சேகரித்தும், எழுதியும் வைத்துள்ளார். நமது பழைய வைத்திய நூல்கள் மிருகவைத்தியமும, பக்ஷிகளின் வைத்தியங்களையும் பற்றிக் கூறு கின்றன. இருப்பினும் மன்னர் சேகரித்து வைத்திருந்த மிருக வைத்திய, பக்ஷி வைத்திய முறைகள் பற்றிய ஏட்டுச் சுவடிகள் மிகக்குறைந்த அளவிலே தான் கிடைத்துள்ளன. அவற்றிலிருந்து ஓரிரு வைத்திய முறைகளே கூறப் பட்டுள்ளன. முதலில் கூறப்படுவது மாட்டு வாகடம் என்னும் பசு, காளை மாடு களின் வைத்தியமாகும். இதில் மாட்டினங்களின் தேக அமைப்பும், வளர்க்கும் முறைகளும், நோய்காணும் விதங்களும் அந்நோய்களுக்கேற்ற நம் நாட்டு வைத்திய முறைகளும் கூறப்பட்டுள்ளன. பசுக்களின் மகத்துவம், மாடு களின் ஆயுள், அவைகளின் பற்கள், நல்ல தேக அமைப்புபெற்ற மாடுகள், உசிதமில்லாத தேக அமைப்புள்ள மாடுகள், அவைகளின் நிறம், சுழிகளின் தன்மை, மாடுகளைப் பராமரிக்கும் முறைகள், தீனி, குளிப்பாட்டும் விதி,

மாட்டுக்கொட்டில் அமைக்கும்விதம், சினைமாடுகள், கன்று இவைகளைப் பாதுகாக்கும்முறை முதலியனவும், பிறகு மாடுகளுக்கு வரும் நோய்களான அழல் வெக்கை நோய், உடுக்கை நோய், கருவடிநோய் போன்ற இன்னும் பலவித நோய்களுக்கு சிகிச்சை முறையும், மருந்தும் கூறப்பட்டுள்ளன. மேலும் மாடுகளை பந்தயங்களுக்கு பயிற்சிதரும் முறையும் விளக்கப் பட்டுள்ளன.

அடுத்து குதிரை வைத்தியம். இதில் குதிரைகளின் பிறப்பு வரலாறு, உபயோகங்கள், பெருமை, குணங்கள், அவைகளின் பற்களைக்கொண்டு வயதுகளை அறியும்முறை, தேகத்தின் சுப, அசுப லக்ஷணங்கள், நிறங்களின் பிரிவுகள், பஞ்சகல்யாணி, அஷ்ட கல்யாணி, முதலிய குதிரைகள் பற்றியும், குதிரைகளுக்குண்டான கிளிஞ்சல் சுழி, கொடிச்சுழி, த்ரேதாக்னி சுழி, மல்லி மொக்குச்சுழி முதலிய 10 சுழிகளின் அமைப்பும், குறிகளும் கூறப்பட்டுள்ளன. அத்துடன் குதிரைகளுக்குவரும் அண்டசாலைநோய், அரணைகடிக்கு, கமரி நோய், கத்தசூலைநோய், கவ்வைநோய், குளம்பு வெடிப்புக்கு முதலிய எண்ணற்ற பலவித நோய்களுக்கும், அவற்றிற்கான சித்தவைத்திய சிகிச்சை முறைகளும் கூறப்பட்டுள்ளன.

அடுத்து பக்ஷிகளின் வைத்திய முறைகளில் கோழிவைத்தியம் கூறப் பட்டுள்ளன. கோழிகளுக்கு வரும் நோய்களான அகிலி, அம்மை, அஜீரணம, கழிச்சல் நோய், கொக்குநோய், கருப்பு உருண்டை, தலைநோய், நடுக்கல் வியாதி, பூச்சி (பேன், சளளு) உடல் பருக்க, வாந்திக்கு மருந்து போன்ற நோய்களின் தன்மையும், சிகிச்சை முறைகளும் கூறப்பட்டுள்ள தோடு, சேவல் சண்டையும், சண்டைச் சேவல்களையும் பயிற்றுவிக்கும் முறைகளும், வளர்க்கும் விதங்களும் கூறப்பட்டுள்ளன.

இன்னும் அகத்தியர் 2000, போகர் நிகண்டு, சரபேந்திர வைத்திய ரத்னவளி முதலான பல வைத்திய நூல்கள் அனுபவ சித்தமான முறைகளை விளக்கிக் கொண்டிருக்கின்றன. இந்த வைதத்திய நூல்களிள் பிரதிகள் எமது நூலகத்தில் வெளியிட்டு, விற்பனையாகிக் கொண்டிருக்கின்றன. மன்னர் வளர்த்த வைத்திய நூலகளில் பல இன்னும் நல்ல பலனைத்தந்து பல மக்களையும் காத்து வருகின்றன. எனவே நாம் அனைவரும் அவர்தம் நூல் கொண்டு பலன்பெற்று அவர்தம் நாமம் வாழ்த்தி வாழ்வோமாக.

வாழ்க சரபோஜியின் நாமம்!

NOTABLE EVENTS IN THE LIFE OF SERFOJI MAHARAJ – *(Contd.)*

11-12—1812	Date of composition of Kumara Sambhava Champu.
1815	As a token of the Victory of the British over Napoleon, Manora was built at Sethubbava Chatram.
1818	The marriage of Shivaji Raja Sahib, son of Raja Serfoji was celebrated.
23—9—1820	Serfoji left Tanjore on his pilgrimage to the holiest of holy cities, Benares.
24—4—1822	Returned to Tanjore after Benares tour.
1825	Bhonsle Vamsa Charitam was written by Poet Venkatesa Bhattar. This was inscribed in the walls of Big temple.
30—3—1826	Robinson and Bishop Heber visited the Palace.
1827	Grand-daughter was born to Serfoji.
28—3—1829	Had interview with Bishop Heber and he admired Serfoji.
8—3—1832	Serfoji Maharaj passed away.

Compiled by:

M. SEERALAN, B. A.
(Librarian – Grade II)

சரபோஜி மன்னரும் மராத்தி இலக்கியமும்

T. R. Bheema Rao, Marathi Pandit.

தஞ்சை, பெருமைவாய்ந்த மூன்று பேரரசுகளால் ஆளப்பட்ட சிறப்புடையது. அவை சோழவம்சம், நாயக்கவம்சம், போசலவம்ச மகாராஷ்டிரர்கள்.

இவர்கள் முறையே நாட்டைச் செவ்வனே ஆட்சி புரிந்து மக்கள் நல்வாழ்விலேயே தங்களை ஈடுபடுத்திக் கொண்டார்கள். இச்செய்திகளை வரலாறு மெய்ப்பிக்கிறது.

நாட்டை ஆண்ட அரசர்கள் கலைவளர்ச்சியில் ஆர்வம் கொண்டு விளங்கினர். தஞ்சையை அரசாண்ட இரண்டாவது மகாராஷ்டிர அரசரான சகஜி முதல் கடைசி அரசர் சிவாஜி ராஜா வரையில் கலைவளர்ச்சியில் ஆர்வம்கொண்டு, தங்களை அதில் ஈடுபடுத்திக்கொண்டனர். அவ்வகையில் இரண்டாம் சரபோஜி மன்னர் தம் நேரம் முழுவதையும் கலைக்காகவே செலவழித்தார். மிகப் பழமையான சரஸ்வதி பண்டாரகத்தையும் பாதுகாத்தார்.

மன்னர் சரபோஜி மன்னராக நியமிக்கப்பட்டபோது, அரசு நிர்வாகம் யாவும் அன்னிய நாட்டவர்களான ஆங்கிலேயர் வசம் சிக்கி இருந்தது. மன்னர் என்ற பெயரில் சரபோஜி அரசராக இருந்தார். அக்காலத்தில் இருந்து சூழ்நிலைக்குத் தக்கவாறு ஆங்கிலேயர் சரபோஜி மன்னருடன் ஓர் உடன்படிக்கை செய்துகொண்டு தஞ்சையின் அரசுரிமை யாவற்றையும் பெற்றனர். இதனால் நாட்டு நிர்வாகப் பொறுப்பிலிருந்து சரபோஜி மன்னர் விடுவிக்கப்பட்டார்.

இச்சந்தர்ப்பத்தை, சரபோஜி மன்னர் நல்லவிதமாகப் பயன்படுத்திக் கொண்டார். இவர் சிறுவயது முதற்கொண்டே டேனிஷ்பாதிரி ஸ்வாட்ஸ் அவர்களிடம் ஆங்கிலம் கற்றதனால், பொது அறிவு வளர்ந்தது. சமஸ்கிருதம், மராத்தி, தமிழ் யாவற்றையும் தக்க புலவர்களிடம் பயின்று தேர்ச்சிபெற்றார். இவர் பல மொழிகளைப் பயின்றதனால் பல அரிய விஷயங்கள் தெரிந்துகொள்ள முடிந்தது. இவருக்குப் பிற்காலத்தில் பேரும் புகழும் கிடைத்தன.

ஆட்சிப் பொறுப்பிலிருந்து தம்மை விடுவித்துக்கொண்ட சரபோஜி தாம் கற்ற பல மொழிப் புலமையை உபயோகித்து பல புலவர்களை தம வசம் வைத்துக்கொண்டு, அரிய பல இலக்கியங்கள் இயற்றக் காரணமாக விளங்கினார். மன்னர் சரபோஜியும் சங்கீதம், நாடகம், நாட்டியம், சித்திரம்

போன்ற கலைகளில் ஆர்வம்கொண்டு இத்துறையில் பல பணிகளைச்செய்து தம் கலை ஆர்வத்தை வெளிப்படுத்தினர்.

சரபோஜி மன்னர் ஆதரவில், சமஸ்கிருதம், மராத்தி மற்றும் தமிழ் ஆகிய மொழிப் புலவர்கள் இயல், இசை, நாடகம் ஆகிய மூன்று துறைகளில் பல நூல்களை இயற்றினார்கள். அந்நூல்களில் சரபோஜி மன்னரின் குணாதிசயங்களைப் புகழ்ந்து பாடியும், தெய்வபக்தி, தர்ம சிந்தனை, மொழிப்பற்று, கலைத்திறமைப்புலவர்களை ஆதரித்துப் பொன்னும் பொருளும் கொடுத்து மொழி வித்யாசம் பார்க்காமல் ஆதரித்த தன்மை இவை யாவற்றையும் கூறியிருக்கின்றனர். புலவர்கள் தனியாக பல நூல்களை எழுதியும், சரபோஜி மன்னர் பெயரில் பல நூல்களை எழுதியும் அரங்கேற்றியும் இருக்கிறார்கள். மன்னர் சரபோஜியின் புகழ்ச்சியில் மகிழ்ந்த புலவர்கள் ''மன்னரின் நிழலில் வாழும் நாங்கள் செஞ்சோற்றுக்கடனைச் செலுத்துவதற்காக இந்நூல்களை சரபோஜி மன்னர் வேண்டுகோளின்படி இயற்றினோம்'' என்று கூறியுள்ளனர்.

மன்னர் சரபோஜி புலவர்களுக்கு கொடுத்து வந்த ஆதரவினாலும், கொடையாலும், சமஸ்கிருதம், மராத்தி, தமிழ் ஆகிய மொழியில் இலக்கியமும், வைத்திய சாஸ்திரமும், சித்திரக்கலையும் வளர்ந்தன.

இப்படைப்புக்கள் யாவும் இன்னும் புகழ்பெற்ற 'சரஸ்வதி மகால் நூல் நிலையத்தில்' இருந்து மன்னர் சரபோஜியின் புகழை எடுத்துக் கூறுகின்றன. இந் நூல்கள் இருக்கும் வரையில் மன்னரின் புகழ் ஓங்கி நிற்கும். பெருமை வாய்ந்த மன்னர் சரபோஜியின் காலத்திய புலவர்களைப்பற்றியும், மராத்தி நூல்களைப்பற்றியும் இங்கே காண்போம்.

மன்னர் சரபோஜியும் மராட்டிப் புலவர்களும்

1. இரண்டாம் சரபோஜி மன்னர் காலத்தில் வாழ்ந்தவர்கள் :-

விருபாட்சகவி, ரங்கநாதகவி, கோவிந்தகவி, உடகே கோவிந்தாச்சாரியார், துண்டிசுதசிவா, ராமசகா முதலியவர்கள்.

இப்புலவர்கள் தம் தாய்மொழியான மராத்திமொழியில் பல இலக்கியங்களைப் படைத்தனர். இவர்களைத் தவிர கிருஷ்ண சாஸ்திரி, வெங்கடேச சாஸ்திரி, நரசிம்ம சாஸ்திரி, அப்பு தீட்சிதர், கிருஷ்ணஸ்வாமி சக்கரவர்த்தி, தம்மாசார், மன்னார் கிருஷ்ணாச்சார், ஸ்ரீனிவாசகவி, சங்கீத மும்மூர்த்திகளில் ஒருவரான முத்துசாமி தீட்சிதர், மராட்டியப்புலவர் ஹீருசாமி காட்கேயும், சமஸ்கிருதம், மராத்தி ஆகிய மொழிகளில் புராணவரலாறு

ஆதாரங்களைக்கொண்டு பல இலக்கியங்களைப் படைத்தார்கள். தங்களை ஆதரித்த சரபோஜிமன்னனைப் புகழ்ந்து பாடியும் பெருமையுறச் செய்து உள்ளார்கள். இப்புலவர்களைப் பற்றியும் இவர்கள் இயற்றிய இலக்கியப் படைப்புக்களைப் பற்றியும் விவரமாகக் கீழே காண்போம்.

1. விருபாட்சகவி :—

விருபாட்சகவி சரபோஜி மன்னருக்கு மிகவும் வேண்டியவராக இருந்தும், சரஸ்வதி பண்டாரகத்தில் உள்ள சமஸ்கிருத மொழியில் காணும் பல புராண இதிகாச நூல்களின் ஆதாரத்தைக் கொண்டும் மராத்தி மொழியில் பல நூல்களை மொழி பெயர்த்துள்ளார்.

பவிஷ்யோத்திர புராணத்தை ஆதாரமாகக் கொண்டு 'அக்னீஸ்வர மகாத்மியம்', ஸ்காந்தம் சனத்குமார சம்ஹிதா - சிவரகஸ்ய ஸ்தோத்திர கண்டக்கின் ஆதாரத்தைக் கொண்டு 'ஆதிகைலாச மகாத்மியத்' தையும், பத்மபுராணத்தின் ஆதாரத்தைக் கொண்டு 'மாகமகாத்மியம்'; பிர்மகை வர்த்தபுராணத்தின் ஆதாரத்தைக் கொண்டு திருவையாற்றில் கோயில் கொண்டிருக்கும் சிவபெருமானின் வரலாற்றையும், காவேரி நதியின் ஐந்து பிரிவுகளைப்பற்றி விவரித்து 'பஞ்சநத மகாத்மியம்', என்ற தலைப்பில் ஒரு நூலும் எழுதியிருக்கிறார். இவ்வாசிரியரின் இப்பஞ்சநத மகாத்மியம் நூல் நமக்கு முழுவதுமாகக் கிடைக்கவில்லை. அது ஒரு பெரும் குறையே. இவருடைய மற்றோர் அரிய படைப்பைப் பற்றி நாம் மிகவும் பெருமை கொள்ளத் தக்கதாக இருக்கிறது. அது யாதெனில் தமிழ் கூறும் நல்லுலகம், சிறப்புடன் கூறும் அறுபத்து மூன்று நாயன் மார்களின் வரலாற்றுப் பெருமை களைக் கூறும் 'சிவபக்த மகாத்மியம்', என்னும் தலைப்பில் வடமொழியில் ஹரதாஸர் என்பவர் இயற்றியதை ஆதாரமாகக் கொண்டு, 'பக்தவிலாஸம்', என்ற தலைப்பில் மராத்தி மொழியில் ஒரு நூல் இயற்றி இருக்கிறார்.

இப்புலவர் வடமொழியில் காணும் பல புராண வரலாற்றினை பாமர மொழியினரும் அறிந்துகொள்ள வேண்டும் என்ற எண்ணத்தில் மராத்தி மொழியில் மொழி பெயர்த்து எழுதினார். அது போற்றத் தகுந்ததே. இவையாவும் தெய்வத்தன்மை பொருந்திய வரலாறுகள் ஆகும். அதைவிடப் பெருமைப் படக்கூடியது என்று புலவர் நினைத்து, தமிழ் நாட்டில் தெய்வ பக்தியும் சமயநெறியும் கொண்டு பண்புடன் வாழ்ந்து, சைவத்தை வளர்த்த பெரியோர்களின் வரலாற்றினையும் தம் தாய்மொழியினர் அறிந்து கொள்ள வேண்டும் என்ற நல்லெண்ணத்துடன் மராத்தி மொழியில் மொழிபெயர்த்து எழுதியிருக்கிறார். இதனால் மொழி வேறுபாடு கொள்ளாமல் புலவர் இலக்கியப்பணி செய்தது நமக்குப் புலனாகிறது.

வீருபாட்ச கவி தாம் இயற்றிய மேலே கூறிய நூல்களைச் சரபோஜி மன்னரின் வேண்டுகோளின்படியே வடமொழியிலிருந்து மராத்தி மொழியில் மொழி பெயர்த்ததாகத் தம்நூலில் கூறுகிறார். மேலும் சரபோஜி மன்னரின் தெய்வ சிந்தனையையும், தயாள குணத்தையும், அவர் புலவர்களிடம் கொண்டுள்ள மதிப்பினையும், தான தருமங்களையும் புகழ்ந்து கூறுகிறார். மேலும் சரபோஜி மன்னர் காசி முதலான புண்ணிய ஸ்தலங்களுக்கு யாத்திரை சென்று வந்த நிகழ்ச்சிகளையும் புகழ்ந்து கூறுகிறார். மேலும் மன்னர் சரபோஜியின் "நவவித்யா கலாநிதிசாலா" என்ற கல்விக் கூடத்தினைக் கூறிப் புகழ்கிறார். இவ்விதமாக மேலே கூறிய நூல்களைப் புலவர் கி. பி. 1826 முதல் 1828 முடிய ஆண்டுகளில் இயற்றியதாகத் தம் நூலில் குறிப்பிட்டுள்ளார்.

2. ரங்கநாதகவி :—

ரங்கநாதகவி சரஸ்வதி பண்டாரகத்தில் காணும் புராண ஆதாரங்களைக் கொண்டு மராத்தி மொழியில் நூல்களை மொழி பெயர்த்துள்ளார். அவை 'கார்திக மகாத்மியம்', 'துலா மகாத்மியம்' முதலியவையாகும்.

இவ்வாசிரியர் இவைகளைத் தவிர நாடக இலக்கியத்திற்கு அரும்பணி புரிந்திருக்கிறார். மராத்தி மொழியில் முதன் முதலில் நாடக இலக்கியம் தஞ்சை மகாராஷ்டிரர்கள் ஆட்சியில்தான் படைக்கப்பெற்றன. இதை மிகத் தெளிவாக மகாராஷ்டிரதேச தற்கால சரித்திர நூல் ஆசிரியர்கள், ஆராய்ச்சியாளர்கள் தெரிவித்துள்ளார்கள். மேலும் அப்பெருமையை முழுவதும் பெறக் கூடிய நாடக இலக்கிய கர்த்தா, தஞ்சையை அரசாண்ட முதல் மகாராஷ்டிர மன்னர் ஏகோஜியின் மூத்த மைந்தர் சகஜி மன்னரையே சாரும். சகஜிமன்னர் நாடக இலக்கியத்திற்கு நல்ல சேவை செய்து, சமஸ்கிருதம், மராத்தி, தெலுங்கு, தமிழ் மற்றும் ஹிந்துஸ்தானி ஆகிய மொழிகளில் புராண வரலாறுகளின் ஆதாரத்தைக்கொண்டு பல அரிய தலைப்புக்களில் நாடகங்களை இயற்றியிருக்கிறார். அவை சங்கீத சாகித்யங்களைக் கொண்டு முதன்மையாகத் திகழ்கின்றன.

சகஜியைப் பின்பற்றி அவருக்குப்பின் தஞ்சையை அரசாண்ட பிரதாபசிம்ஹ ராஜாவும் பல நாடக நூல்களை இயற்றினார்.

இவர்களை முன்னோர்களாகக்கொண்டு இரண்டாவது சரபோஜி மன்னர் பெயரில் சில நாடக நூல்கள் காணப்படுகின்றன. ஆனால் அவையாவும் மேலே கூறிய ரங்கநாத கவியின் இலக்கியப் படைப்புக்களேயாகும்.

ரங்கநாதகவி இயற்றிய கணேசவிஜயம் கணேசலீலார்ணவம் ஆகிய நாடகங்களில் அவற்றைத் தாம் இயற்றியதாகவே அந்நாடகங்களில் கூறுகிறார். இவை தவிர சரபோஜி மன்னர் பெயரில் காணும் மற்ற நாடகங்களான

சிவராத்திரி உபாக்கியானம், கங்காவிஸ்வேஸ்வர பரிணயம், மோஹினி மகேச பரிணயம், ராதாகிருஷ்ண விலாஸம் முதலிய நாடகங்களின் அமைப்பை நோக்குங்கால் மேலே கூறிய ரெங்கநாத கவியின் படைப்புக்களை ஒத்துக் காணப்படுகின்றன. ஆகையால் இந்த நாடகங்களும் ரங்கநாதகவியே இயற்றி சரபோஜி மன்னர் பெயரில் பரந்தமனத்துடன் அங்கிதம் செய்திருக்கிறார் என்பது கண்கூடு. மேலும் ரங்கநாதகவி தம் நாடகங்களில் சரபோஜி மன்னரை ஆசீர்வதித்துப் புகழ்ந்து கூறுகிறார்.

இவ்வாறாக ரங்கநாதகவி இயற்றிய நாடகங்கள் நவராத்திரி விழாவிலும், விநாயகசதுர்த்தி உற்சவ விழாவிலும், அரசர் அரண்மனை அரங்கிலும், பிருகதீஸ்வரர் கோவிலில் வசந்த உற்சவகாலத்திலும் நடத்தியிருப்பதாக நாடகக் குறிப்புகளிலிருந்து தெரியவருகிறது.

இந்நாடகங்கள் மராத்தி மொழியில் அமைந்து இருந்தபோதிலும், அக்காலத்தில் தஞ்சையில் வாழ்ந்த மக்கள் இந்நாடகங்கள் உயர்ந்த சங்கீத அமைப்பிலும் புராண வரலாற்றைப் பின்பற்றியும் இருப்பதை உணர்ந்து நல்லவிதமாக ஆதரித்திருக்கிறார்கள் என்று தெரியவருகிறது.

ஆசிரியரின் சிவராத்திரி உபாக்கியானம் கங்கா விஸ்வேஸ்வரபரிணயம், மோஹினி மகேசபரிணயம் போன்ற நாடகங்களில் சரபோஜி மன்னரை இரண்டாம் துளஜா தத்து எடுத்துக்கொண்ட விவரத்தினையும், அவர் வம்ச பரம்பரை விவரத்தையும் குறிப்பிட்டிருக்கிறார். அத்துடன் சரபோஜி மன்னரின் நிழலில் வாழும் நான் இந்த நாடகத்தினை இயற்றினேன் என்றும் குறிப்பிடுகிறார். இவை யாவற்றையும் நோக்குங்கால் சரபோஜி மன்னர் காலத்தில் இயற்றிய நாடகங்கள் யாவற்றிற்கும் ரங்கநாதகவியே ஆசிரியர் என்று நமக்கு நன்றாக விளங்குகிறது. இதைத் தவிர தேவேந்திர குறவஞ்சி என்னும் நாடகம் உலகத்தில் உள்ள பல கண்டங்களையும் அவற்றில் உள்ள தேசங்களையும் அத்தேசங்களில் உள்ள முக்கிய நகரங்கள், மலைகள், ஆறுகள் முதலிய பெயர்களையும் வருணித்து உலக பூகோள வரலாற்றை அறியும் வண்ணம் அமைத்து அதை ஒரு குறப்பெண் வாயிலாக பாடல் மூலமாக உணர்த்துவதாக இவ்வாசிரியர் இந்நாடகத்தினை இயற்றியிருக்கிறார். இந்த விதத்தில் மராத்திய போசலகுல மன்னர்கள் ஆதரவினால் இதுபோன்ற நல்ல இலக்கிய படைப்புகள் கவிஞர்களால் படைக்கப்பட்டன.

மேலே கூறிய நாடகங்களைத் தவிர தமிழில் நாயன்மார்களின் சரித்திரத்தில் புகழுடன் காணும் திரு நீலகண்ட நாயனார், திரு கண்ணப்ப நாயனார் இவர்கள் வரலாற்றையும் மராத்தி மொழியில் ஹரிகதா காலட்சேபம் செய்யும் வடிவத்தில் ஸ்லோகம், ஆர்யா, சாகி, திண்டி, பதம், லாவணி

போன்ற மராத்திமொழி சந்தத்தில் அமைத்து இயற்றப்பட்டிருக்கிறது. இவை யாவும் சரபோஜி மன்னர் பெயரிலேயே நம் நூல் நிலையத்தில் காணப்படுகின்றன இந்நூலின் தொடக்கத்திலும் முடிவிலும் மாத்திரம் சரபோஜி மன்னர் பெயர் குறிப்பிடப்படுகிறது. ஆனால் கதையில் காணும் பாடல்களிலோ அல்லது வேறு எந்த இடத்திலோ சரபோஜி மன்னர் பெயர் குறிப்பிடப்படவில்லை. ஆகையால் இந் நூலாசிரியர் கதையை அமைத்துத் தொடக்கத்திலும் முடிவிலும் அரசரைப் புகழ்ந்து பாடி இச் சங்கீத நூல்களை இயற்றி இருக்கிறார் என்று கருதவேண்டியதாக இருக்கிறது.

மேலே கூறிய இருகதைகளைத் தவிர ஸ்காந்த புராணத்தில் காணும் கிராதார்ஜுனீயம் உமாமகேஸ்வரவிரதம் பஞ்சாட்சரி, வீபூதி சிவராத்திரி மகிமையை வருணிக்கும் கதையையும் சனிப்பிரதோஷம், பஞ்சப்பிரதோஷம் போன்ற விரதத்தின் மகிமையைக் கூறும் கதையும் இவரால் இயற்றப்பட்டிருக்கிறது.

இவ்வாறாக ரங்கநாதகவி சரபோஜி மன்னரின் ஆதரவிலிருந்து மன்னர் மனமறிந்து மேலே கூறிய அரிய புராண வரலாறு நூல்களை இயற்றிப் பரந்த மனத்துடன் சரபோஜி மன்னருக்கு அங்கிதம் செய்து மதிப்புடன் வாழ்ந்து தன் தாய்மொழியான மராத்தி மொழிக்கு அரிய இலக்கியப்பணி செய்திருக்கிறார் என்று அறியமுடிகிறது.

3. கோவிந்தகவி :—

கோவிந்தகவி சமஸ்கிருதத்தில் ஆக்நேய புராணத்தின் ஆதாரத்துடன் 'தனுர்மாத மகாத்மியம்' ஸ்கந்த புராணத்தின் ஆதாரத்துடன் 'வைசாக மகாத்மியம்' பிர்ம்மகைவர்த்த புராணத்தின் ஆதாரத்தைக் கொண்டு 'பஞ்சநத மகாத்மியம்' என்ற திருவையாற்று ஸ்தலபுராண நூலும் மொழி பெயர்த்திருக்கிறார். இந்த 'பஞ்சநத மகாத்மியம்' நூல் முழுவதுமாக நமக்கு கிடைக்கவில்லை. இப்புலவர் தம் நூல்களில் மன்னர் சரபோஜியை, 'சிறந்த சிவபக்தன் தயாள குணமுள்ளவன், தர்ம சிந்தனை கொண்டவன் புலவர்களை அன்புடன் ஆதரிக்கும் தன்மையுடையவன்' என்று புகழ்ந்து கூறியிருக்கிறார்.

4. உடகே கோவிந்தாச்சாரியார் :—

இப்புலவர் சரபோஜி மன்னருக்கு மிகவும் அன்புடையவராக இருந்து 'சிவலீலா, ஹரிலீலா', 'ராம-உமா சம்வாதம்' என்ற தலைப்புகளில் ஹரி கதை செய்யும் வடிவத்தில் (நிருபணம்) அமைத்துச் சிறு நூலாக இயற்றி இருக்கிறார். இவர் ஜோதிட சாஸ்திரத்தில் மிகவும் தேர்ச்சி பெற்றவராக இருந்திருக்கிறார்.

'துவாதசபாவ' என்ற தலைப்பில் பன்னிரண்டு ராசிகளின் தன்மைகளை விவரித்துச் சிறு நூலாக அமைத்து மங்களாஷ்டகம் பாடும் பாணியில் இயற்றி இருக்கிறார். இதைத் தவிர சரபோஜி மன்னரைப் புகழ்ந்து பல பாடல்களும், மங்களாஷ்டகம் ஸ்லோகங்களும் இயற்றி இருக்கிறார்.

5. துண்டி சுத சிவா :—

சிவா, சரபோஜி மன்னர் தமிழ் நட்டில் ஸ்தல யாத்திரையாகச் சென்று வந்த விவரத்தினையும், வடநாட்டில் காசி முதலான புண்ணிய ஸ்தலங்களுக்கு சென்று வந்த விவரத்தினையும் ஒரு யாத்திரை நூலாக வருணித்து இயற்றியிருக்கிறார். இந் நூலில் சரபோஜி மன்னர் கோவிலுக்கும் புண்ணியஸ்தலத்திற்கும் சென்ற விபரமும் அவ்விடங்களில் செய்த தான தர்மங்கள், பூஜைகள் மற்றும் அப்புண்ணிய ஸ்தலங்களின் புராணவரலாறு விபரத்தினையும் சிறு குறிப்புகளுடன் தெரிவித்து மிகவும் நல்லவிதமாக இந்நூலை இயற்றி இருக்கிறார். இந்நூலின் மூலமாக புண்ணிய ஸ்தலங்களின் வரலாறுகளை தெரிந்துகொள்ள மிகவும் பயன் உள்ளதாக இருக்கிறது.

'தீர்த்த யாத்திரை லாவணி' என்ற தலைப்பில் ஒரு நூல் காணப் படுகிறது. இந்நூல் சரபோஜியின் ஸ்தல யாத்திரையைக் குறிக்கும்படி இருக்கிறது. இந்நூல் சரபோஜி மன்னர் இயற்றியதாக குறிப்பிடப்பட்டிருக் கிறது. ஆனல் இந்நூலின் நடையும் மொழியில் காணும் தன்மையும் பார்த்தால் 'சரபேந்திர தீர்த்தாவளி' இயற்றிய துண்டிசுதசிவாவே இயற்றி மன்னர் பெயரில் அங்கிதம் செய்து இருக்கலாம் என்று எண்ணத் தோன்று கிறது. அதற்குக் காரணம் யாதெனில் இந்நூலின் ஒவ்வொரு லாவணியின் அங்கத்தின் முடிவிலும் 'சரபோஜி சொல்கிறார், மன்னருக்கு இப்புண்ணிய ஸ்தலத்தில் ஸ்நானம் செய்ய, 'தெய்வத்தினை தரிசனம் செய்ய பாக்கியம் கிடைத்தது, போன்ற வாக்கியங்களால் முடிவடைவதால் இந்த யாத்திரை லாவணி நூல் மன்னர் இயற்றியதாகக் கொள்ள முடியாமல் இருக்கிறது. மன்னரே இயற்றி இருந்தால் தம் பெயரை சந்தேகமறக் குறிப்பிட்டிருப்பார். மேலும் முதலில் கூறிய 'சரபேந்திர தீர்த்தாவளி' என்ற நூல் 'சரபோஜி மன்னர் யாத்திரைசெய்த விவரத்தினைக் கேட்டு நான் இயற்றினேன். நான் மன்னருடன் ஸ்தல யாத்திரை செய்யவில்லை' என்றும் குறிப்பிட்டுள்ளார். இவைகளை நோக்குங்கால் 'தீர்த்தயாத்திரை லாவணி' நூலும் திருதுண்டிசுத சிவனே இயற்றியிருக்கிறார் என்று நமக்குச் சந்தேகமறத் தெரிகிறது.

சிவா இதைத்தவிர சரபோஜிமன்னர் தஞ்சை பிரகதீஸ்வரர் கோவிலில் செய்த திருப்பணிகள், சிவலிங்க பிரதிஷ்டை, ஸ்ரீரங்கம், திருவானைக்கோயில் முதலிய புண்ணிய ஸ்தலங்களுக்கு சென்று வந்த விவரத்துடன் 'சரபேந்திர சிவதர்ம' என்ற நூலை இயற்றியிருக்கிறார்.

இவ்வாசிரியருடைய அரிய படைப்பு நாட்டிய அபிநயத்திற்கான சங்கீத சாஹித்யங்கள் ஆகும். இவை சமஸ்கிருதத்தில் காணும் அபிநய தர்ப்பணம், நிருத்யாத்யாய போன்ற நூல்களிலிருந்து ஆதாரத்துடன் இந்த நாட்டிய பிரபந்தங்களை மராத்தி மொழியில் இயற்றியிருக்கிருர். இச்சாஹித்யங்கள், தமிழ் நாட்டில் மிகவும் புகழுடன் விளங்கும் கர்நாடக சாஹித்யங்களை ஒத்து நல்லமுறையில் அமைக்கப்பட்டிருப்பதால், மகாராஷ்டிரர்கள் நாட்டிய அபிநயத்தில் ஆர்வம் கொண்டு செய்ய நினைப்பவர்களுக்கு இந்நூல் ஒரு வரப்பிரசாதம் ஆகும்.

6. ராமசகா :—

ராமசகா என்னும் புலவர் சரபோஜி மன்னரின் ஒரே ஆண் வாரிசான திரு சிவாஜி ராஜாவுடையதும் மற்ற ஐந்து பெண்களின் திருமண வைபவத்தையும் வருணித்து 'மங்களாஷ்டகம்', என்ற ஸ்லோக வடிவத்தில் அமைத்து ஒரு நூல் மிகவும் அருமையாக இயற்றி இருக்கிருர். இதில் மாப்பிளை வீட்டாரின் குலம், கோத்திரம் பெண்வீட்டாரின் குலம், கோத்திரம் மகாராஷ்டிர மன்னர்களின் திருமண சடங்குகளின் விவரங்கள், அதைச் செய்யும்விதம், மணமக்களின் ஆடை அணிகலங்களின் வருணனை, திருமணமண்டபத்தின் ஜோடனைகள் பற்றிய வருணனை, திருமணத்திற்கு வருகை தந்த பிரமுகர்கள்பற்றியதும், அரச குடும்பத்தினரைப்பற்றியதும் வருணனை, வைபவத்தில் முழங்கிய மங்கள வாத்தியங்களின் வருணனை முதலியவைகளை நேர்த்தியாக விவரித்து இப்பாடல்களில் கூறியுள்ளார்.

'மங்களாஷ்டகம்' என்பது இந்துக்களின் திருமணவைபவத்தின் சமயத்தில் ஒரு முக்கியமான கட்டத்தில் சொல்லப்படும் ஸ்லோகம் ஆகும். இது மகாராஷ்டிரர்களின் திருமணவைபவத்தில் முதன்மையாகக் கொள்ளப் படுகிறது. இக்காலத்திலும் இப்பழமையான சம்பிரதாயமுறை விட்டுப் போகாமல் மகாராஷ்டிர குடும்பத்தின் திருமண சமயத்தில் இந்த 'மங்களாஷ்டக' ஸ்லோகம் பாடப்பட்டு வருகிறது.

திருமணச் சடங்கின்போது ஒருபக்கத்தில் மணப்பெண்ணையும், ஒரு பக்கத்தில் மணமகனையும் உட்காரவைத்து இருவருக்கும் நடுவில் ஒரு மங்கள பட்டு வஸ்திரத்தைப் பிடித்துக்கொண்டு இருவர் நிற்க, வைதீகர்கள் விநாயகர் ஸ்துதி முதற்கொண்டு ஆண்டவனின் பல லீலாவிநோதங்கள், குணதிசயங்கள் முதலியவற்றை வருணித்து மங்கள அஷ்டக ஸ்லோகம் பாடுவார்கள். இவர்களைப்போலவே பல தேர்ச்சிப்பெற்ற மகாராஷ்டிர சங்கீத விற்பன்னர்கள், நடைபெரும் திருமண வைபவத்தில் காணும் விழாக் கோலத்தையும், சாப்பாட்டு வகைகளையும், நகர வருணனை, ஸ்தல வருணனை, கோயில்கள்

வருணனை நதிவருணனையும், சங்கீதராகங்கள் அமைப்பு புஷ்பங்களின் பெயர்கள் போன்றவைகளையும், இம் மகாராஷ்டிரர்களின் பழமையான சம்பிரதாய முறையை அனுசரித்து, திரு ராமசகா புலவர் சரபோஜி மன்னரின் மக்களின் திருமண வைபவத்தை வருணித்துப் பாடி இருக்கிறார். இப்பாடல் களின் மூலமாக நாம் சரபோஜி மன்னர் காலத்திய திருமண வைபவ முறைகளைத் தெரிந்து கொள்ளலாம்.

1. சரபோஜி மன்னரைப் புகழ்ந்து பாடிய புலவர்கள் :—

திரு கிருஷ்ண சாஸ்திரி, சக்கரவர்த்தி, தம்மாச்சார், நரசிம்ம சாஸ்திரி மன்னார் கிருஷ்ணாச்சார், சங்கீத மும்மூர்த்திகளில ஒருவரான முத்துசாமி தீக்ஷிதர், வெங்கடேச சாஸ்திரி, ஸ்ரீனிவாச கவி, சுப்புதீக்ஷிதர், ரங்கநாத கவி, முதலிய புலவர்கள், சரபோஜி மன்னரின் குண நலன்கள், தர்ம சிந்தனை, தெய்வபக்தி, புலவர்களை ஆதாிக்கும் தன்மை, மொழிப்பற்று முதலியவைகளைப் புகழ்ந்து, சமஸ்கிருதம், மராத்தி ஆகிய மொழிகளில் பல பாடல்கள் பாடி இருக்கிறார்கள். இவர்களைத் தவிர மராட்டிய புலவர்கள் கவிராஜோபா, உடம்க கோவிந்தாச்சார், ஹீருசாமி காட்கே, போன்றவர் களும் சரபோஜி மன்னரைப் புகழ்ந்து பாடி இருக்கிறார்கள்.

இப்புலவர்களின் பாடல்களைப் பார்க்கும்போது மன்னர் சரபோஜி புலவர்களை நல்ல விதமாக மதித்து ஆதரித்து வந்திருக்கிறார் எனத்தெரிகிறது.

2. சரபோஜி மன்னர் காலமும் வைத்திய நூல்களும் :—

சரபேந்திர வைத்ய ரத்னவளி வெளியீட்டில், பதிப்பாசிரியர் திரு. கிருஷ்ணசாமி மாடிக்ராவ் அவர்கள் கூறுவதாவது:

சரபோஜிமன்னர், அரண்மனையில் 'தன்வந்தரி மகால்' ஏற்படுத்தி, வைத்திய சம்பந்தமான ஆயுர்வேதம், சித்தம், யூனானி நூல்களைப் பண்டிதர் களைக்கொண்டு ஆய்வுசெய்தார். பழமையான நூல்களில் உள்ள விஷயங் களைத் தொகுத்து அநுபோக வைத்திய முறைக்கு ஒரு புதிய தொகுப்பு தயாரித்தார்.

இம்மன்னர் காலத்தில் வைத்திய நூல்கள் ஆய்வுக்கு, பலப் புலவர்கள் இருந்தார்கள்.

கொட்டையூர் சிவக்கொழுந்து தேசிகர், சுப்பராயகவி, வேலாயுத முதலியார் ஆகியோர் ஆவர். வேலாயுத முதலியாரின் வைத்திய முறைத் தொகுப்புப்பற்றி திரு மாடிக்ராவ் கூறுகிறார்.

முன்னுரை பக்கம் 7ல் வைத்திய நூல் ஆய்வுக்கும் புதிய படைப்புக்கும் உதவியவர்கள் திருவேங்கடம் பிள்ளை, தாமோதரம்பிள்ளை, பிள்ளை பெருமாள் வைத்தியர், வெங்கடாஜலம் பிள்ளை, ரங்கநாத நாயக், துபாஷ் கிருஷ்ணப்ப நாயக், அய்யா கண்ணுபிள்ளை, பஞ்சநதம் பிள்ளை முதலியோர் குறிப்பிடப் படுகின்றனர்.

நூலகத்தில் உள்ள வடமொழி, தமிழ், தெலுங்கு மொழியில் வைத்திய சாஸ்திர நூல்களிலிருந்து சரபோஜி மன்னரால் தொகுக்கப்பெற்ற வைத்தியச் செய்திகள் பற்றி திரு மாடிக்ராவ் விரிவாக எழுதியுள்ளார்.

ஷஹாஜி மன்னர், முதல் சரபோஜி மன்னர் வரையிலான காலத்திலும் தமிழ் வைத்தியச்சுவடிகள் தொகுக்கப்பெற்றன. இவ்விவரம் திரு K.R. சுப்பிரமணியம் தமது 'மராட்டியர் வரலாறு' நூலில் குறிப்பிட்டுள்ளார். அவை இரண்டாம் சரபோஜி மன்னர் படைப்புக்குப் பயன்; பட்டனப் பிரதாபசிம்மன் எழுதிய மதன சஞ்சீவனம் குறிப்பிடத்தக்க நூல் ஆகும்.

3. சரபோஜி மன்னரும் கஜ சாஸ்திரமும் :—

சரபோஜி மன்னர் கஜ சாஸ்திரம் பற்றி மிகுந்த ஊக்கம் கொண்டவராக இருந்தார். பழமையாகச் சரஸ்வதி நூலகத்தில் பாதுகாக்கப்பெற்ற உயர்ந்த ஓவியக் கைப்பிரதிகளில் கஜ சாஸ்திரம் தொடர்பான படங்களும், படங்களுக்குடைய பழமையான ஸ்லோக விளக்கங்களும் உள்ளவற்றைப் பின்பற்றி புதிய ஓவியக் கைப்பிரதிகளும் வரையச் செய்துள்ளார்.

கஜ சாஸ்திர விளக்கம், ரக்மாஜி பண்டிதரால் சரபோஜி மன்னரின் புதல்வர் சிவாஜி மன்னரின் கட்டளைப்படி எழுதப்பட்டுத் தொகுக்கப்பட்டது.

மேலே கூறிய கஜ சாஸ்திரம், பாலகாப்பியர், வைசம்பாயனர் என்ற பெருங்கவிஞர்களால் சில நூற்றுண்டுகளுக்கு முன் தெலுங்கு மொழியிலும், வடமொழியிலும் எழுதப்பெற்றவை. இந்நூல்களைப் பின் பற்றி மராட்டிய மன்னர் ஷஹாஜி காலத்தில் படவிளக்கங்களுடன் ஓவியக்கைப்பிரதி எழுதித் தொகுக்கப்பட்டுள்ளன.

பாலகாப்பியர், வைசம்பாயனர் கஜசாஸ்திர நூல்கள், மராட்டிய மன்னர் காலத்துக்கு முன்பே, சோழர் நாயக்க மன்னர் காலத்தில் நூலகத்தில் தொகுத்து வைக்கப் பெற்றவையே.

கஜசாஸ்திரப் படங்களின் தலைப்பில் வடமொழி மூலத்திலுள்ள சுலோகங்களும் கீழே மராத்தி மொழி ஸ்லோகத்தில் விவரமும் கொடுக்கப்

பட்டுள்ளன. ஸ்லோகங்கள் உயர்ந்த இலக்கியத் தகுதியுள்ளவை. மூன்று பெரும் தொகுப்புகள் படவிளக்கக் கைப்பிரதி குறிப்பிடத்தக்கவை. இவைகள் பூர்த்தியாகவில்லை. ஆனல் ஒரே ஓவியரால் இவை மூன்றும் எழுதப்பட்டதாகக் கருதப்படுகிறது. இக்கைப்பிரதி நூல்களில் இவை எழுதப்பட்ட காலம் ஏதும் குறிப்பிடப்படவில்லை. ஆனல் ரக்மாஜி பண்டிதர் குறிப்பிலிருந்து இந்தப் பணி பூர்த்தியானது, கி. பி. 1822 A. D என்று தெரிகிறது. திரு. P. P. S சாஸ்திரியவர்கள் அவர் தொகுத்த சமஸ்கிருத அகர வரிசைப் பட்டியலில் இச்சுவடிகளைப்பற்றிக் குறிப்பிடாமல் விடுபட்டுள்ளன. படத் தொகுப்புக் கைப்பிரதிகளில், பாலகாப்பியரின் கஜசாஸ்திர நூல் என்று முடிவில் கூறப்படுகிறது. படங்களில் உள்ள பழமைச் சின்னங்களையும், பின்னர் செய்துள்ள திருத்தங்களையும் கொண்டு பார்த்தால் இப்படங்கள் சரபோஜி மன்னர் காலத்துக்கு முன்னவை என்பது புலனுகிறது. இது சம்பந்தமான வேற்றுமை ஒற்றுமை குறித்து, கஜசாஸ்திர வெளியீடு முன்னுரையில் திரு. மாடிக்ராவ் பக். 8ல் கூறுகிருர்.

"கஜசாஸ்திரப் படங்கள் ஷஹாஜிமன்னர் (1684-1710) காலத்தவை. ஷஹாஜிமன்னர் காலத்தில் யானைப்படை, குதிரைப்படை மிகுதியாக இருந்தன. இப்படங்களைப் பார்த்தே பின்னல் சரபோஜிமன்னர் புதியதாகப் படத்தொகுப்புகளைத் தயாரித்தார்" என்று கூறுகிருர்.

4. சரபோஜிமன்னர் காசிதேசத்திலிருந்து கொண்டுவந்த நூல்கள் :—

மன்னர் சரபோஜி காசி யாத்திரை செய்துவரும்போது பல சமஸ்கிருத, மராத்தி மொழி நூல்களை வாங்கிக்கொண்டு வந்ததாகத் தெரிகிறது. அதில் ஒரே ஒரு நூல் மட்டும் மராத்தி மொழியில் இருப்பது நமக்கு இங்கு கிடைக்கிறது. அந்நூலின் பெயர் 'முக்தல ராமாயண' என்பவையாகும்.

ஸ்ரீ முக்தலராமாயணம்—இந்நூலின் ஆசிரியர் திரு. கிருஷ்ணதாச முக்தல என்பவர் ஆகும். இவர் எழுதிய இந்த ராமாயணத்தின் யுத்த காண்டம் மட்டும்தான் இப்பொழுது கிடைக்கிறது. ராமாயணத்தின் மற்ற காண்டங்களான பாலகாண்டம் முதல் சுந்தரகாண்டங்கள் வரை எங்கும் கிடைக்கவில்லை. இந்த யுத்தகாண்டத்தில் ஆசிரியர் இத்துடன் சுந்தர காண்டம் முடிந்தது, இனி யுத்த காண்டத்தைப்பற்றிக் கூறுகிறேன் என்று ஆரம்பிக்கிருர். ஆகையால் ஸ்ரீ முக்தலர் இராமாயணத்தின் இதர காண்டங்களும் இயற்றி இருக்கவேண்டும் என்று மகாராஷ்டிர இலக்கிய ஆராய்ச்சியாளர்களின் முடிவு ஆகும். மற்ற காண்டங்கள் நமக்குக் கிடைக்காததுபற்றி நமக்குக் குறையே ஆகும்,

சரபோஜிமன்னர் காசியிலிருந்து கொணர்ந்த இந்த யுத்த காண்டத்துடன் பிற ராமாயண காண்டத்தையும் கொண்டுவந்திருந்தாரேயானல் மராத்தி இலக்கியத்திற்குப் பெரும் உதவியாக இருந்திருக்கும்.

சரபோஜிமன்னர் காசியிலிருந்து ஒரு அருமையான சித்திரம் கொண்டு வந்து நூலகத்தில் சேர்த்திருக்கிருர். அது காசியில் கங்கை நதிக்கரையில் அமைந்திருக்கும் அறுபத்தி நான்கு ஸ்நான கட்டங்கள் (புண்ணிய படித் துறைகள்) விவரத்தினைக் கூறும் சித்திரங்கள் தீட்டப்பட்டு விவரக்குறிப்புடன் கூடிய தொகுப்பு நூல் ஆகும். மன்னர் தான் நேரில் கண்ட அருமையான கங்கையின் காட்சியைத் தம் நாட்டு மக்களும் கண்டு அறிந்து கொள்ள வேண்டும் என்ற நல்ல எண்ணத்துடன் நல்ல தேர்ச்சி பெற்ற சித்திரக் காரனை அமைத்துச் சிறிதும் அக்கட்டிடத்தின் அமைப்புகள் மாருமல் தீட்டச் செய்து, அதைத் தம் அரண்மனை நூலகத்தில் வைத்துப் பாதுகாத்திருக்கிருர். இன்றும் இதைக்காணும் நம் நாட்டு யாத்ரிகர்கள், வெளிநாட்டவர்கள் யாவரும் ஆச்சர்யம் கொண்டு புகழ்ந்து வியக்கின்றனர். இவையாவும் மன்னர் சரபோஜிக்குப் பெருமைத் தரத்தக்கதே யாகும்.

5. சரபோஜி மன்னரின் கல் அச்சுக்கூடம் :—

சரபோஜி மன்னர் தம் அரண்மனையில் ஆங்கிலேயர் துணையுடன் ஒரு அச்சுக்கூடத்தினை நிறுவி அதில் கல்லெழுத்துக்களால் தேவநாகரி எழுத்துக் களைத் தயாரித்து, சமஸ்க்ருத மொழியில் அமரகோசம், அன்னர்பட்டி, முக்தாவளி, மாகமூலம், குமாரசம்பவசம்பு, காரிகாவளி, ரகுவம்சம் ஆகிய நூல்களையும், மராத்திமொழியில், ஸ்ரீ ஏகநாதர் இயற்றிய ராமாயணத்தின் யுத்த காண்டத்தையும் (பாவார்த்த ராமாயணம்) அச்சு செய்திருக்கிருர். இந்நூல்களின் கடைசியில் இந்நூல்கள் அச்சுச்செய்த அச்சுக்கூடத்தின் விபரமும் கூறப்பட்டிருக்கிறது.

"தஞ்சை மாநகரில் அமைந்த 'நவவித்யா கலாநிதி சாலையில்' சகம் 1781ல் குப்பாபட்டரின் எந்திரத்தில் அச்சு செய்யப்பட்டது" என்று குறிப்பிடப்பட்டிருக்கிறது.

இவ்விவரத்தினைக்கொண்டு நோக்குங்கால் மன்னர் சரபோஜி தம் வாழ்நாளில் நூல்நிலையத்தில் உள்ள அரிய நூல்களைப் பாதுகாக்கச் செய்த முயற்சியுடன் அதைப் பிற மக்களும் தெரிந்துகொண்டு பயன் பெறவேண்டும் என்ற நல்ல எண்ணத்துடன் இப்பேர்ப்பட்ட அரிய செய்கையைச் செய் திருக்கிருர் என்று எண்ணத்தோன்றுகிறது.

மேலே கூறிய புலவர்கள் பற்றியதும், நூல்களைப் பற்றியதும், மன்னர் சரபோஜியைப் பற்றியதுமான விஷயங்கள் யாவும், நூல் நிலையத்தில் வெளியிட்ட மராத்தி கையெழுத்துப் பிரதிகளின் அகரவரிசைப் பட்டியல் பாகம் 1–4ல் கண்டவைகளிலிருந்து தொகுத்தவையாகும்.

6 சரபோஜி மன்னரைப்பற்றி மராத்தி மொழி ஆராய்ச்சியாளர்களின் அபிப்பிராயம் :—

1. Mr. S. G. Thulupule–Marathi Saraswatha–Vol. IV–1951

"தஞ்சாவூரில் மகாராஷ்டிர ராஜபாரம்பரையினர் பல அரிய கலைகளைக் கற்றறிந்தவர்களாக இருந்தார்கள். இவர்களில் கடைசியில் அரசாண்ட அரசர் ராஜா சரபோஜியின் காலம் அநேக விதத்தில் மேன்மையுடன் விளங்கியது. ராஜா பட்டத்துக்கு வந்த மறு வருஷத்தில் 1799ல் ஆங்கிலேயருடன் ஓர் உடன் படிக்கையைச் செய்துகொண்டார். அதில் நாட்டு நிர்வாகப் பொறுப்பிலிருந்து தம்மை விடுவித்துக்கொண்டு கலைவளர்ச்சியிலும், பொதுச் சேவையிலும் தம்மை ஈடுபடுத்திக் கொண்டார். டேனிஷ் பாதிரி ஸ்வாட்ஸ் அவர்களிடம் ஆங்கிலக் கல்விகற்று பல விஷயங்கள் அறிந்து கொண்டார். அதனால் ஆங்கில மொழி அவர் சரளமாகப் பேசும் திறமை பெற்றிருந்தார் என்று "லார்ட்பெலேன்டாயின்" என்கிற ஆங்கிலேயர் தம் நூலில் குறிப்பிட்டுள்ளார். அதற்கு ஆதாரமாக சரபோஜி ராஜா தன் குரு ஸ்வாட்ஸ் மரணத்திற்குப் பிறகு, ஸ்வாட்ஸின் மேல் ஒரு ஆங்கிலக் கவிதையை இயற்றினார். இதிலிருந்து மகாராஷ்டிரத்தில் பேஷ்வாக்களின் காலத்திற்கு முன்பே இந்தச் சரபோஜியின் காலத்திலும் தெற்கில் ஆங்கில மொழியின் பிரப்லம் ஏற்பட்டதிற்கு இது ஒரு ஆதாரமாகும்.

ஆக, தஞ்சையில் மராத்திய அரசர்களின் கடைசி ராஜாவான சரபோஜி தம் பரம்பரைப் பெருமையை நிலைநிறுத்தி சமஸ்கிருதம், ஆங்கிலம் இவைகளுக்குச் சரியான இடம்கொடுத்து ஆதரித்து வந்தார் என்று நினைக்கத் தோன்றுகிறது" என்று கூறுகிறார்.

2. Maharastra Ithihasa—'Maharastra Parichaya'

"ஆங்கில அரசாங்கம் சரபோஜியை அரசாட்சியில் அமர்த்தி, அத்துடன் அரசரிடம் ஓர் உடன்படிக்கைச் செய்துகொண்டு அதன்படி ரூபாய் மூன்றரை லட்சம் கொடுத்து அரசு பொறுப்பிலிருந்து தவிர்த்து இருக்கச் செய்தது",

சரபோஜி மகாராஜா தம் நேரத்தைப் பல அரிய நூல்களைச் சேகரித்தல், நூல்களைப் புதுப்பித்தலும், மொழிபெயர்க்கப் புலவர்களுக்கு ஊக்கம் கொடுத்தும் பல மாணவர்கள் சமஸ்கிருதம், ஆங்கிலம், தமிழ் ஆகிய மொழிகள் பயில பள்ளிகளை அமைத்தார். மன்னர் லண்டனிலிருக்கும் 'ராயல் ஏஷியாடிக் சொஸைடியின்' ஆயுள் உறுப்பினராக இருந்து பல அரிய ஆங்கில அச்சுப் புத்தகங்களை வரவழைத்துத் தம் நூல் நிலையத்தில் சேகரித்தார்' என்று கூறுகிறது.

7. மன்னர் சரபோஜி காலத்தில் மராத்திமொழி நூல்களைப் பிரதி செய்தவர்கள் விபரம் :—

1. ஸ்ரீ மாதவஸ்வாமியின் ராமாயணத்தின் உத்திர காண்டத்தை, நரசிம்மபூரின்சாமி என்கிற பெயருடைய நான் காரண வருஷம் மார்கழி மாதம் சஷ்டி திதியில் ப்ருகுவாரத்தில் (வெள்ளிக்கிழமை) சரபோஜி மன்னரின் வேண்டுகோளின்படியே பூராவும் பிரதி எழுதி முடித்தேன்.

2. ஸ்ரீ மோரேஸ்வரருடைய 'ஆர்யாராமாயணத்தை.' முழுவதும் திரு சங்கரராவ் ஜகதாப் என்கிற மராட்டி எழுத்தாளர் 1826 A. D. யில் பிரதி செய்தார்.

3. ஸ்ரீ மாதவஸ்வாமியின் ஸ்ரீ விஷ்ணு புராணத்தின் விளக்க உரையை 1827 A D யில் திரு போவார் விட்டோபா, கானடா கிருஷ்ண சாமி, முத்திபுஜங்காச்சார், டோணபாகிருஷ்ணசாமி, கானடாபோத்தாரசாமி ஆகிய பெயருடைய மராட்டி எழுத்தாளர்கள் பிரதி செய்திருக்கிறார்கள்.

4. ஸ்ரீ மாதவஸ்வாமியின் மைந்தர் ஸ்ரீ ராமபண்டிதர் எழுதிய ஸ்ரீ பாகவதம் முதல் ஸ்கந்தமும், பத்தாவது ஸ்கந்தமும் 1827 A. D. யில் தஞ்சையில் வாழ்ந்த சதாசிவராவ் மோஹிதேயின் மைந்தர் கேசவராவ் மோஹிதே, ராமசாமி மோஹிதே ஆகியவர்களும், ஆனந்தராவ் ஜகதாப், நாஞசாமி ஜகதாப், விடோபா போவார், சஞ்சீவராவ் மோஹபத், வெங்கடராவ் சாளோங்கே ஆகிய மராட்டி எழுத்தாளர்களும் பிரதி செய்திருக்கிறார்கள்.

8. மன்னர் சரபோஜி காலத்தில் ஸ்ரீ ராமாயணம் இயற்றிய புலவர் :—

தஞ்சையில் ஸ்ரீசமர்த்த ராமதாஸ ஸ்வாமியின் பிரதான மடாதிபதியான ஸ்ரீ பீமராஜகோஸ்வாமியின் சிஷ்யர் ஸ்ரீ கோவிந்தபாள ஸ்வாமியின் பரம்புரையில் வந்த சிஷ்யர் ஸ்ரீ முகுந்தஸ்வாமி என்னும் ஸ்ரீ ராமபக்தர்,

'ஸ்ரீ ராமகிருபாவிலாஸ்' என்ற தலைப்பில் ஸ்ரீ ராமாயணத்திற்கு விரிவுரை எழுதியிருக்கிறார். இவர் காலம் 1752 to 1830 A. D. ஆகும். இவர் தஞ்சையில் கருத்திட்டைக்குடியில் கோயில் கொண்டிருக்கும் ஸ்ரீ வசிஷ்டேஸ்வரர்கோவிலின் சமீபத்தில் ஸ்ரீ பிரஹன் நாயகி அம்பாள் சன்னிதியில் அமைந்துள்ள தன் ஸ்ரீ ராமசீதா ஆஞ்சனேயர் சன்னதியில் அமர்ந்து இந்த மராத்தி மொழி ராமாயண உரையை எழுதியதாக ஆசிரியர் தம் நூலில் கூறுகிறார். இப்புலவர் வாழ்ந்த காலம் மன்னர் துளஜா, அமரசிம்மன் சரபோஜி மூவர் காலமாகும். சரபோஜியின் காலத்திலும் வாழ்ந்த இந்தப் புலவர் எழுதிய ராமாயணம் நூல் ஒன்றுதான் மிகுந்த சிறப்புடன் விளங்குகிறது. மற்ற எந்தப் புலவரும் இராமாயணத்திற்கு விளக்கஉரை இந்தக் காலத்தில் எழுதவில்லை.

9. சரபோஜி மன்னரின் நூல் அன்பளிப்புகள் :—

சரபோஜிமன்னர் தம் பெண் திருமணத்தின் போது சீர்வரிசைகள் கொடுத்ததுடன், சில அருமையான மராத்தி நூல்களையும் மாப்பிள்ளை திரு ராமசாமி மோகிதே அவர்களுக்குக் கொடுத்தார். அவை, திரு மாதவஸ்வாமி மராத்திமொழியில் எழுதிய பாரதத்தின் மொழி பெயர்ப்பை, ஓர் பிரதி 1824 A. D. யில் செய்வித்து திருமண அன்பளிப்பாகக் கொடுத்திருக்கிறார். அவ்வாறே திரு ராமபண்டிதரின் பாகவத்தில் உள்ள 'ஹரிவம்சம்', 'சேஷதர்மம்,' போன்ற பகுதிகளை 1819 A. Dல் பிரதி செய்து சரபோஜி மன்னருக்கு அன்பளிப்பாகத் திரு மகாதேவமாடிக் என்ற மராத்தி எழுத்தாளர் கொடுத்திருக்கிறார். இந்நூல் பிரதியைக் கொடுத்த நாள் தீபாவளி நன்னாள் ஆகும். இபபிரதிகள் யாவும் நம் நூல் நிலையத்தில் பாதுகாக்கப் பட்டு வருகின்றன.

இவ்விதமாகப் பல புலவர்களின் அரிய படைப்புகளைப் படைத்தும், மன்னர் புகழ்பாடியும் கலைக்கு அரும்பணி ஆற்றி இருக்கிறார். மேலே குறிப்பிட்ட நூல்கள் யாவும் இன்றும் "சரஸ்வதி மகால் நூல் நிலையத்தில்" சரபோஜி மன்னர் புகழ்பாடிக் கொண்டிருக்கின்றன. இவைகளைத் தவிர சரபோஜி மன்னர் தம் சொந்த நூலகத்தில் வைத்துப் பாதுகாத்த ஆங்கிலம், பிரஞ்சு, ஜெர்மன், லத்தீன் கிரேக்க, டச்சு, ஆகிய பிற வெளிநாட்டினர்களின் மொழியில் அரிய அச்சுப் புத்தகங்களும், தேசப்படங்களும், சித்திரப் படங்களும் இந்நூலகத்தில் உள்ளவை சரபோஜியின் கலைத்திறமைக்குச் அவை சான்றாக விளங்குகின்றன.

["வாழ்க சரபோஜியின் கலைப்பணி."]

श्री.

"स्वप्नो नु माया नु"

[श्रीपद्मनाभशर्मा, शिरोमणिः]

रत्नै रञ्जितमस्तकाः करिकौस्मच्छायदोश्शालिनः
दीर्घालङ्कृतनासिकाः स्मितमुखाः कर्णादिभूषोज्ज्वलाः ।
पीनाः पीनकवाटवक्षस इमे गम्भीरदृग्दर्शनाः
आगच्छन्ति हि पूर्वपुण्यजनुषः स्वर्गात्सुरैर्लालिताः ॥ १ ॥

एकोजी शाहजीराजा तुकोजी च महीपतिः ।
प्रतापसिंहस्तुलजाऽमरसिंहश्च शारभो ॥ २ ॥

दृष्ट्वाऽहं समुपेतभूमिवलयान् तञ्जापुरीमागतान्
भक्त्या नामितमस्तकः स्मितमुखान् राजन्यमूर्धन्यकान् ।
"के यूयं? समुपागताः कुवलयं स्वर्गात्कुतो भूमिपाः!"
इत्युक्त्वा समुपाहरं फलयुतं स्वर्घ्यं च तेभ्यो मुदा ॥ ३ ॥

ऊचुस्ते मुदिताः प्रहृष्टमनसः, "विद्वन्! वयं चोलपाः
माहाराष्ट्रमहीभुजोऽपि महिताः श्रीचोलराज्ये पुरा ।
अस्माकं समये महीयमुदितैः वृक्षैः फलैश्शोभिता
कावेरीसहिता महाद्रुमफलैः विद्वद्भिराभूषिता ॥ ४ ॥

"परोपकारार्थं इदं शरीरं" श्लोको यथार्थः किल भूमिपालैः ।
कृतः! तदा भूसुरभूषितोऽयं देशस्तुदेशो वरराजवन्द्यः ॥ ५ ॥

काले ववर्ष पर्जन्यः पृथिवी सस्यशालिनी ।
लोकोऽयं क्षामरहितः ब्राह्मणा अपि निर्भयाः ॥ ६ ॥

इत्येवमासीदस्माकं राज्यं धर्मेण पालितम् ।
तदानीं मत्कुलीयेन स्थापितं शरभाजिना ॥ ७ ॥

स्वर्गात्समागता द्रष्टुं सारस्वतमहालयम्" ।
इत्युक्त्वा ते मुदा जग्मुः, स्वप्नश्चापि गतो मम ॥ ८ ॥

கலைகாத்த காவலன்

N. V. Venkatasubramania Sastri, Pandit.

கலைகாத்த காவலனைக் காட்டுமிப் பாட்டு
தலைகாத் துமேற்றத் தரும்.

போசலகு லத்துசர போசியெனு மன்னன்
மாசறுகு ணத்துறையு பாசமொடு தஞ்சை
வாசகக லைச்சுவடி நூலகம மைத்தான்
தேசுறவ னைத்துலகு நீடுபுக ழுற்றான். 1

வில்லிற் கிழக்குண்டு வித்தைக் கிலைக்குறை
பொல்லாது மிங்குப் பொலிவுறாதே—யல்லாது
போரிற் குளாமுயிர் போந்தே மடிந்திடும்
சேரச் சிறக்குங் கலை. 2

குலத்து முறையு குலாவிடு மேனு
மிலக்குமி தக்கக விக்குவி லக்கி
தனத்து புகழ்த்து தனத்தது கொள்ள
மனத்து பரத்தை புறத்து. 3

மனத்து பரத்தை புறத்து மறத்தை
தனத்து நிறுத்தி தகைத்து தனக்கு
மனக்கவ லைக்கு முளைக்குமி லாது
நினைத்து கலைக்குநிலைத் தான். 4

கலைக்கு நிலைக்க வலைக்கிடை யாது
தலைக்கு நிலைத்தவ லைப்பட வாது
நிலைக்க நினைக்க வுனக்கிட மேது
துலைத்து விலக்கத னை. 5

காக்கக் கலைக்குநிலை கண்டான் குலையாது
யாக்கை நிலைக்க வழிவிண்டான்—ஆக்கியே
நோக்கிப் புகழ்பரவ நின்றா னிதன்பெருமை
வாக்கிலே வந்தேக வே. 6

ஊழினைத் தானினைந்து வாழ்தந்தைச் செல்வமதைப்
பாழாய் நுகர்ந்திடவு மாட்டாதான்—ஏழையே
வாழை யடிவாழை வந்தக் கலைச்செல்வம்
தாழாது காக்கத் தகை. 7

ஊக்கத்தான் மன்னுயிரை யுண்டியினுன் மன்னுடலை
யாக்கத்தைக் கல்வியினு லாக்குவித்தான்—போக்கற்ற
நோய்துலைய வாக்கியே வைத்தான் மருத்துவத்தைத்
தாயினும் மிக்கான் தரத்து. 8

உடலை யுறும்புகழ் தேட்டமொடு கல்விக்
குடமா யமைத்திட்ட கூத்தன்—விடமாம்
மடமை நிரைந்திட்ட வாழ்வையும் கல்விக்
கிடமா யமைத்த கோவு. 9

மனதினிக்க வாழ்வான் மனிதனவ னுவான்
தனதென்ன வாழ்வாம் தனித்தே—இனிதாகப்
பல்லுளம் தான்மகிழப் பார்புகழ வாழ்வதே
தொல்லுலகு போற்றத் தரம். 10

காலம் தனையறிந்தெக் காலுங் கடனடுப்பான்
ஞாலம் தனைவெல்லு நன்மதியன்—சோலையிற்
காலப் பயனுறவாற் காதப் பெறுந்தருவே
சாலப் பெரிதெனவோ சொல். 11

வேங்கடத் துக்கந்தன் வேறுகவி பாடவே
தாங்குணங் கண்டுத் தலையசைப்பார்—பாங்குடனே
நீங்கக் குணங்கண்டு மேங்குவா ரிங்குண்டுத்
தாங்கற் றவித்தையிது. 12

முற்றிற்று.

श्रीः

"श्रीशरभेन्द्रविजयः"

(श्रीपद्मनाभशर्मणा विरचितः)

मङ्गलश्लोकः

गणेशं भारतीं वाणीं चन्द्रमौलिं जगद्गुरुम् ।
रमाकान्तं श्रीनिवासं प्रणमामि पुनः पुनः ॥ १ ॥

कवेर्विनयः

शरभोजिकथा वार्द्धिः धीर्मदीयोडुपो मता ।
तितीर्षुः प्रस्थितश्चाहं मार्गबन्धुर्महेश्वरः ॥ २ ॥

भोसलवंशवर्णनम्

पुरा धाता जगत्सर्वं ससृजे विष्णुचोदितः ।
नानाविधाकारान्सृष्ट्वा तत्पालनकृतादरः ॥ ३ ॥

ससर्ज पुष्पवन्तौ च तत्प्रसूतांश्च वंशजान् ।
मन्वादीन्राजपुत्रांश्च माननीयान्मनीषिणः ॥ ४ ॥

कृतत्रेताद्वापरेषु युगेषु राघवादयः ।
बभूवुर्धर्मरक्षार्थं दुष्टानां निग्रहाय च ॥ ५ ॥

कल्यब्दे च गते सूर्यवंशे शम्भुर्महीपतिः ।
शम्भाजीति महीपालैराहूतः प्रेमपूर्वकम् ॥ ६ ॥

शम्भुपर्वतवासित्वाच्छिवपूजाकृतेर्जनाः ।
शम्भुरित्येव तं भूपं पूजयामासुरन्वहम् ॥ ७ ॥

धिषणायां गुरू राजा कान्त्यां सूर्यः प्रभाकरः ।
क्षान्त्यां भूमिसमो दाने कुबेरस्साहसेऽर्जुनः ॥ ८ ॥

वीर्ये राघवतुल्योऽयं गाम्भीर्ये सागरोपमः ।
जनतारञ्जनेष्वासीत् राजा चान्वर्थनामकः ॥ ९ ॥

तस्य पुत्रो महानासीत् एकोजीति महीपतिः ।
पितेव व्यलसत्पुत्रः सर्वेष्वपि गुणेष्वयम् ॥ १० ॥

तस्माच्च शरभो राजा महासेनश्च तत्सुतः ।
महासेनादेकशिवराजोऽभूद्राजवंशजः ॥ ११ ॥

रामचन्द्र इति ख्यातः तत्सुतो राजसंज्ञकः ।
रामचन्द्राद्भीमराजः तस्मादेकोजिनामकः ॥ १२ ॥

एकोजिराजाद्ध्म्याजी तस्माज्जातो हि शाहजी ।
बभूव शाहजापुत्रो ह्यम्बाजी नाम कीर्तिमान् ॥ १३ ॥

परशोजी तथा तस्माद्बाबाजी बहुधा श्रुतः ।
तत्पुत्रो परमोदारो मालोजीविट्ठलाह्वयौ ॥ १४ ॥

महाराष्ट्रसाम्राज्यस्थापनम्

समरेषु कृतोत्साहौ विजित्यारीन्बहूनपि ।
बभूवतुश्च तौ वीरौ महाराष्ट्रसुनायकौ ॥ १५ ॥

मालोजीति महीपतिस्सुरधुनीवात्यानिलैर्लालित-
श्वेतच्छत्रध्वजाग्रपट्टपटलः वीराग्रगण्यैर्वृतः ।
माहाराष्ट्रभुवं विधर्मियवनैराक्रान्तदुर्गावृतां
युद्धे शत्रुचयं निहत्य सुमनाश्चक्रे स्वतन्त्रां भृशम् ॥ १६ ॥

दुर्गाणि यवनेभ्यश्च स्वीकृतानि बहून्यपि ।
इत्थं स्वराज्यसृष्टेश्च कर्ता मालोजिभूपतिः ॥ १७ ॥

मालोजिराजस्य महाप्रतापं श्रुत्वा ययुर्भीतिमरातयोऽपि ।
स्वराज्यसंरक्षणलब्धशोकाः स्वधर्मविस्तारपरीतवेगाः ॥ १८ ॥

मालोजिराजस्स्वबलैरगण्यैः जहार देशं परतः प्रयुध्य ।
अखण्डराज्यं सुदृढं विशालं संस्थापयामासतरां महात्मा ॥ १९ ॥

प्रजाश्च बहुधा रक्ताः आसन्मालोजिभूपतौ ।
राजाऽऽसीत्पालने तासां रक्तमासिच्य रक्तकः ॥ २० ॥

मालोजिराजस्स कदाचिदेकं सन्यासिनं योगविदां वरिष्ठम् ।
जगाम सन्द्रष्टुमनाः प्रहृष्टः तदाश्रमं वृक्षततीपरीतम् ॥ २१ ॥

साष्टाङ्गं तं नमस्कृत्य पप्रच्छ वसुधाधिपः ।
भगवन्पुत्रलाभो मे भविष्यति न वा प्रभो ॥ २२ ॥

ध्याने निमग्नस्स महानुभावः प्रोवाच राजानमतीव हृष्टः ।
पुत्रद्वयं ते भवतीति मन्ये दधातु मन्नाम महीमिमां च ॥ २३ ॥

शाहाशरभतन्नाम विख्यातं वसुधातले ।
मालोजिपुत्रौ सञ्जातौ शाह शरभनामकौ ॥ २४ ॥

मालोजिराजे यवनैर्महारणे युध्वा प्रयाते त्रिदिवं महात्मनि ।
मालोजिराजस्य कनिष्ठसोदरः विट्ठोजिराजस्तु ररक्ष तत्सुतौ ॥ २५ ॥

कालेन महता सोऽयं शाहजी यौवनं गतः ।
पितू राज्यं समासाद्य भास्वानिव व्यराजत ॥ २६ ॥

शरभोऽपि महावीरः स्वभ्रातुश्शाजिभूपतेः ।
साहाय्यं च करोति स्म भुवने जीवने वने ॥ २७॥

मूर्तिवेदशरदैव संख्यके [1543] श्रीशके पदमवाप शाहजी ।
दुष्टनिग्रहणशिष्टपालने कर्तुमेष विरराज भूमिपः ॥ २८ ॥

जीजीतिनाम्नीं वरवर्णिनीं प्रियां लेभे परां यादवराजकन्यकाम् ।
उमाख्यया पूर्वमदीनसत्वया पत्न्या गृहस्थोऽप्ययमद्युतो नृपः ॥ २९ ॥

शाजीमहाराजसहोदरोऽपि श्रीशरभ भोसलवंशजातः ।
विश्वासरायस्य सुतां च दुर्गां मुमोद सम्प्राप्य गृही प्रवीरः । ३० ॥

विट्ठोजिराजे त्रिदिवं प्रयाते तस्याष्ट पुत्राः बहुधा प्रवीराः ।
शाजीमहाराजमवाप्य तस्य साहाय्यमाचक्रुरमात्यभूताः ॥ ३१ ॥

इत्थं शाजीमहाराजः स्वयं वीरः प्रतापवान् ।
शरभेन्द्रादिमहितः निष्प्रतिद्वन्द्वतां ययौ ॥ ३२ ॥

दिल्लीश्वरो जहांगीरः नेजाम्देशस्य भूमिपः ।
अन्येऽन्ये च मुसल्मानः शाजिं दृष्ट्वा भयं दधुः ॥ ३३ ॥

केचित्स्वराज्यभागं च दत्वा शाहजिभूभुजे ।
बभूवुस्सुहृदः, केचित् वैतसीं वृत्तिमाश्रिताः ॥ ३४ ॥

एकदा शरभेन्द्रस्तु शाजीराजस्य सोदरः ।
आयोधने महावीरः वीरस्वर्गं जगाम हा ॥ ३५ ॥

श्रुत्वा तन्निधनं राजा शाजी दुःखमवाप्य च ।
मेने "स्वभुजयोरेकः पातितः" परवीरहा ॥ ३६ ॥

क्रुद्धश्च शपथं चक्रे "भारताख्यामिमां भुवम् ।
मुसल्मानमहीपालै रहितां करवाण्यहम्" ॥ ३७ ॥

तेन शाजीनृपस्याऽस्य बहवः शत्रुतां गताः ।
विधर्मिणो मुसल्मानः दिशासु चतसृष्वपि । ३८ ॥

शाजीनृपस्तैः परितः परीतः समुत्थिताभ्यो बहुसंकटेभ्यः ।
संरक्षितो मेघकुलादिवार्कः तत्रापि "दैवं खलु साह्यकारि" ॥ ३९ ॥

सम्भाजीति सुतः पूर्वं जातश्शाहजिभूभुजः ।
एकोजीति शिवाजीति जातौ पुत्रौ सुलक्षणौ ॥ ४० ॥

एकोजी समभूदेकः वीरश्शूरः महीतले ।
शिवाजी च तथैवासीत् यथा भ्राता यथा पिता ॥ ४१ ॥

स्वप्ने कदाचिदागत्य भगवान्पार्वतीपतिः।
शाजीराजं प्रबोध्याऽऽशु प्रोवाच वाचमद्भुताम् ॥ ४२ ॥

"देशो हि भारताख्योऽयं मुस्लिधर्मविवर्धकैः।
पालितश्चानुभवति कष्टं, धर्मस्य नाशकैः ॥ ४३ ॥

भो राजन् शिवराजं च महाराष्ट्रमहीतले।
स्थापय त्वं, तथैकोजिं आशां प्रेषय दक्षिणाम्" । ४४ ॥

शिवाज्ञां शिरसा शाजी धारयित्वा झटित्यसौ।
शिवाजिं प्रेषयामास महाराष्ट्रमहीतलम् ॥ ४५ ॥

एकोजिं च महाबाहुं आशां प्रेष्य च दक्षिणाम्।
निर्वृतिं चक्रमे राजा स्वयं निर्वाणमार्गगः ॥ ४६ ॥

शिवाजिराजः प्रहितस्स्वपित्रा विधर्मिदुर्गाणि जिगाय तानि।
संस्थापयामास स्वधर्मतन्त्रं राज्यं महाराष्ट्रविशालभूमौ ॥ ४७ ॥

औरङ्गजेबः मुगलीयराजः "ह्यतिल्यदिल्ये"ति निजामधीशः।
शिवाजिराजं सुहृदं हि मेने घोरेषु युद्धेषु पराजितोऽपि ॥ ४८ ॥

इत्थं भवान्याः कृपया विरेजे शिवाजिराजः श्रितदीनरक्षः।
स्तुतो जनैः "श्छत्रपतिश्शिवाजिः शिवावतारः श्रितधर्ममार्गः ॥ ४९ ॥

चोलदेशपरिपालनम्

शिवाजिराजस्य सहोदरत्वादेकोजिराजोऽपि सुहृद्वरोऽभूत्।
निजामधीशस्य विधर्मिणोऽपि, सम्प्रेषितो दक्षिणराज्यगुप्त्यै ॥ ५० ॥

द्राविडेषु च देशेषु दाक्षिणात्या अदक्षिणाः।
राजानो बहवोऽभूवन् परस्परजिघांसवः ॥ ५१ ॥

प्रथमं चोलवंशीयाः पश्चान्नायकवंशजाः।
बभूवुर्बहवो भूपाः शान्तिस्तु दुर्लभाऽभवत् ॥ ५२ ॥

चोलदेशस्य रक्षार्थं प्रेषितश्चैकभूपतिः।
वीरराघवभूपादिनायकान्नस्थरिच्यत ॥ ५३ ॥

प्रार्थितश्चोलदेशीयैर्जनैरेकोजिभूपतिः।
तञ्जपुरीं राजधानीं कृत्वा चोलान् शशास सः ॥ ५४ ॥

कवयो बहवो रेजुः कावेरीतीरमाश्रिताः।
विप्राः कर्मरता नित्यं कर्षकाः शस्यकारिणः ॥ ५५ ॥

जनाश्च मुमुदुःसर्वे शासने चैकभूभुजः।
राजा दीपाम्बया सार्धं मुमुदे चोलमण्डले ॥ ५६ ॥

शाजीनामाङ्कितः कश्चित्पुत्रोऽभून्मदनोपमः।
द्वितीयः शरभो जातः तृतीयस्तुलजेति च ॥ ५७ ॥

पुत्रा ववृधिरे काले शस्त्रशास्त्रेषु कोविदाः।
राजनीतिषु निष्णाताः परेषां भयमादधुः ॥ ५८ ॥

पित्रा दत्तां भुवं लेभे ज्येष्ठः शाजी महाबलः।
पश्चाच्च शरभो राजा चोलराज्यमपालयत् ॥ ५९ ॥

तदनन्तरमासाद्य तुलजा राज्यमाबभौ।
आरुह्योदयशैलाग्रं प्रभाते भास्करो यथा ॥ ६० ॥

त्रिशिरःपुरमाददे तदानीं तुलजाभूपतिराहवेप्यसौ।
महिलाजनपालितैकदेशं पृथिवीपालनकोविदोत्तमः ॥ ६१ ॥

कालं गते तुलजराजि महोग्रवीरे
चैकोजिनाममहितस्तुलजेन्द्रपुत्रः।
राज्यं शशास परितः सुतरां परीतं
रात्रिन्दिवं हरणदक्षविरोधिनेत्रैः ॥ ६२ ॥

द्राविडाख्योह्ययं देशः शत्रुभिः परिवारितः।
कङ्कानामिव शत्रूणां नित्यमामिषतां ययौ ॥ ६३ ॥

कूटनीतिनिपुणोऽपि च हूणः चोलदेशमपहर्तुमियेष ।
पूर्वमेव हरणे धृतदीक्षः प्रान्सदेश्यकपटी कृतत्वरः ॥ ६४ ॥

विधर्मिणो मुसल्मानः पालकास्तत्र तत्र हा ।
बभूवुर्भुवने, किन्तु हैन्दवा नैकतां ययुः ॥ ६५ ॥

भारतस्याऽस्य देशस्य शोचनीयतमा स्थितिः ।
स्वं देशं प्रददुस्तेभ्यः परेभ्योऽसूययान्विताः ॥ ६६ ॥

एकोजिराजे त्रिदिवं प्रयाते बन्यश्शहाजीति बभूव राजा ।
प्रतापसिंहस्तुलजेन्द्रपुत्रः सिंहासनं प्राप विजित्य शत्रुम् ॥ ६७ ॥

प्रतापसिंहस्तपनो यथा तपन् सिंहो गजानामिव चण्डविक्रमः ।
चोलाश्चकाराऽद्य समृद्धिशालिनः कवेरजातीरसमाश्रितान्वरान् ॥ ६८ ॥

ववर्ष काले जलदश्च नित्यं क्षेत्राणि सस्यादिसमृद्धिमन्ति ।
विप्राश्च वेदाध्ययनैकसक्ताः राजादृतास्ते कवयोऽप्यनन्दन् ॥ ६९ ॥

प्रतापसिंहस्सुमनाः परान्सर्वान्विजित्य च ।
चोलान्निष्कण्टकान्कृत्वा प्रजाश्शान्त्या ह्यपालयत् ॥ ७० ॥

सेतुस्नानमसौ कर्तुं रामनाथपुरं ययौ ।
सामन्तमिव तद्भूपं चकाराद्भुतविक्रमः ॥ ७१ ॥

प्रतापसिंहपत्नी साऽहल्याबाई सुतं वरम् ।
सुषुवे तुलजासंज्ञं वीरं विक्रान्तपौरुषम् ॥ ७२ ॥

काले गते महाराजः प्रतापस्त्रिदिवं गतः ।
तत्पुत्रस्तुलजाधीशः सिंहासनमुपेयिवान् ॥ ७३ ॥

अस्मिंश्च समये वीराः शत्रवो बलशालिनः ।
तुलजाय महत्कष्टं ददुस्सर्वासु दिक्ष्वपि ॥ ७४ ॥

राज्यं त्यक्त्वाऽपि तुलजा वर्षद्वयमुवास हि ।
तदानीं हि मुसल्मानः चोलानाक्रम्य तस्थिरे ॥ ७५ ॥

सौहार्देन च हूणानां, वीराणां विक्रमेण च ।
प्रजानां परया भक्त्या लेभे राज्यं पुनर्नृपः ॥ ७६ ॥

श्रीशरभेन्द्रविलासः

सन्तानहीनस्तुलजेन्द्रभूपतिः विट्ठोजिवंशाब्धिसमुद्भवं सुतम् ।
स्वीकृत्य नाम्ना शरभोजिभूपतिं श्रीचोलराज्यस्य पतिं चकार सः ॥७७॥

बालोऽपि राजा शरभः प्रतापवान् शस्त्रेषु शास्त्रेषु च कोविदोऽभवत् ।
तत्कालनेऽमात्यवरैर्निवेशितः सुदुर्मतिश्चामरसिंहनामकः ॥ ७८ ॥

जहार राज्यं दुष्टात्मा शरभे शैशवस्थिते ।
प्रजानामप्रियो राजाऽमरसिंहः प्रतापवान् । ७९ ॥

तेन राजा शरभेन्द्रः बालभावे सुपोषितः ।
हूणसन्यासिना "श्वार्ट्स्" नामकेन सुबुद्धिना ॥ ८० ॥

आङ्गलां संस्कृतं प्रान्सीं मराठीं द्राविडीमपि ।
नानालिपीश्च जग्राह बालो राजा च शरभः ॥ ८१ ॥

आङ्गलानां दयापात्रं युवराजश्च शरभः ।
वसुनिध्यर्षिदैवाख्ये (1798) शके राज्यमवाप सः ॥ ८२ ॥

पितुस्सिंहासनं प्राप्य भोसलीयं च शरभः ।
रराज वसुभिस्स्वर्गेऽभिषिक्तो वासवो यथा ॥ ८३ ॥

विद्वद्भ्य एष व्यतरद्गृहाणि महाकविभ्योऽपि ददे धनानि ।
सौख्यं प्रजाभ्यो विततार नित्यं भयं परेभ्योऽपि ददौ महात्मा ॥ ८४ ॥

भूतिभूषितफालोऽयं शिवार्चनपरस्सदा ।
पञ्चाक्षरजपासक्तः शरभश्शरभोऽभवत् ॥ ८५ ॥

नृसिंहशास्त्रिप्रवरः गोविन्दाचार्य इत्यपि ।
सुब्बादीक्षितनामाऽथ मुद्दुस्वामीति दीक्षितः ॥ ८६ ॥

हीहस्वामीति विख्यातः कृष्णस्वामी तथाऽपरः ।
श्रीवेङ्कटेशमखिराट् तुम्माचार्य इति श्रुतः ॥ ८७ ॥

इत्येवं बहवो राजसभायां कवयोऽभवन् ।
अमात्याश्च नयोदग्राः योधा युद्धविशारदाः ॥ ८८ ॥

स्वयं दधार राजाऽसौ शस्त्रं शास्त्रं स्वहस्तयोः ।
अस्मिन्शासति भूपालेऽन्वर्थाऽभूच्च वसुन्धरा ॥ ८९ ॥

इदंवंश्यः महाराजः तुलजेन्द्रः महामतिः ।
शास्ति राज्यं विनेदानीं जनतां स्वैर्गुणैर्नयैः ॥ ९० ॥

शरीरमाद्यं खलु धर्मसाधनं मनश्च शास्त्रार्थविचारशक्तिमत् ।
कर्तुं जनानां चक्रमे च शारभः ग्रन्थालयापूर्वचिकित्सितालयौ ॥ ९१ ॥

"सरस्वतीमहाल्" चेति स्थापितो मातृकालयः ।
"धन्वन्तरिमहाल्" चेति चिकित्सितमहालयः ॥ ९२ ॥

"सरस्वतीमहाल"श्च सर्वकारेण रक्षितः ।
ग्रन्थरत्नानि मुद्राप्य ज्ञानं सर्वत्र सारयेत् ॥ ९३ ॥

शरभेन्द्रस्य राजर्षेः द्विशताब्दीमहोत्सवे ।
कविना पद्मनामेन मङ्गलाशासनं कृतम् ॥ ९४ ॥

स्वर्गङ्गाम्बुरुहाधिवासितपटः येषां ध्वजो निर्जरैः
गैर्वाण्यां सरसं हि सँल्लपति, तैर्भूनायकैर्नायकैः ।

पूर्वं स्थापित एष तञ्जनगरीमध्ये तु सारस्वतः
कोशागारवरस्सदा विजयते कोशैर्महार्घैर्वृतः ॥ ९५ ॥

पश्चाद्भोसलवंशजैर्वरमहाराष्ट्रीयराजन्यकैः
मान्यैर्मङ्गलकारिभिर्जनहितैर्जन्येष्वनन्यैरिदम् ।
वृद्धिं प्राप्य विराजतेऽद्य महतां प्रत्यक्षमानं, यतः
कोशागारवरं सदा शरभजीनाम्ना हि सङ्कीर्त्यते ॥ ९६ ॥

पुरा पुरारातिनिदेशतस्सुराः वरीतुमिन्द्रं, पुरुषोत्तमद्वयम् ।
अतोलयंस्तत्र, लघुस्सुरालयं गतः, गुरुस्त्वत्र महीतलं गतः ॥ ९७ ॥

स एव राजा शरभोजिनामा दिगन्तविश्रान्तविशिष्टकीर्तिः ।
भूमण्डलं भोगसुधाब्धिपूर्णं कृत्वा, दिवं जेतुमपीह मेने ॥ ९८ ॥

संस्थापयामास महार्घरत्नैः सुकल्पकल्पैस्सुरधेनुदेश्यैः ।
सर्वेष्टदं सर्वकलानिधानं सरस्वतीसद्म विशिष्टकोशैः ॥ ९९ ॥

भाषादिभिर्भिन्नतरा अपीह परस्परं सम्मिलिता हि कोशाः ।
तथैव कर्तुं निजपाठकांस्तान् समाह्वयन्त्यत्र, सुसाम्प्रतं तत् ॥ १०० ॥

व्यासेन वल्लुवकविः भणतीह मोदात्
वाल्मीकिनाऽमृतगिरा गिरतीह कम्बः ।
संभाषते तुलसिना सह कालिदासः
श्रीकृष्णदेवकविना कृतवागिलङ्गोः ॥ १०१ ॥

भारतस्याऽस्य देशस्य चैकमत्यं हि शाश्वतम् ।
दीर्घदर्शी दर्शयितुं शरभोजी व्यधादिदम् ॥ १०२ ॥

जयतु जयतु राजा शारभो भोसलेन्द्रः
जयतु जयतु वाणी भारती मातृभूता ।
जयतु जयतु देशो भारताख्यो विशालः
जयतु जयतु नित्यं भारते ग्रन्थरत्नम् ॥ १०३ ॥

आत्रेयान्वयसम्भूतः शिरोमण्यादिभूषितः ।
पद्मनाभाभिधो विद्वान् चक्रे ग्रन्थमिमं वरम् ॥ १०४ ॥

विदुषे घडिवेलाय मुद्रणायोपकारिणे ।
महालयस्य कार्याणां दर्शिने दीयते जयः ॥ १०५ ॥

शिवम् ।

श्रीः

शरभोजि राजप्रशंसा *

(सम्पादकः ना. कृ. रामानुजताताचार्यः)

निर्निद्राऽऽसीः कथं त्वं? जलनिधितनये! किं ब्रुवे? राज्ञि दत्ता
पित्राहं भोसलेन्द्रे सखि बहुवनितावल्लभे स क्षमाभृत् ।
भारत्या सर्वकालं विहरति परया शम्भुभक्त्या धरित्र्या
सेवालाभप्रतीक्षा शरभनरपतेर्नैव नि[द्रोप]लब्धा ॥ १ ॥

किं बद्धो[ऽम्बुनि]धिर्नयेन वसुधा मग्ना झटि[त्युद्धृ]ता
पाथोदावुरगेन्द्रनद्धगरिमा किं मन्दरः पातितः ।
तादृग्वैभवभोसलेन्द्रचरणं यास्याम इत्यर्थिताः
योषिद्भिः शरणं वने त्वदरयो मुह्यन्ति कालात्ययात् ॥ २ ॥

यमी नोद्यत्सेवो वृषविहितसक्तिः कटकभू-
विहारी पञ्चास्याक्रमणनिपुणश्चाप[रु]चिमान् ।
नयोन्मेषश्लाघ्यो नवनवतुलादानरतिमान्
विभो त्वं पद्मिन्याः पतिरिव विराजस्यतितराम् ॥ ३ ॥

पुरस्थे दर्पान्धाः कलयति महीं सैन्यभरिता-
[भ]मी दर्पात्साक्षादवतरति बद्धाञ्जलिपुटाः ।
पुरद्वारोपा[न्ते] चलति शरभक्ष्मापरिवृढे
सदाराविन्ध्याद्रेर्विपुलकुहरं प्रापुररयः ॥ ४ ॥

पत्नीभिस्सह[हे]तिभिर्युधिजवात् विद्रा[वितास्ते] द्विषः
तेजोऽग्निं करवाल[कृष्ण]मपि तत्पृष्ठं यजन्तस्तत्र ।
लज्जाचर्मधरा विधाय महतीं दीक्षां मखान्ते ययुः
सिन्धुं स्नातुमिव क्षणादवभृथे कामं कृशाः क्ष्मापते ॥ ५ ॥

* G. O. M. L. Madras Manuscript No. R. 4030.

नो शृण्वन्ति वचः परस्य भुजगाः पाथोधयः पर्वताः
क्रूराकाश्मनःशिलाः सविटपा वृक्षाश्च नद्यः प्रभो ।
नीचैक प्रवणा नराः स्वनृपतेः भीता इति त्वद्विषः
रात्रौ कण्टकिकाननेषु सहसा भ्राम्यन्ति मार्गार्थिनः ॥ ६ ॥

सुत्रामा गोत्रभेदी, पवनसहचर स्त्वाश्रयाशः, कृतान्तो-
जीवग्राही, सदोषा निऋऋतिरधिपः सप्रचेता जलानाम् ।
लोकप्राणो जगत्यां सततगतिरतो यक्षराण्मर्त्यधर्मा
त्राणं वाञ्छन्त्यमित्राः शरभनरपते भीतिदात् त्वत्त एव ॥ ७ ॥

स्निग्धच्छायतलं रसाल! भवतो मूलं प्रवालावली
माद्यत्कोकिलपञ्चमध्वनिकरी भृङ्गातिथेयी प्रपा ।
पुष्पालिस्सुधया कचाकचिविधौ बद्धोद्यमा माधुरी
युक्तं स्यात् फलसन्ततेर्यदि भवेत् त्वत्कोटरे नोरगः ॥ ८ ॥

वेलाभूधरसानुमध्यमशिलासंविष्टसिद्धाङ्गनाः
शीतांशूज्ज्वलयामिनीषु दयितैः सार्धं निपीतासवाः ।
सं[वी]तातुलशातकुंभवसनाः स्पष्टाङ्गरागा विभो!
भावत्कान् भुविभावुकान् गुणगणान् गायन्ति बद्धस्पृहाः ॥ ९ ॥

देव! स्वःपतिशर्वरीशवदना[गी]तांस्त्वदीयान् गुणान्
आकर्ण्येन्दुकला पिनाकधनुषो हर्षातिरेकात् विभो! ।
उच्छूनोज्ज्वलपूर्णमूर्तिरभवत् देवस्तदादि स्वयं
लोके पूर्णशशाङ्कमौलिरुदभूत् चित्रं चरित्रं तव ॥ १० ॥

([1]धीरं दीप्रमशेषरत्नवसतिं गम्भीरमोजस्विनं)
दातारं कुलभूषणं कृतवता त्वां [प्राप्तुकामा स्वयं]
[पुष्णन्ती सु]महीरुहो[द्ध]वसुम[स्र]ग्भारमाध्वीभरैः ।
स्पष्टाभिर्बहुनिम्नगाभिरसकृत्सं भेददत्तान्नतिः
क्रीडद्दिव्यपुरन्ध्रिसन्दितनतिद्राक् सह्यजा धावति ॥ ११ ॥

---

१ वैकल्पिकौ पादौ ।

यस्यां शीतमयूखचुम्बि[विप]णस्कन्धस्थलीसुन्दरी-
वीणागीतिरवं निशम्य सुधया स्पर्धालुमुग्रत्स्मयः ।
त्यक्त्वा[सन्त]मसं विशालनयना क्रीडामृगैस्सङ्गतः
तासां वक्त्रनिकाशतामुदवहत् यामिन्यधीशः क्षणम् ॥ १२ ॥

मारारिप्रमुखामरेन्द्रनिकरस्फारोत्सवोग्रद्रथ-
श्रेणी[मृ]ङ्गगतौ दिवाकरनिशानाथौ भृशं भ्राजतः ।
पर्यन्तप्रतिलम्बितो[स्र]निकरावह्निक्षयाथां तथा
हैमच्छत्रसितातपत्रसदृशौ नाकेशविश्राणितौ ॥ १३ ॥

यस्मिन् हर्म्यविहारिबर्हिवनितापि[ञ्छा]र्धचन्द्राश्रिते
[व्यो]माध्वन्यहरीशघोटकखुरन्यासभ्रमं बिभ्रति ।
सौधाग्रप्रतिमामृगेन्द्रचकितस्ववारणस्सञ्चरन्
शुष्यद्दानपयःप्रसारणकटः पुष्णाति नाम्नां हरेः ॥ १४ ॥

अस्मिन् क्षुब्धतरक्षुमक्षुगतिमत्पाठीनसङ्घट्टिताः
शोणाम्भोजगणाद्गलन्नवरजस्सम्पातरञ्यज्ज[लाः] ।
वाप्यो नीरविहारकौतुककशाः हैलाकहोलाकृता
प्रेमा[ब्धि]त्वमरन्नयन्ति सुदृशो मृण्ये प्रभूतापपे ॥ १५ ॥

मरुच्चलित[प]च्छदच्युतसुवर्णरम्भावली
शिखावलयगुम्भिता हरितरत्नसत्तोरणाः ।
शुका दयितसन्निधि प्रतिनियोजिता बभ्रमुः
पुरेऽत्र दयिताजनैः पटुवचः प्रचारक्षमाः ॥ १६ ॥

वैपुल्ये गगनस्थलेन तुलितं, रत्नौघकोशोन्नतौ
सिन्धूनामधिपेन, भोगिनगरेणानन्द[थु]स्वादने ।
पुण्योत्कर्षविधौ विरिञ्चिनगरी भूयिष्ठ सच्चर्यया
सेयं भाति पुरी समस्तजनुषां दृक्सृष्टि साफल्यदा ॥ १७ ॥

स्वस्ति श्रीशरभाववनीपरिवृढे राजाधिराजच्छटा-
  कोटीराञ्चलचुम्बिरत्ननिकरच्छायातिरञ्ज्यत्पदे ।
क्षोणीशक्षितिहारियौवतदृशां पक्ष्माग्रचंक्रचया
  विश्लेषोद्यदखण्डचक्रशशिनि श्रीशोऽधुना क्रीडति ॥ १८ ॥

यन्त्रादुच्चलदम्भसां दिवि नटद्धामीर ... ...
  व्योमा[ध्व]न्य हरीशरथ्यतुरगा धर्मेषु पीताम्बवः ।
साय शीतलपश्चिमाब्धिसलिलं शीतालवोग्र[हने]
  [म]न्दं यान्ति ततस्तदीयदिवसास्तारा भवन्ति ध्रुवम् । १९ ॥

यत्रारामहीरुहा मृगदृशां वक्त्रामवस्वादिमा
  सञ्जातोत्कलिकास्तथैव चरणाम्भोजप्रहारोत्सुकाः ।
आमूलं मुकुलेन भान्ति कमना रोमाञ्चिताङ्गा यथा
  दोरूष्मा जयति स्मरस्य सदृशं ... ... ॥ २० ॥

यत्रोदित्वरशर्वरीशवदना वक्त्राम्बुजानां गणैः
  रुद्देशाः कमलाकरन्ति कबरीभारैः स्फुरद्व्यालकैः ।
सेन्दुस्फारधनुर्धनन्ति कलितैः कर्णावतं[से]र्भृशं
  कन्दर्वेषु निरन्तराहवमहीरङ्गन्ति चासाममी ॥ २१ ॥

यत्रास्वाद्य निशासु नीरजदृशामालापसन्माधुरीं
  सुत्रामा दयिताधरे शशिकलानिर्दत्सुधास्रोतसि ।
मन्दीभूतरुचिस्तदादिकलशीभूवारिधेर्मन्थनं
  खेदायैव वृथाऽजनीति बुबुधे सार्धं सुरद्वेषिभिः ॥ २२ ॥

मज्जद्दन्ति कटान्तरालविसरद्दानाम्बुकूलङ्कषाः
  स्पन्दन्ते मृगपोतपीतरभसत्यक्तोदपूराश्शनैः ।
प्रान्तक्ष्मारुहरुद्धभानुकिरणास्सम्फुल्लपङ्केरुह-
  च्छत्राधरस्थलीनमीननिवहा मध्यन्दिने निम्नगाः । २३ ॥

उदग्रप्रासादेष्वमलकनकासङ्ख्यकलश-
स्फुरच्छीत[ज्योतिः] प्रतिकृतिततीरभ्रसरितः ।
जगुः केचित् संसत्सितकमलषण्डानि कलये
सुरश्रेणीवल्लभान् स्फटिकमणिसिंहासनगणान् ॥ २४ ॥

या यज्वप्रवरैर्हविर्भिरसकृत्त्रेतामुखेष्वर्पितैः
दूरन्यक्कृतशीतदीधिति सुधास्यन्दैरमन्दाध्वरा ।
कामं गूढतराशयाक्षचरणं पृष्टापि वाणीमह[द्]
व्याख्यादक्षविपश्चिद[स्य]निविडागारा भृशं भ्राजते ॥ २५ ॥

अरिष्टं पद्मायाः द्रुहिणरमणीकेलिभवनं
खनिस्थानं रत्नद्रविणनिचयस्य प्रतिकृतिः ।
शचीजानेः पुर्याः हसितहरमन्त्रालयरमा
पुरी सेयं ... हृदयवचो धावृतिरहो ॥ २६ ॥

कोशा[कार]कराल[खड्ग]गलितद्वि[ट्]कण्ठपीठस्थली
निर्यद्रक्तसपङ्कजन्यधरणीसञ्चार[ज्य]त्पदाः ।
देवत्वद्ध्वजिनीसुसङ्गतभीदुर्दान्तयाना भटा
[दि]व्याध्वन्यलमप्सियुग्ममधुना धुन्वन्ति वीणामुनेः ॥ २७ ॥

तामध्यास्य पुरीं भुजार्गलमहद्दर्पाग्रखर्वीकृत-
प्रेष्ठामित्र[शा]त्रसरोजनिलयाशुद्धान्तनेत्राञ्चलः ।
श्रीमान् हाटकदण्डचामरमरुत्प्रेङ्खद्वितानांशुकः
सुत्रामेव दिशं प्रशास्ति शरभक्ष्माजानिरुर्वीं नयैः ॥ २८ ॥

आसेतोराहिमाद्रेः प्रतिधरणिभृ[त]स्त्वाशु निर्गत्य भीताः
वाञ्छन्तः पादसेवां शरभनरपते देव मूर्धाभिषिक्ताः ।
विस्तीर्णा[सङ्ख्य]मत्त द्विपकरटगलद्दानजम्बालमज्ज-
ल्लोलम्बध्वान[रुद्ध]श्रवणपुटयुगाः द्वारि पुञ्जी भवन्ति ॥ २९ ॥

सेन्दुस्स्फाटिकगोलकैर्बुधवरैरेषा ससौम्या सभा
दीप्रैर्दीपगणैः सभूमितनया सार्का घटैः काञ्चनैः ।
विस्तीर्णै[र्मकरैर्वि]भाति सतमा[भौमैस्स]भानूद्भवा
राजन् [भोः] शरभक्ष्मापतिमणे कालागरु[त्यै]स्तव ॥ ३० ॥

उच्चप्रोतविशालदर्पणतले सक्तानुबिम्बच्छलात्
सोत्कण्ठा निकटावतीर्णससुरस्तोमा सम[स्था]दिवः ।
एषा चोलवसुन्धराधर सभा भूलोकभूषा तव
द्रष्टृणां नयने सुधारसझरीस्यन्दैरनक्तीव नः ॥ ३१ ॥

श्रीमन् चोलवसुन्धरेश भवतः चामीकराद्रिभ्रमात्
भानौ हाटकशृङ्गपाटितवियद्गङ्गातरङ्गां सभाम् ।
प्रत्यग्रं भ्रमति प्रतापतपनः सप्तार्णवीवेष्टित
प्राक् .... ष्टाखिलविष्टपान्धतमसश्च्छेदाय सन्नह्यति ॥ ३२ ॥

आम्नायद्वितयद्वयाङ्घ्रिरखिलस्मृत्यात्त शुण्डाभरः
सत्या[सत्य]विषाणकोटिकुलिशः शब्दार्थघण्टारवः ।
पिञ्छोद्भासिवितानविस्तुलकुथस्संस[द्]द्विपेन्द्रः प्रभो
दुर्न्यायाम्बुज[पङ्क]दुर्गमसरः क्षोभं तनोति क्षणात् ॥ ३३ ॥

प्रत्यङ्गार्पणसाहसेन विबुधानानन्दयस्यादरात्
किं वा प्रीणयसे चकोरपृथुकान् ज्योत्स्नारसैस्सुप्रथान् ।
सर्वस्वं कुमुदं करोषि न च[सत्य]ङ्करुहे भो श[शि]न्
त्वद्वीक्षानिरते कथं नु करुणां धत्से विचित्रं तु तत् ॥ ३४ ॥

वक्षश्शक्तिमुदस्यता कबलितं कृत्स्नं जगत्कातरं
घूकान्प्रीणयता सकृत्प्रजकुलान्युन्मूलितानि क्षणात् ।
स्थाण्वादौ जनतां विपर्ययसि यन्निर्माय निद्रालुतां
किं प्राप्तं कुलटाविनोदनमृते ध्वान्तेन दुर्मेधसा ॥ ३५ ॥

स्फुरच्चित्रानन्दिद्विजपरिबृढप्रेमजननी
    पुनर्वस्वालीढा श्रवणसुखदा सत्कविरतिः ।
सदागत्यभ्यासस्फुटविदितदण्डादिविषया
    विभो भ्राजत्येषा भुवि तुलित[वक्त्रा]तव सभा ॥ ३६ ॥

ऐश्वर्यं तव बन्धनानिविधिकरिन्नौन्नत्यमन्यादृशं
    दानार्द्रस्सततं करस्सुगतिमानुच्चैः प्रभोऽनेकपः ।
सर्वेषां गुरुपाद इत्यभिमतो जिह्वाविपर्यासितां
    किं त्वं नोज्झ[सि]? दुस्त्यजं विधिकृतं कोनाम जन्तुस्तरेत् ॥ ३७ ॥

जृम्भत्तुङ्गार्वधाटीखुरपुटदलितक्ष्मातलोद्धूतधूली-
    पालीसम्पातनिर्यज्जललवकलुषीभूतसुत्रामनेत्रः ।
देवत्वज्जैत्रयात्रापटुपटहघनध्वानसम्भ्रान्तकाष्ठा-
    दन्तीन्द्रः सैनिकानामहमहमिकया सम्भ्रमः प्रादुरासीत् ॥ ३८ ॥

श्रीशो यस्मिन् मार्गणत्वं प्रपन्नः चक्रीभूते शम्भुनाऽऽकृष्टमात्रे ।
भानोर्बिम्बे स्यात्स्तुरीत्येव बुद्धिं दध्रे द्रष्टृद्योऽवदां काञ्चनाद्रौ ॥ ३९ ॥

श्रीः

कविताकुसुमाञ्जलिः

(श्रीपद्मनाभशर्मणा विरचितः)

—— * ——

बभूवतुः कोसलवंशजौ पुरा रक्षन्तु राक्षसपीडितं जगत् ।
शस्त्रेण शास्त्रेण गुरोर्निदेशतः सुभ्रातरौ राघवकैकयीसुतौ ॥ १ ॥

तथैव जीजीवरगर्भसम्भवौ तन्नामवर्णद्वयधारिणावुभौ ।
एकश्शिवश्चेति विधर्मिपीडितामरक्षतां भोसलवंशजौ भुवम् ॥ २ ॥

तयोरेकः शिवाजी तु शस्त्रेणारक्षितुं भुवम् ।
चक्रमेऽन्यस्तु शास्त्रेण, निर्ममे कोशमन्दिरम् ॥ ३ ॥

एकोजिस्तु महीपतिस्समुदभूद्राकानिशाकामुकः
पारावाररसादिवेन्द्रमहिताच्छ्रीभोसलाख्यात्कुलात् ।
तस्माच्छीतकरात्सुधारसमयी सन्तापविध्वंसिनी
सञ्जाता सरसा सरित् सुविमला लोकस्य पुण्यैः परैः ॥ ४ ॥

तस्यां हि नद्यां जलजानि जातान्यम्लानगन्धादिविराजितानि ।
शाजीमुखान्यद्भुतकेसराणि निर्वर्तनिर्यच्चरमाधवानि ॥ ५ ॥

कानिचित्तेषु रक्तानि कानिचिद्धवलानि च ।
शरमोजीति विख्यातं कुसुमं विमलं सितम् ॥ ६ ॥

स्थापितस्तेन पुष्पेण सारस्वतमहालयः ।
तादृशो वर्धतां नित्यं शरमोजी प्रवर्धताम् ॥ ७ ॥

From Our Visitors' Book

A most extraordinary collection of old books and paintings—interesting chapters in Indian history are revealed through this collections.

BIMAL CHOSL,
Area Director,
International Library Office.

4-5—1976

Sarasvati Mahal Library is well-known to the Library world and as such as a Librarian I can't miss it whenever I pass through the place.

It is worth visiting and spend few hours in this great Library, for, I have enriched myself at each visit, I have made.

I hope, all the manuscripts of the country are brought here on the Library and make it as a National manuscripts Library of the country.

Prof. M. R. KUMBHAN,
Prof. & Head of the Dept. of Lib. Sc.
Karnataka University,
Dharwar-3.

29—5—76

It was a most thrilling experience for the National Archives (Towards Freedom Unit) team to visit this Library which has indeed one of the most fascinating collection of books, records, manuscripts, paintings and pictures. We were equally impressed by the dedication of the staff and the unfailing courtesy with which visitors are shown round. We wish them and the management of the Institution all luck in continuing their good work.

N. H. KULKARNEE,
National Archives of India,
Govt. of India, Janpath,
New Delhi-110 001.

25—6—1976

I and my wife had the good fortune of visiting this remarkable and historic collection of rare manuscripts and books to-day. It was a brief visit but we were greatly impressed by the wide range of the collection which must contain much historical and literary research material. The Library deserve all the support it is getting and more.

P. K. DAVE,
Adviser to Governor,
Tamilnadu.

7—9—1976

We thank all staff for giving us the fine opportunity to visit this magnificent Library. Such a visit helped us to better understand rich culture and history of Indian people and appreciate the efforts for preserving these old manuscripts and publications. If we didn't visit the Library we would have a feeling that we missed something very interesting and important in Thanjavur. We wish you all success in your further work.

Mr. & Mrs. A. N. KHLYSTAR,
UNICEF, Madras.

I am very deeply impressed by the collection of your Library. After coming back to Moscow to my Institute — Institute of Oriental Studies of USSR Academy of Sciences — I will recommend my colleagues — specialists in ancient India — to pay visit specially to Thanjavur.

Mrs. KHLYSTER,
Institute of Oriental Studies,
Moscow.

A unique Library. I wish more Rajas and Maharajas were interested in such literary points. One is lost in the beautiful collections of manuscripts.

DIRECTOR OF PUBLICITY,
New Delhi.
16—11—1976

Thank you for showing ihe unique collection, we wish you well in all you are doing here.

JOY MILLS,
International Vice-President of the
Theosophical Society, Adyar.
19—11—1976

I am glad to visit this Library at last and see its magnificient collection. It is a superb collection and I do hope the Library will soon be able to preserve them by the latest techniques such as lamination etc.

SEETHA NEELAKANTAN,
Librarian,
Adyar Library & Research Centre,
Adyar.
19—11—1976

A superb and monumental relic of the literature and I ask of the great day of India's past. Open to all, and assembles to scholar throughout the world.

A marvellous place.

PAUL H. KREISBERG,
American Embassy,
New Delhi.
28—12—1976

A most impressive collection of old books, paints and other documents. Many of them must be unique in the world.

BRAIN CLATHERN,
Minister of Agriculture,
South Australia.

A magnificent collection. More of it needs to be published preferably with translation.

D. P. MADON,
Judge, High Court,
Bombay.

1—2—1977

A very fascinating collection! I have taken a book in Marathi on common prescription, complied by Serfoji I am sure I am going to enjoy studying it.

Dr. R. D. LELL,
Chief Physician, Jaslok Hospital,
Bombay.

14—4—1977

This was an unique experience. It is heartening to note the efforts taken by the Government to preserve the noble heritage. I hope the research scholars will take full advantage of the treasure being stored here so that the posterity may continue to benefit.

E. S. PARTHASARATHY, I. A. S.,
Chief Secretary to Govt. of
Pondicherry.

10—9—1977

Thank you for your helpful introduction to your rich historical collection of both printed and manuscript books. Your continuing publications are important contributions to knowledge over a wide range of subjects.

JOHN DURHAM,
Department of Indian Studies,
University of Malbourns, Parkuille,
Victoria, 3052, Australia.

A most stimulating and interesting Library that contains a wealth of material for scholar and laymen. I wish I had more time to spend in it.

TISSON JAYAREDDY,
Deputy High Commissioner
for Sri Lanka.

13—1—1978

I am excited to see wonderful treasure of rare manuscripts and books. This Library is a place of pride of the Nation. We must make efforts to preserve it, propagate good things from it and see that advantage is taken by scholars and students.

PRABHUDAS B. PATVARI,
His Excellency
the Governor of Tamilnadu.

20—2—1978

I have come to a very historical place with sculpture and books a wonderful page of Indian History and culture.

VEERASAMY RINGADOO,
Deputy Prime Minister,
Mauritius.

26—2—78

One feels he could spend days in this temple of knowledge. The Assistant Librarian Sri Seeralan's narration is as interesting as the contents.

H. RAMAKRISHNA IYER,
Press Information Bureau.

4—4—1978

I was simply astounded to see the very rich collection of valuable manuscripts in the Library. It was a fascinating experience to go through the different sections of the Library. I feel myself more enlightened after visiting the Library.

N. SIKDAR,
Station Director, A. I. R., Patna,
Bihar.

17—6—1978

It was a pleasant surprise to happen to visit this Library on the birthday of the founder. I pay my hearty homage to him. The Library is a national asset. There are rare books and scripts in various languages, ancient and modern A look at this reminds me of the richness and greatness of our culture, and fills me with pride. I hope, we make proper use of such institutions.

RAMKRIPAL SINHA,
Hon'ble Union Minister of State for
Labour & Parliamentary Affairs.

24—9—1978

Form IV

(See Rule 8)

1. Place of Publication :	Thanjavur.
2. Periodicity of its Publication :	Three issues a year.
3. Printer's Name :	The Sri Vani Vilas Syndicate Ltd., Srirangam.
Nationality :	Indian.
Address :	Srirangam, Tiruchirapalli-6.
4. Publisher's Name :	Honorary Secretary, Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library, Thanjavur.
Nationality :	Indian.
Address :	Thanjavur Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library, Sarasvati Mahal, Thanjavur.
5. Editor's Name .	Vidwan A. Vadivelan.
Nationality :	Indian.
Address :	Honorary Secretary, Sarasvati Mahal Library, Thanjavur.
6. Names and Addresses of individual who own the newspaper and partners or shareholders holding more than one per cent of the total capital :	Administrative Committee, Tanjore Maharaja Serfoji's Sarasvati Mahal Library, Thanjavur.

I, A. Vadivelan, hereby declare that the particulars given above are true to the best of my knowledge and belief.

A. VADIVELAN,
Honorary Secretary.
(Signature of Publisher)

Date : 17—5—1979

RECENT PUBLICATIONS OF T. M. S. S. M. LIBRARY

1. **ஆத்திச்சூடிப் புராணம்** — முத்தம்பல வாத்தியார் இயற்றியது.
   பதிப்பாசிரியர்: வித்துவான் திரு. வி. சொக்கலிங்கம். ரூ. 10-50

2. **சிவப்பிரகாசவிகாசம்** — துறைமங்கலம் சிவப்பிரகாச சுவாமிகளியற்றியது.
   பதிப்பாசிரியர்: வித்துவான் திரு. அடிகளாசிரியர். ரூ. 11-00

3. **விரையன் அம்மானை** — பதிப்பாசிரியர்: பெரும்புலவர்
   டாக்டர் அ. மா. பரிமணம், M A., M. Litt., Ph. D., ரூ. 3-50

4 **இராமய்யன் அம்மானை** (இரண்டாம் பதிப்பு)
   பதிப்பாசிரியர்: சி. எம். இராமசந்திர செட்டியார். ரூ. 4-50

5. PHALAVATI — A Virti on Jaimini's Purvamimamsa Sutras.
   Critically edited with an elaborate introduction by 'Siromani' Thiru N. S. Devanathachariar, Retired Sanskrit Pandit.
   Price Rs. 36-00

WILL BE RELEASED SHORTLY

1. PURVA PĀRĀSARYAM — Sanskrit Text with Tamil Translation.
2. SIVARAHASYAM — Amsas IV, V & VI (Sanskrit)
3. PRAPANCHASARASARA SANGRAHAM — Part II. (Sanskrit) Second Edition.
4. BHAVANA PURUSHOTTAMAM (Sanskrit)
5. NALLUR PURANAM (Tamil)
6. FIVE DANCE DRAMAS (Tamil)
7. THANJAI PURI MAHATMYAM (Marathi)
8. THYAGESA PADEM (Marathi)